Scriitori contemporani, voci și tendinţe noi în literatura universală de azi.

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Dan Croitoru.

Graeme Simsion, *The Roşie Result*
Copyright © 22019 Graeme Simsion
Originally published by The Text Publishing Company, Australia, 2019
© 22021 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română
Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: e Sergey Nivens/Depositphotos.com (colaj)
www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, al. B3A, sc. 1, el. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
SIMSION, GRAEME
Rezultatul Roşie / Graeme Simsion; trad. din lb. engleză de Ines Hristea. – Iaşi: Polirom, 2021
ISBN: 978 – 973 – 46 – 8420 – 5
I. Hristea, Ines (trad.)

821.111
Printed in ROMÂNIA
Graeme Simsion
Rezultatul Roşie
Traducere din limba engleză de Ines Hristea
POLIROM 2021
Numeroaselor persoane din comunitatea autistă care au inspirat și au susţinut aceste cărţi.

„Toţi suntem cazuri speciale”.

Albert Camus

Totul a început când stăteam într-un picior și desfăceam stridii. Dacă n-aș fi fost om de știinţă, conștient de înclinaţia semenilor mei spre a vedea tipare acolo unde ele nu există, aș fi putut să trag concluzia că sunt pedepsit de cine știe care zeitate pentru păcatul trufiei.

Mai devreme în cursul acelei după-amiezi, completam un formular de evaluare a performanţei, când am întâlnit întrebarea*care consideraţi că este punctul dumneavoastră forte?*

Construcţia era vagă, nespecificând nici contextul, nici nivelul de generalizare. *Competenţa în genetică* era răspunsul evident, însă ea se subînţelegea din titulatura mea: profesor de genetică. În curând, cunoștinţele mele privind liposarcomul mixoid urmau să aibă o relevanţă minimă, întrucât proiectul de cercetare în acest domeniu se apropia de final. *Obiectivitatea și inteligenţa* ar fi sugerat că, în opinia mea, unele persoane din mediul academic sunt lipsite de aceste atribute – ceea ce era adevărat, dar probabil că formularea ar fi fost lipsită de tact. Iar eu trebuia să evit lipsa de tact.

Încă mai căutam un răspuns potrivit, când Roşie a ajuns acasă.

— Ce faci în pijama? m-a întrebat ea.

— Pregătesc cina. Și, simultan, rezolv o problemă. Și fac fandări cu câte un picior.

— Am vrut să spun: de ce ești îmbrăcat în pijama?

— A intervenit un incident de bucătăreală minor, care a implicat explozia unei castane. Am încercat să accelerez

procesul crescând temperatura. De unde uleiul de pe diversele suprafeţe.

I-am indicat petele de ulei de pe tavan.

— Hainele mi-au fost și ele afectate. Am evitat o pierdere de timp suplimentară, schimbându-mă direct în pijama în loc să mă îmbrac într-un costum intermediar.

— N-ai uitat că-i avem invitaţi la cină pe Dave și pe Sonia?

— Sigur că nu. Suntem în a doua miercuri din lună. E ziua în care îmi schimb capătul periuţei de dinţi.

Roşie mi-a imitat vocea, semn că era într-o dispoziţie bună:

— Invitaţi. Pijama. Asta nu e o combinaţie validă.

— Dave și Sonia m-au mai văzut în pijama. În călătoria la Cape Canaveral…

— Nu-mi mai aduce aminte.

— Timpul pe care l-aș aloca schimbării costumului ar fi mai bine să-l dedic formularului de evaluare a performanţei, i-am explicat lui Rosie.

— Da’ scrie și tu ce-ai scris și anu’ trecut.

— Anul trecut nu am completat formularul. Și nici în anul precedent.

Și nici…

— Ești de doisprezece ani la Columbia și n-ai completat niciun formular de evaluare a performanţei?

— Nu-l completez niciodată. Pentru că întotdeauna există câte o sarcină cu prioritate mai mare. Din păcate, de data asta, David Borenstein a insistat. Dacă nu are formularul pe birou mâine, m-a amenințat cu o acţiune punitivă nespecificată.

— Te-ai blocat la întrebarea despre punctul forte?

— Corect.

— Scrie, pur și simplu, *rezolvarea problemelor*. E un răspuns bun, care nici n-o să aibă repercusiuni. Dacă nu găsești leacul pentru cancer, nimeni n-o să-ţi reproșeze „Dar ai zis că ești bun la rezolvatul problemelor”.

— Și tu te-ai confruntat cu întrebarea asta?

— Doar de vreo douăzeci de ori în ultima lună.

Actualul proiect de cercetare medicală al lui Rosie se apropia, de asemenea, de final, iar soţia mea îşi căuta un post mai înalt în grad. Un ţel care se dovedea dificil de atins, întrucât majoritatea posturilor de acest gen implicau muncă clinică. Argumentul ei era: „Sunt un medic de rahat, dar un bun cercetător. De ce să pierd timpu' cu chestii la care nu sunt bună?". Aceeași logică o aplicasem și eu în privinţa formularului de evaluare a performanţei.

— Presupun că și tu ai dat răspunsul optim, am spus. *Rezolvarea problemelor.*

— De obicei, eu scriu că am *spirit de echipă,* dar în cazul tău…

— Răspunsul ăsta ar putea să aibă repercusiuni.

Roşie a râs.

— Îţi completez eu formularul până la capăt și-n felul ăsta ai timp să te pregătești să arăţi respectabil. Vezi, muncă în echipă!

Probabil că soţia mea mi-a remarcat expresia.

— Poţi să-l verifici după ce termin.

În timp ce încheiam procesarea stridiilor, am reflectat la sugestia lui Rosie. Aveam un sentiment de satisfacţie că partenera mea recunoștea un atribut pe care eu nu-l mai articulasem anterior. Chiar *eram* bun la rezolvarea problemelor.

Aveam avantajul unei abordări atipice – termenul folosit de ceilalţi era *ciudată* – a analizei și răspunsului la situaţii, în cariera mea de peste douăzeci și cinci de ani, această abordare îmi permisese să depășesc obstacole de zi cu zi și să iniţiez reușite majore. De asemenea, aceeași abordare îmi furnizase beneficii și în viaţa personală.

La douăzeci de ani, eram un student la Informatică incompetent din punct de vedere social – asta chiar și după standardele studenţilor la Științe Informatice în vârstă de douăzeci de ani –, astfel că aveam zero posibilităţi de a-mi găsi o parteneră.

Acum, în mare măsură datorită aplicării deliberate a tehnicilor de rezolvare a problemelor, aveam o slujbă stimulantă și bine plătită, eram căsătorit cu cea mai

frumoasă și mai compatibilă femeie din lume (Roşie) și eram tatăl unui copil fericit (Hudson), în vârstă de zece ani, care dădea semne că avea să devină, la rândul lui, o persoană pricepută la rezolvarea problemelor, prin abordări inovative.

Îl identificasem pe tatăl biologic al lui Rosie din șaizeci și cinci de candidaţi, salvasem de la dezastru financiar afacerea cu sisteme de refrigerare a prietenului meu Dave și, după o analiză detaliată a preferinţelor clienţilor din barul în care eu și Roşie lucram part-time, concepusem un cocktail care câştigase New York People's Choice Award.

Mă aflam într-o stare de sănătate excelentă, în parte datorită antrenamentelor regulate de arte marţiale și unui program de fitness pe care-l integrasem printre alte activităţi ale mele. Psihologic, beneficiam de sprijinul grupului meu local de bărbaţi, alcătuit din Dave și un muzician pensionat pe nume George.

În peste doisprezece ani de mariaj, gândirea creativă generase o rutină care satisfăcea nevoia lui Rosie de spontaneitate, fără a sacrifica însă, în mod disproporţionat, eficienţa. Mi-ar fi plăcut să facem mai mult sex, dar frecvenţa era deja peste medie, judecând în funcţie de vârstele noastre și de durata relaţiei – iar situaţia, din acest punct de vedere, era infinit mai bună decât fusese înainte s-o întâlnesc pe Rosie.

Singura pată semnificativă din acest tablou era pierderea prieteniei de cursă lungă cu mentorul meu, Gene. Dar chiar și luând în considerare acest factor, dacă aș fi realizat un grafic al stării mele generale de mulţumire în viaţă, curba tot s-ar fi aflat acum în punctul ei cel mai înalt.

Am revenit la stridia care nu-i oferise cuţitului meu un punct de intrare. În sertarul cel mai de jos aveam o colecţie de instrumente, inclusiv un cleşte. Dacă foloseam cleștele ca să sparg marginea cochiliei, puteam să creez un spaţiu în care să introduc cuţitul. Mi-am permis un moment de satisfacţie. Don Tillman: Cel Mai Bun din Lume

la Rezolvarea Problemelor.

Roşie a apărut cu laptopul meu.

— Ce vrei să spui la domenii în care ai vrea să te îmbunătăţeşti? Eu am scris *modă.*

— Ai pomenit deja pijamaua.

— Glumesc! Dar întotdeauna e loc de mai bine. Șosetele pe care le ai acum sunt din alea de drumeţie, nu?

— Sunt șosete cu funcţii multiple. Ţin extrem de cald.

M-am întors către Roşie, în acord cu convenţia că oamenii se uită unul la celălalt când discută. În același timp, m-am lăsat în jos, pe unicul picior pe care mă sprijineam, ca să ajung la clește. L-am întins pe celălalt, astfel încât tibia piciorului de sprijin să rămână în poziţie verticală, conform exerciţiului pe care îl practicam. Simultan, continuam să ţin stridia și cuţitul în cealaltă mână.

Când am băgat mâna în sertarul din spatele meu, am simţit o senzaţie profundă de lipicios. Mai târziu, reevaluând situaţia, mi-a fost evident ce se întâmplase. Recent, Roşie îl instruise pe Hudson să pună la loc, după folosire, ingredientele pentru micul dejun. Probabil că, strângând masa, băiatul se concentrase la altceva și depozitase sticla cu sirop de arţar răsturnată, cu capacul nepus, într-un sertar la întâmplare.

Mi-am retras mâna rapid – un răspuns primitiv la o situaţie neașteptată. Ca rezultat, mi-am pierdut echilibrul.

Cea mai bună soluţie ar fi fost să pun piciorul ridicat la loc pe podea, însă, instinctiv, nedorind să-mi abandonez exerciţiul, am apucat un alt sertar, care s-a dovedit a nu fi un punct de sprijin eficient. E posibil și să fi alunecat pe uleiul provenit de la explozia castanei. Concluzia a fost că am căzut, deși nu cu forţă.

Roşie a izbucnit în râs.

— Rezolvarea mai multor sarcini simultan, a spus ea. E limpede că în domeniul ăsta ai putea să te îmbunătăţeşti.

Apoi:

— Ah, fir-ar al naibii! Te-ai rănit.

Diagnosticul lui Rosie era corect. Cuţitul de stridii mi

se înfipsese în spatele genunchiului. Soţia mea s-a aplecat să-mi examineze rana.

— *Nu-l mișca din loc!*

Hudson apăruse în cadrul ușii, îmbrăcat tot în pijama, ca în fiecare miercuri după școală.

— Stai liniștit, l-a asigurat Roşie. Nu s-a rănit la coloană.

— De unde știi? a chestionat-o Hudson.

— Sunt medic, dacă-ţi amintești.

Argumentul era neconvingător, dată fiind propria evaluare a lui Rosie privind competenţa ei clinică. Cuţitul se înfipsese destul de adânc, iar pe podea începuse să se formeze o baltă de sânge.

— Trebuie să sunăm la 911, a decis Hudson.

— O idee excelentă, l-am susţinut eu.

— Unde ţi-e telefonul? s-a interesat Roșie.

— În toc. Dar stau pe el.

— *Nu te mișca!* a sărit Hudson, înserându-se în spaţiul dintre mine și Roşie.

— Nu putem să folosim telefonul tău? am întrebat-o pe soţia mea.

— Hudson, du-te și caută-l în geantă.

îmi promiţi că nu-l miști din loc? *îmi promiţi?*

— îţi promit, adu telefonul!

— E posibil să mă ia la spital, am spus eu. Între timp, probabil că stridia care a opus rezistenţă o să se relaxeze suficient ca să se deschidă în manieră convenţională.

— Don, lasă cina!

— O să trebuiască să-mi predai tu formularul de evaluare a performanţei. Termenul-limită…

Hudson a revenit cu telefonul lui Rosie. Soţia mea a dat să acceseze ecranul cu degetul și a exclamat „La dracu’!”. Am presupus că bateria îi era descărcată – o situaţie care se repeta frecvent, din cauza lipsei unui program riguros de încărcare.

Din fericire, soneria de la intrare a început să sune. Dave și Sonia erau, în această ordine, un afacerist cu propria firmă și un controlor financiar. Era aproape sigur

că unul dintre ei avea să se afle în posesia unui telefon funcţional. Hudson a activat încuietoarea electronică.

În mod previzibil, Sonia s-a manifestat isteric, critic și practic.

— Vai, Doamne, am știut eu că într-o zi o să păţești ceva! E o nebunie să te întorci de la muncă și să te apuci de gătit. Poţi să te miști?

— Nu te duce la el, i-a spus Roşie. Doar sună la 911.

— Mă ocup eu, a intervenit Dave. E bine așa, Don?

— Corect.

Roşie se holba la telefonul ei.

— E totul OK? a întrebat Sonia.

Întrebarea era bizară, dar probabil că Rosie a interpretat OK-ul în sensul de *totul e OK, cu excepţia faptului că Don zace pe podea, sângerând, în vreme ce Dave cheamă o salvare.*

— Am primit postul.

Apoi Roşie a repetat răspunsul, mai sonor, și a început să plângă.

— Am primit postul. Ăia pe care credeam că n-am nicio șansă să-l obţin.

— Ce post? am întrebat-o, ridicând ochii din podea.

— Ăla care înseamnă c-o să lucrez pentru Iuda.

Iuda era profesorul Simon Lefebvre, un fost coleg din Australia, care „se văzuse” mai mulţi ani cu prietena noastră Claudia, până când fusese descoperit în cursul unui act de infidelitate.

— Iuda vine la New York?

— Nu, postul e în Melbourne. Mi-am dat seama că nu mă ascultai.

Probabil c-o ascultasem, dar ignorasem personajele și locaţia, concentrându-mă pe parametrii importanţi. Eu puteam să-mi găsesc un post într-o universitate indiferent unde locuiam, mai ales că nu eram deloc interesat de statut, iar acum venise rândul lui Rosie să avanseze în carieră, după ce se ocupase, în cea mai mare parte, de creșterea lui Hudson.

— E vreo problemă? m-a întrebat soţia mea.

— Sigur că nu. E o veste excelentă! Și asta înseamnă că nu mai sunt obligat să-mi completez formularul de evaluare a performanţei. Ar trebui să bem ceva ca să sărbătorim. Imediat!

Roşie a clătinat din cap.

— Mergem acasă. Trebuie să-l sun pe Phil.

Phil era tatăl lui Rosie.

Succesul soţiei mele compensa din belșug durerea pe care o simţeam în spatele genunchiului. Curba stării generale de mulţumire în viaţă a urcat și mai sus. Dar asta avea să se întâmple pentru ultima dată. Hudson stătea în cadrul ușii, ţinându-și capul în palme.

Era posibil ca efectul să se fi datorat combinaţiei dintre perspectiva vizuală neobișnuită pe care o aveam de pe podeaua pe care stăteam întins și faptul că Hudson era îmbrăcat în pijama, dar brusc am fost izbit de cât de înalt crescuse băiatul meu și, simultan, de cât de crud continua să pară. Cu părul lui întunecat și lung, mai lung decât era tipic pentru puștii de vârsta lui, și cu ochelarii cu rame negre, Hudson semăna leit cu mine la vârsta de zece ani. Suferinţa lui evidentă era încă un factor de similaritate între tată și fiu.

Toţi cei care eram în bucătărie am tăcut – ne uitam la Hudson.

— Ești bine, Hudson? l-a întrebat Sonia.

— Nu. Nu vreau să merg în Australia. Nu vreau să schimb școala. Nu vreau să schimb nimic.

Până în următoarea lună iunie, situaţia noastră s-a schimbat dramatic. Ne-am mutat într-o casă cu trei dormitoare din suburbia Northcote, o zonă „hip”, din regiunea metropolitană Melbourne, aflată la o distanţă mică cu bicicleta de universitate. Noua noastră locuinţă era dotată cu grădină, garaj și cu suficient spaţiu pentru colecţia de romane science-fiction a lui Hudson, care acum se revărsa din dormitorul băiatului pe hol.

Tendonul popliteu era în proces de vindecare. Roşie lucra pentru Iuda, Hudson mergea la școală, iar eu mă angajasem ca profesor de genetică. Toate astea se aflau în

sfera posibilităţilor la care ne așteptaserăm.

Însă apăruseră cinci probleme noi. În ordinea crescătoare a gravităţii, ele erau:

Vindecarea cancerului. Mă alăturasem unui proiect de cercetare care evalua abordările individualizate de tratament al cancerului, luând în considerare compoziţia genetică a pacienţilor. Aceasta era o muncă potenţial valoroasă, dar eu eram subcalificat. Conducătorul cercetării fusese impresionat de diploma mea în Informatică, însă domeniul acesta suferise schimbări majore în cei douăzeci și nouă de ani de când îmi reconfigurasem profesia ca genetician. Ca să ajung la zi, renunţasem la toate activităţile opţionale, inclusiv la aikido și la karate, însă cursurile online îmi consumau timp și resurse intelectuale de care aveam nevoie pentru probleme mai serioase.

După ce acceptasem postul, am descoperit că László Hevesi, prietenul meu din Departamentul de Fizică, aplicase pentru aceeași poziţie. Laszlo ar fi fost perfect pentru postul respectiv, însă, în mod previzibil, „dăduse prost la interviu”. Ar fi putut să nu listeze, ca puncte forte, că e *jucător de echipă* și *fashionista*. Însă era puţin probabil ca suferinzii de cancer să se plângă de faptul că leacul pentru boala lor fusese descoperit de un bărbat care lucra în faţa unui monitor purtând cască și ochelari de biciclist.

Mai exista, de asemenea, și un aspect personal. Tatăl meu era afectat de un cancer la prostată în fază avansată, iar mama fusese încântată că ne întorseserăm în Australia. I-am explicat totuși că, la momentul la care cercetarea mea avea să ajungă să influenţeze practica medicală, tata avea să fie deja mort – dacă nu de cancer, atunci de bătrâneţe.

Era însă posibil ca dificultatea reprezentată de incompetenţa mea să se elimine de la sine, datorită celei de-a doua probleme.

Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii. Ca rezultat al unei erori proprii de judecată, riscam să fiu concediat. Urma să mă prezint în faţa unei comisii de disciplină, iar

sarcina reprezentată de pregătirea apărării îmi consumase deja o sută douăzeci și opt de ore, fără să includ aici întreruperile destinate somnului.

Roşie îmi propusese o soluţie radicală.

— Dă-i dracului! Poţi să câştigi de două ori pe-atât în sectorul privat. Unde nici nu trebuie să ţii prelegeri.

Soţia mea m-a convins să abordez o companie de mici dimensiuni, care se ocupa de editarea genomică.

— E ceva ce tu adori, a insistat Roşie. Tot timpul vorbești despre asta! Acum ai ocazia să te și implici în mod direct.

— N-am cunoștinţele necesare.

— Atunci învaţă! Și acum nu asta faci în fiecare seară?

Interviul a decurs neașteptat de bine. Potenţialul meu angajator, Dang Minh, o femeie de aproximativ patruzeci de ani, cu un entuziasm frizând mania, mi-a prezentat laboratorul, atrăgându-mi totuși atenţia că, în curând, firma avea să se mute într-un sediu nou.

— Schimbăm lumea! în fiecare zi rezolvăm probleme imposibile! Cum ai putea să nu-ţi dorești să lucrezi aici?

Răspunsul era că priveam cu prudenţă posibilitatea de a-mi risca abilităţile profesionale și interpersonale în afara lumii academice. Totuși, asta însemna că aveam opţiuni. Spre deosebire de prietenul meu Dave.

Dezastrul Dave. Dave suferise și el o accidentare la genunchi și, momentan, nu mai putea să funcţioneze ca inginer specialist în refrigerare. Ca rezultat al sistemului american de compensare a muncitorilor sau al faptului că Dave nu-și făcuse o asigurare sau al realităţii că accidentul avusese loc într-un bar, prietenul meu avea acum probleme financiare. Sonia, care născuse recent cel de-al doilea copil conceput in vitro, fusese nevoită să se întoarcă la muncă înainte de data stabilită anterior. Dave era acum responsabil de îngrijirea bebelușului – un rol care nu-l fericea deloc. Iar Roşie se exprimase critic la adresa lui.

— Spune-i că asta e ceea ce femeile au fost nevoite să facă dintotdeauna.

Greutatea lui Dave, nesănătos de mare (indicele lui de masă corporală, estimat la plecarea noastră din New York: treizeci și cinci), probabil că-i îngreuna recuperarea. În timpul conversaţiei noastre săptămânale pe Skype, îl încurajasem să mănânce mai puţin și să dedice mai mult timp exerciţiilor de reabilitare. Eșecul lui în a face oricare dintre cele două lucruri părea să indice o problemă la nivelul stării mintale. Ca membru al echipei lui de suport psihologic, trebuia să găsesc un remediu.

Crucificarea lui Rosie. Denumirea acestei probleme a fost ideea lui Rosie, venită de la o serie de romane scrise de Henry Miller. Al doilea cuvânt era, de fapt, scris *Rosy,* astfel că eu, singur, n-aș fi făcut legătura.

Roşie fusese recrutată să conducă un proiect având ca subiect tulburarea bipolară. Iar primul pas al proiectului era un studiu-pilot. Asta era „slujba de vis" care determinase relocarea noastră. Apoi, în primele luni după mutarea în Australia, Hudson avusese niște dificultăţi în cadrul programului after-school, iar Roşie, *cu acceptul șefului ei, Iuda,* îşi redusese numărul orelor de lucru ca să-l poată lua pe Hudson de la școală trei după-amiezi pe săptămână. Tatăl ei, Phil, acoperea restul de două zile.

Apoi, în perioada în care se pregătea solicitarea de fonduri pentru proiectul principal, Iuda a folosit statutul de angajat part-time al lui Rosie ca motiv s-o înlocuiască din rolul de conducător al cercetării.

— Nici nu m-a consultat. Pur și simplu i-a dat postul meu lui Stefan.

— Ai fost retrogradată?

— Poziţia mea permanentă a rămas aceeași. Dar acum nu mai conduc studiul.

— Deci nu mai trebuie să ţii legătura cu managementul? Cu comisiile? Cu oamenii? Nu mai trebuie să faci niciunul dintre lucrurile în legătură cu care te-ai lamentat. Incredibil! Și ai reușit asta fără să trebuiască să faci dovada incompetenţei. Ar trebui să sărbătorim!

— Don, dar eu *vreau* să conduc studiul.

— Atunci ar trebui să căutăm programe de after-

school alternative, astfel încât să poţi reveni la programul fulltime.

— Nu. Hudson are nevoie să petreacă timp cu unul dintre noi. Și știm cine trebuie să fie acela.

Mai discutaserăm despre asta și înainte. Fiind mai în vârstă decât Roşie și lucrând întotdeauna fulltime, fără nicio întrerupere, eu aveam un venit substanţial mai mare. Reducerea numărului de ore din programul soţiei mele, pentru a se ocupa din nou de Hudson, întărise acest cerc vicios.

Tratam Crucificarea lui Rosie ca mai puţin importantă doar în raport cu fericirea copilului nostru.

Problema de Adaptare a lui Hudson. Reacţia lui Hudson la relocarea noastră a fost previzibilă. La fel ca mine, băiatul avea o aversiune faţă de modificările de program – un răspuns raţional la necesitatea de a reînvăţa și de a reoptimiza ceva care deja funcţiona bine. Însă unele tranziţii sunt inevitabile. Hudson găsea aceste tranziţii – în special cele care ţineau de programele preșcolar și școlar – traumatizante, iar în mod frecvent efectele se menţineau dincolo de momentul propriu-zis al schimbării.

La câteva săptămâni după ce începuse școala în New York, învăţătoarea sistase obiceiul de a-i însoţi pe copii, la sfârșitul zilei, până la locul unde îi așteptau părinţii. Hudson nu memorase drumul de la sala de clasă și până la poarta școlii și nici nu se împrietenise cu vreun copil care să fi izbutit asta. Pentru că la un moment pe traseu greșise direcţia, se pierduse – din fericire, în incinta școlii – și, până când Roşie reușise să-l localizeze, băiatul ajunsese într-o stare de profundă anxietate.

Au mai urmat câteva incidente de acest fel, dintre care majoritatea ar fi putut să fie evitate dacă Hudson ar fi fost anunţat că trebuia să memoreze diverse puncte de reper. Însă școala părea să-i interpreteze comportamentul ca pe o chestiune deliberată – „copilul rătăcește de capul lui” – nu ca pe o consecinţă previzibilă a faptului că creierul lui nu era echipat cu funcţia inconștientă de memorare a traseelor.

Roşie nu putuse aşadar să mai lucreze cu normă întreagă până când Hudson nu se „acomodase” într-o altă școală elementară. În unele perioade, singurul ei loc de muncă fusese cel din barul specializat în cocktailuri, unde prepara băuturi împreună cu mine.

Hudson demonstrase o substanţială varietate a aptitudinilor școlare. Matematică: excelent; Sport: groaznic. Engleză: sclipitor; Scriere: ilizibil. Ştiinţe: gata pentru noi provocări; Artă: o provocare să-i facă faţă. Acasă, băiatului îi plăcea să citească mai mult decât orice altceva.

În lumea adulţilor, o distribuţie inegală a abilităţilor este mai preţioasă decât mediocritatea în toate. Pentru mine e irelevant dacă doctoriţa mea e sau nu capabilă să lovească o minge cu un băţ – sau să ajungă la serviciu fără să privească indicatoarele stradale –, dar mi-aș dori ca ea să fie cât mai competentă posibil în practicarea medicinei. În mod normal însă, în mediul școlar, să fii altfel decât de nivel mediu în toate domeniile (exceptând sportul) este considerat un *dezavantaj* pronunţat.

Însă în New York, la noua lui școală, profesorii și colegii lui Hudson păruseră să-i accepte fără probleme configuraţia personală. Băiatul avusese doi prieteni, unul de sex masculin și unul de sex feminin, și interacţionase cu succes cu Zina, copilul lui Dave și al Soniei. Totul păruse să meargă bine pentru Hudson – spre deosebire de experienţa mea școlară din orașul rural Shepparton. Aceea fusese cea mai teribilă perioadă din viaţa mea.

În Australia, l-am înscris pe Hudson la o școală privată, care pe foaia mea de analiză obţinuse un scor de calitate puţin mai ridicat decât cel al școlii publice locale. Având o școală generală asociată, instituţia aceasta propunea un program de matematică accelerat și pretindea că îmbrăţișase diversitatea.

Diversitatea includea femeile – ceea ce era esenţial în opinia lui Rosie.

— Nu vreau să considere femeile ca pe-o specie separată.

I-am atras atenţia soţiei mele că eu urmasem o școală publică de tip co-educaţional și, cu toate astea, ajunsesem să consider majoritatea reprezentanţilor rasei umane ca fiind o specie separată.

— Poate. Da’ măcar tu ai avut posibilitatea să studiezi ambele sexe.

Hudson a fost înscris în trimestrul al patrulea din clasa a III-a. Iniţial, a părut să agreeze componenta academică. Roşie era îngrijorată din cauză că băiatul nu avea prieteni, dar eu mă gândeam că, foarte probabil, soţia mea folosea ca instrument de măsură propria ei ușurinţă în a stabili relaţii sociale. Singura reclamaţie a lui Hudson privea proasta organizare a programului after-school – care era diferit de la o zi la alta și nu avea un orar afișat. Acesta a fost motivul care a determinat-o pe Rosie să retragă copilul din program și acesta a fost motivul care a generat seria ulterioară de evenimente de la serviciu.

Dar acum, după opt luni și după ce Hudson încheiase cincizeci la sută din anul terminal al școlii primare, amândoi eram convinși că, de fapt, ceva era în neregulă. Rezultatele academice ale băiatului scăzuseră și, cu toate că limbajul din carnetul de evaluare era ambiguu, Roşie avea certitudinea că notele inserate în el aveau scopul să ne semnalizeze o „problemă”. Am făcut o programare să ne întâlnim cu învăţătoarea lui Hudson în cea de-a douăsprezecea zi din trimestrul al treilea.

Roşie mai bănuia și că Hudson se prefăcuse că-i fusese rău ca să nu se ducă la școală. Iar acasă, în mai multe rânduri, explodase din cauza frustrării resimţite în faţa câte unui obstacol. Exista o problemă care ardea mocnit – la fel ca starea generală de disconfort dinainte ca simptomele unei boli să se manifeste în deplinătatea lor. Iar eu așteptam să mă lămuresc care era problema respectivă. Odată identificată, avea să capete prioritate faţă de oricare alta.

Apelul telefonic care ne-a indicat o escaladare a Problemei de Adaptare a lui Hudson a venit la ora 10: 18, într-o dimineaţă de vineri. La ora 5: 00 a.m., Roşie îl

dusese pe băiat la școală, pentru o excursie de trei zile într-o regiune cu zăpadă. Hudson ne tot comunicase informaţii despre excursia în cauză pe parcursul mai multor zile și păruse încântat și bine documentat.

Eu eram acasă. Mă pregăteam pentru audierea privind Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii, care era programată pentru acea după-amiază.

Incidentul survenise în timpul ultimei prelegeri dinaintea vacanţei semestriale. Încheiasem programa obligatorie și mai rămăseseră douăzeci și patru de minute. Am considerat că timpul acela reprezenta o oportunitate de a implementa recomandarea primită în cadrul unui seminar la care fusesem obligat să merg: să-mi fac prelegerile mai „antrenante”.

— Aveţi vreo întrebare? m-am interesat.

Au urmat un icnet colectiv, câteva aplauze risipite prin sală, apoi discuţii. Este ceva tradiţional să încurajezi întrebările, însă, în mod tipic, ele reflectă preocupările unui singur student și prezintă o relevanţă minimă pentru restul clasei, în schimb, interzicând întrebările, pot să comasez un maximum de informaţii în timpul alocat fiecărei prelegeri.

O studentă, care bănuiesc că avea până în douăzeci și cinci de ani, a ridicat mâna.

— Domnule profesor Tillman, credeţi ca rasa are o bază genetică?

Studenta s-a uitat la femeia de lângă ea, posibil ca să obţină de la aceasta confirmarea că formulase întrebarea corect.

— E un subiect interesant, dar aflat în afara cursului și deci al programei pentru examen.

M-am aşteptat ca astfel discuţia să se încheie, dar – spre surprinderea mea – ceilalţi membri ai clasei mi-au indicat că doreau, la rândul lor, un răspuns. Iar subiectul era *cu adevărat* interesant.

Am început să abordez chestiunea punctând referirea făcută de studentă la credinţă – un concept care, în știinţă, ar trebui să fie utilizat cu parcimonie. În cele câteva

minute care mi-au fost necesare ca să repet o corectură exersată, subconștientul meu a produs o idee sclipitoare, despre care eram convins că i-ar fi impresionat pe organizatorii seminarului „Cum să antrenezi mintea unui milenial”.

Melbourne este unul dintre orașele cu cea mai mare diversitate etnică, iar amestecul de studenţi din sală reflecta perfect această stare de fapt. Mulţi dintre ei studiau genetica având ca ţintă admiterea la Medicină – o opţiune populară, în privinţa carierei, pentru emigranţi, pentru copiii acestora, cât și pentru studenţii străini.

Am atenţionat clasa că participarea e opţională, după care am adus pe podium câte un exemplu fizic arhetipal pentru fiecare dintre „cele trei mari rase”, așa cum au fost ele definite la sfârșitul secolului al XIX-lea: o femeie înaltă, mai în vârstă, din Ghana, pe care o chema Beatrice și despre care știam că se pregătea să devină medic; unicul scandinav din sală, un danez zdravăn, al cărui nume nu-l cunoșteam; și unul dintre numeroșii studenţi chinezi, o fată pe nume Hui. Statura ei minionă intra într-un contrast izbitor cu înălţimea lui Beatrice și cu constituţia solidă a danezului.

Negroid, mongoloid și europoid. Știam că termenii aceștia nu mai sunt consideraţi acceptabili. Dar, chiar remarcând asta, am văzut că studenţii au fost șocaţi; le livrasem o lecţie plină de forţă despre subiectivitatea și evoluţia schemelor de clasificare. Femeia care îmi pusese iniţial întrebarea părea să facă o înregistrare video, cu ajutorul smartphone-ului, a întregului exerciţiu.

Cei trei studenţi nominalizaţi s-au uitat unul la celălalt și au început să râdă. Îmi dădeam seama acum de ce oamenii de știinţă din trecut susţinuseră – în mod incorect – că aceștia reprezintă subspecii distincte ale lui *Homo sapiens.*

A doua fază a demonstraţiei intenţiona să conteste această formulare simplistă. I-am rugat pe studenţii-referinţă să se plaseze în câte un colţ al podiumului, apoi m-am adresat clasei.

— Gândiţi-vă că podiumul este un sistem de coordonate cartezian având-o ca origine pe Beatrice – în concordanţă cu originea africană a omului. Hui este poziţionată pe axa X, iar studentul de sex masculin cu pielea albă și ochii albaștri se află pe axa Y.

Studentul danez m-a întrerupt:

— Eu sunt Arvid. Arvid Arianul. Străbunicul meu ar fi mândru că am fost ales. Ceea ce însă poate că nu e tocmai bine.

Asta a iscat câteva discuţii în sală. În mod evident, milenialii erau antrenaţi.

Am continuat:

— Vă rog pe toţi să vă poziţionaţi pe grafic în funcţie de aspectul fizic.

Din nou, mi-am amintit să adaug:

— Participarea este opţională.

Aproape toată lumea a participat. Două dintre excepţii au fost femeia care îmi adresase iniţial întrebarea și care acum era ocupată cu filmatul și prietena ei. Ceilalţi au urcat pe podium și au început să se organizeze, așa cum procedasem și cu ocazia exerciţiului „aliniaţi în ordinea experienţei”, care mi-l inspirase pe acesta. După câteva minute, Beatrice a plecat de la locul ei și s-a apropiat de mine.

— Domnule profesor Tillman, sunteţi sigur că e o idee bună?

— Aţi observat vreo problemă?

— Nu pentru mine.

Femeia a râs și mi-a indicat cu mâna un grup mic, reunit în jurul lui Arvid Arianul.

— Mor de râs când îi văd pe ăia de-acolo cum se ceartă între ei care e cel mai alb.

Discuţiile dintre studenţii indieni și pakistanezi erau și ele animate.

Când poziţiile studenţilor au fost stabilite, am început explicaţia, subliniind ceea ce acum era evident: faptul că nu avem de-a face cu niște categorii, ci cu un spectru – de fapt, cu multiple spectre. Plănuiam ca, în continuare, să

abordez explicaţiile pentru evoluţia rapidă a caracteristicilor fizice locale care nu sunt direct legate de supravieţuire. Dar tocmai atunci a prins să-mi sune telefonul.

În timpul prelegerilor, telefonul meu e programat să răspundă doar la apelurile de la numărul de serviciu al lui Rosie – apeluri care, conform înţelegerii, indică o urgenţă.

— Ce mama dracului *se întâmplă?* a izbucnit soţia mea.

Nu înţelegeam la ce se referă.

— Tu ar trebui să-mi spui *mie* ce se întâmplă, i-am comunicat. Presupun că e vorba de o urgenţă.

— *Tu* ești urgenţa. S-a umplut Twitterul! *Ce faci?*

— Folosești Twitterul? La serviciu?

— M-a sunat un prieten. Din Columbia.

— Cineva te-a sunat din America de Sud…

— M-a sunat din campusul *Universităţii* Columbia. Acolo unde ai *lucrat* zece ani.

— Doisprezece.

Acum, pentru ca nedumerirea mea să sporească, a intervenit o a doua întrerupere. În sală au pătruns trei dintre membrii personalului de securitate. Unul dintre ei s-a apropiat de mine, mi-a confirmat identitatea și m-a condus afară. După asta, eu nu am mai văzut ce s-a întâmplat, dar, citind convocarea în faţa comisiei de disciplină și datorită unei vizite a lui Beatrice, am reușit să stabilesc cursul ulterior al evenimentelor.

Pe scurt, postările de pe Twitter mă portretizau ca fiind un susţinător al exact acelor teorii rasiale pe care eu căutasem, de fapt, să le demitizez, dar și un avocat al discriminării, al eugeniei și al umilirii publice.

Tuturor studenţilor din sală li s-a oferit consiliere psihologică, iar unul dintre ei a depus o plângere oficială împotriva mea. Expunerea de pe reţelele de socializare a determinat publicarea în presă a trei articole de opinie, în care faptele erau greșit relatate și se susţinea că – iată! – comportamentul meu era reprezentativ pentru o problemă generală. Or, asta era o noutate pentru mine: mă

obișnuisem să fiu criticat pentru că eram ieșit din comun, nu pentru c-aș fi fost tipic. Un singur jurnalist m-a contactat, iar articolul pe care l-a scris ulterior mi s-a părut just și echilibrat. Din păcate, ca s-o citez pe Rosie, aceea a fost „o nebunie de dreapta”, iar exprimarea unor perspective pe teme care nu aveau nicio legătură cu situaţia mea însemna că articolul în cauză avea zero credibilitate pentru conducerea universităţii.

Apărarea mea se întindea pe șaizeci și două de pagini, iar Roşie a insistat să-i fac un rezumat.

— Ăsta e rezumatul.

Soţia mea a clătinat din cap.

— Ceea ce spui este că ai utilizat o tehnică de predare creativă ca să prezinţi un argument ştiinţific în faţa unui public cu cunoștinţe ştiinţifice, dar care nu era obligat să participe, și că, dacă n-ai fi fost întrerupt, concluziile tale s-ar fi aliniat nu doar cu gândirea ştiinţifică modernă, ci și cu perspectivele filosofice progresiste și cu cele politice. În esenţă, asta e ceea ce spui, da?

— Ești un geniu! Ce concizie incredibilă! Susţinerea asta e adevărată și mă exonerează în totalitate.

— Eu n-aș fi așa de sigură. Chestiile astea nu sunt decise în baza corectitudinii ştiinţifice.

Mi s-a permis ca, la audiere, să aduc „o persoană de sprijin” și, în acest sens, am primit o ofertă de la o persoană neașteptată: fosta decană a Facultăţii de Ştiinţe, doamna profesor Charlotte Lawrence, care acum era directoare administrativă la o altă universitate.

Eu și doamna profesor Lawrence ne certaserăm – ne *ciocniserăm* chiar – în numeroase ocazii, aproape întotdeauna din cauza conflictelor dintre integritatea personală și ştiinţifică (în cazul meu) și imaginea publică a universităţii (în cazul ei). Totuși, doamna profesor Lawrence era expertă în administraţie academică și ar fi avut un grad ridicat de credibilitate. Am fost uluit că voia să mai aibă de-a face cu mine.

Evaluarea făcută situaţiei de doamna profesor Lawrence a coincis cu aceea a lui Rosie. Universitatea nu

avea să fie interesată să stabilească adevărul.

— Indiferent ce constată, se tem că orice viitoare cerere de fonduri purtând semnătura ta va atrage o atenţie nedorită.

Doamna profesor Lawrence nu trebuia să-mi explice la ce se referă. În lumea academică, capacitatea de a atrage fonduri este mai importantă decât oricare altă calitate.

Mi-a recomandat să solicit referinţe personale.

— Și nu doar din partea unor bărbaţi albi.

— De ce sunt relevante sexul și orientarea sexuală? Acuzaţia este aceea de rasism.

— Don, nu mă face să mă cert cu tine pe tema asta! Altfel există riscul să mă răzgândesc și să nu mai vreau să te ajut. Tu ești un bărbat heterosexual, alb, de vârstă mijlocie, care și-a petrecut viaţa în universităţi occidentale de top. Reprezinţi definiţia poziţiei sociale privilegiate.

Câteva zile mai târziu ne-am întâlnit din nou, iar veștile mele nu erau bune. David Borenstein, fostul meu decan, îmi trimisese un e-mail prin care mă anunţa că nimeni de la Columbia nu voia să-mi furnizeze o scrisoare de recomandare. *Când vine vorba de rasism, distincţiile fine nu mai încap în ecuaţie: oficial, nu putem să oferim decât o condamnare fără echivoc. Dacă incidentul ăsta ar fi avut loc la Columbia, n-aș fi avut de ales: ar fi trebuit să te concediez, în ciuda îndelungatei admiraţii pe care o nutresc pentru tine ca persoană și ca profesionist.*

E-mailul lui David n-a făcut decât să-mi sporească nedumerirea în legătură cu disponibilitatea doamnei profesor Lawrence de a mă apăra. Explicaţia ei a fost remarcabil de similară cu articolul de presă care mă sprijinise – incluzând aici chiar și formulările „ofensaţi de carieră”, „industrie a indignării” și „politici identitate”. Se părea că și doamna profesor Lawrence era tot o nebună „de dreapta”. I-am atras atenţia asupra acestui aspect.

— Don, mi-a spus ea, ne cunoaştem de multă vreme. Nu ești întotdeauna cea mai sensibilă sau mai plină de tact persoană, dar niciodată nu n-am îndoit de integritatea și

de bună-cuviinţa ta. Eu continui să fiu om de ştiinţă şi profesor universitar şi nu vreau ca profesorii universitari să se teamă să gândească sau să se exprime liber pe teme de ştiinţă.

Roşie era impresionată de implicarea doamnei profesor Lawrence.

— Bănuiesc că, înainte să-ţi spună toate lucrurile alea frumoase despre libertatea academică, Charlotte ţi-a tras un perdaf. Ţi-a frecat ridichea.

— Sunt familiarizat cu ambele exprimări colocviale. Dar nu, nu m-a „frecat la icre”.

— Dă-o dracului, Don! Femeia e lesbiană, nu?

— Probabil. Are ca partener de viaţă o femeie. De ce?

— Fiindcă şi eu sunt femeie şi toată viaţa m-am lovit de chestiile astea: de discriminare, de atitudini ostile, de treburi apărute în ziare sau la televizor sau la un avizier, de chestii mărunte care sunt prea mărunte ca să poţi să te plângi de ele fără să pari meschin, dar care se adună. Sunt lucruri care-ţi fac viaţa mai puţin bună decât ar putea să fie, iar asta se întâmplă zi de zi şi tu nu poţi să te aperi în niciun fel. Iar acum, că sunt şi mamă, e şi mai nasol – felul în care îmi vorbesc oamenii când sunt cu Hudson şi la serviciu… şi nu e vorba doar de Iuda – toţi fac ca lucrurile astea să devină parte din identitatea mea. Ceva ce nu i se întâmplă şi lui Stefan, cu toate că şi el are un copil de patru ani. Îmi închipui că ar fi şi mai groaznic dac-aş fi lesbiană.

— Eu n-am spus că vreo rasă e inferioară sau superioară. Or, asta e definiţia subînţeleasă…

— Don, nu eşti atent la mine! închipuie-ţi că eşti unul dintre studenţii din clasa aia… un student din… nu contează… din India. Sau unul ai cărui părinţi sunt indieni. În fiecare zi eşti obligat să fii conştient de culoarea pielii tale şi de ceea ce înseamnă ea. Oamenii te întreabă „De unde eşti?”, când asta n-are absolut nicio legătură cu situaţia în care vă aflaţi. Şi fie că faci ceva bine, fie că faci ceva greşit, în discuţie e adusă, inevitabil, originea ta indiană. Poate că tu studiezi ca să devii doctor şi, după ce

muncești de te spetești, cineva căruia îi salvezi viaţa îţi va da de înţeles c-ar fi preferat să fi fost alb. Și o să-ţi dai seama de asta imediat.

Roşie s-a oprit și a râs.

— Bine, poate că *tu* nu ţi-ai da seama.

— Vrei să spui că i-am făcut pe studenţi să sufere prin faptul că le-am reamintit ceva care e… deranjant pentru ei?

— Vreau să spun că i-ai împovărat și mai tare. Ei merg la cursuri ca să înveţe despre boala Huntington și, brusc, profesorul îi pune să-și declare rasa. Dacă nu te conformezi, ieși în evidenţă. Știu că și tu, atunci când ai mers la cursul ăla, ai fost aliniat în funcţie de experienţă, dar asta nu-i totuna cu o aliniere făcută în baza unui criteriu atât de problematic, închipuie-ţi dacă… nu-mi vine niciun exemplu!

Mie însă îmi venea. Mi-am amintit de învăţătoarea din școala primară, care ne selecta la întâmplare, ne alinia și apoi ne compara scrisul. După fiecare comparaţie, eu ajungeam și mai spre coada șirului, până când eșuam în poziţia inevitabilă din capăt: „cel mai prost”. Nu-mi era rușine de scrisul meu. Și niciodată nu m-am plâns de metoda de evaluare, care era, fără îndoială, convenabilă și precisă.

Dar era enervant. Așa cum enervant era când cineva se izbea de mine „accidental” în momentul în care aveam în braţe un teanc de cărţi, așa cum enervant era când îmi găseam penarul gol sau caietul de teme mâzgălit sau când îmi umblau la pacheţelul cu mâncare sau când îmi imitau felul de a vorbi sau mersul sau când râdeau de mine de câte ori încercam să nimeresc mingea, sau când mă porecleau sau când deveneam ţinta replicilor batjocoritoare ale unui profesor. Acumularea unor detalii care aminteau că nu sunt mediocru și că nu-mi găseam locul acolo.

— Nu e nevoie să-mi dai vreun exemplu! am concluzionat.

— Don? Sunt Neil Warren, învăţătorul lui Hudson.

— E vreo problemă?

M-am gândit imediat că băiatul uitase să ia cu el vreun lucru esenţial pentru excursia la zăpadă. Școala ne furnizase o listă cu obiectele care trebuiau puse în bagaj, însă Hudson și Roşie îi dezbătuseră interpretarea. Puștiul îşi răsturnase toate sertarele în patru genţi mari, iar mama lui îi redusese bagajul la o unică geantă. Poate că, din greșeală, Roşie eliminase ceva esenţial.

— Mă tem că da. Hudson are o ușoară cădere.

Mi-au trebuit câteva secunde să interpretez afirmaţia domnului Warren, întrucât termenul *cădere,* în contextul locaţiei cu zăpadă, îmi crease o imagine neclară, și nu m-am gândit imediat la o cădere nervoasă.

— N-a fost mulţumit de clăpari… Mă rog, băiatul e bine acum, dar nu vrea să mai schieze, iar noi n-avem resursele necesare ca să-i purtăm de grijă separat de grup. Mă tem că va trebui să vină cineva să-l ia acasă.

Eu o pornisem deja către mașină.

GPS-ul îmi indicase o călătorie cu mașina de trei ore și optsprezece minute până la staţiunea montană. I-am trimis lui Rosie un SMS în care i-am explicat problema: *Situaţie de criză cu Hudson. Plecat zăpadă.*

În absenţa unor informaţii detaliate, nu prea aveam cum să-mi planific reacţia. Era posibil ca învăţătorul lui Hudson să fi folosit termenul *cădere* ca să descrie aproximativ orice, de la o criză de furie determinată de o regulă nerezonabilă până la pierdere aproape completă a controlului, așa cum păţisem și eu uneori în copilărie și, mai puţin frecvent, la maturitate – o singură dată în decursul perioadei de treisprezece ani, patru luni și trei zile de când o cunoscusem pe Rosie. Hudson trecuse, la rândul lui, prin câteva episoade de acest fel, dar acasă –, iar ele fuseseră rezolvate cu ajutorul protocolului de pauză.

Am presupus că sarcina mea avea să fie aceea de a-l asigura pe domnul Warren că o repetare a incidentului era puţin probabilă, pe termen scurt – asta luând în considerare că totuși circumstanţele care determinaseră

situaţia fuseseră eliminate. Mi-am amintit că învăţătorul era cam de aceeași vârstă cu mine. Ca rezultat al unui obicei de care mi-era greu să mă dezbar, îi estimasem și indicele de masă corporală: douăzeci și cinci. Faţa nu reușeam să i-o „văd”. În cursul serii părinte-învăţător, mi se păruse a fi o persoană prietenoasă, însă știam din experienţă că judecăţile superficiale ale părinţilor în privinţa profesorilor erau adesea incorecte.

După ce am parcurs drumul cu multe curbe până în staţiune, am parcat pe un spaţiu „rezervat pentru urgenţe”. Din păcate, nu am sesizat și bolardul care fusese acoperit de zăpadă. Avaria produsă părţii frontale a Porsche-ului lui Phil era de natură cosmetică. Mașina ne fusese „împrumutată permanent”, întrucât tatăl lui Rosie își dăduse seama că era mult mai cuminte să-și cumpere o Toyota nouă decât să conducă și să întreţină o mașină veche, al cărei design părea să nu fi fost bazat pe nicio necesitate practică. I-am trimis un SMS doamnei profesor Lawrence ca să-i comunic că nu aveam să ajung la audierea de după-amiază din cauza unei urgenţe de familie.

Am constatat că primisem mai multe mesaje vocale și SMS-uri de la Rosie, deși un unic mesaj din trei părţi ar fi fost suficient: *Ce mama dracului se întâmplă? E bine Hudson? Sună-mă ACUM.*

Roşie dorea să primească informaţiile pe care nu puteam să le aflu din cauză că trebuia să stau la telefon cu ea. Lucru pe care i l-am și explicat.

— Ești sigur că n-ai nevoie să vin și eu acolo? m-a întrebat ea.

Într-o conversaţie e nepoliticos să spui „Vezi răspunsul anterior”, așa că am repetat „Mai întâi trebuie să evaluez situaţia”.

— Trebuia să mă fi sunat. Nu pierzi nimic important? Ah, rahat, rahat, *rahatl*

— Ședinţa la comisia de disciplină a fost amânată. Te sun când o să am mai multe informaţii cu privire la problema cu Hudson.

Un angajat de la școala de schi mi-a indicat cum să ajung la fiul meu, care stătea pe o bancă și citea *Marţianul.* N-am putut să detectez nici urmă de anxietate. Lângă Hudson se afla o fată cu părul alb, subţirică, de aproximativ aceeași vârstă cu băiatul meu. Am concluzionat că fata e albinoasă. Purta ochelari de soare și mânca un baton Snickers.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat pe Hudson.

— Trebuie să merg acasă. Și ea la fel.

Băiatul mi-a indicat-o pe însoţitoarea lui, care și-a scos căștile din urechi.

— Și ea a fost nemulţumită de clăpari?

Fata a răspuns singură la întrebare.

— Eu am dificultăţi de vedere.

Albinismul este asociat cu sensibilitatea la lumină și cu deteriorarea vederii.

Hudson a adăugat:

— Când a aflat, domnul Warren i-a verificat formularul de permisiune și informaţia asta nu se regăsea acolo, așa că, din punct de vedere legal, nu are voie să schieze.

— Sunt nouă, a intervenit fata. Am venit ca să-mi cunosc colegii. Dar acum tre' să merg acasă.

— *Trebuie* să merg acasă, a corectat-o Hudson.

Tatăl meu nu era de acord ca Hudson să utilizeze prescurtarea *tre'.* Băiatul se corijase și de atunci le comunica sfatul acesta tuturor.

— N-au reușit să-i contacteze pe părinţii mei pentru că tata e în Thailanda, iar mama nu e la magazin. Maseuza se supără când mama trebuie să iasă după ceva. A, și numele meu e Blanche.

Era un nume ușor de memorat.

— Mama ta nu răspunde la telefonul mobil?

— N-are telefon mobil. Din cauza cancerului. Nici tata nu are.

Încercam să-mi dau seama în ce formă de cancer se interzice utilizarea telefonului – în cancerul de gât, laringe sau posibil la creier – și cât de probabil era ca doi membri

ai unei familii să dezvolte aceeași formă, dar Blanche m-a lămurit.

— Mama *nu are* cancer, dar nu vrea să facă. Din cauza microundelor.

— Putem s-o ducem noi cu mașina? s-a interesat Hudson. Trebuie să obţinem permisiunea, fiindcă pe formular există o întrebare…

Creierul risca să mi se supraîncarce înainte să apuc să obţin vreo informaţie relevantă pentru problema principală. Mi-am trecut degetul de-a lungul buzelor: semnul *fermoarului*. În comunicarea cu Hudson asta însemna *suspendă emisia vocală ca să primești date importante.*

— Trebuie să cunosc natura exactă a problemei.

— Asta nu contează. Trebuie să merg acasă, asta-i tot.

— Domnul Warren mi-a comunicat că a existat o problemă cu clăparii. Dacă mi-o explici, e posibil să am capacitatea s-o rezolv.

Hudson a tăcut – un indiciu familiar că voia să rămână tăcut. Un interogatoriu ar fi fost neproductiv. Totuși, în general, băiatul era dispus să se angajeze în discuţii în contradictoriu.

— Presupun că ai comis tu o eroare.

— În niciun caz, tată. N-am făcut nimic. Era treaba lor să aibă clăpari care să ni se potrivească.

— Sunt convins că la centrul de închirieri există toate măsurile normale de clăpari.

Hudson mi-a relatat că încercase mai multe măsuri, dar toate perechile fuseseră ori dureros de fixe, ori prea largi, astfel încât i-ar fi fost imposibil să controleze schiurile.

Asistentul de la centrul de închirieri îi propusese câteva branduri alternative și îi oferise șosete suplimentare și talonete, dar situaţia nu se îmbunătăţise semnificativ. În cele din urmă, fusese chemat managerul, care explicase necesitatea ca încălţările să fie fixe. Hudson însă nu fusese convins de argumentele bărbatului.

La momentul acesta, Blanche a intervenit.

— Toată lumea a dat vina pe Hudson, fiindcă toţi se echipaseră și voiau să meargă la schi.

Elementele lipsă din poveste erau ușor de dedus – acele elemente pe care probabil că Hudson, jenat, nu voia să le reveleze. Îmi dădusem deja seama că episodul se încheiase cu o cădere nervoasă a băiatului.

Hudson avea un nivel ridicat de sensibilitate la durere și îi displăceau multe dintre formele de contact fizic, mai ales dacă nu avea el însuși control asupra lor. În copilărie avusesem și eu aceeași problemă și, din acest motiv, fusesem batjocorit, în mod regulat, spunându-mi-se că sunt „fătălău”. Probabil că aș fi avut aceeași reacţie ca Hudson dacă o altă persoană mi-ar fi strâns chingile și mi-ar fi închis clapele unor bocanci neobișnuit de rigizi – mai ales dacă m-aș fi aflat sub presiunea timpului.

M-am străduit să mă imaginez în actuala postură a lui Hudson. Cu siguranţă că mi-aș fi dorit să mă întorc imediat acasă – ceea ce, din câte se părea, îşi dorea și el. Pe mine tata m-ar fi dus înapoi la centrul de închirieri, ar fi insistat să încalţ clăparii și, până la urmă, s-ar fi înfuriat pe mine, considerând că sunt „un plângăcios”. Eu trebuia să mă comport mai bine decât tatăl meu.

Eram convins că angajaţii de la școala de schi se mai confruntaseră cu astfel de situaţii. Am găsit-o pe femeia care îi supraveghease pe Hudson și pe Blanche și i-am explicat problema.

— Vorbiţi cu Lucy, mi-a spus ea. Vă promit că ea o să aibă o… soluţie.

Am aşteptat cu toţii în locul indicat și Lucy a apărut – pe un snowboard. I-am estimat vârsta și indicele de masă corporală ca fiind douăzeci și doi. Lucy arăta mai curând ca o studentă la ştiinţe decât ca un instructor de schi.

Fata i s-a adresat lui Hudson.

— Am auzit că nu ne plac clăparii de schi.

— *Mie* nu-mi plac clăparii de schi. Toate perechile pe care le-am încercat mă jenau undeva.

— Te înţeleg. Și eu păţesc la fel. Te deranjează să

cazi în zăpadă?

Lucy i-a demonstrat la ce se referea lăsându-se să cadă în zăpadă, cu putere.

— Haide, încearcă și tu!

Hudson a rămas neclintit, dar Blanche s-a aruncat imediat în zăpada moale, râzând. Am bănuit că fiul meu s-a simţit presat să se conformeze. Așa că s-a lăsat să cadă încet, după care a repetat mișcarea încă de două ori, de fiecare dată cu ceva mai multă forţă. Blanche i-a ţinut isonul, aruncându-se cu și mai multă putere în zăpadă, iar Hudson a răspuns gestului ei prăbușindu-se cu ceea ce părea a fi maximum de efort. Competiţia stimulase un comportament care altfel ar fi fost considerat ridicol.

— Atât de tare o să vă doară, a spus Lucy. Deci? Sunteţi gata să faceţi snowboarding?

— Eu am o problemă cu vederea, a anunţat-o Blanche.

— Cum sunt eu: neagră sau albă? a întrebat-o Lucy.

Blanche a izbucnit în râs.

— Albă.

— Atunci ești gata să pornești pe pârtie!

Instructoarea s-a uitat la mine și mi-a spus:

— Și nici tatăl tău n-o să aibă vreo problemă.

I-am explicat tinerei că nu sunt tatăl lui Blanche și că lecţia e doar pentru Hudson. Lucy mi-a explicat, la rândul ei, că preţul e același chiar dacă participă și fetiţa. Și că snowboardurile și clăparii aveau să fie acoperiţi din creditul pentru schiurile nefolosite.

— Și, dacă vrei, poţi să vii și tu.

— Pentru mine nu e necesar să știu să folosesc un snowboard, i-am răspuns.

— Mă gândesc la copii. Toată lumea are probleme de coordonare prima dată când urcă pe un snowboard și, dacă te-ar vedea și pe tine tăvălindu-te…

— Eu mă recuperez după o operaţie la tendonul popliteu. N-ar fi înţelept să-l suprasolicit.

Lucy a încuviinţat din cap.

— Bine atunci! Și nici n-o să dai prost în faţa copiilor.

Fata a râs, dar eu am simţit că fusesem criticat.

— Am putea să fim daţi în judecată dacă Blanche are un accident și moare, a remarcat Hudson. Nu avem un formular de permisiune pentru asta.

Probabil că fiul meu avea dreptate. Din câte se părea, mama lui Blanche era o persoană iraţională, care ar fi putut să iniţieze un proces judiciar pe motiv că i-aș fi expus fata la unde radio sau la gluten sau la chimicalele din componenţa cremei de protecţie solară – pe care, în mod evident, era crucial să o întrebuinţeze. Dar tocmai atunci a apărut primul angajat de la școala de schi cu care luasem contact și ne-a anunţat că mama lui Blanche sunase pe telefonul fix.

Blanche i-a explicat mamei situaţia, după care mi-a întins receptorul cu un gest brusc.

— Bună ziua, a spus mama fetiţei. Îmi pare rău, nici măcar nu vă cunosc numele.

— Nu e necesar să vă cereţi scuze. Nu am făcut cunoștinţă. Nu mă așteptam să-mi știţi numele.

Femeia a făcut o pauză lungă înainte să spună:

— Eu sunt Allannah. Și nu-mi vine să cred că mi-a scăpat întrebarea despre dizabilităţi de pe formular. Scuze! Ar trebui să vă mulţumesc. Sunteţi atât de amabil!

— Contribuţia mea e egală cu zero. Ceea ce ar trebui să vă bucure. Am transferat problema unui profesionist. Numele ei este Lucy. Profesia de instructor de schi este extrem de competitivă, așa că, dacă nu a obţinut postul prin vreo metodă coruptă, ar trebui să fie competentă. Totuși, am nevoie ca dumneavoastră să mă absolviţi de orice responsabilitate în cazul în care Blanche suferă un accident sau moare, indiferent dacă sunt sau nu parţial sau complet responsabil.

— Ăăă, acum v-aţi exprimat în termeni tehnici, nu? N-aveţi de gând să faceţi nimic rău, așa-i?

— Corect.

Allannah a râs.

— Nici eu nu-i cunosc pe profesori, deci presupun că nu contează. Scuze, am părut nepoliticoasă.

— În niciun caz.

Femeia părea raţională – ceea ce era surprinzător.

— Iertaţi-mă că vă întreb, dar aţi putea s-o aduceţi și pe Blanche înapoi cu dumneavoastră? Noi locuim în Thornbury.

— Am o soluţie mai bună. De vreme ce i-am transferat activităţile diurne lui Lucy, instructoarea poate să-i predea pe Hudson și pe Blanche învăţătorului seara. În felul ăsta, ambii copii vor putea să participe la activităţile care nu au legătură cu schiul, iar Blanche îşi va atinge ţelul familiarizării.

Aș fi putut să adaug „Iar Hudson nu se va simţi rușinat fiindcă a trebuit să se întoarcă acasă”, dar atât fiul meu, cât și Blanche îmi ascultau conversaţia.

— Vorbiţi serios? Sunteţi dispus să aranjaţi toate astea pentru Blanche?

— Efortul suplimentar implicat este minim.

— Ce pot să spun? Vă mulţumesc foarte mult. Îmi pare atât de rău…

— Scuzele nu sunt necesare. Blanche îi va ţine companie lui Hudson.

— Atunci, încă o dată, vă mulţumesc. Sunteţi un om bun. Dar puteţi să vă asiguraţi că fetiţa mea nu mănâncă deloc zahăr?

Imediat au apărut complicaţii. Roşie era impresionată de soluţia mea, totuși insista să rămân în staţiune și să asist la predarea copiilor în custodia domnului Warren.

— Care s-ar putea să nu fie la fel de încântat ca tine.

Roşie a avut dreptate, deși iniţial învăţătorul a avut o atitudine prietenoasă.

— Spune-mi Neil. De fapt, poţi să-mi spui Iepure. Am jucat crichet pentru puţin timp și mi-a rămas porecla. Doar să n-o folosești de faţă cu copiii. Uite, apreciez sincer că ai bătut drumul până aici și c-o duci acasă și pe Blanche. Eram cufundat până peste cap printre aligatori.

— Aligatori?

— Știi cum se zice: *Când ești cufundat până peste cap printre aligatori, e greu să-ţi mai aduci aminte că*

intenţia ta iniţială era să seci mlaștina.

Iepure a râs.

— Adică eram ocupat.

Mi s-a părut că învăţătorul a găsit o formulare deosebit de obtuză ca să exprime o stare ce ar fi putut să fie descrisă limpede apelând la un singur cuvânt. M-am întrebat cu câtă eficienţă reușește omul acesta să comunice cu puști de unsprezece ani.

Atitudinea prietenoasă a lui Neil a dispărut în clipa în care i-am adus la cunoștinţă că atât Hudson, cât și Blanche aveau să rămână. Am avut nevoie de cincizeci și șapte de minute ca să-i demontez toate obiecţiile. Hotărâsem deja că nici eu nu aveam să plec: voiam să supraveghez predarea copiilor și intervalele de timp dintre lecţii.

Aveam câte o soluţie sau câte un contraargument la toate temerile lui: lipsa de resurse pentru supraveghere; riscul legal de a include activităţi dincolo de cele acceptate iniţial de părinţi; nevoia de a evita excepţiile – asta, i-am atras atenţia, intra în opoziţie cu misiunea declarată a școlii, ce punea accent pe importanţa de a trata fiecare copil ca pe o entitate de sine stătătoare…

Aici, Iepure m-a întrerupt:

— Doamne Dumnezeule, acum pricep de unde l-a moștenit Hudson!

— De unde a moștenit Hudson ce anume?

— Nu contează. Ascultă! Eu mă ocup de excursia asta de treisprezece ani. O organizez în perioada vacanţei, din proprie iniţiativă. În schimb, am dreptul să iau singur toate deciziile. Aș putea foarte bine să-l trimit pe Hudson acasă. Și pe Blanche, la fel. Dar ea abia a început cursurile la noi și are o dizabilitate…

Neil s-a oprit și a bătut cu palma în masă de câteva ori.

— Apreciez ce faci pentru copii și că ești gata să rămâi și tu aici. Altfel ţi-aș cere, fără drept de apel, să-l iei pe Hudson acasă. Dar trebuie să înţelegi – și aș vrea să-i transmiţi asta și soţiei tale – că problema nu o reprezintă numai clăparii.

— Ce mama dracului vrea să însemne asta? Că „problema nu o reprezintă numai clăparii”?

Mă întorsesem acasă și acum îi relatam situaţia lui Rosie. Iar la întrebarea asta nu aveam un răspuns. Cele trei zile petrecute în staţiunea montană fuseseră incredibil de aglomerate. Să-mi găsesc un loc de dormit nu fusese deloc dificil, dat fiind că eram abia la începutul sezonului, însă mă trezisem nevoit să petrec mai multe ore într-o spălătorie publică, îmbrăcat doar în două prosoape, ca să-mi curăţ, de două ori, unicul set de haine. În același timp, îmi continuasem procesul de îmbunătăţire a abilităţilor personale. De asemenea, fusesem obligat să furnizez un înalt nivel de supraveghere a celor doi copii: Hudson și Blanche. Iepure nu fusese disponibil pentru o discuţie in extenso, din cauza problemei cu aligatorii și cu mlaștina.

La prima predare de sfârșit de zi a elevilor, i-am cerut lui Lucy să-mi clarifice afirmaţia anterioară prin care sugerase că sunt fericit că e albă.

— M-ai recunoscut din vreun articol de presă? am întrebat-o.

— Sunt studentă la Inginerie. Probabil că n-ar fi trebuit să spun nimic, dar dacă o să te plângi celor de la școala de schi…

Tânăra a ridicat din umeri.

— Tăcerea e totuna cu acceptarea.

Am dat să-i explic situaţia, dar m-a întrerupt.

— Nu vreau să discut pe tema asta. Copiii sunt buni: o să mai facem vreo două lecţii mâine, după care, dacă stai tu să-i supraveghezi, pot să iasă și singuri pe pârtiile de începători.

Apoi am primit un telefon care m-a tulburat de la doamna profesor Lawrence.

— Don, amânarea asta mi-a dat timp să mă mai gândesc și… nu vreau să interpretezi greșit, dar tu ești o persoană neobișnuită. Poate că nu chiar atât de neobișnuită în contextul catedrei de Științe și Matematici. Totuși, mă întrebam: ai mers vreodată la un psiholog?

— De ce?

— Cred că până și un profan și-ar da seama că te afli în spectru – în spectrul autismului. Îmi închipui că nu sunt prima care sugerează asta.

— Corect.

Doamna profesor Lawrence a făcut o pauză.

— Necazul ăsta în care ai intrat are la bază oprimarea minorităţilor. Cu toate astea, tu…

Am avut nevoie de câteva secunde ca să pricep unde bătea Charlotte.

— Ceea ce-mi propui este să susţin că sufăr de sindromul Asperger. Lucru care m-ar transforma în membrul unei minorităţi care are dreptul la consideraţii speciale.

— O persoană cu o dizabilitate – și o dizabilitate relevantă pentru greșeala pe care ai făcut-o. Ai avea nevoie de un diagnostic oficial – asta dacă nu ai deja unul.

Sentimentul meu iniţial a fost unul de ușurare. Dacă obţineam un diagnostic, atunci aș fi avut o explicaţie simplă pe care să le-o furnizez persoanelor ca Lucy. Însă, în decurs de doar câteva minute de la încheierea convorbirii, am fost cuprins de un sentiment de disconfort.

Consideram că să mă folosesc de sindromul Asperger ca de o scuză pentru Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii ar fi fost un gest laș. Ce s-ar fi reflectat negativ asupra celorlalţi oameni cu sindromul Asperger, care poate că n-ar fi făcut ceea ce făcusem eu. Și, în ciuda evaluării informale a doamnei profesor Lawrence, eu unul nu mă consideram „în spectru”.

În New York, după ce un comesean îmi făcuse aceeași sugestie, un psihiatru susţinuse că nu mă calific pentru acest diagnostic: personalitatea mea nu îmi genera suferinţe sociale sau profesionale. Criteriul „suferinţei profesionale” fusese acum bifat, însă doar ca rezultat al unei modificări a atitudinii angajatorului faţă de mine. Nu eram dispus să accept că puteam să „sufăr” de un sindrom fără ca eu însumi să mă fi schimbat în vreun fel.

Pe de altă parte, bazându-mă pe experienţa directă cu profesia psihiatriei, era probabil că am fi putut să găsim

pe cineva care să fie gata să adauge sindromul Asperger pe lista pe care o acumulasem până să împlinesc douăzeci și cinci de ani.

Dimineaţă i-am telefonat doamnei profesor Lawrence.

— Don, e 6: 30 a.m!

— Ceea ce vreau să spun s-ar putea să dureze și am un angajament familial căruia nu pot să-i modific ora.

— Mergi să discuţi cu cineva care să te ajute cu criza asta familială?

— Firește. Cu un profesionist.

Lucy făcea o treabă grozavă la lecţiile de snowboarding, care le plăceau atât lui Hudson, cât și lui Blanche.

— Bine, atunci, spune!

— Ceea ce-mi propui este să susţinem că, întrucât eu am o configuraţie cerebrală deosebită, ca rezultat al geneticii și posibil al factorilor de mediu…

— N-o să fim obligaţi să prezentăm un studiu ştiinţific despre cauzele autismului.

— Dar dacă ar fi vorba despre o altă variantă neurologică?

— Cum ar fi? iartă-mă, dar nu pricep unde vrei să ajungi.

— Vreau să ajung la faptul că, în cazul tuturor oamenilor, configuraţia cerebrală este rezultatul unei combinaţii dintre genetică și factorii de mediu. Iar noi denumim doar acele varietăţi care sunt ușor de descris și relativ comune. Comportamentul meu din timpul prelegerii a fost rezultatul configuraţiei mele cerebrale. Ar trebui să fie irelevant dacă respectiva configuraţie are sau nu o denumire proprie.

— Don… înţeleg ce spui, însă tu construiești o argumentaţie filosofică pe tema liberului-arbitru. Ai putea să prezinţi argumentaţia asta la o conferinţă, însă la audierea disciplinară de la universitate n-o să-ţi meargă cu ea. Nu ai reuși decât să-i convingi pe membrii comisiei că ești nebun.

— Dar nu asta e ideea? Să fiu declarat nevinovat pe motiv de nebunie?

— Pe motiv de dizabilitate.

— Eu nu mă consider ca fiind invalid.

Am căzut de acord s-o anunţ pe doamna profesor Lawrence dacă, între timp, aveam să mă răzgândesc. Dacă asta nu avea să se întâmple, nu exista niciun motiv să-i raportez discuţia lui Rosie.

Întâlnirea cu Iepure Warren, în care trebuia să discutăm despre Hudson, a fost devansată, la solicitarea școlii, fiind stabilită pentru prima săptămână din trimestrul al treilea. „A intervenit ceva” și avea să participe la întâlnire și directoarea.

Roşie s-a întâlnit cu Hudson, fără mine („Nu vrem să-i dăm impresia că e la interogatoriu”), ca să-l interogheze înaintea întâlnirii de la școală. Băiatul n-a putut sau n-a vrut să ne furnizeze vreo informaţie utilă. Roşie l-a asigurat că interesul nostru era reprezentat doar de binele lui – și că același interes îl avea și școala. Eu unul eram sigur doar de prima parte.

În timp ce mă deplasam împreună cu Rosie pe coridorul unei instituţii de învăţământ, mergând la o întâlnire care probabil că avea ca subiect o formă sau alta de comportament greșit, mi-am dat seama că viaţa lui Hudson și viaţa mea aveau traiectorii similare.

Trecuseră șapte minute din interviu când Neil Warren (care, în ciuda absenţei oricărui elev, *nu* mai voia să fie apelat acum cu porecla Iepure) a adăugat, în mod uimitor, încă un element care indica, o dată în plus, asemănarea dintre noi.

— Am întâlnit destul de mulţi băieţi ca Hudson. Majoritatea au fost ulterior – unii chiar dinainte – diagnosticaţi ca autiști.

— Ca *suferind de* autism, a intervenit directoarea, care estimam că e cam de aceeași vârstă cu soţia mea – patruzeci și doi de ani.

Apoi femeia ni s-a adresat lui Rosie și mie:

— Când ne referim la dizabilităţi, încercăm să punem

accentul pe persoană.

Nu știam dacă trebuia să-i spun directoarei „doamna Williams” sau „Bronwyn”. Tentativa de a-mi reprima impulsul de a-i estima indicele de masă corporală avusese, ca de obicei, efectul opus. Rezultatul calculului era aproximativ treizeci și cinci. Femeia arăta o atitudine prietenoasă când începuse ritualul accentuării aspectelor pozitive, înainte să transmită veștile proaste.

— Hudson se descurcă bine la materiile ştiinţifice.

— În New York, a fost primul din clasă la ştiinţe și matematică, i-a comunicat Roşie. Unul dintre motivele pentru care am ales școala asta a fost programul avansat de matematică.

— Ei, a spus directoarea, ăsta e unul dintre lucrurile despre care am vrut să discutăm. Hudson are o bună intuiţie matematică și o memorie excelentă, dar…

Și aici s-a uitat la Neil.

— Nu e dornic să muncească. El, pur și simplu, vede rezultatul. Și nu poate să explice cum a ajuns la el. Copiii de genul ăsta se descurcă bine la început, însă când problemele devin mai grele și sunt nevoiţi să urmeze un proces, mulţi rămân în urmă. Iar Hudson nu vrea să procedeze în niciun alt fel decât în felul lui.

— Aţi scris în carnetul lui ceva legat de vorbitul în public, a spus soţia mea.

— Aici exersează mult. Și Hudson se dovedește sigur pe el. Dar numai când e vorba de călătoriile în spaţiu. De zboruri și date. Adică nu neapărat pe un subiect care să captiveze un public alcătuit din copii de clasa a IV-a. Și nici nu prea e dornic să citească.

— Nu *prea e dornic să citească?* Pe ce planetă trăiţi voi, oameni buni?

— Eu sunt învăţătorul lui. La clasă, studiem *Harry Potter…*

Roşie a izbucnit în râs.

— Hudson detestă cărţile cu Harry Potter.

Aici am intervenit eu.

— Cărţile respective vorbesc despre magie. Hudson

se opune tuturor cărţilor care se bazează pe magie. Însă citește mult science-fiction. Și non-ficţiune.

Băiatul citise *o carte* de non-ficţiune – de mai multe ori. O cumpăraserăm într-o călătorie făcută la Cape Canaveral, iar Hudson învăţase pe dinafară toate datele prezentate în carte. Eu și Roşie le învăţaserăm la rândul nostru.

— Vă mulţumim pentru informaţia asta, a spus directoarea. Nu întotdeauna putem să judecăm un copil după ceea ce vedem la clasă. E minunat că Hudson citește, dar poate că toţi ar trebui să ne străduim să-i lărgim orizontul de lectură.

Ăsta a fost momentul când Neil a pomenit de autism.

— Să luăm lucrurile pe rând, i-a retezat-o directoarea, aruncându-i o privire pe care eu am interpretat-o ca denotând enervare.

Femeia ne dăduse o veste bună, dar Neil o întrerupsese cu ceva negativ, astfel că ea trebuia să ne livreze, în continuare, alte două vești bune, ca să completeze primul sandvici conţinând informaţia negativă și să-l înceapă pe al doilea, înainte să poată să ne livreze propria ei veste proastă. Mi s-a părut că directoarea se chinuia să găsească suficiente vești bune, așa cum păţeam și eu adesea, când aplicam aceeași formulă. Până la urmă a trecut direct la vestea proastă.

— Motivul pentru care am devansat această întâlnire este acela că am primit o plângere din partea părinţilor unui coleg al lui Hudson. Oficial, nu le pot divulga identitatea, însă circumstanţele le fac identitatea evidentă. Înţeleg că tu ai petrecut ceva timp, la munte, cu fiica lor.

Roşie s-a uitat la mine și ceea ce am văzut pe chipul ei era groază. Soţia mea mă avertizase – prea târziu – cu privire la riscurile la care se expune un bărbat de vârstă mijlocie care îşi asumă responsabilitatea pentru o fetiţă preadolescentă, a cărei familie n-o cunoaşte. Urma să fiu acuzat și de pedofilie, nu doar de rasism?

Așa cum se întâmpla adesea, realitatea s-a dovedit mai puţin gravă decât temerile mele. Hudson o întrebase

pe Blanche de ce formă de albinism suferă și o informase că cel puţin o formă a acestei afecţiuni este asociată cu o durată de viaţă redusă. La rândul ei, Blanche îşi întrebase părinţii, care se plânseseră școlii.

— Don, înţeleg că tu eşti om de ştiinţă şi că ţi s-a părut normal să-i explici lucrurile astea lui Hudson, dar s-ar putea ca băiatul să aibă nevoie să fie puţin sfătuit și în privinţa tactului, a spus directoarea.

— Sunt absolut de acord, a sărit Neil. Asta e una dintre problemele autismului. Nu e vina lui, e din cauza… dizabilităţii.

— N-am discutat cu el despre albinism, le-am comunicat celor doi. Probabil că Hudson s-a documentat singur. Presupun că Blanche suferă de acea formă de albinism mai puţin dezirabilă. Altfel, părinţii ei i-ar fi dat vestea cea bună și plângerea nu ar mai fi fost făcută.

— Eu n-aș presupune nimic, mi-a replicat directoarea. Blanche a venit recent la noi și, dat fiind că pare să se fi atașat de Hudson și că… Roşie, tu eşti medic?

Soţia mea a încuviinţat din cap. Nu era momentul să aducă în discuţie autocaracterizarea „medic de rahat”.

— Ei, a continuat directoarea, puteţi să constataţi și singuri, verificând lista părinţilor, că el, tatăl, este un soi de naturopat. Deci… îmi închipui că nu obișnuiește să-i consulte pe cei având profesia ta.

— Discutăm acum despre ipoteza Asperger? m-am interesat eu.

— Despre autism. iartă-mă că te corectez, însă psihiatrii nu mai întrebuinţează denumirea „sindromul Asperger” și e important ca și noi să ţinem pasul, mi-a răspuns directoarea. Ceea ce înainte se numea sindromul Asperger este azi considerat ca reprezentând o formă ușoară de autism. Iar asta este ceea ce Neil sugerează că l-ar afecta pe Hudson.

Roşie a sărit înainte ca eu să apuc să mai fac vreun comentariu cu privire la terminologie.

— Vă mulţumim pentru lămurire. Ne bucurăm că am ales o școală care preţuiește diversitatea. Dacă lucrul ăsta

se va transforma vreodată într-o problemă, dacă vor exista chestiuni particulare în legătură cu care Hudson va avea nevoie de sprijin din partea noastră, sunt convinsă că ne veţi anunţa.

Soţia mea a dat să se ridice de pe scaun, dar Neil avea deja pregătite niște chestiuni particulare. Multiple chestiuni particulare.

— Copilul e rămas în urmă din punct de vedere social. Nu are prieteni. Poate doar cu excepţia lui Blanche, dar și relaţia asta e abia la început.

Neil a făcut o pauză, probabil ca să mai găsească în minte și alte defecte.

— Face și puţin pe deșteptul – cineva l-a învăţat mai multă gramatică decât are nevoie la acest nivel din procesul de educaţie. Și în combinaţie cu ceea ce noi numim „lipsa filtrului” când vorbim despre… persoanele cu autism… aș aprecia dacă i-aţi atrage atenţia că nu e adecvat să-și corecteze învăţătorul. Hudson are accent american, ceea ce nu e vina lui, dar are și o voce foarte sonoră, astfel că efectul e potenţat. Așa procedează și acasă?

— Nu, i-am răspuns, însă, în general, eu și Roşie nu facem greșeli gramaticale.

— Corect, a zis Iepure și a făcut o nouă pauză. Se chinuie mult la sport – în special la sporturile de echipă. Aleargă ca… nu aleargă cum trebuie și nu prinde mingea. Iar căderea nervoasă pe care a avut-o la munte n-a fost primul episod. De două sau de trei ori am fost nevoit să-l trimit în camera de relaxare…

— Aveţi o încăpere dedicată relaxării? l-am întrerupt eu.

Mi se părea o idee excelentă.

— De fapt, acolo e infirmeria, dar funcţionează și pe post de cameră de relaxare.

— Iar asta transmite un anumit mesaj, a comentat soţia mea.

— După cum spuneam, a mai avut câteva… atunci nu le-am considerat căderi nervoase, dar…

— Acum, că-l priviţi prin lentila autismului…

— Uitaţi, a continuat Neil, eu știu ce se întâmplă. Copiii s-au luat de el, ceea ce e firesc când ești… diferit. Însă eu trebuie să-i învăţ pe copii că nu poţi s-o iei razna doar pentru că cineva te tot împunge. La nivelul ăsta, copiii trebuie să înceapă să-și dezvolte rezistenţa.

Rezistenţa părea să fie echivalentă cu călirea – scuza generală folosită în copilăria mea pentru bullying.

— Cred că avem destule lucruri la care să ne gândim, a concluzionat Roşie. Asta dacă nu cumva aveţi și ceva mai serios să ne comunicaţi. Copilul e bun la învăţătură, dar e ceva mai crud din punct de vedere social și răspunde când e atacat.

— E mai mult de-atât, a sărit Iepure. Noi le spunem „abilităţi sociale”, dar ele sunt, de fapt, abilităţi de viaţă. Să legi prietenii, să te joci în cadrul unui grup, să gestionezi conflictele și furia. Să știi când să taci. Uniforma.

Hudson prefera să poarte uniforma de vară, cea cu pantaloni scurţi, pe tot parcursul anului. Regulile școlii specificau că băieţii din clasele a III-a și a IV-a trebuiau să poarte pantaloni lungi în sezonul rece – pantalonii scurţi erau acceptaţi doar în circumstanţe excepţionale. Hudson susţinuse că, de vreme ce el era unicul elev care voia să poarte pantaloni scurţi, asta însemna că era excepţional și, prin urmare, trebuia să i se dea voie s-o facă. După discuţii ample, școala fusese de acord să-i facă pe plac.

— Credeam că problema asta am rezolvat-o, a remarcat soţia mea.

— N-o să-l oblig să poarte pantaloni lungi, i-a răspuns Iepure, dar ăsta e un alt semn că Hudson a rămas în urmă din punct de vedere social. La anul…

Directoarea l-a întrerupt.

— Concluzia este că noi considerăm că ar fi o idee bună să încercaţi să obţineţi un diagnostic.

— Vreţi ca Hudson să fie evaluat pentru autism? am întrebat eu.

Directoarea a încuviinţat din cap.

— Nu putem să vă obligăm, dar tuturor ne-ar fi mai ușor dacă am ști cu ce avem de-a face. Mai ales, așa cum spunea și Neil, dacă ne gândim la pregătirea pentru gimnaziu. Dacă am avea un diagnostic la dosar, am putea să primim ajutor. Poate chiar un asistent de profesor.

— Doar pentru Hudson? a întrebat Roşie.

— Nu neapărat. Dar am putea să obţinem fonduri suplimentare și, cu cât avem mai mulţi bani, cu atât putem să facem mai multe pentru toată lumea.

Fonduri. Aveam dreptate. Eu și Hudson duceam vieţi paralele.

După interviul de la școală, am mers cu mașina la Jarman's Gym, care se afla în proprietatea tatălui lui Rosie. Hudson era cel mai tânăr membru VIP, în ciuda faptului că acolo doar îşi făcea temele și citea. Roşie i-a prezentat lui Phil un sumar al observaţiilor lui Iepure și recomandarea directoarei.

Phil s-a opus oricărei intervenţii a unui profesionist. Pe vremea lui, copiii mâncau alune și se jucau pe stradă. Hudson era un copil bun. Ambii lui părinţi erau niște intelectuali, deci la ce altceva am fi putut să ne așteptăm în privinţa băiatului? Trebuia să-l lăsăm să fie el însuși. Poate avea să se confrunte cu ceva dificultăţi la școală, dar, peste câţiva ani, puștii populari de azi aveau să lucreze pentru el.

— Cum îi mai merge tatălui tău? m-a întrebat Phil.

— Fizic, prost. Psihologic, bine. Și-a cumpărat o carte despre Beethoven și acum îi ascultă toată opera în ordine cronologică. Ăsta e proiectul lui final.

— Deci te-ai văzut cu el?

— Săptămâna asta, nu.

Casa părintească din Shepparton se afla la două ore și optsprezece minute distanţă de mers cu mașina în fiecare sens și existau multiple alte probleme cărora trebuia să le acord atenţie. Trecuseră mai multe săptămâni de la ultima noastră vizită acolo.

Mama voia să ne vadă mai des, iar tata insista în mod deosebit să petreacă mai mult timp cu Hudson. Se plângea

că, atâta vreme cât locuiserăm în New York, îşi văzuse puţin unicul nepot și că acum n-avea să mai fie prin preajmă ca să-l vadă crescând.

— Cine-o să-l înveţe să meargă pe bicicletă? întrebase tata.

Era o întrebare logică, întrucât Hudson nu voise să înveţe cât fuseserăm în New York. Faptul că-i cumpăraserăm o bicicletă de Crăciun demonstrase cât de inutilă este minciuna cu Moș Crăciun: „I-am *spus* Moșului că vreau un joc Lego! Am greșit cu ceva?”. Bicicleta fusese returnată, iar Hudson ajunsese la vârsta de unsprezece ani fără să fi dobândit o abilitate de viaţă importantă.

În timpul cinei am discutat despre cartea pe care o citise înainte de *Marţianul.* Ca urmare a conversaţiei cu Iepure, decisesem să introduc un element nou în programul de masă. Iniţial, Hudson a obiectat în legătură cu schimbarea în cauză, dar foarte rapid a fost sedus de jocul acela interesant cu numere, al cărui scop era să indice proprietăţile unice ale fiecărui număr întreg, considerat în succesiune.

Am suspendat concursul la cincisprezece (produsul primelor trei numere impare) și am trecut la cea de-a doua problemă.

— Îţi recomand să nu-ţi întrerupi învăţătorul cu observaţii gramaticale.

— Nu-i cinstit! Domnul Warren m-a pârât.

— Domnul Warren a discutat cu noi pentru că voia să-l ajutăm să te înveţe ceva, i-a explicat Roşie. Chiar și în întâlnirile dintre adulţi, oamenii nu pot să vorbească oricând le vine lor.

— Noi avem voie să punem întrebări atât timp cât ridicăm mâna. Deci aș putea să-mi formulez observaţia ca o întrebare: *De ce aţi spus mai puţin în loc de mai puţini?*

— E o idee excelentă, am exclamat eu. Mai ales pentru că pot să te scutesc de un efort semnificativ furnizându-ţi răspunsul corect pentru toate situaţiile: *Fiindcă am comis o greșeală pe care acum o cunoaşte toată clasa, ceea ce e stânjenitor pentru mine și, din cauza*

asta, sunt supărat pe persoana care m-a dat de gol. Întrucât acum știi răspunsul universal, nu mai ești nevoit să pui întrebări de genul ăsta în viitor.

Hudson n-a găsit imediat un contraargument și s-a dus în camera lui fie ca să găsească unul, fie ca să citească.

— Bravo, m-a complimentat soţia mea. Uneori, doar uneori, știi exact cum să-l iei.

Eu continuam să meditez la problema cu autismul. Ceea ce părea să facă și Roşie.

— Cred că trebuie să acceptăm că există posibilitatea ca Iepure să fi văzut ceva. Însă înainte să ducem copilul la diagnosticare, ar trebui să ne lămurim cam care ar fi impactul – cum ar fi pentru el. O să văd dacă pot să găsesc ceva organizaţii de sprijin.

Era posibil ca și eu să fiu în măsură să dau o mână de ajutor. Înainte s-o cunosc pe Rosie, susţinusem o prezentare despre precursorii genetici ai sindromului Asperger în faţa unui grup de „suferinzi” cu vârste cuprinse între opt și doisprezece ani. La vremea aceea aveam experienţă minimă în domeniu, însă mă lăsasem convins să-l înlocuiesc pe – încă prietenul meu pe atunci – Gene, care folosise acel timp ca să comită un adulter. Cea care organizase acţiunea, o femeie cu câţiva ani mai tânără decât mine, îmi telefonase după prezentare, propunându-mi să mai discutăm pe subiect la cină. Atunci eram concentrat pe proiectul meu de găsire a unei partenere de viaţă, așa că am refuzat-o. Însă numărul de telefon încă îl mai aveam. Am sunat-o în dimineaţa următoare.

— Julie Sykora.

— Credeam că numele tău de familie e Reed.

— Scuze, cu cine vorbesc?

— Sunt Don Tillman. Mi-ai telefonat și mi-ai propus să mai discutăm despre „Specialisterne”, programul acela danez pentru angajarea persoanelor din spectrul autist ca testeri de software. Atunci eram ocupat, dar acum sunt disponibil.

A urmat o pauză îndelungată, apoi:

— Doamne Dumnezeule, îmi aduc aminte! Cum aș putea să uit?! Puștii care se urcaseră cu picioarele pe mese și strigau *Aspiștii*[1] *sunt cei mai tari!* A fost ca o scenă din *Cercul poeţilor dispăruţi!* Trebuie să fi trecut… zece ani de-atunci.

— Treisprezece.

— N-ai vrut să mergem să bem ceva după prezentare fiindcă trebuia să-ţi faci curat în baie.

Era bizar că femeia îşi amintea un asemenea detaliu.

— Corect. Ești liberă pentru o discuţie despre autism? Dacă vrei, am putea să și bem ceva în același timp.

— Vrei să afli ce-am mai făcut? De-asta m-ai sunat?

Conversaţia a continuat în această manieră neţintită, dar până la urmă am stabilit că Julie încă mai lucra în domeniu; că se măritase și divorţase; că și eu mă căsătorisem, dar nu divorţasem; că nu mă gândeam s-o părăsesc pe Rosie; că nu aveam nevoie de ajutor pentru mine, ci pentru Hudson; că nu avea niciun sens să ne întâlnim ca să bem ceva (asta a fost concluzia lui Julie); și că soluţia pentru familiarizarea cu autismul era să participăm la o întâlnire în cadrul unui grup de sprijin, întâlnire pe care Julie avea s-o conducă săptămâna următoare. Eu și Roşie aveam să-i cunoaştem pe unii membri ai comunităţii persoanelor cu autism și să ascultăm doi vorbitori.

— Unul dintre ei e un soi de activist – pentru drepturile autiștilor și așa mai departe. Există deja mai mulţi susţinători în zona asta și probabil că voi o să rezonaţi cu asta, însă părinţilor cu copii foarte dificili le e extrem de greu. Voi sunteţi totuși cu un pas înaintea vremurilor.

În timpul prânzului de la Clubul Universităţii, am făcut o cercetare preliminară pe tema diagnosticării autismului.

— M-am gândit eu că s-ar putea să fii aici, mi-a spus

1 De la *aspie* - termen familiar folosit de persoanele care suferă de sindromul Asperger pentru a se referi la sine (n.tr.).

Roşie, stând în picioare în spatele meu.

— Era absolut previzibil. Aici iau prânzul în fiecare zi de joi.

— Iar m-a sunat directoarea.

— Au mai apărut și alte probleme?

— Aparent, voia să știe dacă am fost mulţumiţi de întâlnire – a zis că Neil Warren poate să fie uneori niţel cam abraziv, dar că e greu să găsești profesori, deci sunt nevoiţi să-i facă unele concesii. Vezi cum funcţionează lucrurile? Când bărbaţii reprezintă majoritatea, ei sunt cei care stabilesc regulile; când bărbaţii reprezintă o minoritate, se bucură de tratament special.

— Pot să argumentez sau asta ţi-ar întrerupe relatarea?

— M-ai întrerupe. Și, oricum, am dreptate, deci n-are rost să polemizezi. În realitate, tipa voia să verifice dacă ducem copilul la o evaluare. I-am zis că studiem problema.

Roşie a indicat cu mâna ecranul laptopului meu, pe care erau etalate criteriile de diagnosticare a autismului.

— Văd că ai trecut direct la biblia psihiatrilor.

— *Biblie* mi se pare un termen nepotrivit pentru un document care ar trebui să se bazeze pe dovezi și să fie revizuit în mod regulat.

Roşie a râs.

— În orice caz, e un model medical. Și nici măcar nu e unicul model medical.

— Corect. Iar directoarea *a greșit.* Formularea *sindromul Asperger* continuă să fie utilizată.

— N-o să mai fie utilizată mult timp. A luat-o deja pe calea depresiei maniacale și a dropicii.

Soţia mea a râs din nou.

— Am știut că ăsta o să fie primul document la care o să te duci. Mă rog, eu am stat de vorbă cu o fostă colegă de școală, al cărei fiu are autism.

— Copilul a fost diagnosticat de un profesionist?

— De un specialist. Anastasios, fiul ei, a avut dificultăţi mari, dar a fost ajutat foarte mult și acum se descurcă infinit mai bine. E la facultate și are și o

parteneră de viaţă.

Roşie a făcut semnul de *stop.*

— Informaţii. Haide întâi să le procesăm pe astea. Iar miercurea viitoare o să fie și un seminar. O să trebuiască să renunţăm la piesa de teatru.

— Mi l-am notat deja în agendă. Iar biletele li le-am dat lui Laszlo și lui Frances, Fumătoarea Ocazională. Dar o să rămână o seară romantică?

Discuţia purtată de Rosie cu fosta ei colegă de școală ne-a furnizat o mulţime de informaţii de bază utile, cât și un exerciţiu pe care să-l facem cu Hudson ca să-l determinăm să se „deschidă”.

— Ideea e să vorbim despre propriile noastre experienţe școlare, inclusiv despre unele negative, a spus Roşie.

— Să listez experienţe negative n-o să-mi fie greu.

— Nu e un concurs și nici nu vrem să pictăm un tablou prea sumbru. Și trebuie să-l lăsăm pe el să intre de bunăvoie în discuţie.

Hudson se pricepea de minune să intre în discuţii.

Pentru că era joi, cina a constat din pește pane (biban), o legumă verde din lista aprobată (mazăre) și un element făinos acceptabil (piure de cartofi cu douăzeci și opt la sută conţinut de ţelină – procentul de ţelină îl creșteam gradual, ca să-l obișnuiesc pe băiat cu gustul). Roşie era pescatariană, iar Hudson avea un număr de aversiuni. Conceperea unor meniuri potrivite pentru noi toţi fusese o provocare stimulantă.

Soluţia o reprezentase reintroducerea Sistemului Standardizat de Masă – cu anumite variaţii, astfel încât prezenţa lui să fie mai puţin evidentă. Trecuseră deja cinci luni când, în sfârșit, soţia mea remarcase reinstituirea Sistemului.

— Cum a fost la școală? l-a întrebat Roşie pe Hudson.

— Bine.

Întrebarea aceasta nu făcea parte din exerciţiul de „deschidere”; era un ritual conversaţional.

— Am terminat *Marţianul.* Cinci stele. E despre un

astronaut. Pe el îl cheamă Mark Watkins, iar nava lui se numește *Ares 3*. Înainte existaseră *Ares 1* și…

Pe parcursul felului principal, am continuat interesantul joc cu numere.

— Șaisprezece, am spus eu. Cea mai mică putere a lui patru, alta decât unu.

Hudson s-a gândit aproximativ zece secunde.

— Nu poţi să spui „alta decât” pentru că atunci și eu aș putea să zic „șapte sute nouăzeci și nouă, cel mai mic număr, altul decât unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte…”

— Am priceput, i-a retezat avântul Roşie.

Critica lui Hudson era logică și demonstra o înţelegere intuitivă a conceptului de verificare prin inducţie. Așa că mi-am schimbat numărul.

— Cea mai mică putere a lui patru, care nu este și număr cubic.

— Ce e un număr cubic?

I-am explicat, apoi i-am dat următorul număr.

— Șaptesprezece.

Preţ de aproximativ un minut, Hudson n-a mai mâncat și a tăcut, apoi a ridicat degetele mari, de la ambele mâini.

— Șaisprezece plus unu, astfel că suma primelor două devine puterea lui patru.

— Just, am concluzionat eu. Acum e rândul lui Rosie: optsprezece.

— Atâţia ani aveam când am terminat școala, a spus soţia mea.

— Nu contează, a decis Hudson. Ceea ce ai spus are legătură cu tine. Ce vorbim noi aici trebuie să aibă legătură cu numărul.

— Corect, am intervenit eu. Nu se acceptă.

— Bine, a achiesat Roşie. Cel mai mic număr a cărui rădăcină digitală este aceeași ca divizorul lui cel mai mare – în afara numărului însuși. Așa sunteţi mulţumiţi?

Hudson s-a holbat la ea.

— Nu sunt doar doamna care spală rufe, a continua

soţia mea. Tu ai jucat jocul ăsta și la școală, Don?

Am presupus că răspunsul pe care și-l dorea Roşie era „da”, însă eu, la școală, nu avusesem niciun partener de joacă.

— Nu. L-am jucat o dată acasă. Cu sora mea. Ea era mai mare decât mine și a devenit profesoară de matematică, dar tot am bătut-o.

— Deci ai mai jucat jocul înainte, a exclamat băiatul. Știi deja răspunsurile. Și nu mi-ai mai spus niciodată că ai o soră. Unde e sora ta?

— A murit, i-am răspuns.

— De ce a murit?

— Pur și simplu, s-a îmbolnăvit, a intervenit Roşie.

— De SIDA, a spus Hudson.

— Poftim?

— Când cineva spune că o persoană pur și simplu s-a îmbolnăvit și a murit, cel mai probabil a fost vorba de SIDA. Fratele domnului Warren a murit de SIDA și nimeni nu trebuie să spună nimic despre asta.

— Dar tu tocmai ai spus, am remarcat eu.

— Ceea ce e în regulă, a sărit Roşie. În familie, astfel de lucruri pot să fie împărtășite.

— Deci? De ce a murit sora tatii?

— A murit din cauza unei sarcini ectopice nediagnosticate.

Dacă aș fi fost la vârsta lui Hudson, cuvântul *sarcină* ar fi pus capăt oricărei alte investigaţii pe acest subiect. Și, după câte se părea, vremurile nu se schimbaseră.

Totuși, băiatul a întrebat:

— Cum era sora ta?

— Era cel mai bun om din lume… evident, exceptându-vă pe tine și pe Rosie.

Apoi am avut un moment de inspiraţie.

— La școală, toată lumea îi spunea Edna.

— De ce?

— Aleseseră o poreclă de femeie bătrână pentru că sora mea era conservatoare și purta ochelari.

— Există o Edna în *Incredibilii.* E în vârstă, dar e OK.

— Azi am băut o cafea cu o prietenă din școală, a zis Roşie. Ei i se spunea Miss Piggy.

— O poreclă cam răutăcioasă, a remarcat Hudson. Era urâtă?

— Tatăl tău ar spune că nu era *atrăgătoare la modul convenţional* – o formulare potrivită, întrucât ceea ce oamenii consideră atrăgător nu e la fel peste tot. În unele culturi, să fii supraponderal e considerat atrăgător.

— Deci spui că în unele ţări doamna Williams ar fi atrăgătoare?! Imposibil!

— Don, la asta poţi să răspunzi tu, a zis Roşie.

— Aspectul atrăgător e irelevant în ceea ce privește realizarea sarcinilor unei directoare. În plus, fiind un copil de unsprezece ani, tu nu ești configurat să evaluezi atractivitatea femeilor de vârstă mijlocie. E puţin probabil că tu ai lua-o în considerare pe directoare pentru rolul de prietenă a ta.

îhhhhh, a exclamat Hudson. Ce scârbos!

— Ţie cum ţi se spunea în școală? m-a întrebat Roşie.

— Data, i-am răspuns. Din *Star Trek.*

Imediat l-am imitat pe personajul Data:

îmi amintesc fiecare informaţie la care sunt expus, domnule.

Și eu îmi aminteam cum râdeau cândva copiii, probabil *de mine.* Dar măcar așa avusesem și eu ceva de spus.

Hudson, fiind copil, râdea și el acum, iar Roşie a profitat de faptul că băiatul lăsase garda jos.

— Da’ ţie cum ţi se spune?

— Noi nu avem voie să folosim porecle. Sunt considerate o formă de bullying.

— Eu n-o să spun nimic nimănui, l-a asigurat mama lui. Sau o să spun doar dacă vrei tu să spun.

— Promite-mi!

— Îţi promit.

— Eu sunt Urâciosul. Toată lumea îmi spune Urâciosul. Cu excepţia lui Blanche. Și acum îmi daţi voie, vă rog, să plec de la masă?

Am ajuns mai devreme la seminarul despre autism. Am vrut să am timp să i-o prezint pe Julie lui Rosie. Soţia mea considera discuţiile neţintite ca fiind o metodă acceptabilă de cercetare.

Înainte să încep să-mi adresez întrebările pe subiectul serii, Julie s-a interesat:

— Mai ţii legătura cu Gene?

— Nu. Nu mai suntem prieteni.

Disputa cu Gene avusese loc în New York, acolo unde el se refugiase, aflat în concediu, după separarea de soţia lui, Claudia. În cursul acelui an, Gene intrase într-o relaţie romantică, parteneră devenindu-i Lydia, o asistentă socială americană.

Gene și Lydia ne invitaseră pe mine și pe Rosie să bem ceva împreună, la ei acasă. Roşie însă le refuzase invitaţia, pretinzând că trebuie să-și spele părul. Spălatul părului era pretextul standard atunci când soţia mea voia să-l evite pe Gene, pe care îl considera un porc misogin.

— Ratează șampania, a comentat Gene când am sosit la apartamentul lor. Eu și Lydia avem un mic anunţ de făcut. Dă-i drumul, Lydia!

— Gene m-a invitat să merg cu el în Australia. Iar eu am acceptat.

— V-aţi interesat de vize? a fost întrebarea mea.

— Da, mi-a răspuns Gene. Dar, în cazul în care Lydia n-a fost suficient de clară, nu anticipăm nicio problemă. Lydia o să vină în calitate de parteneră a mea – de parteneră de viaţă.

Sentimentul de dezamăgire m-a zguduit. Anunţul acesta reprezenta lovitura finală dată posibilităţii ca doi dintre cei mai apropiaţi prieteni ai mei să se împace. În privat – dar și public, în cadrul grupului nostru de bărbaţi – îl încurajasem pe Gene să ia în considerare această opţiune. Lydia era o persoană plăcută, în majoritatea timpului, dar Gene nu părea să fie mai fericit cu ea decât fusese cu Claudia.

— Ești sigur? l-am întrebat.

Gene a surâs.

— De-asta Don este prietenul meu cel mai drag. Nu se teme să mă verifice și te asigur că a făcut asta cu asiduitate. Iar răspunsul meu a rămas neschimbat.

A ridicat paharul să toasteze.

— Cred că întrebarea mi-a fost adresată și mie, a spus Lydia.

A cărei presupunere era incorectă, dar utilă.

— Eu *am avut* momente de dubiu. Gene a făcut greșeli în trecut, totuși am fost absolut sinceri unul cu celălalt, iar el o ia acum de la început.

— Absolut sinceri? am exclamat eu. Incredibil!

— Gene mi-a spus totul.

— Ţi-a spus inclusiv de hartă?

Lydia s-a uitat la Gene. În ciuda incompetenţei mele la capitolul interpretarea expresiilor, mi-am dat seama instantaneu ce însemna expresia de pe chipul ei. *Ce hartă?* Supoziţia mi-a fost confirmată:

— Ce – a urmat o pauză nefiresc de lungă – hartă?

Gene a avut o ezitare, iar Lydia s-a întors spre mine.

— Spune-mi, Don!

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu! a sărit Gene. Știi că eu și Claudia am avut un mariaj deschis. Iar eu am jucat un mic joc: am ţinut evidenţa femeilor cu care… am fost. În funcţie de naţionalitate.

— Ai înfipt bolduri într-o hartă, a spus Lydia. Așa-i? Și ai atârnat harta la vedere. În biroul tău. Am dreptate?

Presupunerile Lydiei se constituiau într-o demonstraţie impresionantă a capacităţii ei de a-l înţelege pe Gene și, în alte circumstanţe, asta probabil că le-ar fi întărit relaţia. Însă acum, în mod evident, Lydia nu era deloc încântată.

Din fericire – așa am considerat atunci –, eu mă aflam în postura celui care avea posibilitatea să-și scuze prietenul. Într-o întâlnire a grupului nostru de bărbaţi, Gene ne mărturisise că toată povestea cu numeroasele lui femei fusese o scorneală.

— Gene doar s-a dat mare, am spus. În realitate, n-a făcut sex decât cu alte cinci femei în afară de Claudia.

Mi-am dat seama imediat că informaţia era perimată.

— Și cu tine. Presupun.

— Nu te cred, a explodat Lydia.

În timp ce îi cântăream răspunsul, care mi se părea nepotrivit și chiar agresiv, am avut o revelaţie. *Nici eu* nu mă credeam. Pe Gene îl crezusem, fiindcă eu aveam automat încredere în prieteni. Dar acum îmi dădeam seama că povestea pe care ne-o spusese era rizibil de improbabilă, date fiind numeroasele-dovezi care indicau contrariul – inclusiv-faptul că Gene căuta în mod constant femei de naţionalităţi străine cu care să-și ridice cota.

La rugămintea lui, îi comunicasem cifra aceea redusă fiului său, Cari, iar informaţia asta avusese un rol crucial în salvarea relaţiei tată-fâu. Acum însă îmi dădeam seama ce se întâmplase cu adevărat și, din cauza șocului, am spus totul pe nerăsuflate.

— M-ai minţit. M-ai manipulat ca să-l conving pe care – fiindcă pe mine m-ar fi crezut, dar pe tine, nu.

— Da, Don, a intervenit Lydia. Te-a minţit. Pe tine, cel mai bun prieten al lui. Și se pare că nici copiii lui n-au încredere în el. Așa cum nici eu nu mai am.

Probabil că Gene a terminat de băut șampania de unul singur, fiindcă eu și Lydia am plecat imediat împreună.

Evenimentul acesta a avut două consecinţe, care continuau să-mi afecteze viaţa. N-am mai avut niciun fel de contact cu Gene. Iar perspectiva mea asupra abilităţilor sociale s-a schimbat. Anterior, considerasem că abilităţile sociale sunt lipsite de importanţă și chiar și acum continuam să cred că ele sunt supraevaluate, însă fusesem nevoit să accept că, în cazul acela, lipsa mea de competenţă generase niște prejudicii teribile. Gene și Lydia mă invitaseră, cu generozitate, să sărbătorim împreună un eveniment important din viaţa lor. Iar eu le distrusesem relaţia și-l împiedicasem pe cel mai bun prieten al meu să o ia de la zero și să înceapă o nouă existenţă.

Cândva, nu aș fi fost deloc îngrijorat de întârzierea

lui Hudson în privinţa dobândirii de abilităţi sociale, acum însă înţelegeam că această deficienţă putea să genereze un comportament de care fiului meu să-i fie ruşine – de pildă, să-i amărască pe nişte studenţi marginalizaţi.

Ba deficienţa asta putea chiar să-l omoare. Mie mi se întâmplase de două ori ca nişte poliţişti să-şi îndrepte pistoalele către mine – o dată, pe un teren de joacă din New York, unde am fost suspectat că aş fi pedofil şi, altă dată, în New Mexico, când, după ce mi s-a cerut să trag pe dreapta, eu am coborât din maşină – conform recomandării din *Maimuţa goală.*

Julie nu a mai întrebat nimic despre Gene. Începuseră să se adune oamenii – majoritatea adulţi. Noi îl lăsaserăm pe Hudson cu Phil, însă eu speram să cunoaştem şi nişte copii de vârsta lui, ca să pot să operez o comparaţie informală.

— Ăsta e un grup de sprijin, deci cei mai mulţi dintre participanţi sunt părinţi sau persoane care îngrijesc autişti, mi-a comunicat Julie.

Înainte să se scuze ca să meargă să se pregătească pentru rolul de conducător al grupului, Julie s-a interesat dacă îi modificasem numele de familie în lista de contacte.

— După două căsnicii, m-am hotărât să revin la numele de fată, mi-a explicat ea.

— O mişcare înţeleaptă, am remarcat eu. Îţi oferă stabilitate, indiferent câte căsnicii ai.

— Sykora, a intervenit Roşie. De unde e numele ăsta?

— M-am născut în Cehoslovacia, i-a răspuns Julie. Da' ştiţi ce e ciudat? Cred că lui Gene asta i s-a părut cel mai interesant la mine.

În timp ce ne alegeam locurile. Roşie mi-a spus:

— Nu uita: n-am venit aici ca să dezbatem diagnosticarea şi tratamentul autismului, ci ca să ne dăm seama de atmosfera din comunitate. Se vorbeşte despre copii ca Hudson? Beneficiază copiii respectivi de diversele intervenţii care se fac, indiferent care ar fi ele?

— Vrei să spui c-ar trebui să evit să particip la discuţii? Dar întrebări pot să pun?

— Hai să nu facem valuri, mi-a răspuns Roşie.

La întâlnire au fost doi vorbitori. Unul era de sex feminin, avea aproximativ patruzeci de ani și un indice de masă corporală de circa douăzeci și patru. Și avea o ţinută vestimentară conservatoare. Am estimat că al doilea vorbitor, tot o femeie, avea cu cincisprezece ani mai puţin și că indicele ei de masă corporală era treizeci. Tânăra avea părul blond, tuns scurt și parţial vopsit violet. Era îmbrăcată cu un tricou negru, cu sloganul *Vieţile autiste contează.*

Julie a prezentat-o pe femeia mai în vârstă ca fiind Margot, mama unei fete suferind de autism. Margot a început prin a-și exprima solidaritatea cu părinţii copiilor autiști din public și tristeţea pentru provocările cu care se confruntă aceiași părinţi și pentru sacrificiile pe care trebuie să le facă. Apoi Margot i-a mulţumit lui Julie pentru că pusese accentul pe persoană, în loc să spună că fiica ei e „autistă”.

— Fiica mea are autism, dar într-un stadiu mai puţin avansat decât la început.

Fiica lui Margot, care acum avea deja șaisprezece ani, nu reușise să-și dezvolte abilităţile de vorbire la vârsta anticipată și fusese diagnosticată înainte să împlinească trei ani. După ce se documentaseră cu privire la opţiunile de tratament, Margot și partenerul ei de viaţă angajaseră profesioniști care să-i furnizeze copilei terapia necesară, în regim intensiv. Ceea ce mi se părea raţional și perfect logic, însă cineva din public a avut o întrebare. Persoana respectivă a fost Roşie.

— Ai folosit cuvântul *intensiv.* Câte ore pe săptămână a însemnat asta?

— În jur de douăzeci și cinci.

— Pe lângă orele de școală.

— Da, odată ce a început școala.

— Și cât timp a durat acest regim intensiv?

— Durează și în prezent. Iar situaţia fiicei mele continuă să se îmbunătăţească. O să vorbesc despre asta, deci trebuie să vă spun că fiica mea merge la o școală

publică. Și are prieteni. Da, am muncit foarte mult, și ea, *și noi,* dar dacă vrei…

— Cum motivezi un copil de trei ani? Ca să accepte toate orele astea de terapie?

— Sistemul pe care îl utilizăm noi – și o să ajung și acolo – are prevăzute recompense.

Tricoul Negru s-a aplecat spre microfonul ei.

— Și pedepse. Amintiţi-vă că să nu oferi o recompensă e tot o formă de pedeapsă. Folosești AC A, nu-i așa?

Julie a explicat acronimul:

— Analiză Comportamentală Aplicată. Pentru cei care sunt aici pentru prima oară, ACA este considerată standardul de aur în tratamentul autismului. Dar o să ajungem…

Tricoul Negru a întrerupt-o.

— Nu pot să trec mai departe. Psihologii și părinţii adoră ACA. Și sigur c-o adoră, fiindcă pentru ei există – nu pentru copiii care sunt dresaţi ca niște cățeluși.

Acum ajunseserăm în sfera de expertiză a lui Rosie. Proiectul ei de cercetare avea ca scop compararea succesului în tratarea tulburării bipolare din perspectiva terapeuţilor și din aceea a pacienţilor.

— Cum trebuie procedat pentru a obţine răspunsul copiilor? a întrebat soţia mea. Și, Margot, ce părere are fiica ta despre progresele pe care le-a făcut?

— Primește recompense ca un cățel, cum am putea să ne dăm seama? a intervenit Tricoul Negru. E dresată să-și petreacă viaţa căutând aprobarea celorlalţi. Întreab-o cât de eficient e tratamentul când cineva se folosește de sistemul ăsta de recompense pervers ca să abuzeze de ea!

Ceea ce se întâmpla era extraordinar. Întrebarea lui Rosie mutase discuţia de la un unic studiu de caz, posibil nereprezentativ, la o dezbatere pe teme controversate, în care erau articulate două viziuni opuse. Din păcate, Julie s-a simţit obligată s-o lase pe Margot să-și termine discursul deja pregătit, pe parcursul căruia femeia a reiterat faptul că fiica ei făcuse progrese impresionante în ceea ce

privește capacitatea de a vorbi și că devenise o persoană mai acceptabilă social.

Tricoul Negru a fost prezentată ca Liz, iar Liz s-a identificat imediat ca fiind atât lesbiană, cât și autistă.

— Nu sunt un om cu autism, așa cum nu sunt un om cu lesbianism. Sunt lesbiană. Și sunt autistă. Când mă ia răceala, *am* răcit; sunt *un om care a luat o răceală* și vreau să scap de ea. Apreciez intervenţia medicală. Dar să fiu autistă și lesbiană – asta sunt eu și nu vreau ca altcineva, oricine, să încerce să mă vindece de ceea ce sunt. Dacă sunt forţată să fac terapie de conversie – fiindcă asta înseamnă ACA – pentru că sunt lesbiană și autistă, acesta este un abuz. Dacă-i fac asta unui copil, atunci e un abuz faţă de acel copil.

Liz a continuat cu o listă de lucruri care nu trebuiau rostite într-o conversaţie cu persoane autiste (exemple: *Mie îmi pari destul de normal* sau *Ce talent special* ai? sau *Toţi suntem în spectru*). Și ne-a explicat ce înseamnă dizabilitate socială cu un exemplu excelent. Închipuiţi-vă că toată lumea ar folosi scaune cu rotile, cu excepţia voastră, și că societatea ar fi construită astfel încât să facă totul în funcţie de persoanele în scaun cu rotile. Voi v-aţi lovi cu capul de cadrul ușilor și, într-un restaurant, aţi fi nevoiţi să cereţi un scaun. Auzind acest exemplu, m-am gândit la Hudson și la clăparii de schi.

Julie s-a adresat publicului pentru întrebări. Prima a venit din partea unui bărbat de aproximativ patruzeci de ani.

— Știu că ai zis să nu spunem asta, dar mi se pare că tu ești destul de normală.

Omul a râs. Liz, nu.

— Adică, în mod evident, te afli în capătul foarte funcţional al spectrului. Deci care e legătura dintre ceea ce spui tu și…

Liz nu l-a lăsat s-a încheie.

— Vezi, a zis ea, așa se întâmplă. Îţi cer să nu spui ceva – îţi *spun* că un anumit lucru e dureros și insultător, dar tu tratezi îl ca pe o glumă și tot îl rostești. Așa că dă-mi

voie să-ţi spun și eu ţie ceva dureros și insultător: du-te-n mă-ta! Dobitocule!

Julie a dat să intervină, dar Liz a ridicat mâna în semn de *stop* și a continuat să vorbească peste ea.

— Nu i-ai închis gura când m-a insultat, așa că nu încerca să-mi închizi mie gura. Dar, da, s-ar putea ca alţi oameni să vrea să știe dacă lucrurile pe care le-am spus aici li se aplică tuturor persoanelor autiste. Și da, li se aplică. Da, există un spectru, însă el e multidimensional, iar locul oamenilor în interiorul lui se schimbă de-a lungul timpului. Uneori din cauza „tratamentului”.

Liz a simulat ghilimelele cu degetele ridicate.

— În unele zile mă descurc bine la unele chestii și nu mă descurc bine la altele. Iar în ziua următoare e invers. Dar eu sunt tot timpul autistă. Asta e identitatea mea, felul meu de a fi în permanenţă, iar aceia dintre noi care pot să se facă auziţi nu trebuie să tacă. Pentru binele celorlalţi.

— Avem poate vreo întrebare și pentru Margot? a zis Julie.

Roşie încălcase deja înţelegerea, punând șase întrebări, așa că mi s-a părut rezonabil să adresez și eu una. Am început să ridic mâna, atrăgându-i atenţia lui Julie, dar Roşie mi-a tras braţul în jos. Julie a surâs, însă Liz a arătat cu mâna spre mine.

— Cei mai mulţi dintre voi probabil că n-au văzut ceea ce tocmai s-a întâmplat, a spus ea. Un bărbat din public a ridicat mâna și Julie i-a dat un ghiont lui Margot. Pot să vă spun eu cum se traduce semnul respectiv: fii atentă la tipu’ ăsta, *s-ar putea să întrebe ceva bizar.* Fiindcă e… poate… ah, la dracu’… *autist.* Am dreptate, Julie?

Julie a încercat să dea un răspuns, dar era greu să înţelegi ceva din el, așa că Liz a continuat.

— Apoi doamna de lângă acesta, cea care a pus întrebări mai devreme, a încercat să-i închidă gura. Nu-i așa?

M-aș fi așteptat ca Rosie să-i răspundă agresiv. În schimb, a șoptit:

— Ai perfectă dreptate. Îţi cer scuze.

— OK, a cedat Liz. Bănuiesc că tu ești neurotipică. Așa cum e Julie. Așa cum e și Margot. Iar noi, autiștii, nu ne descurcăm întotdeauna prea grozav cu chestiile nonverbale. (! cea ce tocmai am văzut au fost niște neurotipici folosind limbajul *lor* secret… adică „Hei, vrei să duci c-ă-i-n-e-l-e la p l-i-m-b-a-r-e?”. Neurotipicii au apelat la limbajul *lor* secret ca să transmită un avertisment legat de unul dintre noi. Ca să ne închidă gura. Ca să ne oprime.

Apoi Liz s-a uitat direct la mine:

în orice caz, aveai o întrebare?

— Corect, însă ceea ce ai spus a fost atât de spectaculos, încât s-ar putea s-o fi uitat.

Oamenii din sală au râs, dar mi-am dat seama că în sens pozitiv. Între timp mi-am amintit ce mă interesa.

întrebarea e pentru Margot, conform solicitării lui Julie.

— Dacă preferi, poţi să-i adresezi o întrebare lui Liz, a intervenit Julie.

— Excelent! Pot să le adresez câte una fiecăreia?

— E în regulă.

— Margot, ai spus că fiica ta merge la o școală publică și are prieteni. Fiica ta e acceptată de societate?

— Mulţumesc, a spus Margot. Și nu-mi doresc în niciun caz să-ţi închid gura. E o întrebare bună, dar la care e greu de răspuns. Prietenii fiicei mele sunt, în principal, persoane asemenea ei, persoane pe care le-a cunoscut prin intermediul programelor de terapie. Nu e o situaţie ideală și uneori avem sentimentul că acestea o ţin pe loc, dar e un pas înainte.

— N-ai răspuns la partea a doua, s-a amestecat Liz. Aia cu acceptarea.

— Nu terminasem de răspuns. N-am venit aici cu vreun plan secret, singura mea dorinţă este să-mi împărtășesc experienţele, în speranţa că ele îi vor ajuta și pe alţii. Așa că îţi voi spune sincer: fiicei mele îi e greu din punctul ăsta de vedere. Acum e mult, *mult* mai bine decât a fost, însă nu a reușit pe deplin și se chinuie la o vârstă când ar trebui să se distreze și… Soţul meu și cu mine ne

întrebăm în fiecare zi dacă facem ceea ce trebuie.

Apoi Margot s-a întors către Liz.

— Știm că tot procesul ăsta e traumatizant pentru ea; știm că ar putea să-i facă rău; știm că e posibil ca fiica noastră să ajungă să se sinucidă, iar noi ar trebui să trăim cu ideea că de vină pentru asta a fost tocmai decizia pe care am luat-o. Însă fiica noastră avea trei ani, iar noi suntem părinţii ei și ne-am gândit că i-ar fi fost și mai greu dacă n-ar fi reușit niciodată să vorbească sau să-și poarte singură de grijă. Poate tu crezi că varianta asta ar fi în regulă și poate că, într-adevăr, ar fi – dacă am trăi într-o altfel de lume. Dar nu-mi pasă dacă ai același diagnostic – tu n-ai fost niciodată cum a fost fiica mea și nu poţi să te pui în pielea ei. Așa că poţi să spui ce vrei în numele tău, însă nu veni aici să iei atitudine, sigură pe tine și pe cuvintele tale isteţe la care, în lumea ta perfectă, fiica mea nu ar fi ajuns niciodată, și să susţii că vorbești în numele ei.

Sala a aplaudat sonor.

Mă așteptam ca a doua întrebare a mea să fi fost dată uitării: ajunsesem la ora planificată pentru încheierea întâlnirii, iar organizatorii consideră, în general, că să termini cu aplauze e mai important decât să atingi toate subiectele din program. Însă nu eram obișnuit cu întâlnirile monitorizate de o persoană autistă.

Liz a arătat din nou spre mine.

— Aveai o întrebare să-mi pui și mie. N-aș vrea ca ea să se piardă în corul vocilor care le plâng de milă părinţilor împovăraţi cu copii ca-noi. Aș-vrea să vă întreb pe toţi cei care aţi aplaudat când Margot a spus că nu pot să vorbesc în numele altei persoane autiste: dar cine vorbește în numele ei? Cineva care *nu* are habar cum este să fii diferit?

Liz a arătat din nou spre mine.

— Care e întrebarea?

— Spui că există o diviziune clară între un autist și un neurotipic?

Cel de-al doilea termen era nou pentru mine, dar mă

așteptam ca, în viitor, să-mi fie util.

— Instrumentele pentru identificarea autismului par să fie inexacte; tu ai afirmat că spectrul e multidimensional, deci mi se pare că a-l reduce la un sistem binar e o soluţie simplistă.

— Eşti om de ştiinţă?

— Corect.

— Păi, eu sunt prima care spune că avem nevoie de mai multă ştiinţă – de o ştiinţă bună, ce nu porneşte de la un model în care autismul e considerat boală, tulburare sau deficienţă. Dar eu nu sunt om de ştiinţă. Sunt activistă. Iar pentru mine, pentru lupta în care sunt angajată, omul e fie autist, fie neurotipic. Iar situaţia asta nu e dictată de cum te poziţionezi pe o scală de evaluare inventată de neurotipici, aşa cum nu poţi să foloseşti un instrument ca să hotărăşti dacă un om e gay sau indigen sau suporter al echipei Bulldogs. Până la urmă, e vorba de alegerea omului, e vorba de identitatea lui. Diagnosticele sunt pentru boli.

— La dracul a exclamat Roşie după ce am ieşit din sală. Cred că noi am avut parte de un spectacol mai intens decât Laszlo şi Frances. Hei, îmi pare rău că am încercat să-ţi închid gura. Îmi pare foarte rău!

— Ai fost absolut rezonabilă. Încercai să mă ajuţi să respect înţelegerea, chiar dacă tu n-ai reuşit să reziști să nu vorbeşti. Eu ar fi trebuit să-ţi închid ţie gura, însă am fost prea lent şi, oricum, întrebările tale au fost excelente.

— Eşti sigur că nu te-ai simţit oprimat? Mi s-a părut c-ai susţinut-o pe Liz când s-a luat de mine. În mod justificat, de altfel.

— Nu, nu! Pe Liz am susţinut-o în general. Ceea ce a avut de spus a fost extrem de interesant.

— A fost ca la mişcarea pentru drepturile civile din anii şaizeci. Tiu *de care parte eşti?*

— De nicio parte. Consider că tribalismul este unul dintre cele mai groaznice aspecte ale comportamentului uman. E un element care contribuie masiv la confirmarea ideilor preconcepute, la lipsa de inovaţie în politicile

publice, la război…

— Nu era propriu-zis o întrebare. Dar ce facem noi cu Hudson?

— Scopul nostru a fost să decidem dacă ar trebui să apelăm la o evaluare pentru autism. Concluzia mea provizorie este că Hudson ar putea să fie diagnosticat greșit ca suferind de autism, caz în care ar putea să fie supus unui tratament inutil și, posibil, discriminării. Iar dacă este autist, atunci rezultatul ar putea să fie același.

— În primul rând, să nu faci rău.

— Corect. De asemenea, analiza problemei ar trebui să preceadă acţiunea.

— Suntem la unison. Vrei să bem ceva înainte să mergem acasă? Se presupune că asta e seara noastră romantică.

— Plănuisem ca timpul ăsta să-l aloc studiului.

— Și ai putea să-i suni și pe părinţii tăi.

— Atunci hai să bem ceva!

Intrând în barul specializat în cocktailuri pe care îl localizasem pe internet, m-am gândit că, dacă mă hotărâm să pledez ca autist în Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii, l. iz ar fi fost persoana perfectă care să mă sprijine.

— Am vești bune, mi-a spus doamna profesor Lawrence, care îmi telefonase în timp ce mă întorceam acasă de la serviciu. Cineva care a fost în sală la prelegerea ta a scris un articol pentru ziarul studenţesc, pe care redacţia a refuzat să-l publice. Fata spune că nu e cinstit și…

— Probabil că articolul mă critica.

— Nici pe departe. Dac-ar fi fost un articol critic, l-ar fi publicat fără să clipească. Nu, titlul lui e „De ce fulgii de zăpadă sunt întotdeauna albi?” sau cam așa ceva. Și a fost scris de o femeie din Ghana.

— De Beatrice?

— Da, de ea. Cea pe care ai ales-o ca fiind cea mai neagră dintre negri. Dumnezeule mare! Se pare că tipei nu-i convine ca un alb – toată lumea știe că plângerea a

fost depusă de studenta care ţi-a pus întrebarea iniţială – să se simtă ofensat în numele ei. Așadar Beatrice e de partea ta, iar articolul ei a fost oricum citit de toată lumea și a ajuns motiv de dezbinare – o chestie care nu va putea să fie rezolvată prin concedierea ta. Cei de la universitate încearcă să găsească o ieșire din impas, așa că o să accepte explicaţia cu autismul, chiar și în lipsa unui diagnostic oficial. Nu trebuie decât ca tu să te declari ca făcând parte din spectrul autist.

Telefonul primit de la Rosie, care se afla încă la școală, a fost mai puţin pozitiv.

— Altă așa-zisă cădere nervoasă. Ar trebui să mă duc să-l iau de-acolo, da' tace mâlc. Ai vrea să…?

— Tu te pricepi infinit mai bine decât mine la interogatorii. În plus, eu deja sunt în urmă cu studiul.

— Acum nu e vorba de interogatoriu, e vorba că are nevoie să știe că tatăl lui e alături de el și-l ajută. Gândește-te la ce ţi-ai fi dorit tu la vârsta lui.

Răspunsul nu era „să fiu interogat de părinţi în legătură cu un lucru care s-a întâmplat la școală și pe care ei nu l-ar înţelege". Dacă i-aș fi dat soţiei mele acest răspuns, ea ar fi ripostat cu un „gândește-te mai bine", așa că am trecut direct la acţiunea propriu-zisă. Am continuat să gândesc alergând. Apoi m-am hidratat și m-am tratat cu un *pisco sour,* pentru a-mi stimula creativitatea și a rămâne în formă la prepararea cocktailurilor.

Ce mi-aș fi dorit să facă părinţii mei când eram de vârsta lui Hudson? Unica lor iniţiativă utilă fusese să mă înscrie la un curs de karate, însă motivul, în cazul lor, nu fusese acela de a-mi oferi un regim de întreţinere fizică eficient, care să-mi servească toată viaţa și să-mi îmbunătăţească coordonarea, sau de a-mi pune la dispoziţie un loc unde să merg la douăzeci și ceva de ani, când nu aveam niciun fel de viaţă socială. Scopul lor fusese acela de a mă învăţa „să răspund la atacuri" – un scenariu nerealist, dată fiind dinamica interacţiunilor din curtea școlii, din clasă și din vestiar.

Mie îmi trebuia acum un răspuns generic, întrucât

reacţiile ideale la evenimentele specifice – căderea nervoasă, plângerea de la școală, descoperirea pachetului cu mâncare rămas neatins – erau diferite. Ideea mi-a venit în timp ce îmi turnam un al doilea *pisco sour* și mă gândeam că, peste șapte ani, aveam să pot să-i ofer un pahar și lui Hudson – oferta avea să fie legală, deși poate că nu tocmai etică.

Aș fi vrut să fiu tratat ca un adult. Nu să mi se dea voie să beau *pisco sour,* ci să fiu informat corect, să fiu ascultat și să fiu implicat în hotărârile care mă afectau direct.

— Ai băut alcool. Te miros. E iraţional să bei alcool.

Intonaţia ultimei propoziţii semăna suspect de mult cu aceea a lui Data din *Star Trek.*

Lui Hudson îi plăcea să-mi dea exemple de lucruri pe care le făceam eu și pe care el le considera iraţionale. Eu, în schimb, conform strategiei psihologice, demonstram comportamentul opus celui pe care voiam să-l încurajez la el. Hudson avea să se răzvrătească împotriva părinţilor, hotărând să nu se atingă deloc de alcool.

— Corect, am spus. Însă chiar și comportamentele iraţionale au, în general, o explicaţie raţională, bazată pe înţelegerea psihicului uman. Tu ai o explicaţie raţională pentru faptul că refuzi să ne lași să-ţi tundem părul?

— Asta s-a întâmplat când eram mic.

Hudson a făcut un gest cu mâna, indicându-și părul. Sau poate creierul.

— Copiii mici sunt mai puţin raţionali.

— Dar pentru incidentul de azi? Doamna directoare ne-a spus că ţi s-a impus o pauză de relaxare din pricina unei infracţiuni nespecificate și că, atunci când pedeapsa ţi-a fost redusă datorită bunei purtări, ai avut o reacţie furioasă.

Aici ar fi trebuit să fie utilizată formularea *cădere nervoasă.*

— N-am fost iraţional.

— Furia e, în mod intrinsec, iraţională. Și e iraţional să răspunzi cu ostilitate la un act de generozitate.

— N-a fost un act de generozitate. Pauza impusă ar fi trebuit să dureze toată ziua. Domnul Warren a venit să mă verifice, iar eu îmi terminasem tema, fiindcă era liniște și nu mă deranjase nimeni. Citeam, un lucru pe care avem voie să-l facem, dacă ne-am terminat temele. Dar el a zis că trebuie să mă întorc în clasă. Iar eu i-am spus că, în felul ăsta, îşi încalcă promisiunea.

— Ceea ce a generat furia și o dispută?

Hudson a încuviinţat din cap.

— N-a zis chiar „promit”, deci n-a fost vorba de o promisiune oficială, dar avuseserăm o înţelegere. Până la urmă m-a lăsat în pace.

— Evident, tu preferi camera de relaxare sălii de clasă.

— Nu tot timpul. În cealaltă clasă a IV-a e un băiat care vrea să meargă acolo tot timpul. Dar el e clar un ciudat.

în ce fel e ciudat?

—în toate felurile. Suferă de autism.

Roşie a râs când i-am relatat explicaţia lui Hudson.

— Bietul Neil Iepuraș. Să nu-mi spui că Hudson n-are abilităţi sociale! A băgat o cădere nervoasă ca să poată rămâne în camera de relaxare.

— Dacă ipoteza ta e adevărată, atunci n-a existat nicio cădere nervoasă. Căderile nervoase nu pot să fie „băgate”. Probabil că termenul corect este *criză.*

— Sau, pur și simplu, copilul și-a afirmat poziţia în așa fel încât Iepure n-a găsit niciun răspuns potrivit.

— Trebuie să fie incredibil de dificil să fii învăţător. Ești obligat să gestionezi atâtea interacţiuni paralele.

— Neil n-ar fi avut nicio problemă dacă n-ar considera camera de relaxare ca fiind o pedeapsă. Deci ce facem noi în continuare?

— Eu recomand iertarea, care nu implică nicio acţiune. Comportamentul a fost nepotrivit, dar situaţia era complexă. Mă îndoiesc că eu m-aș fi descurcat mai bine decât Iepure.

În seara următoare, când am ajuns la Jarman’s Gym,

o femeie (vârsta estimată, treizeci și doi de ani, indicele de masă corporală, douăzeci și unu, atrăgătoare într-o manieră neconvenţională) aștepta în faţă, împreună cu un băiat de aproximativ patru ani. Pe lângă evaluarea involuntară a indicelui de masă corporală, acum mă aflam în pericol să mai dezvolt un obicei: să plasez persoanele cu înfăţișare interesantă pe graficul propriu reprezentând caracteristicile rasiale. Femeia aceasta s-ar fi situat undeva între Hui și Beatrice.

Spre surprinderea mea, m-a abordat spunând:

— Domnul Tillman? Tatăl lui Hudson?

— De unde știţi?

Femeia a râs.

— Semănaţi ca două picături de apă. Eu sunt mama lui Blanche. Allannah.

Femeia mi-a întins mâna, iar eu i-am strâns-o cu aceeași presiune ușoară pe care știam s-o anticipez în cazul majorităţii femeilor. În același timp, am încercat să-mi suprim gândul că, în acest fel, facilitam transmiterea virusurilor.

Mama lui Blanche a zâmbit.

— Tocmai aţi făcut ceva ce aproape nimeni altcineva nu face. De fapt, e vorba de ceva ce *nu* aţi făcut.

Mă gândeam că Allannah se referea la faptul că nimerisem perfect intensitatea strângerii de mână și că nu-i zdrobisem palma, dar ea a continuat:

— Toată lumea care a întâlnit-o pe Blanche mă privește într-un anumit fel, ceva de genul *nu poţi să fii mama ei.* Din cauza culorii fetiţei.

— Asta e ridicol. Blanche e albinoasă… o persoană cu albinism. Care variantă o preferaţi? Care variantă o preferă en?

— Persoană cu albinism. Vă mulţumesc că m-aţi întrebat. Dar am vrut să vă mulţumesc faţă în faţă pentru tot ce aţi făcut în excursia la munte. Blanche s-a simţit extraordinar de bine.

Cunoșteam formula care trebuia aplicată în cazul mulţumirilor.

— Nicio problemă!

Am fluturat mâna dreaptă în sus și peste umăr, ca și când aș fi vrut să scap de rinovirusurile de pe spatele degetelor.

— Nu, nu, a insistat Allannah. Aţi auzit că restul copiilor au fost geloși și că au vrut să meargă să facă snowboarding în loc să mai schieze? Blanche mi-a spus că Hudson a vorbit non-stop despre asta în autocar, pe drumul de întoarcere. Mi se pare că învăţătorul a avut mult de luptat cu copiii în excursia asta.

— Era cufundat până peste cap printre aligatori.

Allannah a râs.

— Exact așa s-a exprimat și el. Gary – soţul meu – mi-a spus să vă transmit să veniţi la el oricând doriţi pentru o ședinţă de vindecare sau pentru masaj. Ca să vă mulţumească. A fost destul de supărat când a aflat că școala voia s-o trimită pe Blanche acasă, din cauza problemei de vedere, despre care profesorii fuseseră deja informaţi. Am discutat despre asta cu doamna directoare.

— Minunat! Sistemul mi s-a părut a fi nepotrivit conceput pentru a face faţă excepţiilor previzibile.

Allannah a râs din nou – o reacţie bizară la o problemă serioasă, care o afectase pe fiica ei.

— Știţi că Hudson i-a spus ceva lui Blanche despre genetică?

— Firește! Ni s-a cerut să ne prezentăm în biroul doamnei directoare din cauza plângerii dumneavoastră.

— Ah! îmi pare rău. Nu s-a dorit a fi o… plângere. Gary doar a considerat că trebuie să pomenim acest aspect. Blanche ne-a spus că dumneavoastră cu asta vă ocupaţi. Cu genetica.

— Corect. În momentul de faţă încerc să găsesc un tratament pentru vindecarea cancerului. Se dovedește a fi un proces extrem de dificil.

— Ei, oricum mie uneia nu-mi păreţi a semăna deloc cu geniul malefic care lucrează pentru marile companii farmaceutice.

— Nu lucrez pentru vreo mare companie

farmaceutică. Simt profesor universitar.

— Îmi pare rău. Dar, așa cum am spus, nici nu-mi păreţi a semăna cu unul. Dacă o să vă întâlniţi cu soţul meu, vă rog să nu-i spuneţi că v-am întrebat asta, însă… diferitele tipuri de albinism, despre care Hudson i-a spus lui Blanche. Există vreo cale de a-ţi da seama despre care e vorba?

— E suficient un simplu test genetic…

— Dar vreo altă cale nu există? Adică… ceva ce aș putea să caut, ceva ce aș putea să văd eu însămi?

— Aveţi vreo problemă cu testarea genetică?

Allannah a stat pe gânduri câteva secunde înainte să-mi răspundă.

— Dacă aș avea o mostră, s-ar putea să fie făcut testul și să mi se comunice rezultatul? Fără s-o consulte cineva pe Blanche?

— Pot să vă dau datele de contact ale unui laborator, dar vă recomand să consultaţi un medic specialist. Profesia medicală se bazează mult mai puţin pe dovezi decât ar trebui, totuși, luând în considerare alternativele, eu aș avea încredere în primul rând în doctori.

— Vă mulţumesc, dar bănuiesc că accentul cade pe „încredere”. Trebuie să decidem în cine avem încredere în ceea ce-i privește pe copiii noștri. Iar noi credem că există soluţii mai bune. Gary e homeopat.

Homeopat! Deci o persoană care se bazează pe zero dovezi. Și care, la modul realist, nici nu avea să ia în considerare vreodată așa ceva.

Allannah a râs.

— Asta e expresia pe care nu aţi avut-o când v-am spus că sunt mama lui Blanche. Pe Blanche am născut-o acasă și am aflat că suferă de albinism abia după ce am botezat-o. Soţul meu are pielea foarte albă, deci pur și simplu am crezut…

— Blanche este tratată pentru problema de vedere?

— Când s-a născut, era aproape oarbă. A tratat-o Gary și situaţia s-a îmbunătăţit foarte mult. Sunt mama ei și am văzut asta. La fel și mama mea. De atunci, lucrurile

s-au stabilizat și, pur și simplu, cred că tratamentul lui Gary funcţionează, copilul meu e bine și asta e tot ce contează pentru mine.

— Asta nu ar trebui să excludă…

— Mai bine să vă spun întreaga poveste. Noi nu credem în vaccinare. Suntem niște oameni groaznici. Suntem *antivaccinişti.*

— Persoane care se opun vaccinării.

Consideram că era interesant să aflu procesul de gândire care determinase atitudinea lui Allannah, astfel încât să pot să-i explic femeii unde greșea. Însă copilul, despre care presupuneam că e fratele lui Blanche, o trăgea de braţ pe mamă.

— Trebuie să plec, mi-a comunicat Allannah. Trebuie s-o iau pe Blanche.

— Blanche e aici?

— Nu ştiţi? Copiii au aranjat totul. Hudson a vorbit cu bunicul lui. E înfricoșător, nu-i așa? Că au ajuns deja la vârsta la care încep să-și construiască singuri vieţile.

10

Mă confruntam cu o problemă complexă: aveam de procesat prea multe informaţii și totodată prea puţine ca să iau o decizie bazată pe dovezi. Învăţasem că aceasta e o posibilitate în toate situaţiile care implică interacţiuni umane.

Din fericire, puteam să mă bazez pe prietenii mei: un grup de persoane din diverse medii cărora le păsa de binele meu, dar care erau în același timp suficient de detașate încât să nu fie copleșite de emoţii. Prietenii mă ajutaseră să-mi găsesc partenera de viaţă perfectă, să mă pregătesc pentru paternitate și să-mi salvez căsnicia.

Am instituit un program clar ca să-i contactez pe toţi șase.

Am început cu Claudia, fosta soţie a lui Gene, întrucât aveam deja aranjată o întâlnire. Continuasem să-i solicit sfaturi Claudiei chiar și după ce o rupsesem cu Gene, profitând de pregătirea ei de psiholog clinician. Claudia considera că e nepotrivit să ne vedem în cabinetul

ei, așa că și chestiunile de psihologie le discutam tot la cafea.

Ca să păstrez caracterul informai al întâlnirilor noastre, am început cu o conversaţie lejeră.

— Ești încă singură?

— Nicio schimbare faţă de acum trei luni. Și știu ce-o să spui în continuare, iar răspunsul e că nu sunt deschisă la discuţii pe tema asta. Au trecut doisprezece ani. Amândoi ne-am văzut de drum.

— Dar fără succes. În ceea ce privește găsirea unui nou partener. Îţi mai dorești un partener de viaţă, corect?

— Nu e o prioritate. Oricum, credeam că vrei să-mi ceri sfatul în legătură cu ceva.

— M-am gândit să aplic principiul reciprocităţii și să-ţi ofer și eu un sfat. Am avut dreptate în privinţa lui Iuda. Simon Lefebvre.

— Toată lumea a avut dreptate în privinţa lui Simon. Dacă cineva de la mine din familie o să aibă nevoie de consiliere în domeniul geneticii, o să venim la tine. Și mă aștept să o faci la cafea, gratis. Dar *eu* sunt psihologul. Simon ţine de trecut, eu și Gene ne trăim fiecare vieţile separat, iar Eugenie și Carl au devenit adulţi. Deci suntem bine. Acum, care-i treaba cu tine și cu Rosie?

I-am explicat Claudiei situaţia cu Hudson.

— Văd multe cazuri din astea, mi-a comunicat prietena mea. Pe de o parte, cred că învăţătorii se află în poziţia privilegiată de a putea să sesizeze dacă se întâmplă ceva ieșit din comun și, în mod clar, cu toţii trebuie să-i ascultăm și să le respectăm experienţa și observaţiile. Dar învăţătorii nu sunt calificaţi să diagnosticheze autismul. Cu atât mai puţin întreaga gamă de tulburări cu care autismul ar putea să fie confundat!

— Excelentă remarcă!

— Dacă vă hotărâţi că vreţi totuși un diagnostic, atunci daţi-i psihologului mână liberă, nu-l luaţi cu „Are autism? Da sau nu”.

— Evident! Ca o consecinţă a explicaţiei tale anterioare.

— Încă un lucru, a continuat Claudia. Știu că tu ești setat să gândești în termeni genetici, dar nu uita și de mediu. Hudson a moștenit genele tale, dar a și crescut cu tine în rolul de tată și… mă rog… unele dintre trăsăturile tale… se suprapun peste criteriile de diagnostic.

Obţinusem informaţiile de care aveam nevoie.

— Stai jos – termină-ţi cafeaua, mi-a zis Claudia. N-o să mai spun nimic despre autism. Roşie a avut mult de lucru cu Hudson, nu-i așa?

— Presupun că toţi copiii le dau mult de lucru părinţilor.

— Ce vreau eu să zic e că data trecută când am vorbit mi-ai spus că viaţa voastră sexuală s-a diminuat de când Hudson a împlinit patru sau cinci ani.

— Corect. Ne mai doream un copil, și cea mai comună cauză a infertilităţii este frecvenţa insuficientă a actelor sexuale. I-am atras atenţia lui Rosie în repetate rânduri.

— Mă întreb dacă ăsta e motivul real. La nivel subconștient. Mă întreb dacă nu cumva Roşie nu și-a mai dorit de fapt încă un copil, când ei îi era deja greu cu unul singur. În plus, soţia ta a avut și ocazia să se întoarcă la serviciu.

— Nu mi-a pomenit niciodată nimic în acest sens.

— Oamenii nu-și declară întotdeauna motivele. Nici măcar ei înșiși nu le cunosc. De-asta am eu de lucru.

Laszlo era așezat la birou. Am găsit un scaun și am lucrat pe laptop până când prietenul meu și-a scos căștile de protecţie și s-a ridicat în picioare ca să facă o pauză. Conversaţia noastră a fost scurtă, concentrată și directă. O altfel de discuţie nici nu putea fi purtată cu Laszlo.

— Ce s-a întâmplat cu ochelarii de protecţie? l-am întrebat.

— Au fost un experiment eșuat. Sunt buni să mergi cu bicicleta prin ploaie, dar nu prea buni să stai cu ei în faţa monitorului.

— Tu ai fost testat vreodată pentru autism?

— Întrebarea ta e prea vagă.

— De ce?

— Am fost testat pentru sindromul Asperger, care, la momentul ăla, nu era considerat o subcategorie a autismului.

— Care a fost rezultatul?

— A fost pozitiv. Cu un grad înalt de certitudine.

— Efectul diagnosticului a fost pozitiv sau negativ?

— Pozitiv. Dacă sunt criticat pentru un anumit comportament, zic „Sufăr de sindromul Asperger”.

Și Laszlo a ciocănit cu degetul în casca de biciclist.

— Nu trebuie să demonstrez existenţa vreunei legături între diagnostic și comportament. Și oamenii mă lasă în pace. Cu excepţia lui Frances. Ea îmi spune: „Nu suferi de sindromul Asperger, suferi de boala László Hevesi”. Ceea ce e adevărat, dar Asperger reprezintă o aproximare suficientă pentru mediul de lucru.

— Crezi că ar fi o idee bună pentru un copil de unsprezece ani? Să fie testat pentru autism?

— Depinde dacă el, copilul, vrea să fie lăsat în pace de ceilalţi. Dacă vrea, atunci poate că da. Dacă nu, nu pot să mă pronunţ. Cum merge lucrul la proiectul cu cancerul?

— Am dificultăţi în a învăţa software-ul de analiză a datelor.

— Să-mi spui dacă ai nevoie de ajutor. Oamenii de știinţă trebuie să se ajute între ei.

— De ce ai ales să-mi telefonezi acum?

Formula standard de salut a lui Isaac Ester la telefon e o glumă care are legătură cu profesia lui de psihiatru, dar la fel de bine poţi să-i tratezi glumele ca pe niște afirmaţii serioase.

— Am ales să-ţi telefonez fiindcă avem niște probleme cu Hudson. Am selectat această oră fiindcă acum suntem amândoi treji.

În New York era 7: 30 p.m.

— Păi, Don, știi că nu pot să-ţi ofer sfaturi profesionale – nu prin telefon, nu fără să-l văd pe Hudson, dar și din cauza relaţiei noastre sociale. Ţi-aș spune să te adresezi unui specialist local, dar… există atât de multă

incompetenţă în domeniul ăsta. Nu vrei să-ţi umfli băiatul cu dextroamfetamină în baza unei consultaţii de cincizeci de minute făcute de un clinician australian care crede că Freud e o metodă de-a găti orezul.

Ca întotdeauna, Isaac îşi demonta singur declaraţiile de natură etică, astfel că am continuat să mai discutăm încă două ore și șapte minute. Soţia lui, Judy, i-a adus cina la telefon. Prietenul meu era ciudat de interesat de relaţia lui Hudson cu Blanche.

— După cum știm, motivul marii controverse care a dus la apariţia mișcării antivaccin este presupusa asociere dintre vaccinare și autism. Care, la rândul ei, e demonizată – și folosesc termenul ăsta deliberat, pentru că eu aș susţine că aici ar fi foarte potrivit să înserăm o analogie religioasă. Iar această tânără, care a fost crescută să creadă asta, a intrat într-o relaţie cu un tânăr care, cel puţin conform celor ce se spun la școală, e posibil să fie autist. Ce vârste au ei acum?

— Hudson are unsprezece ani.

— Hmm… Mi-ar plăcea foarte mult s-o întâlnesc pe tânăra asta. Și pe mama ei.

— Dar în legătură cu Hudson ce părere ai?

— Subiectul e dificil de explorat până nu-mi spui ce ascunzi.

— Ce anume?

— Ce se întâmplă în viaţa ta. Ori s-a întâmplat.

— Multe lucruri…

— Începe cu „Apropo, în mod surprinzător…” sau „într-o paralelă surprinzătoare cu ceea ce se întâmplă cu Hudson…”

— Apropo, în mod surprinzător, propriile mele experienţe din școală…

Dar imediat am găsit un răspuns mai nimerit.

— Conducerea universităţii mi-a sugerat că și eu ar trebui să fac testele.

Următoarea întrebare a lui Isaac a fost previzibilă:

— Crezi că aceste două elemente ar putea să aibă legătură unul cu celălalt?

— Cu siguranţă nu. Sunt complet independente. Școala nu are habar că…

— Dar învăţătorul respectiv te-a întâlnit în perioada în care luai în considerare posibilitatea asta? Și apoi ţi-a sugerat ca și Hudson să fie testat pentru autism?

— Nu i-am pomenit nimic învăţătorului în cauză despre situaţia mea.

— Don, ar trebui să știi deja că nu e benefic să te limitezi la ceea ce este evident, vizibil.

Întrucât era târziu, am căzut de acord să nu mai port o discuţie separată cu Judy – nici măcar ca să-i atrag atenţia asupra avantajelor unui telefon fără fir. Ca de obicei, Isaac îmi furnizase niște informaţii fascinante, pe care însă, deocamdată, nu aveam nici cea mai vagă idee cum să le transpun în acţiune.

Am adus în discuţie problema cu Hudson și în cursul conversaţiei cu George și Dave – la întâlnirea noastră săptămânală Boys' Night Out. Denumirea atribuită conversaţiilor noastre pe Skype inducea în eroare în toate sensurile: noi nu mai eram băieţi (George avea șaptezeci și șase de ani); în Melbourne era 7 a.m. (deși în New York era seara târziu); cu toţii ne aflam „în „casele noastre.

— Școala ne-a cerut să-l ducem pe Hudson să fie evaluat pentru autism, am anunţat eu când avatarurile lui George și Dave au apărut pe ecran.

— Bună dimineaţa și ţie, Don, a spus George. Cum e vremea, cum e Rosie, cum îi merge tatălui tău? Și eu sunt bine, mulţumesc de întrebare, doar puţin plictisit. Mă gândesc să mă întorc în Anglia. Sau să migrez în Australia. Înţeleg că acolo duceţi lipsă de tobari, asta judecând după muzica pe care o produceţi. Și tu, Dave?

— Nicio schimbare. Sonia tot insistă pentru o detașare la una dintre filiale. N-o să obţină o promovare până nu face chestia asta, dar pentru mine să mă mut e ultimul lucru de care am nevoie. Fulvio are colici și se trezește din oră-n oră. Antidepresivele nu par să facă nimic altceva decât să-mi dea peste cap greutatea. Da' zi-ne ce se întâmplă cu Hudson. Ca să nu mă mai gândesc la viaţa

mea.

— Bine, a intervenit George. Vorbim întâi despre Hudson, da' să știi că n-am terminat cu tine.

— Pot să-ţi spun ce-ar zice Sonia, a oftat Dave.

— Excelent, am remarcat eu. În felul ăsta nu va mai fi nevoie de un apel separat.

— O să fiu sincer cu tine, fiindcă tu ești tu. Sonia crede că voi doi munciţi prea mult și că nu aveţi suficient timp să-l vedeţi pe Hudson cum crește. Mai crede și că Rosie a făcut bine că a acceptat să lucreze doar cu jumătate de normă, dar și că nu e momentul potrivit ca tu să și lucrezi, să și studiezi. Ţi-ar zice: „Nu mă miră că Hudson are probleme".

— Poftim! a exclamat George.

— Îmi pare rău, a spus Dave. Adevărul e că Sonia ar fi fericită să facă schimb de roluri cu tine și cu Rosie. Să lucreze cu jumătate de normă, să stea cu Zina și cu Fulvio în timp ce eu aș munci peste program ca să economisesc bani pentru facultate, să se joace cu copiii în weekend.

— Dar *tu* ce crezi, Dave? a întrebat George. Tu ai vreo problemă de genul ăsta cu Zina?

— Situaţia e complet diferită. Zina e fată: și când eram eu în școală existau copii ca Hudson, dar erau toţi băieţi.

Eu și George am tăcut, așteptând ca Dave să continue. Dacă îl întrerupeam, pierdeam informaţii.

— Eu întotdeauna am fost un tip masiv. Chiar și când eram în școală. Da' nimeni nu mi-a zis nimic până într-o zi, când un puști m-a strigat Grăsanu'. După aceea, pentru toată lumea, am rămas Grăsanu'. Până când am terminat gimnaziul. Chiar și atunci, în perioada aia, eram conștient că puteam să slăbesc, da' porecla tot mi-ar fi rămas. Și uneori, când încerc să mă abţin să mănânc un burger, mă gândesc: „Ce mama naibii! Indiferent ce fac, tot Grăsanu' o să rămân".

— Ai priceput analogia, Don? s-a interesat George.

— Firește!

Acum mă descurcam mult mai bine cu analogiile

decât odinioară.

— Obezitatea ţine locul autismului. Corect?

— Corect, mi-a confirmat Dave. Îi creezi câinelui o reputaţie proastă.

— Care câine?

— E doar o expresie. Câinele am fost eu. Dar tu, George?

— Dacă tot vorbim de porecle, când eram la școală în Londra, mie mi se spunea Jigodia, fiindcă veneam din Nord, însă nu eram destul de puternic ca să reacţionez în vreun fel. Nu e o poreclă tocmai plăcută. Iar eu nu mă descurcam prea bine nici la ore, nici la sport, nici la nimic. Și era un nenorocit care tot timpu' se lua de mine. Odată m-a băgat în spital. Totuși, nimeni n-a făcut nimic. După aceea însă, datorită unui lucru, cântatul la tobe, am devenit vedetă rock și nici că mi-a mai păsat de părerea lor. A lor, a ălora care acum lui niște nenorocite de joburi de rahat, a ălora care acum sunt șoferi de taxi sau instalatori sau niște amărâţi de funcţionărași în birouri de avocatură. Iar eu sunt sus, pe o scenă, liâcând un lucru la care ei nu pot decât să viseze, având cea mai grozavă slujbă din lume, toate gagicile și drogurile pe care le-am vrut…

— Deci, am concluzionat eu, sfatul tău e același cu al lui Phil: ca Hudson să tolereze școala, fiindcă situaţia s-ar putea să se îmbunătăţească mai târziu în viaţă?

Acum, că rostisem eu însumi cuvintele, mi se părea o filosofie groaznică pentru un copil de unsprezece ani, pe care îl mai așteptau încă șase ani și jumătate de școală. Calculând această perioadă ca procent din timpul pe care Hudson îl trăise până atunci, rezultatul echivala cu posibilitatea ca eu să accept nefericirea acum, pentru că viaţa mea avea să se îmbunătăţească după vârsta de optzeci și unu de ani.

— Presupun că da, mi-a răspuns George. Pur și simplu a trebuit să rezist și să termin școala. Dă-ţi zic: dac-aș fi știut atunci ce știu acum…

Dave a spus ceva, dar eu n-am fost atent. George

tocmai îmi oferise soluţia problemei. Soluţia tuturor problemelor.

11

Dac-aș fi știut atunci ce știu acum. În facultate, și chiar după aceea, stăteam întins în pat și cream tot felul de scenarii despre ce aș fi putut face în școală. Știind ce știam acum, treizeci de ani mai târziu, îmi dădeam seama că, dacă scenariile acelea s-ar fi transformat în realitate, situaţia mea s-ar fi înrăutăţit.

În general, închipuirile mele se axau pe prezentarea unor argumente mai convingătoare – a unor argumente inatacabile – împotriva lucrurilor care îmi displăceau: regulile nerezonabile; opiniile estetice, religioase și politice prezentate ca stări de fapt; favoritismul și discriminarea. Era puţin probabil că profesorii s-ar fi înclinat în faţa logicii mele superioare: *Recunoaştem – Donald Tillman are dreptate. Vom aboli regula privind lungimea părului, îl vom elimina pe Dumnezeu din rugăciunea rostită în școală și îl vom numi pe Donald comandantul școlii.*

În ceea ce privește integrarea în mediul școlii, ar fi fost mai bine să fi visat să devin căpitanul echipei de crichet. Blair Lindley, care ocupase această poziţie, cât și pe aceea de comandant al școlii, „mersese mai departe” și reprezentase statul în două ocazii, iar acum era un respectat consultant în domeniul managementului sănătăţii. Mama fusese cea care îmi furnizase această informaţie.

Eu nu ajunsesem nici măcar șeful clasei, în ciuda faptului că, din punct de vedere academic, fusesem cel mai bun student și „mersesem mai departe” la rândul meu, devenind un om de știinţă care avea ca domeniu de cercetare vindecarea cancerului. Școala îmi arătase în mod clar pe care dintre noi îl consideră mai valoros. Acesta era genul de argumentaţie pe care mă imaginasem susţinând-o în faţa unei adunări.

Acum însă aveam posibilitatea să fac ceva mai practic – să-i împărtășesc lui Hudson ceea ce învăţasem.

După ce pornisem în viaţă echipat cu nişte trăsături pe care se părea că şi Hudson le moştenise sau le dobândise, astfel că se confrunta cam cu aceleaşi probleme la şcoală, după ce în primii ani de facultate trecusem prin depresie şi, până la treizeci şi nouă de ani, când o cunoscusem pe Rosie, mă simţisem mereu izolat, reuşisem totuşi *să mă descurc.* Aveam acum cea mai bună viaţă din lume. Deci şi Hudson putea să se bucure de acelaşi rezultat – ştiind ceea ce eu mi-aş fi dorit să ştiu la vârsta lui.

Mărturisirea lui George fusese esenţială pentru identificarea soluţiei la problemele mele – toate cinci! Dar mai existaseră şi alţi oameni care contribuiseră la găsirea ei.

Phil: *Ţine-te departe de psihologi.*

Claudia: *Nu poţi să te bazezi pe şcoală în ceea ce priveşte experienţa psihologică.*

Dave: *Nu permite ca Hudson să fie etichetat.*

Laszlo: *Eprobabil ca etichetarea să ducă la izolare socială.* Warren Iepure: *Hudson are nevoie de abilităţi de viaţă.* Tatăl meu: *Cine-o să-l înveţe să meargă pe bicicletă?*

Isaac Ester: *Din anumite puncte de vedere, viaţa lui Hudson e comparabilă cu a ta.*

Allannah: *Semănaţi cu Hudson ca două picături de apă.*

Liz Activista: *Cei marginalizaţi social trebuie să se susţină unii pe alţii.*

Sonia: *Trebuie să petreci mai mult timp cu fiul tău.*

Margot, Mama de Autistă: *Douăzeci şi cinci de ore pe săptămână. Am făcut tot ceea ce a fost necesar.*

Şi Roşie, desigur: *Asta au făcut femeile dintotdeauna.*

— Îmi dau demisia, ca să dedic maximum de timp pregătirii lui Hudson pentru gimnaziu.

— Ce faci? Don, nu, nu ne permitem… nu poţi să…

Anticipasem această reacţie sau o versiune a ei, având însă la bază tot gândul că *asta nu e o idee bună,* prin urmare îmi luasem o zi liberă ca să meditez la detaliile care puteau, cel mai probabil, s-o îngrijoreze pe soţia mea.

Luaserăm cina, iar Hudson citea acum în pat. Roşie a închis uşa dinspre hol, ca băiatul să nu ne audă discuţia.

— Cred că am luat în considerare toate obiecţiile logice, i-am comunicat lui Rosie.

— Sigur că le-ai luat în considerare…

— Dar pot să mă și înșel. Așadar îţi propun să ne preparăm niște cocktailuri și, după ce le vom fi băut, îţi garantez că vom fi ajuns la un consens.

— Și cum îmi garantezi chestia asta?

— Fie îţi voi fi demontat toate obiecţiile, fie voi fi eșuat în încercarea de a le demonta pe toate, caz în care propunerea va fi abandonată.

— Nu ţi-ai luat încă niciun angajament în sensul ăsta?

— Firește că nu. Trebuia să mă consult cu tine.

De la Surpriza Mutării din New York învăţasem multe.

— Bine. Eu vreau un Last Word.

Eram familiarizat cu preferinţele soţiei mele în materie de cocktailuri și mă pregătisem în consecinţă.

Am scos din frigider sucul de lime, iar din congelator, cuburile de gheaţă, apoi am așezat pe masă două păhărele de măsurat alcoolul, două shakere și două pahare pentru servirea cocktailurilor. După care am scos la iveală borcanele cu măsline pe care le pusese deoparte.

— Ai stors lime-urile dinainte? m-a întrebat Roşie.

— Corect. Iar borcanele sunt etichetate. Gin, Maraschino, Green Chartreuse. Fiecare are setul lui.

— OK, deci ne întrecem care-i mai bun.

Soţia mea era obișnuită cu experimentele cu cocktailuri, deși nu mai făcuserăm niciunul de când ne întorseserăm de la New York. Uneori mai organizam și concursuri de viteză – în general, câștiga Roşie.

Dar în seara asta, pentru prima dată într-o situaţie care nu implica niciun fel de accident, am turnat mai întâi în paharul meu.

— Hei, m-a atenţionat Roşie. Dacă băutura e caldă, nu câştigi.

I-am dat paharul meu să guste.

— Bine, e rece. Am crezut că n-ai agitat-o destul.

Soţia mea a mai luat o gură.

— Uau, cocktailu' ăsta e bun, *foarte* bun!

Apoi a gustat dintr-al ei.

— Iar al meu e de rahat... poate doar prin comparaţie.

— Ai vreo întrebare? m-am interesat eu.

— Evident, ce-ai pus în el?

— M-am referit la Proiectul Hudson. Care are o prioritate mai mare decât experimentul cu cocktailuri.

— Ce-ar fi să-mi explici tu totul, în detaliu? Ai de gând să demisionezi și să petreci timp cu Hudson…

— Corect.

— L-ai lua de la școală în zilele în care acum îl iau eu?

— Și în zilele în care acum îl ia Phil. Aș fi disponibil în fiecare zi.

— Deci eu aș putea să lucrez iar cu normă întreagă…

— E prea târziu să-ţi reiei rolul de conducător al cercetării?

— Stefan crede că postul e al lui. O să facă spume! Dar... Hudson stă la școală aproape toată ziua. Așa că ai putea să continui să lucrezi, dar cu jumătate de normă.

— Actuala mea muncă necesită un efort mai consistent chiar și decât cel presupus de o normă întreagă. Asta dacă munca în cauză e făcută de mine.

— Încă te mai gândești la Laszlo?

— Laszlo e mult mai calificat. O să recomand ca el să fie cel care să mă înlocuiască.

— De-asta…

— E un efect secundar pozitiv. În plus, aș scăpa de audierea la comisia de disciplină. Aș avea timp să-l vizitez și pe tata. Și poate chiar să îmi reiau antrenamentele de arte marţiale.

— Don, tot ceea ce ai spus e minunat – și mi-ar plăcea enorm să petreci mai mult timp cu Hudson și cu mine și cu mama și cu tatăl tău, dar știi că avem nevoie de salariul tău.

Cumpărarea casei ne consumase aproape toate economiile. Roşie a sorbit din cocktailul ei.

— Presupun că am putea să-l mutăm pe Hudson la școala de stat. Atâta doar…

— Nu e necesar. Problema financiară e rezolvată. Deschid un bar.

Pregătirile pentru iniţierea unei mici afaceri, care să-mi substituie salariul de la universitate, îmi ocupaseră aproape toată dimineaţa. Primul cocktail pe care-l preparasem fusese cel de la reuniunea Facultăţii de Medicină, acolo unde eu și Roşie descoperiserăm că ne făceau plăcere activităţile comune – descoperire care, în cele din urmă, dusese la căsătoria noastră și la conceperea lui Hudson. La sfârșitul acelei seri, managerul, un om prietenos și competent pe nume Amghad, se oferise să-mi devină partener și împreună să deschidem o afacere cu cocktailuri. „Nu mă grăbesc”, îmi comunicase el atunci.

— Am fost convins că într-o zi o să mă suni, mi-a spus Amghad. Deși m-am aşteptat ca telefonul ăsta să vină ceva mai devreme. Unde-ai fost?

— În principal, în New York City.

— Logic! Orice specialist în cocktailuri serios acolo ajunge până la urmă. Nu trebuie să-ţi spun că a revenit moda cocktailurilor. Tu ai fost un avangardist – știai „manualul” pe de rost și deja adaptat băuturile în funcţie de client. Acum toată lumea face asta și s-a ajuns la bourbon infuzat cu bacon, turnat peste cuburi de gheaţă gigantice.

— O formulă incorectă, din punct de vedere ştiinţific. Mă refer la teoria cuburilor de gheaţă. Diluarea redusă este obţinută în detrimentul răcirii.

— Eu nu-ţi spun nimic nou. Probabil știi deja că acum am mai multe baruri, dar, cum ziceam, jocul s-a schimbat. Piaţa e aglomerată. Sunt interesat, dar trebuie să fie ceva diferit. Trebuie să fie un concept mortal.

Roşie a sorbit din cocktailul preparat de mine.

— Don, să-ţi iei niște ture într-un bar de cocktailuri mi se pare în regulă. Dar *să deschizi* tu un bar? N-ai face

decât să schimbi un serviciu cu normă întreagă cu altul.

— Dar programul de lucru ar fi diferit. Aș putea să mă ocup de Hudson cât tu ești la serviciu. Să-l duc la școală, să-l iau de la școală, să pregătesc mesele în avans, dacă e necesar. Evident, îl voi medita eu însumi. Volumul meu de muncă va fi diminuat, datorită eliminării studiului. De asemenea, odată ce barul va ajunge să aibă succes, îmi voi putea reduce programul.

— *Dacă* barul va ajunge să aibă succes. Vreau să spun că un bar e o afacere și…

— Mi-am asigurat un partener experimentat și am dezvoltat conceptul mortal necesar.

— Și care e conceptul ăsta mortal?

— E satisfăcător cocktailul tău?

— E cel mai bun Last Word pe care l-am băut! E foarte tare. Nu e prea dulce. Bănuiesc că ai folosit gin cu conţinut ridicat de alcool.

— Incorect. Băutura pe care am folosit-o eu este aceeași pe care ai folosit-o și tu, doar că a mea a stat în congelator. Am scăzut temperatura la minimum. În felul ăsta, absorbţia de gheaţă e, practic, zero, ceea ce înseamnă și zero diluare. Impresia subiectivă de dulceaţă redusă se datorează răcirii papilelor gustative.

— Ce truc isteţ! Dar puţin cam dificil de făcut într-un bar.

— Planul e complet fezabil. Dar, pentru optimizare, toate băuturile ar trebui să fie răcite la o temperatură imediat deasupra punctului de îngheţ, care diferă, în funcţie de conţinutul de alcool. De unde necesitatea unui sistem de refrigerare personalizat. De unde necesitatea de a angaja un expert în refrigerare.

— Pe Dave.

— Corect.

— Poate Dave să rezolve asta din New York?

— Nu. Dave o să vină în Melbourne, pe post de consultant de refrigerare. Rol care îi va oferi un venit, dar și un scop în viaţă, plus sprijinul prietenului celui mai bun – care îl va încuraja să înceapă un program de reabilitare

înainte să se întoarcă la New York. În felul ăsta, toate problemele sunt rezolvate.

Roşie și-a golit paharul.

— Ai mai lăsat ceva in shaker, așa-i? Și plănuiai să reziști până o să accept, corect?

— Corect.

— Atunci poţi să torni. Când m-am măritat cu tine, am zis că mă aștept la ciudăţenii pe bandă rulantă, așa că ne-aș dezamăgi pe amândoi dacă aș spune „nu”. Suntem un profesor universitar de genetică și un cercetător în domeniul sănătăţii mintale și o să deschidem un bar cu cocktailuri şi-o să aducem cu avionul, din New York, un inginer specializat în sisteme de refrigerare. Sigur că da!

Am împărţit restul de Last Word, turnându-l în cele două pahare. Mai rămăsese puţin.

— Mai e suficient suc pentru o Margarita, am spus.

— Știi cât a trecut de când n-am mai preparat un cocktail împreună? m-a întrebat soţia mea. Ai fost atât de ocupat cu serviciul și cu studiul, încât n-ai avut timp deloc pentru Hudson – cel puţin până a apărut problema asta cu autismul. Credeam că te-am pierdut!

Roşie a băut restul de Last Word.

— Poate afacerea asta cu barul o să fie un succes, poate că nu, dar ceva trebuie să se schimbe. Ai luat decizia corectă.

Calculând cantităţile de tequila și de Cointreau necesare pentru combinaţia cu cei treizeci și cinci de mililitri de suc de lime rămas, am reluat în minte cuvintele lui Rosie. Aproape că ratasem cea mai mare dintre toate problemele.

Prima mea acţiune a fost s-o contactez pe doamna profesor Lawrence.

— Mă bucur că m-ai sunat înainte să faci orice, mi-a spus ea. Nimeni n-ar trebui să arunce la gunoi o poziţie academică de top fără să…

— Deja am…

— Don, ascultă-mă! Ceea ce îţi propun eu este să-ţi iei un concediu. Fără plată – asta o să satisfacă mulţimea

care vrea să te linșeze și o să-ţi aducă și ceva simpatie. Dacă, la un moment dat, o să decizi să revii în universitate, focul se va fi stins între timp, iar cea care ţi-a făcut plângerea probabil că va fi ocupată cu altele. Între noi, ambii, fie spus…

între noi doi.

— Lasă-mă acum cu gramatica.

— Scuze! Am dezvoltat obiceiul ăsta din cauză că sunt atent la cum se exprimă copilul meu de unsprezece ani.

între noi *doi* fie spus, ăsta nu-i singurul lucru la care-i stă mintea femeii ăleia. O să treacă peste. Amintirea situaţiei ăsteia o să se șteargă. Sigur, nu și din memoria ta.

— E o soluţie excelentă!

— O să discut cu șeful comisiei de disciplină chiar în după-amiaza asta, dar poţi să presupui că mâine n-o să te mai duci la serviciu.

I-am comunicat lui Amghad conceptul meu criminal, iar el mi s-a părut entuziasmat.

— Cocktailuri științifice. S-a mai făcut asta, dar chestia cu congelatorul s-ar putea să fie nouă. Gândește-te în continuare la asta.

— Am și o posibilă locaţie.

Iniţial luasem în considerare Clubul Universităţii, care momentan era axat pe vin. Însă doamna profesor Lawrence mi-a spus că un profesor universitar căzut din dizgraţie, care acum prepară cocktailuri, s-ar putea „să nu dea bine”.

Așa că i-am descris laboratorul care urma să fie eliberat de compania de cercetări în domeniul geneticii a lui Dang Minh. Acesta se afla într-o suburbie din zona metropolitană, dar la depărtare de alte baruri, deci competiţia ar fi fost mai mică. Decorul avea să respecte tema științifică. De asemenea, exista posibilitatea să cumpărăm echipamentele de refrigerare și doar să le modificăm.

— Deci tu-i cunoști pe oamenii ăștia? Pe actualii chiriași? m-a întrebat Amghad.

— Am avut două întâlniri. Au fost extrem de prietenoși.

— Atunci poate ar trebui să vorbești cu ei. Dacă îi dăm înainte cu afacerea asta, partea financiară o s-o negociez eu. Dar, cum am zis, până atunci mai avem ceva cale de bătut.

— De asemenea, o să am nevoie de un expert în refrigerare.

— Asta-i ultima problemă.

— Necesităţile sunt foarte specifice. Cunosc un inginer specializat în sisteme de refrigerare…

— Și vrei să-i dai și lui ceva de lucru?

— Corect. Costurile…

— Astea-s detalii. O să ne ocupăm de ele după ce definitivăm conceptul.

Nu-l consultasem pe Dave cu privire la rolul lui, iar el mi-a comunicat că se opune ideii – total și irevocabil.

— Ce crezi c-ar zice Sonia? O las cu bebelușul în braţe, iar eu plec în partea ailaltă a lumii ca să-mi petrec timpul cu prietenul meu? într-un bar?

— Ar fi vorba doar de câteva săptămâni. Sonia ar putea să-și ia concediu. De vreme ce tu ai avea un venit. Și apoi am putea să discutăm despre ce-am face în continuare. Să ai un serviciu e ceva esenţial pentru sănătatea mintală.

— Frate, apreciez enorm faptul că încerci chestia asta și ești cel mai tare la soluţiile tehnice, dar aici sunt implicaţi oameni. Eu abia sunt în stare să merg. Probabil că n-o să mai lucrez niciodată. Dacă aș veni acolo, relaţia mea cu Sonia s-ar termina. *Sfârșit.* N-o cunoști pe Sonia!

Sonia mi-a telefonat după nouăsprezece minute.

— Vai, Doamne! Don, nu știu cum să-ţi mulţumesc! Mulţumesc, mulţumesc, *mulţumesc!*

Era evident că prietena mea plângea. Ceea ce nu era neobișnuit pentru Sonia – indiferent dacă emoţiile ei erau pozitive sau negative. Așadar îmi era dificil să-mi dau seama pentru ce mi se mulţumește. Poate că Dave avusese dreptate și eu îi furnizasem Soniei scuza necesară ca să-l

părăsească. Am rugat-o să-mi clarifice situaţia.

— Tu pentru ce crezi că-ţi mulţumesc, Don? Pentru că i-ai dat lui Dave un serviciu, ceva de lucru, orice de lucru. Dacă l-ai vedea – s-a îngrășat așa de tare, iar noi doi nu mai facem nimic împreună… Acum însă avem un orizont, avem ceva de făcut împreună: întotdeauna mi-am dorit să văd Australia!

— Vii și tu?

— Da, da, compania mea are o filială și în Melbourne – are filiale peste tot – și șefii au insistat mult să accept o detașare, însă Dave s-a tot opus. Să nu-i spui, dar eram pe punctul să iau copiii, să mă mut în Italia și să-l las de căruţă. Cred că ești singura persoană care ar fi putut să-l convingă să facă treaba asta. Mi-ai răspuns la rugăciuni, Don. În Melbourne există școli catolice?

Evaluarea mea, că Minh era cât pe ce să depășească pragul maniei clinice, a fost întărită când i-am telefonat să mă interesez de posibilitatea închirierii clădirii. Minh a fost *extaziată.* Ea era proprietara imobilului și nici nu apucase încă să vândă echipamentele de refrigerare. Și *adora* planul meu. Dar trebuia să le dau voie angajaţilor ei să bea în barul meu *gratis*. În fiecare seară.

Am fost șocat. Mă îndoiam că propunerea era fezabilă sau legală. Sau înţeleaptă – proprietarul unei companii de cercetare să-și încurajeze angajaţii să bea.

Minh a izbucnit în râs.

— Am glumit! Dar vreau să știi că eu am grijă de oamenii mei. Poate o să ajung la o înţelegere cu partenerul tău. Eventual doar eu să beau gratis. Poate doar niște Mojito. O să prepari și Mojito, nu? Asta s-ar putea să fie o condiţie. Și, după ce-o să te plictisești de bar, să vii să lucrezi cu noi – aș putea să adaug și asta la condiţii.

— Nu cred că…

— Chill! Așa ar trebui să-i pui numele: *Chill!*

Mă așteptasem ca Diana, șefa mea, să răsufle ușurată că plec – dat fiind cât de incompetent eram. Spre uluirea mea, reacţia ei a fost cu totul alta.

— Don, ai fi un element incredibil de valoros în acest

proiect! Nu-mi vine să cred că ai putea să-ţi închipui altceva! Ești profesor universitar, eu am crezut că tu doar vei supraveghea lucrurile, că ne-ai ghida, că ai da un plus de prestigiu muncii noastre, dar tu ai intrat în cele mai mici detalii…

— Asta era singura cale ca să înţeleg munca voastră.

— Ei bine, ne-ai depășit toate așteptările! Dar chestia asta cu rasismul… înţeleg ce faci.

L-am recomandat pe Laszlo ca înlocuitor al meu, subliniind că respingerea lui iniţială se bazase pe performanţa la interviu, care, așa cum au confirmat cercetările, nu reprezintă o metodă certă de evaluare. După aproximativ o jumătate de oră, Diana a încheiat discuţia, iar eu am presupus că o convinsesem. I-am dat vestea cea bună lui Laszlo, însă el nu era dispus să se bazeze exclusiv pe aprecierea mea în privinţa intenţiilor altei persoane.

— Don, tu și cu mine nu ne pricepem la treaba asta. Stai să vedem.

Însă, în vreme ce noi discutam, Diana l-a și sunat și i-a oferit postul. Iar doamna profesor Lawrence m-a sunat pe mine. Propunerea de a-mi lua un concediu fără plată timp de un an de zile fusese acceptată. Comisia îmi mulţumea pentru înţelegere și cooperare și era convinsă că avea să se găsească rapid o soluţie satisfăcătoare pentru toate părţile implicate. Conform doamnei profesor Lawrence, asta era o formulare codată, care se traducea prin faptul că membrii comisiei erau de acord că, dacă problema era ignorată suficient de mult timp, avea să dispară de la sine.

Lucrurile progresau rapid. Iar eu îmi eliberasem programul, astfel încât să demarez Proiectul Hudson.

În prima seară în noul meu rol, plănuisem să alcătuiesc o listă de acţiune pentru Proiectul Hudson, însă au intervenit evenimente neprevăzute.

Cina a trebuit amânată, din cauză că Rosie a întârziat: *N-o să dureze mult,* apoi *Sper să ajung acasă până la 7,* după care *începeţi fără mine.* Firește că Hudson

a fost deranjat de schimbarea de program, dar și de cea din meniul zilei de miercuri. Băiatul îşi însușise Sistemul Standardizat de Masă într-o asemenea măsură, încât se aștepta ca el să fie respectat întocmai.

Din păcate, experimentul cu alcoolul păstrat la temperatură scăzută mă obligase să fac loc în congelator, iar acum eram nevoit să termin sosul de paste pe care îl scosesem și uitasem să-l pun la loc. Golul de memorie putea să fie rezultatul consumului de alcool la temperatură scăzută.

— După cină o să am mai puţin timp pentru citit, a spus Hudson.

— Ai avut mai mult înainte. Exact timpul pe care îl pierzi după cină.

— Între școală și cină nu citesc. Îmi fac temele.

— Dar nu ţi-ai terminat temele? Dat fiind că ai avut mai mult timp?

— Mi-am făcut o parte din temele pentru mâine. E intervalul dedicat *temelor.* Acum toată săptămâna mi s-a dat peste cap.

Hudson și-a împins farfuria într-o parte.

— Totul e complet anapoda.

Eram de acord cu el, dar supărarea nu era atât de profundă, încât să refuz să mă mai hrănesc.

— Nu mă întrebi „Cum a fost la școală?”? s-a interesat băiatul.

în mod normal, mama ta este cea care îţi pune întrebarea asta, deci dacă te-aș întreba eu aș strica un ritual.

întreabă-mă. Fă ceva normal!

— Cum a fost la școală?

— Bine.

— Dacă ar fi intrat în clasă un terorist și i-ar fi împușcat pe toţi, mai puţin pe tine, fiindcă tu te-ai fi aruncat pe geam și te-ai fi salvat furând o mașină, tot răspunsul ăsta mi l-ai fi dat?

Hudson a râs scurt. *Adesea, persoanele care suferă de autism nu pricep glumele.*

— Ai fi aflat despre asta la știri. În plus, eu nu știu să conduc. De asemenea, cred că ferestrele au un tip de geam foarte rezistent și, chiar dacă n-ar fi fost așa, m-aș fi tăiat și ai fi observat rănile.

— Cum ţi-a fost ziua între orele 9 a.m. și 3: 30 p.m? l-am întrebat, gândind că o modificare a ritualului avea să suscite un răspuns non-standard.

— Bună.

Băiatul a găsit o orecchietta care nu intrase în contact cu sosul și a mâncat-o.

— De fapt, a fost groaznică. La fel ca toate celelalte.

— Poţi să-mi oferi mai multe detalii?

îl urăsc pe învăţător, îi urăsc pe ceilalţi copii – cu excepţia unuia –, nu sunt lăsat să fac exerciţiile de matematică – de *matematică* – așa cum vreau eu, adică într-un mod *are funcţionează…*

— Ce e în neregulă cu domnul Warren?

— Totul.

— Poţi să-mi dai un exemplu?

în pauze nu ne lasă să stăm în clasă. Pot să plec de la masă? Te rog?

—înainte trebuie să-ţi ofer și eu niște informaţii. Niște informaţii valoroase. Începând de azi, o să fiu disponibil în fiecare zi, după școală, ca să te ajut să depășești problemele astea.

— Cum? Dar mama? Dar bunicul?

— Mama va fi la serviciu. A fost avansată. Iar de bunicul nu vom avea nevoie. Îi voi înlocui eu pe amândoi în activităţile tale de după școală.

— Dar mie nu mi-aţi cerut părerea. Aţi schimbat totul fără să-mi cereţi părerea. Așa cum aţi făcut și când aţi hotărât să plecăm din New York și să venim aici. În locul ăsta mizerabil.

Hudson și-a măturat farfuria cu mâna, făcând-o să aterizeze pe podea. Apoi a început să ţipe – iniţial, la mine, apoi așa, la modul general. Din experienţa mea, îmi închipuiam cum se simte. Mai întâi, complet scăpat de sub control, apoi conștient că întregul lui comportament e

iraţional, dar incapabil să se oprească, blocat în acţiune, ca o pompă de benzină cu trăgaciul înţepenit.

Ce mi-aș fi dorit eu să facă un adult ca să mă ajute? Trebuia să-i dau copilului un motiv să se oprească, ceea ce însemna să elimin cauza problemei – schimbarea din cadrul protocolului parental pe care i-o prezentasem într-o manieră nejustificat de inflexibilă.

— Schimbarea e deschisă negocierilor, l-am anunţat, ridicând tonul ca să-i acopăr vocea.

Am hotărât să repet anunţul. Hudson urla incoerent, eu îmi strigam mantra, iar mâncarea băiatului continua să zacă risipită pe podea, când a intrat Roşie.

Brusc, o parte din furia copilului a părut să se evapore. Roşie a ridicat o mână, iar palma cealaltă a pus-o deasupra, orizontal – semnul de time-out – și Hudson a fugit în camera lui.

— Dumnezeule mare! a exclamat soţia mea. Asta e Ziua Unu.

— Dacă îţi închipui că tu și Hudson aţi avut o zi proastă, stai să-ţi zic cum a fost a mea, mi-a spus Roşie când, în cele din urmă, ne-am așezat la masă, în faţa unor paste proaspete și a sosului reîncălzit.

Mai înainte, soţia mea discutase cu Hudson, care îi comunicase că e mai puţin furios, dar încă nefericit. I-am propus ca, înainte, să abordăm ziua ei de muncă, întrucât putea să afecteze situaţia cu Hudson.

— Presupun că Iuda nu și-a onorat promisiunea, ceea ce ar înseamnă că ai fi disponibilă pentru îngrijirea copilului după școală…

— Așteaptă s-auzi toată povestea! în esenţă, Iuda mi-a zis că-i prea târziu. Că solicitarea de fonduri se susţine vineri și că, în opinia lui, nu mai e suficient timp ca să operăm vreo schimbare. I-am spus că bate câmpii. Că nu e vorba decât de modificarea unor nume în dreptul unor posturi. Dar el a ţinut-o pe-a lui. Mi-a zis că pot să mă plâng cât vreau, da’ că el e şefu’ și că el trebuie să decidă dacă avem sau nu suficient timp să operăm modificări.

— O atitudine incredibil de nerezonabilă! Posturile de

conducere par să încurajeze iraţionalitatea chiar și printre oamenii de știinţă.

— Deci, a continuat Roşie, solicitarea se face online. Așa că am modificat-o eu însămi: am schimbat numele și posturile. Am muncit la chestia asta până la 5: 00 p.m.

— I-ai comunicat și lui Iuda?

— Sigur că da. După ce-am terminat. Ce-ar mai fi putut să spună? I-am demonstrat că n-avusese dreptate. Așa că a început să caute alte motive ca să mă lase pe-afară. Și când și-a dat seama că nici unu' nu stă în picioare, știi ce mi-a zis?

— Evident că nu.

— Mi-a zis: „Credeam că fiul tău are probleme. N-are nevoie de tine acasă?". Ca și când Hudson ar avea un singur părinte. Ca și când tu nici n-ai intra în ecuaţie, fiindcă… știi de ce. Știi cum făcea Hudson când am intrat pe ușă? La fel am făcut și eu. Aproximativ.

— Ai suferit o cădere nervoasă?

— Mă controlam în continuare, deci, conform definiţiei tale, nu.

— Ai fost concediată?

— Nu, postul mi l-am păstrat. Iar numele îmi apare pe solicitare. Care tot trebuie să fie aprobată. Dar…

— Restul e irelevant. Incredibil! Ar trebui să fii fericită!

— Sunt. Dar încă sunt furioasă.

Soţia mea a râs.

— Excelent! Atunci putem să ne ocupăm de problema cu Hudson.

Roşie mi-a comunicat că Hudson e dispus să discute despre noul aranjament. Dacă eu, la unsprezece ani, m-aș fi comportat ca el, tatăl meu mi-ar fi spus că am pierdut orice drept de a-mi exprima opiniile. Poate că scopul lui fusese de a preîntâmpina orice alte căderi nervoase din viitor, dar dacă eu aș fi fost capabil să le previn, aș fi făcut asta și până atunci.

Soţia mea era de părere că eu trebuie să stau de vorbă cu Hudson – mai ales prin prisma noului meu rol.

Apoi mi-a arătat cât de mare e miza.

— Dacă are nevoie să fiu alături de el, o să fiu.

Apoi, ca să augmenteze gradul de dificultate, a adăugat:

— Nu poţi să-i spui că aș pierde postul de conducător al cercetării. Ar fi o formă de șantaj emoţional.

Când completasem formularul de evaluare a performanţei, pe care nu-l mai depusesem, ar fi fost imposibil să scriu la secţiunea *puncte forte: Să negociez cu un copil în vârstă de unsprezece ani, instabil emoţional și furios pe bună dreptate, astfel încât să-i reduc timpul petrecut cu mama lui, dar fără să-i comunic că rezultatul preferat de el ar costa-o pe aceasta slujba pentru care s-a mutat în cealaltă parte a lumii.*

În ziua următoare, înainte să mă duc să-l iau pe Hudson de la școală, am stat și m-am gândit la abordarea subiectului.

— Unde-i mama? m-a întrebat băiatul când a urcat în Porsche. Mașina are o zgârietură mare.

— Din cauza unui stâlp, i-am răspuns. Dar portiera e încă funcţională. Mama ta e la serviciu. A fost solicitată să realizeze o cercetare incredibil de importantă – astfel că nu va putea să plece mai devreme de aproximativ 5: 30 p.m., de luni până vineri, inclusiv.

— Amândoi consideraţi că munca ei e mai importantă decât mine?

— La nivel global, da. Dacă rezultatul muncii ei salvează cel puţin două vieţi, ceea ce este probabil, atunci da, raţional vorbind, munca ei e mai importantă decât tine. Însă mama ta și cu mine prețuim extrem de mult starea ta de bine – pentru că ești fiul nostru. Din fericire, ai doi părinţi, iar eu pot să îndeplinesc rolul de rezervă. Pot să mă achit de toate sarcinile de care se achită mama ta.

Mi-era clar că Hudson îşi răscolea creierul în căutarea unui contraexemplu. Probabil că a eșuat în a-l găsi, fiindcă a schimbat subiectul.

— Ce fel de muncă face mama? Tot în domeniul sănătăţii mintale, nu?

— Da, însă obiectivul s-a schimbat.

I-am făcut un rezumat a ceea ce înseamnă tulburarea bipolară și i-am explicat diferenţa dintre evaluările clinice și cele ale pacienţilor!”

— Medicamentele îi împiedică să se sinucidă?

— Ăsta e unul dintre rezultatele posibile. Medicamentele reduc depresia. Dar atenuează și comportamentul maniacal: induc o anumită lentoare, ceea ce pacienţilor le displace. Or, asta poate să-i determine să creadă că vieţile lor nu mai merită la fel de mult să fie trăite.

— Medicamentele îi fac mai ușor de controlat, nu-i așa?

Am presupus că Hudson o auzise pe Rosie vorbind despre asta, dar băiatul a continuat prin a-mi explica:

— Dov ia medicamente. L-au transformat într-un soi de zombi.

— Cine e Dov?

— Copilul de la școală, cel cu autism.

Discuţia pe care am purtat-o cu Hudson, cât timp a fost sechestrat în Porsche, a avut mai multe efecte. Primul a fost că așa am aflat că a-l ţine pe Hudson captiv în mașină era o metodă excelentă de a sta de vorbă cu el: activităţile alternative erau puţine, întreruperile erau minime, iar contactul vizual era zero, din cauza sarcinii de a șofa.

Al doilea și cel mai important efect a fost acela că băiatul a acceptat modificarea din programul de lucru al lui Rosie – cu condiţia să fie implicat și el în dezvoltarea noului program care îl avea drept beneficiar. Argumentele mele legate de competenţa parentală și de importanţa îmbunătăţirii – și a salvării – vieţii oamenilor suferind de tulburare bipolară se pare că fuseseră convingătoare.

Al treilea efect a fost notiţa mea mintală: să aflu mai multe despre Dov, băiatul cu autism, căruia, din câte înţelesesem, îi fuseseră prescrise medicamente pentru această afecţiune. Reacţia mea imediată a fost una de ușurare că nu solicitaserăm diagnosticarea lui Hudson:

eram convins că problemele lui, indiferent de natura lor, nu puteau să fie rezolvate cu ajutorul tratamentelor farmaceutice, însă această opinie ar fi fost dificil de susţinut în faţa unui psihiatru cu o părere diferită.

Al patrulea efect a fost acceptul de a merge în vizită la părinţii mei – cu condiţia ca patrupedul lor să fie închis.

Duminică, atunci când m-a sunat mama, conform programului, și m-a întrebat când îi vom mai vizita, am fost în măsură să ofer un răspuns non-standard. Mama a fost încântată, dar a adoptat o atitudine defensivă în privinţa câinelui, care, în opinia ei, era „doar un puiuţ", „fericit să-l vadă pe Hudson", și care era „doar prietenos". Hudson trebuia să se deprindă cu prezenţa animalelor, altfel avea să ajungă ca mine: speriat de pisici. Asta nu era deloc adevărat: e o diferenţă între „a fi speriat de „și „a-i displăcea contactul cu" – în ciuda reacţiilor noastre similare în clipa în care un animal refractar ne era aruncat în poală.

— Doar leagă undeva nenorocita' ăla de câine, l-am auzit pe tata în fundal. Și vreau și eu să discut cu Don. În privat.

Apoi l-am auzit luând telefonul din mâna mamei.

— Bună, tată! Cum ești?

— Tu ești specialistul în cancer. Mor. Vreau să faci ceva pentru mine – sau s-o convingi pe Rosie să mă ajute.

14

Roşie a ales să evite călătoria la casa părinţilor mei din Shepparton, care ar fi implicat o stare de disconfort îndurată de unul dintre noi – din cauza dimensiunilor reduse ale banchetei din spate a Porsche-ului. Soţia mea era mulţumită de progresele făcute în de-escaladarea situaţiei cu Hudson:

— Cred că simplul fapt că petreci timp cu el, că îl implici în diverse lucruri i-a indus un anumit sentiment de siguranţă.

Imediat ce am pornit la drum, am reluat discuţia cu fiul meu:

— Te-ai gândit la noul program?

— Da.

— Ai vreo sugestie?

— Da.

— Care anume?

— Vreau ca în zilele când merg la școală să mă trezesc la 5: 20 a.m.

— De ce?

— E o oră potrivită ca să vorbesc cu George, în New York.

— Ţii legătura cu George?

— Firește! E prietenul meu. Se presupune că e și prietenul tău, dar mi-a spus că tu nu-l mai suni.

De când Dave începuse să-și pregătească mutarea în Melbourne, noi doi ţinuserăm legătura direct, iar Boys' Night Out fusese amânată.

— Despre ce discutaţi?

— Despre tot felul de chestii. George *chiar* a detestat școala. Era un puști care-l tot bătea. Odată, George a trebuit să se ducă la spital. Dar când a devenit celebru, puștiul, care nu mai era puști, l-a sunat și i-a cerut bilete gratis la concert, iar George i-a zis… să-l lase-n pace.

— Îmi închipui că nu vorbești cu George în fiecare zi de școală. Deci trebuie să mai existe un motiv.

— O să citesc.

— Dar atunci va trebui ca seara să te culci mai devreme ca să compensezi.

— Probabil.

— Atunci de ce vrei să faci asta?

— Dacă o să am ceva plăcut de făcut înainte să merg la școală, atunci o să am chef să mă trezesc.

— Nu știam că ai o problemă cu trezitul. Dar mi se pare că ai găsit o soluţie excelentă.

— Și vreau ca în zilele de marţi și de joi, după școală, să merg la bunicu'. Așa cum fac și acum.

— Nu te plictisești? Să stai așa, într-o sală de sport?

— Am nevoie de timpul ăsta pentru teme. Sala de sport e un loc foarte bun pentru lectură. Ar trebui să mă văd cu bunicu' în mod regulat. Înainte să moară.

— Dar eu vreau să te învăţ diverse abilităţi. Vreau să te ajut astfel încât școala să devină mai plăcută. Beneficiile ar fi de lungă durată.

— Ce fel de beneficii?

— Să-ţi îmbunătăţești coordonarea fizică. Să-ţi faci prieteni. Să nu mai fi deranjat de alţii.

— Ce vrei să spui prin „deranjat de alţii”?

— Domnul Warren ne-a spus că te-ai înfuriat pentru că un alt elev – mi-am amintit exprimarea – s-a luat de tine.

— Ce înseamnă „că s-a luat de mine”?

— Ţi-a făcut ceva care te-a înfuriat.

— E un copil care tot timpul îşi bagă mâinile prin părul meu. E enervant, dar… L-ai rugat pe învăţător să intervină cumva?

— Nu. M-am gândit că trebuie să te consult înainte. Vrei să discut cu el?

— În niciun caz.

— Vrei să-ţi dau vreun sfat tactic?

— O să-mi spui să nu-l bag în seamă pe copil, nu-i așa?

Asta ar fi spus mama: *Face asta doar pentru că reacţionezi. Nu-l băga în seamă.* Dar eu știam că tactica asta nu funcţionează. În cazul meu, împunsăturile pe care le primisem în școală îmi provocaseră o suferinţă profundă – în schimb, cel care mă agresase nu păţise nimic. Era limpede cine cedase primul.

Tata ar fi recomandat violenţa sau, cel puţin, amenințarea cu violenţa*. Înfige-te-n el în curtea școlii. Spune-i să te lase în pace, că altfel o să vadă el. Ești destul de mare, știi cum se face.* Dacă aș fi proferat o asemenea amenințare și aș fi pus-o și în practică, aș fi dat de necaz – la modul grav.

Toate variantele astea erau ipotetice. Eu nu le spusesem niciodată părinţilor că existase un copil care mă tot împungea, fiindcă știam dinainte ce mi-ar fi răspuns. Venise vremea să-i împărtășesc lui Hudson cunoștinţele mele de adult.

— Evident, dacă ai avea o relaţie bună cu el, nu ar

vrea s-o pericliteze enervându-te.

— Vrei să spui c-ar trebui să mă împrietenesc cu el.

— Corect. În felul ăsta ai contribui și la atingerea celui de-al doilea ţel: acela de a-ţi crește numărul de prieteni. În cea mai mare măsură, prieteniile sunt aleatorii. Eu credeam cândva că nu sunt compatibil decât cu un procent mic de persoane. În realitate, majoritatea oamenilor sunt interesanţi.

— El e interesant pentru prietenii lui. E clovnul clasei. De-asta și face ce face. I se pare că e amuzant. Dar mie nu mi se pare amuzant, deci nu suntem… compatibili.

În Shepparton, am mers la magazinul cu articole de feronerie al familiei, care continua să funcţioneze sub conducerea fratelui meu, Trevor. Afacerea nu ar fi fost viabilă, din punct de vedere economic, dacă părinţii mei nu ar fi fost și proprietarii clădirii, astfel că Trevor primea casa și masa gratis. La sosirea noastră, fratele meu era ocupat cu un client, dar mi-am găsit singur detectorul de metale și telemetrul pentru care venisem acolo, înainte să mă îndrept, împreună cu Hudson, către casa părinţilor.

Ne-a deschis tata, care arăta *groaznic.* Era pământiu și slăbise de când îl văzusem ultima dată. Mă miram că se mai putea ţine pe picioare – de altfel, s-a așezat aproape imediat pe fotoliul care-i fusese rezervat de când îl știam.

— Don, fă, te rog, focul, mi-a spus el. E un frig aici de-ţi îngheaţă oasele.

Împreună cu Hudson, am adus din șopron niște surcele, pe care le-am aprins cu ajutorul unor bucăţi de hârtie. Tata alesese și instalase soba în urma unei documentări suficient de bune, astfel că nu era nevoie să te obosești să mai și aţâţi focul.

— Nu așa se aprinde focul, a spus tata. Tu ai aprins vreodată vreun foc, Hudson?

— Nu prea.

— Ei, nu așa se face.

Tata s-a ridicat și i-a arătat metoda corectă. Eu m-am așezat pe scaunul meu și mi-am reamintit – de mai multe ori – că acela e un moment minunat, în care bunicul și

nepotul se apropiau unul de celălalt. Și că Hudson învaţă o abilitate utilă. O abilitate *de viaţă.*

Când mama a ieșit din cameră să pregătească o cafea instant, tata, care continua să mestereasc㠄 la foc, m-a întrebat:

— Deci? Ce-ai aflat?

— Continuarea chimioterapiei îţi va îmbunătăţi rata de supravieţuire de douăsprezece luni cu aproximativ douăzeci și cinci la sută.

— Douăzeci și cinci la sută din zero barat înseamnă tot zero barat.

— Corect. În cazul de faţă, zero barat e echivalent cu circa cincisprezece la sută.

— O să mori? s-a interesat Hudson.

— Toată lumea moare. Am împlinit optzeci și șase de ani și am cancer, deci n-o să mai dureze mult pân-o să mor. Așa că ai face bine să mai treci să mă vezi înainte să dau ortu’ popii, ca nu cumva să mai am să-ţi dau vreun sfat de care să fi uitat.

Apoi tata s-a întors spre mine.

— Don, spune-i maică-tii că ţi-ai făcut temele și că valoarea chimioterapiei e *zero.*

— Tata a spus că valoarea chimioterapiei e de douăzeci și cinci la sută, l-a corectat Hudson.

— Așa e, i-a explicat bunicul, dar el n-o să-i spună asta bunicii, c-atunci o să mă oblige s-o continui. Și nu i-aș dori nici celui mai mare dușman al meu să suporte așa ceva. Acum mă duc în pat, să ascult Beethoven.

— De ce ai minţit-o pe buni? m-a întrebat Hudson când, pentru a doua oară în decurs de o oră, am trecut prin faţa magazinului Tillman Hardware. Dacă bunicul nu vrea să ia medicamentele, bunica nu poate să-l forţeze, nu-i așa? Nu există nicio lege pentru asta, nu?

— N-am minţit. Am operat o ajustare, întrucât oamenii au o înţelegere intuitivă scăzută a probabilităţilor și a statisticilor. Bunica ta ar spune că „Ar trebui să ne agăţăm de orice șansă, indiferent cât de mică”, dar fără să cântărească just aspectele negative. Cel mai probabil

rezultat ar fi acela că bunicul ar suferi și mai mult, fără să obţină niciun beneficiu.

— De ce buni e mereu așa de tristă?

Persoanele care suferă de autism au mari dificultăţi în a recunoaşte emoţiile celorlalţi.

— Fiindcă bunicul e bolnav.

Acesta era răspunsul logic, dar era posibil ca mama să fi fost tristă de șaisprezece ani – de când murise sora mea. *Eu* nu-i sesizasem tristeţea.

În ziua următoare, duminică, am mers cu bicicleta până la un magazin specializat, de unde am achiziţionat niște rotiţe ajutătoare, pe care să le montez la a mea – estimam că Hudson ajunsese suficient de înalt ca să poată s-o folosească. În New York, băiatul refuzase să înveţe să meargă pe bicicletă, iar eu îl înţelesesem perfect. Tata îi învăţase pe sora mea mai mare și pe fratele meu mai mic să meargă pe bicicletă. Fără probleme. Eu, în schimb, nu reușisem să învăţ – din cauza multiplelor căzături și a fricii de accidentări.

Știusem care era soluţia, dar tata nu vrusese să fiu văzut cu rotiţe ajutătoare „de fătălău”. Prin urmare, am învăţat să merg pe bicicletă abia după mai mulţi ani – până atunci fiind exclus din numeroase activităţi.

Negociasem cu Hudson introducerea unei sesiuni de abilităţi fizice, sesiune care să se desfășoare în după-amiezile de duminică. Așa că i-am solicitat ajutorul pentru montarea rotiţelor.

— Rotiţe ajutătoare? în niciun caz, tată! Astea-s pentru copii mici!

— În prezent, abilităţile tale privind mersul pe bicicletă sunt la nivelul celor ale unui copil mic.

— Dacă mă vede cineva…

— Evident, am luat în considerare factorul stânjenealã. Așa că vom exersa într-un loc retras. Dă-mi cheia tubulară cu cap mobil!

Hudson s-a uitat împrejur și-atunci mi-am dat seama că nu avea de unde să știe ce e o cheie tubulară cu cap mobil. Anii de muncă forţată în magazinul familiei îmi

oferiseră cunoștinţe enciclopedice despre unelte și aplicaţiile lor practice. Am scos cheia din cutie și i-am arătat băiatului cum se folosește, prezentându-i și întrebuinţările corespunzătoare ale mânerului, deschiderii și ale capetelor ajustabile.

Odată ce prima rotiţă ajutătoare a fost instalată, i-am propus lui Hudson s-o monteze el pe cea de-a doua, însă el mă privise fără să se concentreze asupra procedurii cu acest scop în minte. Am montat tot eu și a doua rotiţă, instruindu-l ca acum să fie atent: procedura avea să fie repetată de mai multe ori, întrucât bicicleta avea să fie folosită, alternativ, pentru antrenamentul lui și ca mijloc de transport pentru mine.

După care am plecat cu mașina spre un parc aflat în direcţia opusă faţă de școală. Coborâsem capota mașinii pentru ca bicicleta să încapă înăuntru.

— Consideri că distanţa este suficientă? l-am întrebat pe băiat.

Hudson a încuviinţat din cap. Am descărcat bicicleta, copilul a pedalat, susţinut de rotiţele ajutătoare, fără niciun incident, ne-am întors acasă și el și-a reluat lectura – totul în decursul celor o sută douăzeci de minute alocate acestei activităţi. Lucrurile mergeau bine.

15

Alcătuirea unei liste cu ţeluri și activităţi pentru Hudson s-a dovedit o sarcină mai dificilă decât mă așteptasem. *Dac-aș fi știut ce știu acum* îmi iscase mai multe gânduri legate de ritualuri socialși de competenţe fizice, dar foarte puţine ţinte specifice.

Cu mersul pe bicicletă începuserăm cu dreptul partea de abilităţi fizice. Următorul ţel, în ordinea importanţei, era prinderea mingii – un punct slab pe care Iepure îl menţionase în mod special. Eram foarte calificat să-l învăţ pe Hudson cum să prindă mingea, întrucât eu însumi depășisem o deficienţă severă legată de această abilitate înnăscută.

Vestimentaţia potrivită era importantă. Chiar îmbrăcat în uniforma școlară, Hudson trebuia să știe că

există diferenţe subtile în manevrele fizice, asta dacă nu voia să se transforme în clovnul clasei. Să fii clovnul clasei îţi oferea oarecare protecţie și o sumă de interacţiuni pozitive, totuși era preferabil să fii acceptat de ceilalţi pe calea normală. În orice caz, se părea că, în clasa lui Hudson, rolul de clovn fusese deja distribuit.

De asemenea, trebuia să continui meditaţiile la matematică, pe care le încorporasem în programul de masă. Matematica reprezintă un antrenament excelent pentru gândirea raţională, care este, indubitabil, cea mai importantă abilitate de viaţă.

Ce altceva? Vremurile se schimbaseră. Cunoștinţele mele în privinţa BASIC-ului, a tranzistorilor și a metodelor de a repara o casetă audio deveniseră depășite. Vehiculele cu motor și aparatele electronice erau prea complexe sau inaccesibile sau neeconomice pentru depanatorii amatori. Hudson nu avea să aibă niciodată nevoie să citească o hartă rutieră sau să-și ruleze o ţigară.

Unul dintre profesorii mei ne prezentase poemul „Dacă”, al lui Rudyard Kipling, ca fiind descrierea tehnică a bărbăţiei – datorită ideii că un bărbat deplin conturat ar trebui să fie dispus nu doar să riște, ci și să-și pună în joc întreaga agoniseală de victorii chiar și când probabilitatea de succes este de cincizeci la sută. Atunci, ca și acum, Kipling părea să descrie un defect de personalitate care ar justifica intervenţia unui profesionist. Roşie nu ar fi reacţionat la o asemenea dovadă de nechibzuinţă cu o laudă la adresa masculinităţii mele.

Mi-am verificat notiţele făcute în urma discuţiei cu Warren Iepure și am adăugat *sporturi de echipă, tact, interacţiune în grup* și *gestionarea furiei și a conflictelor.*

Până la ora când l-am luat pe Hudson de la școală, redactasem o listă preliminară – conţinutul era deconcertant, dat fiind timpul pe care îl aveam la dispoziţie pentru punerea lui în practică. Imediat, Hudson a mai introdus un factor în plus, care complica și mai mult situaţia.

— Pot să merg la Blanche și să vii să mă iei după

aceea? Mama ei n-are nimic împotrivă.

Blanche era lângă Hudson.

— Avem nouăzeci de minute programate pentru…

— Pot să fac asta mai târziu, în loc să citesc. Stai!

Băiatul mi-a făcut semn să ne îndepărtăm de Blanche, ca să putem să vorbim între patru ochi.

— Ai spus că „dobândirea de prieteni” e unul dintre ţelurile noastre. Asta fac acum. Deci ar trebui trecută în locul a ce aveam programat.

— Blanche e deja prietena ta.

— Aaahhh!

Am înţeles reacţia fiului meu. Păstrarea prietenilor deja existenţi – apelând la tact și la abilităţile de rezolvare a conflictelor – era importantă. La fel de importantă ca dobândirea de noi prieteni. Iar eu, la rândul meu, aveam să-i dau ceva lui Allannah, deși trebuia să merg până acasă ca să iau acel ceva.

— Cum intenţionezi să te deplasezi până acasă la Blanche?

— Blanche ia tramvaiul, fiindcă mama ei e la muncă. Poţi să-mi împrumuţi abonamentul tău de transport?

— Vă duc eu cu mașina.

— Ce mașină tare, a exclamat Blanche de pe bancheta din spate. Acoperișul poate fi coborât?

— E iarnă, i-am răspuns.

Hudson a activat mecanismul plafonului, așa că pe tot parcursul drumului, până la noi acasă și apoi până la casa lui Blanche, am călătorit într-o stare de disconfort extrem.

Reședinţa lui Blanche era sediul unui magazin de alimente organice și terapii nefundamentate ştiinţific: Thornbury Natural Living. Allannah se afla în spatele tejghelei, iar fratele lui Blanche se juca pe podea.

— Să nu-l deranjezi pe taică-tu! a avertizat-o mama.

— Evident! a răspuns Blanche.

Apoi ea și Hudson au pornit-o pe scări în sus.

— Am informaţiile și echipamentul pe care mi le-aţi solicitat, i-am comunicat lui Allannah.

Femeia a părut surprinsă, apoi a spus:

— Doriţi un ceai? Sau o cafea? Eu beau ceaiuri de plante, dar pot să vă prepar o cafea instant.

— Un ceai de plante, vă rog. Nu consum cofeină după ora 3 p.m.

În timp ce Allannah pregătea infuzia, eu am despachetat lucrurile pe care i le adusesem.

— Recoltor steril pentru cavitatea bucală și o pungă cu închidere ermetică. Raclaţi suprafaţa internă a obrazului lui Blanche. De fapt, e chiar mai bine dacă face ea asta.

Hudson nu ar fi îngăduit ca o altă persoană să-i racleze interiorul obrazului.

— De asemenea, aveţi aici o scrisoare în care este specificat testul solicitat și care arată că aţi consultat un genetician, adică pe mine. Trebuie să semnaţi scrisoarea și să furnizaţi numele dumneavoastră complet, datele de contact și pe cele ale cardului de credit. Apoi trimiteţi scrisoarea prin poștă la laborator. În același plic introduceţi mostra. Există și un document în care vi se explică în ce fel se interpretează rezultatele.

— V-aţi deranjat atât de mult!

— Deranjul ar fi fost mult mai mare dacă dumneavoastră sau laboratorul aţi fi comis vreo eroare din cauza instrucţiunilor necorespunzătoare.

— Ei, încă o dată, vă mulţumesc! îmi pare foarte rău, dar… Prenumele dumneavoastră e Don, așa-i? Blanche nu era sigură.

— Corect.

— Atunci, Don, vrei să aștepţi până când Hudson și Blanche termină? Blanche trebuie să-și facă temele cam peste o oră.

— Firește! Am laptopul cu mine. Pot să stau undeva și să lucrez.

— Ai treburi de rezolvat?

— De fapt, nu. A fost un răspuns automat, din cauză că, în trecut, eram copleșit constant de volumul de muncă.

— Dar acum nu mai ești?

I-am schiţat situaţia mea prezentă. Explicaţia a durat o oră întreagă, timp în care Allannah m-a ascultat fără să mă întrerupă.

Hudson și Blanche au revenit.

— Se poate ca Hudson să mai stea puţin? Putem să ne facem temele împreună.

Allannah s-a uitat la mine, iar eu am făcut semn din cap că „da”. Discuţia din categoria părinţi-după-școală era o situaţie socială nouă pentru mine și consideram că-i făceam faţă cu competenţă. Având timp în plus la dispoziţie, puteam chiar să fac progrese.

— Ai vreo întrebare? m-am interesat.

Allannah a râs.

— Despre ce? Nu. Te exprimi atât de… limpede. La fel ca Hudson. De fapt, bănuiesc că Hudson e ca tine. Blanche îl place foarte mult. A făcut-o să devină interesată de știinţă, de călătoriile în spaţiu, numai despre asta vorbește.

— Data trecută când ne-am întâlnit, mi-ai dat de înţeles că ești interesată să vorbești despre știinţa vaccinării.

— Așa ţi-am dat de înţeles? A, nu te obosi! O să te simţi frustrat. Sau chiar o să te-nfurii din cauza mea.

— Frustrarea e o posibilitate. Dar mi se pare că ești o persoană raţională. Persoanele raţionale, dacă au toate informaţiile și capacitatea neuronală să le proceseze, ar trebui să ajungă la concluzii similare. Totuși, știinţa este atât de complexă, încât majoritatea dintre noi suntem nevoiţi să ne bazăm pe autorităţi. Teoria că marile companii farmaceutice ar ascunde efectele secundare ca să-și promoveze vaccinurile este plauzibilă.

— Nu ai necazuri dacă susţii astfel de perspective?

— Am spus că e plauzibilă. Dar nu cred că e adevărată, în orice caz, efectele secundare postulate ale vaccinurilor sunt minimale prin comparaţie cu impactul difteriei sau al rubeolei sau al pojarului.

— Dar Blanche o să fie în regulă, datorită… imunităţii de turmă… așa-i? N-o să se îmbolnăvească de nimic și e

apărată de orice efecte secundare.

Allannah mi-a înregistrat, în mod cert, tăcerea.

— Dacă tu crezi că vaccinurile sunt sigure, nu-ţi spune nimeni să nu-ţi vaccinezi copiii. Însă ceea ce vreau să spun este că noi, oamenii, n-am fost făcuţi să ne injectăm tot felul de chestii în noi.

— N-am fost *făcuţi* implică existenţa unui scop superior sau a unei zeităţi. Eşti o persoană religioasă?

— Nu la modul tradiţional… înţeleg ce spui. N-ar trebui să vă mai reţin, pe tine şi pe Hudson. Îţi mulţumesc încă o dată pentru chestiile alea cu laboratorul.

— A survenit vreo modificare în situaţia cu clovnul clasei? l-am întrebat pe Hudson cât timp era prizonier în Porsche.

— Domnul Warren l-a prins iar şi-a zis să mă mut în altă bancă. Eu i-am spus c-ar trebui să-l mute pe Jasper – aşa-l cheamă –, dar el a zis că nu, eu trebuie să mă mut. Şi n-am vrut să mă mut.

— De ce?

— Îmi place unde stau. După aceea domnul Warren a zis că, dacă nu mă deranjează aşa de mult, atunci pot să rămân în banca mea şi că şi Jasper poate să rămână în banca lui. I-am spus că nu, că mă deranjează *foarte mult,* dar că îmi place *foarte mult* unde stau.

— Vrei să vorbesc cu domnul Warren despre asta?

Ştiam deja care avea să fie răspunsul, dar la fel de bine ştiam că Rosie urma să mă chestioneze dacă îi pusesem această întrebare copilului sau nu.

I-am telefonat lui Amghad ca să-l rog să negocieze închirierea laboratorului, dar el a vrut să se vadă mai întâi cu mine. Mi-a specificat o cafenea aflată la mai puţin de un kilometru distanţă de casa noastră. Proprietarul făcea curăţenie, iar Amghad a comandat câte o bere.

— Te întrebi de ce bem bere într-o cafenea? a spus el.

Am încuviinţat din cap, deşi alcoolul era o alegere mai bună decât cafeaua la ora 4: 33 p.m.

— Cafeneaua s-a închis acum o jumătate de oră şi o să fie pustie până la 7 a.m. Deci proprietatea imobiliară e

irosită, licenţa de vânzare de alcool e irosită. Peste două săptămâni, situaţia o să se schimbe: ăsta o să fie cel mai nou bar al meu. Același nume, același decor. Câteva cocktailuri pe bază de cafea, ca să ne jucăm puţin cu tema. Așa-i că-i o idee isteaţă?

Din nou, am încuviinţat din cap. Deși era puţin probabil că eu să apelez la serviciile localului în cauză. Pe strada respectivă existau numeroase baruri, dar eu și Roşie puteam să producem băuturi superioare calitativ acasă, într-un mediu mai plăcut și cu costuri mai mici.

— Don, m-am gândit la ideea ta. Și cu cât mă gândesc mai mult la ea, cu atât mai mult cred că n-o să aibă succes. Faza cu laboratorul ştiinţific s-a mai făcut. Nu zic că-i o idee proastă, ci doar că am avea nevoie de ceva mai mult.

— Cum ar fi să ne prefacem că suntem o cafenea?

— Proiectul ăsta e simplu ca bună ziua. Spaţiul era disponibil; strada e aglomerată. La tine, laboratorul e la etaj, e departe de străzile mari… e nevoie de un concept mai îndrăzneţ.

— Îţi retragi oferta?

— Nu vreau să pierd bani și nu vreau să pierzi nici tu bani. Am discutat cu doamna ta, cea de la laborator. E o tipă foarte ageră la minte. Mi-a zis c-a încercat să te angajeze. Mi-a povestit câte ceva despre serviciul tău de zi. Ești o adevărată surpriză!

— Acela nu mai e serviciul meu de zi.

— Nu-i nimic! îţi găsești altul. În aceeași branșă.

— Din păcate, nu pot să mai lucrez ziua. Cât timp am la dispoziţie să creez un concept alternativ?

— Doamna mi-a spus că oferta de închiriere rămâne deschisă până când apare altă oportunitate, dar, cum am mai zis, va trebui să fie ceva special.

Învăţasem, cu multă vreme înainte, că să ascund informaţii de Rosie nu era înţelept. Reducerea nivelurilor ei de stres era contrabalansată de creșterea lor atunci când soţia mea își dădea seama că e înșelată.

— Proiectul cu barul pare sortit pieirii, Dave sosește marţi și se așteaptă să-i dau de lucru, iar părinţii lui

Blanche continuă să se opună vaccinării fetiţei.

— Don, pot măcar să-mi las geanta din mână? Tu și Hudson aţi mâncat?

— Nu ai nevoie de permisiunea mea ca să-ţi lași geanta din mână. Am căzut de acord să te aștептăm și pe tine. Ţi-am trimis informaţia asta prin SMS.

— Scuze, mi-a murit telefonul. Lasă-mă doar două… zece… minute, să mă schimb. Și putem să stăm de vorbă la masă. Toată ziua am încercat să obţin aprobarea să angajez un administrator, tocmai ca să nu mai fiu nevoită să fac ce-am făcut azi toată ziua. Și-n toiu' luptei, nenorocita' de Iuda îmi cere să fac cafea.

— Te pun la curent cu problemele înainte să te schimbi. Ca să poţi căuta soluţiile cât mâncăm.

— Te-am auzit deja. Conceptul nu e mortal. Iar restul e logic – mai puţin treaba cu cum-o-cheamă… exaltata New Age. Dacă vrei să te înhami la chestia asta, foarte bine, dar nu e nevoie să fiu și eu implicată.

Dispoziţia lui Rosie s-a îmbunătăţit pe parcursul cinei. În fiecare seară jucam câte un joc matematic, iar eu îi dădeam băiatului, din când în când, și câte o lecţie de abilităţi sociale, pe care Roşie o completa cu detalii.

Eu: Când cineva îţi trimite un e-mail prin care îţi comunică diverse informaţii, trebuie să-i răspunzi, chiar dacă, din punct de vedere logic, un răspuns nu pare necesar.

Roşie: Nu trebuie să spui decât *mersi* sau *am înţeles.* La asta te-ai referit, Don?

Eu: Corect.

Hudson: Dar *am înţeles* este o informaţie. Și-atunci cealaltă persoană trebuie și ea să-mi răspundă, după care…

Eu: Excelentă observaţie! în mod normal, persoana în cauză nu-ţi mai răspunde după ce a primit de la tine răspunsul inutil. Deci situaţia se limitează la un răspuns.

Roşie: Cum reușiţi voi, oameni buni, să complicaţi în halul ăsta un lucru atât de simplu?

Eu: Ceea ce facem noi este tocmai opusul. Stabilim

niște reguli simple care să înlocuiască deciziile intuitive imprecise și supuse greșelii.

Hudson: Oricum, eu nu folosesc e-mailul decât pentru școală. În majoritatea cazurilor, e-mailurile sunt trimise întregii clase. Ar fi extrem de bizar să scriu *am înţeles.*

Roşie: Probabil că ai dreptate.

Hudson: Bine, atunci o să ignor ce-a zis tata.

Eu și Roşie am aşteptat până când Hudson s-a dus la culcare – mai devreme, datorită noului program – ca să reluăm problema cu barul.

— Oamenii – experţii în marketing – stau luni de zile și se gândesc până să inventeze așa-zisele concepte mortale, a spus Roşie. Care, de multe ori, nu funcţionează. Deci nu trebuie să te simţi vinovat din cauza asta.

— E posibil să mă fi considerat mai competent decât oamenii de marketing.

— Universitarii întotdeauna au impresia c-ar face o treabă mai bună decât alţii – asta până încearcă realmente. Inclusiv în crearea unui concept pentru un bar.

— Dacă nu sunt suficient de competent ca să creez un concept pentru un bar, atunci avem o problemă majoră.

Roşie s-a lăsat pe spătarul scaunului și a ridicat privirea spre tavan.

— Pot să mă întorc la un program cu jumătate de normă. Pot să renunţ la postul de conducător al cercetării. Tu poţi să te angajezi la compania de editare genetică sau să-ţi cauţi alt post într-o universitate. Sau vezi dacă poţi să te întorci la vechiul post.

— Am putea să-l mutăm pe Hudson la o școală de stat. Tu ai propus varianta asta.

— Știu, mi-a răspuns Roşie. Dar, de fiecare dată când se mută la o școală nouă, îi ia o veșnicie până se obișnuiește cu mediul de acolo. Și indiferent de minusurile școlii ăsteia, n-avem niciun motiv să credem că la o altă școală i-ar fi mai bine. Iar băiatul *chiar a început* să se obișnuiască aici. L-ai ajutat mult.

Atât doar că situaţia era pe cale să se schimbe. Iar

despre Dave nici nu apucaserăm să discutăm.

16

La cinci săptămâni și două zile după discuţia noastră telefonică iniţială, Dave a sosit pe aeroportul din Melbourne, împreună cu Sonia, cu Zina și cu bebelușul Fulvio.

Eu și Phil făcuserăm schimb de mașini, după ce el sesizase avaria cosmetică suferită de Porsche și se lansase în comentarii negative legate de stilul de a șofa al lui Rosie. Acum foloseam infinit mai practica Toyota 4 x4. În care încăpeau șapte persoane; sistemele de aer condiţionat, de încălzire și de sunet funcţionau bine; iar mașina aceasta era mult mai puţin probabil să fie afectată de defecţiuni mecanice.

Greutatea lui Dave crescuse substanţial. Estimam că indicele lui de masă corporală ajunsese la patruzeci și cinci – deci prietenul meu se încadra în categoria obezitate morbidă. Dave se deplasa cu ajutorul unei cârje metalice, în vreme ce Sonia împingea un cărucior cu bagaje, iar Zina, care era mai mare decât Hudson cu aproximativ opt săptămâni, manevra un vehicul de bebelușI, care îl conţinea pe frăţiorul ei.

Știam că nu trebuie să comentez, în mod explicit, în legătură cu înfăţișarea lui Dave, așa că am abordat problema indirect.

— Salutări, Dave! Ar trebui să-ţi modifici dieta și să începi un program de exerciţii fizice. Imediat!

Sonia încuviinţa din cap cu mișcări puternice.

— M-am îngrășat prea mult, mi-a confirmat Dave. N-am vrut să-ţi spun la telefon, dar nu cred c-o să pot să te ajut cu treaba cu barul. Am venit încoace doar cât o să lucreze Sonia și trebuie să am grijă și de copii…

începem sesiunile de gimnastică din seara asta. Ca să te ajut să te recuperezi în urma schimbării fusului orar.

— Ascultă-l pe Don, a intervenit Sonia. Are dreptate.

Aveam la dispoziţie o sală de gimnastică bine echipată, pentru folosirea căreia costurile erau zero – socrul meu fiind proprietarul. Phil îl cunoscuse pe Dave

când venise să ne viziteze în New York, dar acum mi s-a părut a fi mai puţin șocat de înfăţișarea prietenului meu decât mă așteptasem.

— Eu nu sunt doctor, da’ cred că dacă ai scăpa de niște kilograme, n-ai mai avea nevoie de cârjă. Doctorii ce ţi-au zis?

— Ce-ai zis și tu. Mai mult sau mai puţin.

Dave părea jenat.

îmi place să mă bucur de mâncare.

— După cum arăţi, mi se pare că nu te mai bucuri de nimic în momentul ăsta. Treaba asta e un obicei de care va trebui sa de dezbari. Iar pentru asta ai nevoie de o singură regulă: nu mai mânca porcării.

— Și așa aș rezolva problema, a comentat Dave. Da, frate, nu e ca și cum aș închide un robinet, nu-i așa de ușor!

— Trebuie să-ţi concentrezi atenţia pe altceva. Să faci ceva. Când muncești din greu, nu-ţi mai vine să mănânci. De băut bei?

Dave a dat din cap în semn că da.

— Și băutura e tot o porcărie. Deci aceeași regulă se aplică și în cazul ăsta. Dacă vrei să slăbești, ţine-te departe de băutură. Dacă vrei să te ţii departe de băutură, fă-ţi de lucru cu altceva.

Phil se uita la mine.

Am profitat de momentele petrecute în mașină ca să-i mai furnizez lui Hudson și alte sfaturi privind interacţiunile sociale. Constatam că-mi era greu să descriu comportamente dezirabile la un nivel potrivit de generalitate: fie era vorba de situaţii mult prea specifice, deci era puţin probabil ca sfaturile respective să fie utile în viaţa de zi cu zi, fie era vorba de situaţii mult prea generale, deci sfaturile respective erau prea dificil de interpretat pentru Hudson. *Dacă cineva îţi spune că i-a murit câinele, reacţia potrivită este să-i zici că-ţi pare rău să auzi asta și să întrebi cum se simte, nu să-i soliciţi detalii cu privire la circumstanţele decesului* – iată un sfat care probabil că era prea specific, întrucât decesele canine

sunt destul de rare. Însă *dacă cineva a suferit o pierdere, exprimă-ţi tristeţea și concentrează-te pe emoţiile sale* era un sfat care putea să genereze o reacţie nepotrivită într-o situaţie de genul „nu-mi găsesc guma de șters”.

Lecţiile de mers pe bicicletă nu mai fuseseră reluate ca urmare a eliminării rotiţelor ajutătoare. Hudson pedalase cu o atitudine încrezătoare, iar eu considerasem că e pregătit să treacă la etapa următoare. Băiatul nu fusese de acord cu mine – și avusese dreptate.

Odată rotiţele îndepărtate, încrederea lui în sine se evaporase. Hudson ajunsese în punctul în care se confrunta cu tradiţionala problemă a novicelui într-ale mersului pe bicicletă: stabilitatea crește odată cu viteza, dar totodată cu viteza crește și frica de a cădea. Prin urmare, băiatul n-a pedalat cu suficientă putere, a căzut și și-a julit genunchiul. După asta a început să inventeze pretexte ca să evite antrenamentele. Era o situaţie dezamăgitoare, mai ales pentru că îmi demonstra că tata avusese dreptate când refuzase să-mi cumpere, în copilărie, rotiţe ajutătoare.

Amghad și Roşie avuseseră și ei dreptate: cea mai bună șansă ca să obţin o slujbă bine plătită era să accept propunerea lui Minh. M-am gândit că există posibilitatea ca Minh să fie de acord să mă angajeze în baza unui program de lucru non-standard, care mi-ar fi permis să continui Proiectul Hudson.

I-am telefonat lui Minh, care însă n-a vrut să stea de vorbă decât despre bar.

— *Ador* ideea asta! Aș fi cel mai bun client al tău!

— Ai fi cel mai groaznic client al meu dacă n-ai plăti.

— Dar am atâţia prieteni! Don, trebuie să faci chestia asta! Dacă ţi-ai pierdut partenerul de afaceri, aș putea să mă bag eu.

Era o ofertă generoasă, dar aveam încredere în Amghad. Nu voiam ca Minh să-și piardă banii bazându-se pe judecata mea de business.

Ea însă a refuzat să se lase descurajată.

— Hai să ne întâlnim la vechiul laborator! La ora 7

p.m. Putem să facem un brainstorming. Și poţi să-mi faci și un Mojito.

Am luat cu mine ingredientele pentru Mojito, pahare și l-am luat și pe Dave. Când am ajuns, Minh era deja înăuntru, cu niște alcool, suc de lime, mentă, zahăr, apă minerală și pahare. Minh a râs, iar eu i-am făcut cunoștinţă cu Dave.

— Acum, că ești aici, i s-a adresat ea prietenului meu, poţi să ne spui cum să punem în practică ideea lui Don cu refrigerarea. Din punct de vedere tehnic.

Laboratorul însemna, de fapt, două încăperi de mari dimensiuni. Unităţile de refrigerare erau încă la locul lor.

I-am schiţat lui Dave necesităţile.

— Tot alcoolul ar trebui să fie păstrat la temperatura cea mai scăzută, chiar deasupra punctului de îngheţ, care, pentru majoritatea băuturilor, este de minus douăzeci și șase de grade Celsius. Cu excepţia vinurilor fortificate, precum vermutul, al cărui punct de îngheţ este de minus șapte grade. Pentru Prosecco și șampanie punctul de îngheţ este de minus cinci grade, deci am putea să folosim același spaţiu în care am păstra și vinurile fortificate. Vinul de masă se servește la temperaturile recomandate tradiţional. Amestecurile nonalcoolice, în mod evident, îngheaţă la zero grade. Iar lichiorurile și băuturile cu conţinut ridicat de alcool îngheaţă la minus treizeci și două de grade.

Dave s-a dus către cea mai mare dintre unităţile de refrigerare, a examinat panoul de control și a rotit un buton.

— Minus douăzeci și șase de grade. Aici am terminat. Dacă amicul tău ar fi plătit pentru biletul de avion, ar fi fost mai bine să nu vadă asta.

Minh și-a pus sticla cu rom în frigider și a izbucnit în râs:

îmi place de voi! Să bem Mojito!

Cât am aşteptat ca romul să se răcească, am preparat două cocktailuri Mojito convenţionale, folosind gheaţă. Iar Dave și-a găsit o bere într-unul din frigiderele

celelalte.

— Deci ai nevoie de o idee măreaţă pentru bar? Una care să-i facă pe toţi să cadă pe spate? m-a întrebat Minh.

— Corect. Dar cunoștinţele mele în materie de marketing sunt zero.

în ce fel de baruri îţi place să bei? Tu în ce fel de baruri mergi?

— Noi bem acasă. E mai ieftin și nu e zgomot.

— Lasă banii. Deci nu-ţi plac barurile zgomotoase. Asta e o idee ieșită din comun, fiindcă, în mod normal, barurile sunt asociate cu zgomotul. Cel puţin, alea populare.

— E posibil ca barurile nepopulare să fie liniștite tocmai fiindcă sunt nepopulare, am remarcat eu.

— E greu de spus. Dar să menţii deliberat o atmosferă liniștită – ăsta ar putea să fie lozul câştigător.

— Am putea să punem o tăbliţă pe care să scrie *Liniște, vă rugăm,* a sugerat Dave. Și să botezăm barul „Biblioteca”.

— Nu te opri, l-a impulsionat Minh.

— Glumesc, i-a comunicat Dave. Pentru mine, barul perfect ar fi unul cu câteva beri artizanale bune și baseball nonstop. Și cu o cameră de relaxare pentru Don.

În barurile din New York îmi făcuse plăcere să mă uit la baseball în compania lui Dave și a lui George, însă afluxul senzorial devenise uneori copleșitor, astfel că trebuise să scap din spaţiul respectiv – de obicei, refugiindu-mă afară, în stradă.

— Dacă ar exista mai multe meciuri care s-ar juca simultan, soluţia evidentă ar fi folosirea căștilor, care să permită și selectarea canalelor, am spus eu. Sistemul acesta e întrebuinţat pe scară largă în sălile de sport. În plus, căștile ar reduce și zgomotul ambiant și ar putea chiar să elimine necesitatea pauzelor de relaxare.

— Dă-i înainte! Descrie-mi barul tău perfect, Don, m-a îmboldit Minh.

— S-ar servi cocktailuri de înaltă calitate.

— Firește, a comentat ea.

— Nu „firește”. Standardele pentru cocktailuri variază enorm. Clienţii plătesc pentru alcooluri premium, dar barmanul folosește suc de proastă calitate sau cocktailul nu e preparat conform reţetei oficiale sau nu e suficient de rece sau e prea diluat…

— Iar aici intervine sistemul de răcire, nu-i așa? Ce altceva?

— Timpul de așteptare ar fi minim. Am elimina obligativitatea statului la bar, care, pe de o parte, îţi impune să-ţi asumi riscul unui contact fizic nedorit și al confruntării cu un comportament lipsit de politeţe, iar, pe de altă parte, vine din nevoia de a atrage atenţia și din dorinţa de a fi servit în ordinea corectă. Concomitent, astfel se exclude interacţiunea cu oamenii cu care *se presupune* că ar trebui să socializezi. Și plata băuturilor lor.

— Aici sunt de acord cu tine, m-a susţinut Dave. Eu plătesc pentru o rundă, da’ mă trezesc că-i vorba de trei cocktailuri Margarita cu alcool de cea mai bună calitate și de două pahare simandicoase cu Napa Valley Special Rezerve 1999, când eu, de fapt, n-am vrut decât niște bere. Îţi zic, tipu’ care o să inventeze o metodă ca fiecare să-și plătească băutura lui, da’ fără ca eu să pic de zgârcoman…

— Așadar ceea ce ne dorim, a concluzionat Minh, e un bar liniștit…

— Fără muzică, am precizat eu.

— Unde oamenii să-și aleagă, fiecare în parte, muzica preferată. Sau să renunţe cu totul la muzică. Cu ajutorul căștilor, cum ai zis. Fiecare comandă de la masă – individual, printr-o aplicaţie –, iar preţul i se deduce direct de pe card.

— Atunci ar putea foarte bine să stea fiecare singur și să se uite pe Facebook, a comentat Dave.

— Exact, s-a entuziasmat Minh. Presupun că mulţi oameni vor vrea să facă asta. Evident, e nevoie de un Wi-fi bun. O cameră să fie pentru conversaţii, o cameră pentru cei care vor să stea solo. Poate camera pentru solitari ar trebui să fie cea mai mare. Tu ce părere ai, Don?

M-am gândit. Un bar cu băuturi standardizate de înaltă calitate, unde totul funcţionează eficient, unde nu e nevoie să-ţi agiţi braţele ca să atragi atenţia, așa cum nu e nevoie nici să te angajezi în ritualuri sociale cu angajaţii, nici să-ţi baţi capul cu comenzile și cu nota de plată, să calculezi bacșișul și nici să verifici restul primit. Un bar unde să nu existe niciun fel de interacţiune, cu excepţia celei cu companionii veniţi să bea și ei. O interacţiune care, ea însăși, să fie opţională. Un bar care să pună la dispoziţie o varietate de *entertainment* și de conţinut informativ pe ecrane mari, dar unde să nu existe zgomote, lumini sau decoraţiuni superflue. Ăsta ar fi fost cel mai bun bar din lume.

— Mai vrei să-ţi implici prietenul în afacerea asta? m-a întrebat Minh.

După ce am preparat un Mojito la temperatură scăzută folosind romul lui Minh, iar ea l-a declarat superior primului (probabil ca rezultat al romului de calitate mai bună sau al factorilor psihologici, întrucât răcirea alcoolului avea un impact minim asupra long drinkurilor), proprietara clădirii ne-a lăsat pe mine și pe Dave să încuiem fostul laborator.

întrucât partea cu refrigerarea e cât se poate de simplă, iar altă slujbă nu ai, îţi recomand să mă asiști la bar. Evident, contra cost. Pot să te școlesc eu însumi și, în felul ăsta, ai dobândi o competenţă preţioasă, care e și transportabilă.

— Amice, apreciez faptul că încerci să mă ajuţi, dar eu stau toată ziua și îngrijesc de ăla micu', trebuie s-o duc și pe Zina la școală, trebuie să-i pregătesc de mâncare și să mă asigur că-și face temele. Așa că seara nu mai vreau nimic altceva decât să mănânc un hamburger, să beau o bere și să mă culc.

— Un hamburger? Cine îl prepară?

încă nu ne-am instalat cum trebuie, așa că am tot comandat.

— La sala de sport ai mers?

încă mă adaptez.

— Dar…

— Deci nu, n-am mers la sală. Amice, nu mai am putere!

— Ai intrat într-un cerc vicios. Lipsa de stimulare a dus la o stare de laşitudine și la creșterea în greutate, ceea ce a dus la…

— Don, ţi-am mai zis…

Exista totuși o metodă sigură de motivare. Era o metodă dură, dar se părea că nu am de ales.

— Dacă nu ieși din cercul ăsta vicios al delăsării, e posibil ca Sonia să te părăsească.

Dave a sorbit din bere.

— Bănuiesc că asta o să se întâmple.

17

Eu și Hudson am mers din nou cu mașina în Shepparton. De data asta și cu Rosie. Tata era de-acum ţintuit la pat și renunţase la chimioterapie, ceea ce însemna că nu mai „luptă cu cancerul”, ci „moare de cancer”.

Când am sosit la casa părintească, tata dormea. Mama ne-a făcut un ceai.

— Când o să moară, o să-i tai un deget sau ceva de genul ăsta? a întrebat-o Hudson.

— *Hudson,* l-a admonestat Roşie, însă mama a zâmbit.

— De ce-am vrea să facem așa ceva?

— Pentru ADN. Ca să putem să-l donăm. În felul ăsta, l-am aduce înapoi.

— Atât doar că ar veni ca bebeluș, am intervenit eu.

— Asta ar fi teribil de ciudat, s-a minunat Hudson. Bunicul să vină ca bebeluș, iar noi să-l vedem cum crește și…

— Terminaţi! Amândoi, a spus Roşie.

— Nu-i nimic, a asigurat-o mama mea. Am avut trei care mi-au pus întrebări de genul ăsta.

— Ai păstrat vreunul de la sora tatii? s-a interesat Hudson.

Mama s-a ridicat și s-a dus în bucătărie.

Roşie era vizibil furioasă.

— Ţi-am spus să încetezi! Dar tu ai insistat. Și-acum ai supărat-o pe bunica.

Hudson a izbucnit în plâns, apoi mama a venit și l-a luat în braţe, ceea ce l-a tulburat și mai mult.

— Mulţumită ştiinţei, nu am dureri, mi-a comunicat tata. Cu mersul pe bicicletă faceţi progrese? l-a întrebat apoi pe Hudson, care beneficiase de un răgaz în timpul căruia stătuse în grădină și se liniștise.

— Deloc.

— Ai rotiţe ajutătoare?

— Îhî! Cu ele e ușor.

— Spune-i tatălui tău s-o lase baltă cu rotiţele.

Eu mă aflam în aceeași încăpere, deci puteam să-l aud fără probleme, așa că „spune-i tatălui tău” n-avea nicio logică. Am bănuit că bătrânul începuse să piardă o anumită funcţie cognitivă.

— Taică-tu întotdeauna și-a dorit rotiţe ajutătoare, dar întreabă-l cum a învăţat, de fapt, să meargă pe bicicletă.

În mod incredibil, întrucât până la urmă reușisem totuși să merg pe bicicletă, nu aveam nici cea mai vagă idee cum învăţasem. Îmi aminteam cum exersasem pedalatul, dar nu și momentul marii victorii, datorită căruia depășisem teama de a cădea.

— Dacă până data viitoare când o să ne vedem, tot n-o să-și amintească, o să-ţi spun eu. Însă nu aștepta prea mult până să mă vizitezi.

Apoi tata a făcut un semn cu mâna înspre mine.

— Data viitoare când vii încoace, să-mi aduci un CD cu Simfonia a IX-a – Opus 125-a lui Beethoven. Versiunea din 1980, a lui Karl Böhm. Ţii minte?

M-am uitat la organizatorul de CD-uri.

— Credeam că mama ţi le-a cumpărat pe toate.

— Mi-a cumpărat versiunea lui von Karajan. *Box* setul cu înregistrarea din 1977. Aș vrea să mai ascult și încercarea altcuiva de a aborda Simfonia a IX-a. Da’ să nu-i spui lu’ maică-ta, că s-ar supăra.

— Pot să ţi-o descarc eu, s-a oferit Hudson.

îţi mulţumesc, da' sunt prea bătrân pentru chestii pe care nu pot să le ţin în mână.

Apoi a făcut din nou un gest înspre mine.

— Să nu lași să treacă prea mult timp.

Am stat ceva și m-am străduit să-mi amintesc cum învăţasem să merg pe bicicletă. Mă tulbura constatarea că pierdusem sau suprimasem această amintire. Până la urmă, i-am solicitat ajutorul Claudiei.

— De ce te deranjează chestia asta? m-a întrebat ea. Câţi ani aveai când ai învăţat să mergi pe bicicletă?

— Unsprezece. Am învăţat imediat după ce-am început gimnaziul. Ţin minte fiindcă în prima parte a anului am fost nevoit să mă duc pe jos la școală.

— Deci acum patruzeci de ani. Cred că ai uitat multe lucruri din perioada aia.

în primul rând, eu am o memorie bună. În al doilea rând, să înveţi să mergi pe bicicletă e o realizare semnificativă și-mi aduc aminte perioada de timp, aproximativă, când s-a întâmplat asta. În al treilea rând, îmi amintesc eșecul iniţial și cum am căzut, la opt ani.

— Da, dar repet, de ce contează asta pentru tine?

— Trebuie să-l învăţ pe Hudson și vreau să-mi amintesc tehnica. Întrucât și el întâmpină dificultăţi.

— Nu poţi să presupui că aceeași abordare o să funcţioneze și în cazul lui…

Claudia a râs.

— Probabil c-o să funcţioneze. Dar e posibil ca, pur și simplu, s-o fi uitat. Nu totul are o cauză psihologică profundă. Dar tu crezi că, de data asta, așa e, nu?

— E posibil.

— Păi, aș putea să te trimit la un hipnotizator sau să-ţi spun că acum, pentru că te-ai apucat să-ţi scormonești creierul, probabil c-o să-ţi amintești. Dar există și o cale mai simplă. Firește, faptul că n-ai apucat-o singur pe calea asta poate să aibă propria cauză psihologică profundă.

— Nu te înţeleg.

— Întreabă-l pe tatăl tău.

Nu plănuisem să merg la carnavalul de înot școlar. Hudson avea un certificat medical prin care era scutit de sporturile acvatice – din cauza fobiei de a sta cu capul sub apă. Era posibil ca problema să fie ereditară: și eu detestam profund să mă scufund, iar Roşie nu se conforma, la rândul ei, stereotipului australian conform căruia orice om se bucură când apa mării îi inundă ochii și nările.

Însă Hudson ne invitase pe amândoi să mergem – poate ca să evite să atragă atenţia prin neparticipare. Roşie avea unele angajamente la serviciu, așa că am ajuns singur la Centrul Acvatic, care fusese închiriat de școală pentru acest eveniment. Am fost surprins să-l găsesc acolo și pe Phil.

— Când e vorba de sporturi școlare, trebuie să ţii steagul sus și să-ţi susţii echipa, mi-a explicat el. Hudson mi-a zis că i-au găsit și lui ceva de făcut.

Firește. Pentru competiţii e nevoie de supraveghetori, de arbitri și de oameni care să ţină scorul, roluri care îi oferă viitorului om de știinţă experienţă de organizare, observare și documentare. Era important ca părinţii să sprijine aceste eforturi intelectuale, cât și performanţele fizice.

Cât s-au întrecut elevii mai mici, eu și Phil am stat de vorbă. O vreme, Hudson a ţinut o coardă ce servea drept linie de finiș pentru înotătorii care nu erau obligaţi să parcurgă lungimea completă de cincizeci de metri.

Apoi au început competiţiile dedicate celor din clasele a III-a și a IV-a. Unul dintre băieţi se înscrisese în foarte multe concursuri și le câştiga pe toate. Făcea parte din Casa Albastră, iar un bărbat matur, aflat chiar în spatele nostru, susţinea această echipă cu un entuziasm care părea excesiv pentru o competiţie de copii. Blanche făcea parte tot din Casa Albastră; la întrecerea de înot pe spate a terminat penultima, însă a fost aplaudată sonor, probabil din cauza dizabilităţii, care totuși nu avea nicio legătură cu înotul.

— Fii atent, mi-a spus Phil și a scos din geantă o cameră de filmat.

Urma proba de ștafetă: fiecare dintre cei patru înotători aborda un alt stil.

— Cheia e proba de fluture, fiindcă nu mulţi copii de școală primară pot să înoate cincizeci de metri în stil fluture. Dacă tipul ăla dezvoltat o să concureze la categoria asta, atunci Casa Albastră ar trebui să câştige, da' pun pariu c-o să-l folosească la stilul liber.

Era extraordinar că aveam un expert care să-mi explice tacticile. Dar apoi echipa Verde a pornit-o către capătul de start al bazinului și-atunci am văzut un copil înalt, cu un mers cu pași mari, inconfundabil. Hudson era îmbrăcat într-un costum de înot și avea o pereche de ochelari de protecţie mici, la fel ca un concurent de la Jocurile Olimpice. Părul lung și-l îndesase sub cască. Am rămas fără grai.

Câte doi înotători din fiecare echipă s-au îndreptat către capătul îndepărtat al bazinului. Hudson a rămas pe loc, iar al patrulea membru al echipei lui a intrat în apă, pentru lungimea de bazin care trebuia parcursă pe spate.

— Exact cum am bănuit, a comentat Phil și mi l-a arătat pe campionul Casei Albastre, care se ducea către celălalt capăt al bazinului. Puștiul ăla zdravăn o să înoate în stil liber.

Eu mă uitam la Hudson. Cineva i-a strigat numele, iar el a făcut cu mâna stângaci, apoi i-am auzit numele scandat de numeroase voci, care după aceea au râs. Lumea îşi bătea joc de el.

Concursul a început. La momentul când înotătorii se schimbaseră, iar în piscină se aflau competitorii de la stilul bras, între lider și colegul de echipă al lui Hudson, care se afla pe ultima poziţie, intervenise o distanţă substanţială.

Înotătorul de la Casa Albastră, aflat lângă băiatul meu, a intrat primul în apă și, foarte rapid, a devenit evident că puștiul era incompetent la stilul fluture. Al doilea avea aceeași problemă, ca și al treilea. Phil avea dreptate – tehnica era prea dificilă pentru elevii din ciclul primar. Școala luase o hotărâre abilă, care era în favoarea lui Hudson. Întrucât niciunul dintre copii nu era capabil să

înoate în stil fluture, fiul meu nu avea să se facă de râs. Dar el era îngrozit de apă.

Colegul de echipă al lui Hudson a atins peretele și atunci băiatul meu s-a aruncat în apă – incredibil: *s-a aruncat în apă!* – și, dintr-odată, a început să înoate în stil fluture și să înoate eficient: braţele îi operau sincronic, capul îi ieșea din apă suficient cât să respire, iar trupul îi înainta cu repeziciune, în timp ce restul puștilor se chinuiau să menţină ritmul.

Phil îl încuraja sonor, în vreme ce Hudson îi depășea pe concurenţi, unul după altul, pentru ca în cele din urmă să preia poziţia de lider. Publicul îi striga și el numele – de data asta, în manieră pozitivă.

Mulţi ani, eu ignorasem sporturile, însă Dave mă încurajase să dezvolt un interes pentru baseball și, încetul cu încetul, dobândisem capacitatea de a mă implica emoţional când era vorba de rezultatul unui concurs care nu avea nicio relevanţă directă pentru viaţa mea. Se părea că sentimentul acesta era transferabil și în cazul unei competiţii școlare de înot: la rândul meu, începusem să ţip. Îmi venea greu să cred că persoana pe care o susţineam vocal era chiar fiul meu. *Persoanele care suferă de autism au o coordonare fizică redusă.*

Puștiul cel zdravăn îşi aștepta rândul. Ţopăia pe loc și striga la colegul de echipă care încetase să bată apa. Hudson încetinise sesizabil, dar, la atingerea peretelui, între el și restul concurenţilor distanţa era încă apreciabilă. Ultimul înotător din Casa Verde era deja la jumătatea bazinului când campionul a plonjat și el.

Băiatul aproape că a recuperat distanţa: era un înotător excelent și se străduia din răsputeri, însă aprecierea tactică a lui Phil fusese corectă. Colegul lui Hudson a rezistat asaltului și a câştigat cu un avans de aproximativ doi metri.

— Fir-ar al dracului, a exclamat fânul Casei Albastre, în spatele nostru.

Comentariul părea nepotrivit pentru o competiţie de școală primară, dar eu încă încercam să înţeleg cum de

Hudson nu doar că-și depășise teama de apă, ci dobândise și competenţa necesară pentru un stil extrem de dificil. Iar costumul de înot trebuia să-i fi fost spălat. Oare Roşie ţinuse un secret faţă de mine? Și, dacă da, atunci de ce nu era aici?

M-am uitat când membrii echipei lui Hudson s-au îmbrăţișat, dar fiul meu a păstrat distanţa.

— Ceva e în neregulă cu el, a comentat fânul Casei Albastre, probabil către vecinul lui.

Am simţit nevoia să-i răspund, însă, din fericire, vecinul i-a servit el o replică justă.

— La înot nu e nimic în neregulă cu băiatu'.

A urmat încă o întrecere – o sută de metri, stil liber, la fete –, după care campionul a reapărut pentru întrecerea echivalentă a băieţilor – ultimul eveniment din program. Puștiul a fost întâmpinat cu o rundă de aplauze. Apoi Hudson și-a făcut și el apariţia, iar aplauzele cu care l-a primit publicul au fost și mai sonore, fiind însoţite și de încurajări verbale.

Fiul meu era puţin mai înalt decât Puștiul Zdravăn, însă nici pe departe la fel de solid.

— A venit vremea răzbunării, a zis o voce în spatele nostru.

— Vezi-ţi de treaba ta, i-a replicat Phil.

Am auzit un șuierat scos printre buzele strânse, dar imediat s-a dat startul competiţiei. Puștiul Zdravăn a plonjat și a ieșit la suprafaţă cu mult înaintea lui Hudson, punând rapid distanţă între el și băiatul meu.

— Ai răbdare, m-a sfătuit Phil. Campionul a înotat în multe curse, iar ultima, proba de ștafetă, l-a lăsat fără vlagă. Hudson i-a oferit doar șansa să dea totul și să se epuizeze definitiv.

— Deliberat? Hudson a încetinit numai ca să-l facă să creadă că poate să câştige?

— Să spunem doar că și-a calculat ritmul inteligent, mi-a răspuns Phil.

La întoarcere, Puștiul Zdravăn era în continuare în frunte, dar încetinise deja. Hudson a început să se apropie

de el. Să încerc să estimez rata de micșorare a distanţei dintre ei raportat la distanţa care mai rămăsese de parcurs era prea dificil, așa că m-am alăturat mulţimii: când cei doi copii au atins peretele simultan – *aproape* simultan, m-am ridicat și eu în picioare și-am început să produc tot felul de zgomote de încurajare. Cei doi arbitri, tot copii, s-au deplasat din lateralele opuse ale bazinului, au purtat o discuţie scurtă, după care au ridicat braţul lui Hudson, ca și când fiul meu ar fi câştigat un meci de box.

— La dracu'! a exclamat aceeași voce din spatele nostru.

Phil s-a întors, iar eu m-am abţinut, în mod intenţionat, să fac același lucru. Oamenii se înfierbântă la evenimentele sportive și era mai bine să evit o confruntare.

— Potolește-te, amice, i-a spus Phil. Suntem la un concurs de școală primară.

— Tu ai făcut vreodată sport?

— Am făcut sport.

— Eu am făcut kickboxing la nivel profesionist, l-a anunţat fânul Casei Albastre.

— Iar eu am jucat ca înaintaș la Hawthorn. Deci ce vrei să spui?

— Dacă ai ști ce înseamnă sportul, atunci ai ști că puștiu' ăla ciudat n-a câştigat. L-au declarat câştigător, dar n-a fost așa.

— Asta e părerea ta. Dar nu mai spune că un copil pe care nu-l cunoști e ciudat.

— Ba spun ce am eu chef să spun!

— Așa să faci, amice! Vorbește singur! Noi mergem să-l felicităm pe câştigător.

Phil s-a ridicat rapid, iar eu l-am urmat. Socrul meu a început să râdă.

— A sperat c-o să-l pocnesc. Dar i-ar fi știrbit lui Hudson momentul de triumf dacă taică-su și antrenorul lui ar fi fost luaţi cu duba poliţiei.

Phil m-a cuprins cu braţul pe după umeri, iar eu n-am obiectat: eram prea ocupat cu procesarea cuvintelor lui.

— Deci tu ai fost? Adică tu ești antrenorul lui? Dar Hudson urăște apa!

— *Tu* urăști apa. Ești la fel de speriat ca Rosie. Deci ce șansă a avut copilul să se apropie de apă? La sală avem un antrenor de înot – ai observat că avem și un bazin? Tipa se pricepe de minune să lucreze cu copiii. Și cu adulţii care nu știu să înoate – dacă o să fii vreodată interesat.

Phil și-a luat braţul de pe umerii mei.

— Hudson se antrenează de fiecare dată când vine la sală. O vorbi el mult, da' băiatu' știe să ţină un secret. E membru VIP; așa că tot noi îi spălăm și echipamentul.

— Și e competent?

— Doar ai văzut! Nu e la fel de bun ca puștiu' pe care l-a bătut, da' pentru asta ai antrenor. Ca să te înveţe tactici. Puștiu' ăla bine făcut s-a stors de ultimul strop de energie. Hudson a mizat pe două competiţii și i-a lăsat pe toţi cu gura căscată.

18

După carnavalul de înot, Phil ni s-a alăturat la cină. Apoi am rulat pentru Roşie înregistrările video de la concurs, la care am adăugat comentariile noastre – pe trei voci. Hudson era extrem de mulţumit de rezultate și de contribuţia sfaturilor lui Phil. Atmosfera aducea cu aceea din barurile sportive din New York, după o victorie a echipei Yankees – evident, ajustată la un număr redus de oameni.

Gândul acesta m-a determinat să-l invit pe Dave la noi, ca să-i arătăm și lui înregistrările video.

— Cine-i puștiul ăla zdravăn? l-a întrebat Dave pe Hudson.

îl cheamă Blake. E în regulă. La sfârșit a început să plângă, fiindcă e obligat să se trezească în fiecare dimineaţă la 4: 30 ca să se antreneze, iar tatăl lui se așteaptă să câștige toate concursurile.

— Știi cât de aproape a fost de tine?

îl vedeam, dar mai repede nu puteam să înot.

— Ai deschis ochii sub apă? m-am interesat eu.

— Pentru asta sunt ochelarii. Dar, dacă trebuie, pot

să-i deschid și fără ochelari.

— Suntem foarte mândri de tine, i-a spus Roşie.

Eu am ridicat paharul cu bere.

— Pentru cel mai bun înotător din lume la categoria juniori! Hudson a râs.

— Ești mai încântat decât atunci când am ieșit primul la matematică, în New York. Ceea ce e destul de bizar pentru tine.

După ce băiatul s-a dus la culcare, Phil a spus povestea cu fânul Casei Albastre.

— După aceea, stăteam la coadă la chioșc, iar tipul a venit la mine și mi-a zis: „Nu te supăra, amice! N-am știut că-i copilul tău. Relaxează-te!”. Cretinul!

— Ştiţi ce părere am eu despre violenţă, a spus Roşie, dar parcă-mi pare rău că tipul nu s-a luat de voi la modul fizic. Fiindcă s-ar fi luat de cine nu trebuia.

Am fost mulţumit de încrederea pe care soţia mea o avea în mine, însă vocea fânului Casei Albastre mi-a adus aminte de o categorie de practicanţi ai artelor marţiale care nu se potrivea cu stereotipul popular al discipolului smerit, care se opune conflictelor. Nu era obligatoriu ca eu să fi reușit să-l învinge pe fânul Casei Albastre. În plus, îmi pierdusem îndemânarea. Înainte să mă bag în pat, mi-am reintrodus în program cursurile de karate și de aikido.

La următoarea vizită în Shepparton, tata, a cărui stare continua să se deterioreze, l-a luat pe Hudson deoparte și i-a explicat teoria lui privind felul în care poţi să înveţi să mergi pe bicicletă. Hudson mi-a comunicat-o apoi, dar abia după ce ne întorseserăm acasă. Spre surpriza mea, procedura recomandată s-a dovedit a fi complet diferită de aceea pe care tata încercase s-o aplice în cazul meu.

— Trebuie să pot să ating pământul cu ambele picioare, mi-a spus Hudson, stând călare pe bicicleta mea.

— Nu putem să coborâm șaua atât de jos.

— Atunci trebuie să-mi cumperi o bicicletă mai mică. Ori să împrumuţi una.

Cei de la magazinul de biciclete erau dispuși să ne

împrumute una la mâna a doua. Atât doar că îi lipsea bara transversală superioară – adică era o bicicletă de fete.

— E perfectă pentru cât învaţă să se ţină pe ea, a spus tipul de la magazin.

— Bunicu' a zis că o bicicletă de fete e în regulă, a intervenit Hudson. De fapt, e chiar mai bună.

Incredibil!

Am pus bicicleta în portbagajul Toyotei lui Phil și am plecat în parc.

Abordarea lui Hudson, conform instrucţiunilor tatălui meu, era să atingă pământul cu picioarele suit pe bicicletă, pentru ca apoi, după ce se va fi obișnuit cu poziţia asta, să treacă la propulsarea bicicletei tot cu ambele picioare, astfel încât să parcurgă distanţe scurte nesprijinit în niciun fel. Privind trupul înalt și subţire al fiului meu călare pe bicicleta fără bară transversală, amintirea mi-a revenit.

Așa mă învăţase și pe mine sora mea să merg pe bicicletă: mă târâse la câţiva kilometri de casă, astfel încât să nu fiu văzut de nimeni călărind o bicicletă de fete – o imagine încă și mai puternică decât cea a fătălăului cu rotiţe ajutătoare.

Proiectul cu barul progresa. Minh îşi negociase un procent din afacere, în locul chiriei, iar eu aveam să lucrez iniţial cu o remuneraţie mai mică, astfel încât să-mi achit partea din business. Amghad era entuziasmat de concept, pe care Minh i-l prezentase personal, și nu așteptam decât să obţinem licenţa pentru vânzarea de băuturi alcoolice.

În Melbourne exista deja un bar numit Chill, așa că ne-am întors la propunerea originală a lui Dave: Biblioteca. Existau avantaje evidente în posibilitatea ca un client al nostru să spună „Mă duc la Bibliotecă", dar eu speram ca numele acesta să inducă și un sentiment de refugiu și de calm emoţional.

Conform convenţiei reciprocităţii sociale, Blanche a venit la noi după școală, ca oaspete al lui Hudson. Eram interesat să aflu în ce fel realizările din domeniul înotului îi schimbaseră băiatului statutul social. Nu eram optimist: succesul meu în domeniul artelor marţiale nu îmi

îmbunătăţise deloc statutul social. Ba, din contra, adăugase motive pentru care să fiu catalogat ca un „ciudat”. Odată ce eticheta aceasta îmi fusese aplicată, până și comportamentul și realizările convenţionale începuseră să fie considerate „ciudate”, întrucât oamenii nu se așteptau la ele din partea unui „ciudat”.

Am pus întrebarea de faţă cu Blanche, în speranţa că aveam să obţin o opinie independentă.

— S-a îmbunătăţit statutul tău social ca urmare a victoriilor la înot?

Blanche a râs.

— Toată lumea a fost uimită – da, știţi, între timp se mai întâmplă și altele.

— Ai înregistrat vreun progres în situaţia cu clovnul clasei?

Întrebarea asta probabil că n-ar fi trebuit s-o pun în prezenţa lui Blanche. Cu toate astea, Hudson n-a părut să fie jenat.

— Am făcut ce mi-ai zis. L-am întrebat dacă nu vrea să fie prietenul meu. N-a funcţionat.

Mi-am dat seama că sfatul meu fusese incomplet. Deși reţelele sociale virtuale erau construite în baza conceptului de a invita orice individ să-ţi fie prieten, fără vreun motiv logic, aceeași abordare era considerată ca fiind nepotrivită în viaţa reală.

Discuţia ne-a fost întreruptă de o bubuitură sonoră: un porumbel se izbise în ușa din sticlă și acum zăcea pe pământ. Am mers afară și am constatat că, din păcate, coliziunea fusese fatală: păsările nu-și permit să poarte cine știe ce armură naturală din cauza necesităţilor impuse de zbor.

Când m-am întors cu o lopată, Blanche era aplecată și examina porumbelul.

— Tata disecă animale – șoareci, a spus Hudson.

Cândva, asta fusese adevărat, dar trecuse mult timp de când nu mai disecam personal șoareci.

M-am aşteptat ca Blanche să spună ceva de genul „Ce scârbos!” sau să-și manifeste dezgustul într-un fel.

Dar, în schimb, mi-a zis:

— Aţi putea să disecaţi și porumbelul? Ca să vedem cum arată înăuntru?

— Ce scârbos! a exclamat fiul meu.

— Animalele trebuie să fie corect pregătite pentru disecţie, i-am explicat. Și există instrumente speciale care se folosesc, instrumente pe care eu nu le am acasă. De asemenea…

— Sigur nu puteţi să disecaţi porumbelul? a insistat fetiţa.

— De ce ești atât de interesată?

— S-ar putea să orbesc, deci până atunci vreau să văd cât de multe lucruri.

Argumentul lui Blanche era convingător, dar înainte să începem trebuia să gestionez reacţia lui Hudson. Cei mai mulţi oameni considerau disecţiile neplăcute, dar era important ca orice individ să fie capabil să realizeze și sarcini neplăcute. Să schimbi scutece, să cureţi voma sau să-ţi îmbrăţișezi rudele, toate acestea sunt *abilităţi de viaţă.*

Pentru mine (și, din câte se părea, și pentru Hudson), contactul cu animalele, vii sau moarte, intra în categoria sarcinilor neplăcute, însă depășisem această problemă în măsura în care era necesar ca să pot să funcţionez profesional și social. Hudson trebuia să înveţe să facă la fel.

— Cum te-a convins profesoara de înot să-ţi depășești neplăcerea legată de scufundare? l-am întrebat.

— Ușor. Întâi a trebuit să mă stropesc cu apă pe faţă, apoi să-mi cufund doar nasul în apă, apoi toată faţa, apoi…

L-am lăsat să-și termine explicaţia, deși sesizasem rapid tiparul expunerii graduale din ce în ce mai pronunţate – deci totul ţinea de controlul propriu. Eu și Roşie nu încercaserăm să utilizăm această tehnică, în principal pentru că tatăl meu o folosise cu mine, dar fără succes. Era posibil ca Hudson să fi demonstrat doar o rezistenţă naturală, nu o fobie moștenită. Sau la fel de posibil era ca dinamica relaţională dintre băiat și

profesoara de înot să fi diferit de dinamica dintre mine și tatăl meu.

Am avut nevoie de doar câteva minute să-mi așez laptopul în bucătărie, astfel încât să funcţioneze pe post de cameră de filmat. Hudson și-a configurat rapid calculatorul lui din dormitor pe post de monitor. Mi-am luat o pereche de mănuși chirurgicale, pe care le utilizam când făceam curat în casă, și am început disecţia apelând la o lamă de ras, la un cuţit de bucătărie proaspăt ascuţit și la câteva boluri.

Trecuseră mulţi ani de când disecasem ultima dată o pasăre, însă animalele au organe comune, astfel că am profitat de ocazie ca să le expun copiilor similitudinile și diferenţele dintre anatomia animală și cea umană. Preţ de câteva minute, Hudson a urmărit procedura de la distanţă, apoi a venit și el în cameră cu noi, totuși fără să se apropie prea mult de cadavru. Și a refuzat să se implice direct în disecţie. Prin contrast, Blanche părea extrem de interesată.

— Porumbeii sunt foarte inteligenţi, nu-i așa? a spus fetiţa când am scos creierul din cutia craniană. Adică sunt unele dintre cele mai deștepte păsări.

— Asta depinde de cum definești inteligenţa. Porumbeii învaţă foarte ușor când sunt motivaţi de recompense, dar pescărușii și-au dat seama singuri că, dacă urmăresc brazdele de pe un câmp, atunci vor găsi cu certitudine insecte. Atât porumbeii, cât și pescărușii supravieţuiesc în medii urbane, dar niciuna dintre specii nu a învăţat să recunoască geamurile ferestrelor.

După ce am încheiat, neuitând să prezint protocolul de curăţenie și dezinfectare, am făcut un comentariu cu privire la entuziasmul lui Blanche.

— Există și oameni de știinţă orbi? m-a întrebat fetiţa.

— Firește. Unele sarcini implică obligatoriu vederea, dar aproape orice necesitate fizică poate să fie delegată. Și, oricum, știinţa poate uneori chiar să prevină orbirea.

După plecarea lui Blanche, mi-am dat seama că

Hudson era iritat.

— I-ai spus că știința ar putea să-i oprească orbirea. Blanche *știe* asta, dar părinții ei nu vor s-o ducă la doctor. Există o lege în sensul ăsta, dar poliția nu vrea să facă nimic dacă Blanche nu e, în esență, pe moarte.

— De unde știi asta?

— De pe internet, evident! Iar un profesor de la vechea ei școală a încercat s-o ajute. Ăsta a fost și unul dintre motivele pentru care a fost mutată la altă școală. Nu există decât o singură cale. S-o convingi tu pe mama ei. Doar e prietena ta.

Mă străduiam din răsputeri.

Pe lista cu abilități de viață pentru Hudson existau trei puncte relativ simple, dar cu o importanță disproporționat de mare: salutul, prinderea mingii și educația sexuală.

Cumpărasem odată o carte de Eric Berne: *Ce spui după Bună ziua?* Titlul te induce în eroare, însă, chiar dacă materialul ar fi fost în acord cu titlul, tot s-ar fi dovedit prea avansat pentru mine. La vremea aceea, eu nu mă descurcam nici cu salutul de bază, fiindcă, în general, oamenii nu inițiază o conversație spunând „Bună ziua”. O astfel de abordare suna ciudat. Iar eu oricum eram conștient că par ciudat, indiferent de formula de salut folosită.

Ca atare, decisesem să utilizez formula deliberat nefirească „Salutări!”, care se potrivea cu rolul de clovn al clasei, dar și cu un individ a cărui poreclă e numele unui personaj din *Star Trek.* Privind în urmă, cu siguranță că „Salut, John!” (sau, evident, numele persoanei căreia mă adresam) ar fi fost suficient și ca formulă de salut, și ca formulă de răspuns la salutul interlocutorului. Totuși, ceea ce funcționa într-o școală rurală în urmă cu patruzeci de ani era posibil să nu mai funcționeze și în prezent. Am sunat-o pe Claudia pe telefonul de acasă.

— Claudia Barrow.

— Salutări!

Prietena mea a râs.

— Nu mai are niciun sens să întreb cine mă caută.

— De fapt, aș vrea să discut cu Eugenie. Se poate?

Fiica Claudiei și a lui Gene studia ingineria. Claudia i-a dat telefonul, în timp ce eu mă lansasem într-o dizertaţie prin care subliniam avantajele situaţiei în care ambii părinţi locuiesc în aceeași casă cu copilul lor.

— Salut, Don! Cred că ultima dată când am vorbit cu tine aveam nouă ani. Voi așteptaţi să vi se nască bebelușul… Ţii minte că m-ai ajutat să depășesc o perioadă foarte grea?

— Nu.

— La școală. Mi se spunea Calculon. Iar tu mi-ai spus ceva care m-a ajutat.

— Ce ţi-am spus?

— Nu-mi mai amintesc exact. Ceva de genul că restul puștilor sunt geloși pe oamenii deștepţi. Cred că mai mult a contat că tu mi-ai zis asta, nu părinţii mei. Probabil că și ei îmi spuneau același lucru, dar cine-și ascultă părinţii? în orice caz, mă bucur că, în sfârșit, pot să-ţi mulţumesc. Deci, îţi mulţumesc!

— Excelent! însă bebelușul la care ai făcut referire are acum unsprezece ani și îl cheamă Hudson. Iar eu trebuie să știu care e forma de salut corectă pe care să-l învăţ s-o folosească.

I-am explicat lui Eugenie problema și amândoi am căzut de acord asupra formulei „Salut, Eugenie!” (evident, înlocuind „Eugenie” cu numele persoanei căreia Hudson avea să i se adreseze), hotărând și că, în mod opţional, fiul meu putea să ridice și o mână, ca și când ar fi început să schiţeze un „bate palma”, dar cu un nivel de energie mai scăzut – luând în considerare și varianta în care Hudson putea să renunţe cu totul la această acţiune, în cazul în care nu se simţea complet în largul lui. De asemenea, Eugenie mi-a atras atenţia că băiatul nu trebuie să se manifeste prea entuziast, chiar și în situaţia în care s-ar bucura foarte mult de întâlnirea cu respectiva persoană. Aceeași formulă de salut să fie utilizată și la întâlnirea cu profesorii, doar că probabil cuvintele nu trebuiau rostite

foarte sonor, iar gestul cu mâna trebuia să fie mai atenuat.

Apoi Eugenie m-a întrebat:

— Când o să-l cunosc și eu pe Hudson? Pare cool.

— Problema lui e exact opusul: nu e cool.

— Să nu fii cool poate fi foarte cool.

19

Hudson era acum capabil să meargă singur pe bicicletă, iar Roşie a insistat să-i telefonez tatii și să-i mulţumesc pentru ajutor.

— O să se bucure!

— O să mârâie şi-o să fie critic.

— Hai să vedem!

L-am sunat punând telefonul pe difuzor, astfel încât Roşie să-l audă și ea. Și i-am mulţumit pentru ajutor.

Tata a mârâit.

— Cineva trebuia să-i spună cum se procedează. Nu știu cine-o să mai facă asta după ce mor.

— Poftim, a remarcat soţia mea. Ţi-am zis c-o să se bucure.

Prinderea mingii era al doilea dintre cele trei puncte de pe lista mea de priorităţi cu impact mare, dar care presupuneau eforturi modeste. După ce împlinisem opt ani, părinţii mă obligaseră să mă înscriu în echipa locală de Cercetași Juniori. Singurul lucru care mă atrăgea era acumularea de insigne, dar înainte s-apuc să câştig vreuna aveam nevoie de „bumerangul de bronz”, pentru care trebuia să realizez un set de sarcini impuse, inclusiv prinderea mingii de la o distanţă fixă – și cu o rată de succes fixă.

După *luni* de pregătiri, am dat proba, dar am picat-o din cauza unei singure prinderi ratate. Liderul a insistat să aștept patru săptămâni înainte să dau din nou proba, dar atunci eu mi-am convins părinţii să mă lase să înlocuiesc întâlnirile cu Cercetașii cu lecţii de aikido. Totuși, am continuat să exersez prinderea mingii, începând să-mi savurez realizările pentru valoarea lor intrinsecă.

Puteam să-i spun lui Rosie „Aruncă-mi cheile!” și să le prind din zbor cu o singură mână, ca și când aș fi fost

capabil să fac asta dintotdeauna, la fel ca toţi ceilalţi membri ai speciei umane. Ca tată, puteam să-l ajut pe Hudson să experimenteze aceeași satisfacţie.

Am încercat să introduc subiectul acesta într-o manieră relaxată și ocolită.

— Ai chef să ne jucăm de-a prinsul mingii? l-am întrebat pe fiul meu.

— Crezi că nu pot să prind o minge? mi-a replicat Hudson. Vrei să-mi arăţi cum se face, așa-i?

N-ar fi trebuit să-mi bat capul cu abordarea indirectă. Și eu, și Hudson ne simţeam în largul nostru când comunicam direct.

— E o abilitate de viaţă esenţială, i-am explicat.

— Ce-o să se-ntâmple dacă n-o să învăţ niciodată să prind o minge?

— E o abilitate comună pentru multe sporturi. Prin urmare, n-ai putea să practici sporturile respective.

— Foarte bine! Dacă nu mă lasă să citesc o carte, atunci pot să ţin scorul sau ceva de genul ăsta. Să selectez echipele. O chestie la care mă pricep.

— Sportul a fost inventat ca să exersăm abilităţi care ne pot fi necesare în situaţii critice. De fapt, aruncarea e chiar mai importantă decât prinderea. Oamenii sunt extraordinar de buni la aruncare – mai buni decât oricare alt animal. La ce te-ar putea ajuta asta?

— La vânătoare. Să omor animalele cu pietre. Da’ n-am nevoie…

— Corect. Animalele se tem atât de mult de abilitatea oamenilor de a arunca, încât, dacă ești amenințat de un câine, nu trebuie decât să te prefaci că ridici de jos o piatră – gestul ăsta, cel mai probabil, o să-l descurajeze. Chiar și în absenţa pietrei.

— Serios?

— Sugerezi că glumesc?

— Nu, tată.

Hudson a râs. Oare exista o glumă ascunsă în conversaţia noastră sau fiul meu râdea când, de fapt, n-ar fi trebuit să facă asta?

— Sunt de acord să arunc mingea, dacă folosim una de tenis.

— Firește! Care ar fi alternativa?

— Domnul Warren ne obligă să folosim o minge de crichet. Care te lovește. Dac-o arunci cu putere. Cum face el.

Noi nu aveam în casă niciunul dintre cele două tipuri de mingi.

— Cred că e una pe acoperiș, m-a anunţat Hudson. Au venit puștii de alături s-o caute, dar mama nu i-a lăsat să urce pe acoperiș.

Am luat din magazie scara cu extensie medie și kitul cu cârlig de acoperiș și am îndepărtat ambalajul inscripţionat cu „Tillman Hardware”.

— Știi cum să utilizezi o scară în siguranţă? l-am întrebat pe băiat.

Hudson mi-a mărturisit că nu știa. Până când am terminat instructajul pentru utilizarea în siguranţă a scării și pentru accesul pe acoperiș, până când am montat cârligul, ne-am urcat pe acoperiș, am curăţat jgheabul, am fixat o ţiglă desprinsă și am localizat mingea, nu ne mai rămăseseră decât trei minute din timpul alocat acestei etape a Proiectului Hudson.

— Se pare că va trebui s-o lăsăm pe altă dată, a spus Hudson.

— Avem timp pentru o evaluare rapidă. Ca să stabilim nivelul de bază al competenţei.

Iepure avusese dreptate. Nivelul de abilitate al lui Hudson nu era doar scăzut, dar reprezenta și o problemă evidentă în curtea școlii. Copilul stătea cu braţele larg desfăcute și cu gura deschisă. Am recunoscut poziţia și reacţia pe care ea o suscitase în curtea casei părintești din Shepparton, în copilăria mea.

— N-o să prinzi mingea în gură, i-am spus lui Hudson, înainte să-mi amintesc ce urmase în cazul meu.

Băiatul a închis gura și a rămas pe loc, așteptând și alte instrucţiuni. Nimic din expresia lui nu indica sentimentul de umilire, însă interpretările nu erau

necesare. Propria memorie îmi era de-ajuns ca să știu ce simte.

— Iartă-mă, i-am spus. Pentru procesul de prindere a mingii, statul cu gura deschisă sau închisă e complet irelevant. Și eu făceam la fel în copilărie – tocmai de-asta ţi-am și sesizat poziţia și am făcut o glumă în legătură cu ea.

— O glumă de tată.

— O glumă de *bunic.*

M-am dus lângă Hudson și i-am arătat poziţia cu braţele și cu palmele strânse, apoi i-am aruncat mingea în palmă, de la o distanţă de aproximativ treizeci de centimetri. Băiatul a prins-o.

— E de-ajuns pentru o zi. Rata succesului a fost de sută la sută. În continuare o să mărim distanţa. Gradual.

— E simplu! Dacă vrei, putem să folosim o minge de crichet.

M-am gândit mult la maniera de abordare a educaţiei sexuale. Știam de pe vremea când eram elev – dar și din perioada următoare – că ignoranţa în domeniul sexual constituia un dezavantaj social major.

În adolescenţă, îmi fuseseră furnizate datele relevante – în principal de alţi copii și adesea în contextul unor glume –, dar, nu știu de ce, nu reușisem să le procesez, astfel că rămăsesem într-o stare de nedumerire și dezgust.

Privind retrospectiv, problema o reprezentase preaplinul de informaţii: mecanica sexului era redată în conjuncţie cu nuditatea unor persoane mai în vârstă, de ambele sexe, cu dezvoltarea fetală, nașterea și unele dintre cele mai controversate subiecte de natură morală din lumea adultă – totul într-un limbaj mai atent reglementat decât acela utilizat pe oricare altă temă.

Dacă aș fi fost învăţat tabla înmulţirii fiind forţat ca, în același timp, să mă uit la imagini cu adulţi despuiaţi și fiind întrerupt pentru a mi se comunica metodele de a preveni o sarcină și efectele zdrobitoare ale eșecului unei persoane care, în mod atât de manifest, se simţea deosebit

de inconfortabil realizând această sarcină, ei bine, în situaţia asta, era puţin probabil că aș mai fi învăţat să înmulţesc.

Cea mai utilă mostră de educaţie sexuală am primit-o în curtea școlii, în gimnaziu, când doi câini erau angajaţi în procesul de reproducere – asta până când un profesor a intervenit cu o găleată cu apă. Mai mulţi dintre noi am stat atunci și am urmărit un întreg film educaţional, fără să-l „pricepem” realmente – totuși câinele ne-a demonstrat punerea în aplicare a metodei mecanice de bază, deși, evident, a sărit peste chestiunile privind consimţământul, identitatea de gen și orientarea sexuală, chestiuni care îmi închipuiam că acum aglomerau și mai mult lecţiile de biologie. Hudson nu ar fi înţeles aceste subtilităţi, chiar dacă ar fi știut la ce se referă ele – ar fi fost ceva similar cu încercarea de a învăţa ce înseamnă siguranţa în trafic aflându-te într-un sat fără drumuri și fără autovehicule.

Datorită tehnologiei moderne, am putut totuși să trec la un nivel superior incidentului cu câinii. Apelând la filme de pe internet, am asamblat un colaj de animale copulând, de la păianjeni Redback până la diavoli tasmanieni. Știam că nu trebuie să întreprind nimic în domeniul sexului fără s-o consult pe Rosie, așa că i-am rulat colajul chiar în seara aceea. Programul revizuit al lui Hudson, care presupunea că băiatul mergea la culcare mai devreme ca să compenseze pentru trezirea la 5: 20 a.m., ne oferea mai mult timp să discutăm.

Soţia mea a fost de acord că fâlmuleţul e „un punct de plecare cât se poate de bun”. Așa că l-am încărcat pe un stick de memorie și i l-am dat lui Hudson, în drumul către școală.

— Copulaţia animalelor: e interesant, dar și amuzant, i-am spus.

— Vrei să mă uit la asta?

— Corect.

— Care trebuie să mă înveţe ceva. Ce anume?

— Educaţie sexuală. Dar lipsindu-te de sentimentul de jenă indus de vizionarea unor oameni maturi

dezbrăcaţi.

Băiatul a pus stickul în buzunar, fără să mai spună nimic.

Cele trei iniţiative cu impact mare, dar implicând eforturi modeste dădeau rezultate amestecate. La capitolul prinderii mingii, Hudson nu dobândise un nivel de expertiză care să-i permită să contribuie la vreo întrecere sportivă. Totuși, învăţase cum să *nu* prindă mingea în stilul prinzătorilor profesioniști, care uneori comit erori. De-acum eșecul nu mai părea inevitabil.

La capitolul salut, încă nu-i comunicasem băiatului care era protocolul corect. Aceasta era o informaţie importantă, însă, după ce am mai meditat o vreme, am ajuns la concluzia că, dacă părinţii mei mi-ar fi furnizat această informaţie, comportamentul lor mi s-ar fi părut straniu.

Exerciţiul cu filmul destinat educaţiei sexuale a confirmat că sensibilitatea școlii la subiectele sexuale nu se diminuase faţă de perioada copilăriei mele.

— De vreme ce nu implică oameni, nu este pornografie, le-am comunicat directoarei și lui Iepure, când am fost chemat pentru explicaţii.

În ciuda protestelor mele, Roşie îşi luase liber de la serviciu ca să mă însoţească. („Sunt convinsă că te descurci, dar, fiindcă e vorba de ceva oficial legat de Hudson, vreau să fiu și eu acolo.”)

— Haide… a dat să spună Iepure.

Dar directoarea l-a întrerupt.

— Aveţi perfectă dreptate. Și aţi găsit o modalitate de a deschide acest subiect, care poate fi dificil pentru mulţi părinţi. Atât doar că am fi preferat ca Hudson să nu fi adus filmuleţul la școală.

— Ceilalţi copii au fost deranjaţi de el?

— Cred că *deranjaţi* nu e termenul potrivit, a comentat Iepure. Problema sunt părinţii. Deocamdată nimeni n-a zis nimic, dar avem niște personaje destul de ciudate. Sau, altfel spus, avem părinţi foarte diferiţi.

Tatăl lui Blanche și fânul Casei Albastre.

— Sinceră să fiu, a continuat directoarea, nu ne facem prea multe griji, dar trebuie să spunem ceva, în cazul în care ar apărea vreo plângere. Sunt convinsă că astfel de înregistrări sunt disponibile pe internet – de altfel, și la televizor poţi să vezi așa ceva. Ursul polar care-și rupe…

— Osul penian.

— Mulţumesc… le-ar putea da de gândit unora dintre băieţii de gimnaziu. Dar vrem neapărat să revenim la ceea ce am discutat anterior. De fiecare dată când Hudson face un lucru care e puţin ciudat…

— Asta întărește opinia că e autist, a spus Roşie.

— Că *suferă de autism,* a corectat-o directoarea.

Soţia mea a inspirat sonor. Am bănuit că era pe punctul să adopte poziţia lui Liz Activista, care era acum și a noastră, dar care ar fi provocat, în mod inevitabil, o deviere de la subiect. Cu abilitate, m-am întors la firul anterior al discuţiei.

— Tema acestei întâlniri a fost filmuleţul despre sex și ar trebui să confirmăm faptul că am rezolvat această situaţie înainte să trecem la celelalte probleme, am intervenit eu.

Iepure a râs.

— Scuze, nu te supăra, dar e uluitor. Tu și Hudson…

Soţia mea a sărit și i-a completat fraza:

— …sunteţi doi oameni diferiţi, iar noi ne aflăm aici ca să vorbim doar despre unul dintre ei, nu-i așa? Ţin minte că data trecută au fost aduse în discuţie niște probleme legate de sport. Care au contribuit la ideea că Hudson ar putea *să fie autist.* Situaţia asta s-a schimbat?

— Păi, am fost într-adevăr foarte surprinși de performanţele lui de la carnavalul de înot, a răspuns Iepure. Cu atât mai mult cu cât are o scrisoare prin care e scutit de înot – poate ar trebui să reveniţi asupra *acestei* situaţii. Dar înotul e un sport individual. Hudson nu e un jucător de echipă. Presupun că-i e dificil să se pună în locul altcuiva.

— Vrei să spui că-i lipsește *empatia,* a zis Roşie. Mă

întreb ce te-a făcut să te gândești la asta?

— Păi, da, ăsta e cuvântul: empatie. Și cred că noi toţi știm că lipsa de empatie e o caracteristică, vine la pachet.

— Deci, a intervenit directoarea, ne-am mai gândit la o evaluare?

— Da, i-a replicat soţia mea, și momentan răspunsul e „nu”. Școala acceptă asta?

— Ei bine, noi nu putem decât să-i sfătuim pe părinţi, a spus directoarea. Asta dacă nu cumva situaţia escaladează. Dar trebuie să vă atrag atenţia că, dacă Hudson devine violent, deși noi sperăm ca asta să nu se întâmple, însă în lipsa unui diagnostic… Dacă asta se va întâmpla, totul se va schimba.

— Sunt convinsă că asta e regula care se aplică în cazul oricărui copil, a remarcat Roşie.

— Firește!

— Și sunt convinsă că aţi fi la fel de îngrijoraţi din cauza abuzurilor verbale.

— Păi, da, așa cum am mai spus…

— Am pomenit abuzurile verbale fiindcă se pare că fiului nostru i s-a pus o poreclă foarte neplăcută. *Urâciosul.* Și indiferent ce temeri aveţi în privinţa lui, nu cred că fiul nostru a făcut vreun lucru care să justifice această poreclă.

— Nu, a confirmat directoarea. În niciun caz! Am să văd ce pot să aflu în acest sens. Și îmi pare rău că întâlnirile astea au început să devină ceva mai dese decât ne-ar plăcea.

— Am remarcat ceva, s-a vârât și Iepure în discuţie, și vă rog să nu-mi interpretaţi greșit cuvintele. Dar, în fiecare an, la prima oră, îmi dau seama imediat care sunt cei trei sau patru copii care o să-mi consume cel mai mult timpul. Ceea ce nu spun că e rău.

— E vorba de principiul Pareto, i-am comunicat eu. Sau de așa-zisa regulă optzeci / douăzeci, care se aplică în cazul oricărei proprietăţi sau situaţii normal distribuite. Prin urmare, este ceva de așteptat. Și eu trec prin aceeași

experienţă când predau la universitate. De la prima oră de curs, identific acel grup de mici dimensiuni care va avea nevoie de maximum de instrucţiuni ca să-și realizeze sarcinile și care va contesta evaluările.

— Situaţia, Don, e puţin diferită la școala primară, mi-a replicat Iepure.

— Nu cred că Don a încercat să-ţi spună ceva, Neil, a zis Roşie. Pur și simplu și-a manifestat empatia.

20

— Ești sigur că n-ai uitat nimic? Niște bitter cu merișoare condimentat sau niște ascuţitori?

— Niciunul dintre cocktailurile de pe lista propusă nu necesită bitter cu merișoare, condimentat sau nu. Și nici ascuţitori…

— Am glumit, m-a lămurit Amghad. Ăsta e cel mai detaliat plan pe care l-am primit vreodată. Aș putea să-l trimit firmei de amenajare exact așa cum e. De fapt, întâi o să scriu un rezumat, dacă văd anvergura proiectului să nu creadă că trebuie să ne dea un deviz pentru reamenajarea Hiltonului din Dubai.

— Ești mulţumit de conceptul estetic?

Amghad a fluturat mâna, indicând laboratorul gol.

— E niţel cam sovietic pentru gustul meu, da’ putem să-l schimbăm dacă nu merge. La fel și toaletele unisex. Despre amortizarea fonică nu știu prea multe, da’ se pare că te-ai documentat tu destul.

— Ai citit specificaţiile aplicaţiei?

— Aia cu sistemul de comandă? Chestiile de calculator le las în seama ta.

Din pricina unui incident în care Blanche fusese implicată în tramvai, cauzat de problemele ei de vedere, și pentru că ulterior suferise abuzuri verbale din partea unui alt pasager, Allannah venea acum și o lua în fiecare zi de la școală. De două ori pe săptămână, unul dintre noi îl lua la el pe copilul celuilalt. Allannah mi-a *mulţumit* pentru filmuleţul cu copulaţia animalelor. Ei îi fusese greu să aducă în discuţie subiectul – și, *așa cum îmi și fusese intenţia,* filmuleţul oferise exact fondul de informaţii

necesar și o determinase pe Blanche să-i pună mamei ei niște întrebări importante.

Allannah nu văzuse colajul de înregistrări video, așa că mi-am adus cu mine calculatorul și i l-am pus să ruleze chiar la ea în magazin.

— Presupun că tu, ca om de ştiinţă, nu te simţi stânjenit de lucrurile astea, a spus ea uitându-se la orgia cimpanzeilor bonobo.

— Toate discuţiile cu copiii sunt potenţial stânjenitoare, i-am răspuns, amintindu-mi că eu nu găsisem încă o modalitate prin care să-i comunic lui Hudson protocolul de salut.

I-am explicat lui Allannah problema mea.

— Lasă pe mine, mi-a zis ea. Și pe Blanche. Cred că să-l învăţăm pe Hudson cum să salute corect e un preţ mic pentru ajutorul tău de specialitate în privinţa educaţiei sexuale. Și cred că și lui Blanche o să-i prindă bine sfaturile legate de salut. Și ea e puţin nesigură uneori la capitolul ăsta, dar mie nu mi-a trecut prin minte c-aș putea s-o ajut în vreun fel.

În seara următoare, când Roşie a sosit acasă, Hudson a ieșit din dormitorul lui, a ridicat un braţ și-a spus:

— Salut!

După ce băiatul s-a dus la culcare, soţia mea s-a întors spre mine:

— Mi s-a părut într-o dispoziţie bună. Cred că a început să se simtă ceva mai în largul lui.

Am considerat că acesta e momentul ideal să fac o trecere în revistă a progreselor. Roşie știa de iniţiativele mele cu mersul pe bicicletă, prinsul mingii și educaţia sexuală, deși impactul lor asupra lui Hudson nu fusese încă evaluat.

— Oricum, am spus, se pare că filmuleţul a încurajat-o pe Blanche să stea de vorbă cu mama ei despre subiectul ăsta.

— Nu știam că s-o ajutăm pe mama lui Blanche era parte din proiect.

Am simţit critica din replica soţiei mele. La rândul

meu, i-am spus că Blanche ne ajutase cu protocolul de salut, ceea ce, în opinia lui Rosie, generase dispoziţia îmbunătăţită a băiatului și starea lui de confort interior.

— Nu mi-ai spus că te-ai preocupat și de problema asta.

— Era puţin jenant.

Roşie a râs.

— Bine, presupun că aveţi voie să ţineţi și unele secrete așa, ca între băieţi. Atâta timp cât îmi ascundeţi doar asta!

Pentru următoarea mea vizită la Allannah pregătisem și alte materiale pe tema vaccinării, însă, când am ajuns acolo, Blanche a apărut cu o cutie de pantofi și ne-a întrebat dacă n-ar putea să meargă ea la noi. S-a dovedit că, în cutia de pantofi, fetiţa avea un șobolan mort – care, din fericire, nu începuse încă să emane mirosuri.

— Putem să-l disecăm? m-a întrebat Blanche. A murit abia ieri. Și nu m-am atins de el – l-am înfășurat într-un șervet de bucătărie și l-am pus în frigider.

— De unde l-ai luat? m-am interesat eu.

— Din bucătărie. Probabil că după aceea ar fi trebuit să-l pun în mașina de spălat, nu-i așa?

— Corect. Dar întrebarea mea a fost imprecisă. De fapt, am vrut să știu de unde ai luat șobolanul, nu șervetul de bucătărie.

— A montat tata o capcană. Ca să protejeze quinoa.

— Aș fi crezut că părinţii tăi se opun uciderii animalelor.

Presupunerea mea se baza pe un stereotip, dar bănuiam că statisticile ar fi susţinut-o.

— E aproape imposibil să cultivi și să depozitezi cereale fără să ucizi animale. Cum ar fi șobolanii de pe câmp. Sau gândacii. Tata spune că toate animalele au suflet, deci nu e mai grav să omori un șobolan decât un gândac sau o vacă.

În ciuda vizitelor numeroase acasă la Blanche, nu ajunsesem încă să-l întâlnesc pe tatăl ei, homeopatul, care lucra la etaj. Profesia pe care şi-o alesese sugera că e o

persoană extrem de credulă, dar învăţasem că oamenii cu credinţe iraţionale într-un domeniu puteau să fie cât se poate de raţionali și de logici în alte domenii. Logica privind sufletul animalelor – care putea fi ușor adaptată și adusă în sfera raţionalităţii prin înlocuirea „sufletului” cu „sistemul nervos central” – era acceptabilă și așteptam cu nerăbdare s-o folosesc în dezbaterile mele cu veganii.

— Deci nu sunteţi vegetarieni? am întrebat eu odată, într-o astfel de discuţie.

— Ba suntem, dar din motive de sănătate. Și mâncăm și pește. Uneori. Nu balene, evident.

— Balenele nu sunt pești, a intervenit Hudson. Cu toate astea, v-aţi alege cu o cantitate uriașă de hrană contra unui singur suflet.

Am disecat șobolanul. Blanche a realizat ea însăși unele dintre operaţiuni, sub supravegherea mea, în timp ce Hudson îi ţinea lupa.

— Ai făcut o treabă extraordinară, am felicitat-o pe Blanche când ne dezinfectam mâinile. În mod cert, ar trebui să iei în considerare posibilitatea să devii om de știinţă. Vrei să vezi un film despre cum se disecă un animal mai mare?

— Blanche trebuie să se ducă acasă, a spus Hudson.

Ulterior, Roşie a fost surprinsă de interesul constant manifestat de fetiţă în legătură cu disecţiile.

— E un copil ciudat, a remarcat soţia mea. Din multe puncte de vedere.

— Dar e și prietena cea mai bună a lui Hudson.

Soţia mea a râs.

— S-ar putea să existe o legătură între cele două lucruri.

La următoarea vizită făcută părinţilor mei, Roşie ne-a însoţit și ea în Toyota lui Phil.

Starea tatălui meu părea să nu se fi modificat, însă mama ne-a comunicat că, în opinia doctorului, tata era „foarte aproape de sfârșit”.

Toţi trei am intrat în camera lui, dar tata ne-a cerut mie și lui Rosie să ieșim.

Hudson a ieșit, la rândul lui, după câteva minute.

— Despre ce aţi vorbit? l-a întrebat Roşie.

— Despre diferenţa dintre *efect* și *a afecta,* i-a răspuns băiatul. *Efectul* e un substantiv, iar *a afecta* e un verb, dar există și niște excepţii importante, niște transformări. Crezi că eu am un *afect* ciudat?

— E posibil. Mi-e greu să-mi dau seama, fiindcă sunt obișnuită cu tine.

— N-a fost o întrebare. Ţi-am dat un exemplu de transformare, de *afect* ca substantiv.

Hudson și-a continuat explicaţia, în timp ce mama și Roşie au pregătit ceaiul. Era plăcut să purtăm o conversaţie în care să facem schimb de informaţii solide, fără urmă de ambiguitate.

— Bunicu' vrea să-mi aduc aminte de el de fiecare dată când o să văd că *efect* și *afect (a)* sunt folosite incorect.

— Nu va trebui să faci vreun efort. Lucrul ăsta o să se întâmple automat.

— Bunicu' vrea să știe și dacă i-ai adus CD-ul. Cred c-o să ai probleme mari dac-ai uitat.

Dar nu uitasem: cumpărasem înregistrarea. Rareori eu și tata nu ne transmiteam nevoile detaliat.

— Uită-te. În stativ, a șoptit tata, indicând colecţia de CD-uri.

— După ce?

— După ăsta. Simfonia a IX-a. Nu e acolo. Nici măcar versiunea lui von Karajan. Asta e ultima simfonie pe care a compus-o Beethoven, iar mama ta mi-a luat CD-ul fiindcă i-a intrat în cap că, după ce le ascult pe toate, o să dau ortu' popii. Așa că, acum, am audiat absolut toate creaţiile lui Beethoven – toate cele care au supravieţuit, iar pe unele dintre ele chiar de mai multe ori –, cu excepţia ăsteia. Deci pune-l și hai să vedem ce se-ntâmplă.

— Vrei să-i spun mamei?

— Nu! Nu acum.

Tata a fluturat din mână, arătând din nou către înregistrările cu operele lui Beethoven.

— Avea cincizeci și șase de ani când a murit. Și toate astea. Știi cum a murit?

— Nu.

Mi se părea că nu e o informaţie care să aibă vreo utilitate, însă, în mod evident, ea îl afecta profund pe tata.

— Era pe patul de moarte și de-afară s-a auzit un tunet însoţit de fulgere, iar Beethoven s-a ridicat brusc în capul oaselor. Și, în clipa aia, și-a dat sufletu'. Așa scrie în biografia lui. Nu că lucrurile astea ar fi credibile.

Eu și tata am ascultat în liniște simfonia, preţ de o oră și nouăsprezece minute. Secţiunea corală îmi era familiară și am considerat că reprezintă preludiul potrivit pentru o moarte asemenea celei a lui Beethoven. Când ecranul CD-playerului a indicat că muzica se terminase, tata era încă în viaţă.

— Gata cu superstiţiile, a comentat el. Poţi să-i zici maică-tii că s-a înșelat. Pune Opusul 27, Nr. 2. Nu e cea mai complexă bucată, dar de câteva luni nu ascult decât muzică clasică.

Dacă aș avea mai mult timp la dispoziţie, aș încerca să trec și la Mozart. Se spune că este cam la același nivel.

Am găsit CD-ul – *Sonata lunii* – și i l-am dat să-l verifice.

— Pune-l și du-te și prepară-mi un cocktail.

— Vrei un cocktail?

— Trebuie să-ţi spun de două ori? Eşti barmanul celebru din New York, dar nu mi-ai preparat niciodată un cocktail. Descurcă-te cât de bine poţi cu ce găsești în dulap. Prepară unul și pentru tine, pentru Roşie și pentru maică-ta. Cocktailuri – cine s-ar fi gândit c-ai avea aplecare spre așa ceva?!

Și tata mi-a dat CD-ul.

— Știi, m-am temut pentru tine, da' până la urmă m-ai surprins.

Am pus *Sonata lunii* și, împreună cu Rosie, am pregătit niște Boston Sour, cea mai bună variantă de cocktail dată fiind selecţia limitată de ingrediente. Când am terminat de preparat siropul, de stors lămâile, de

separat ouăle, de turnat whisky-ul și de amestecat totul cu gheaţă, muzica încă mai cânta, dar tata murise.

Pe drumul înapoi către Melbourne, spre care am pornit mult mai târziu decât plănuiserăm iniţial, din cauza necesităţii de a ne anunţa rudele, de a organiza scoaterea din casă a trupului tatii și de a-i oferi mamei mele sprijin emoţional, Roşie a propus să ne oprim în oraș, la o pizza.

— Dar era programat să mâncăm acasă, a protestat Hudson.

— Trebuia neapărat să plecăm de-acolo, i-a explicat Roşie. Bunica ta n-a vrut să mănânce și nu puteam să-i cerem să ne gătească. Da' eu mor de foame!

Într-adevăr, mâncarea era neapărat necesară. Terminaserăm de băut cocktailurile, fratele meu, Trevor, ajungând la timp ca să-l consume pe cel rămas fără destinatar, iar mama păruse a fi stabilă din punct de vedere emoţional.

— Aţi zis c-o să mâncăm acasă, a insistat Hudson. Toată ziua abia am aşteptat cina!

Duminica era unica zi din săptămână când găteam feluri separate: o varietate de pește cu carne roșie pentru Roşie și carne de alt tip pentru Hudson și pentru mine. În frigider aveam un pui, din care voiam să prepar sandviciuri luni și miercuri. Orice modificare de program era iritantă, dar de această dată Roşie avea dreptate.

— Din păcate, nu avem când să ajungem acasă, să gătim și să mâncăm fără să pierdem din timpul dedicat somnului și, probabil, să ne alegem și cu o indigestie.

Soţia mea oprise maşina în faţa pizzeriei.

— Iar mâine te duci la școală, a concluzionat ea.

— M-am trezit târziu, deci pot să mă culc târziu.

— Tatăl tău și cu mine simţim nevoia să mâncăm. O să luăm pizza. Îţi place pizza.

— Nu duminică seara. Pot să sar dimineaţă peste citit și să mă trezesc mai târziu.

— Dacă poţi să-ţi modifici programul de dimineaţă, atunci poţi să-ţi modifici și programul de astă-seară.

— A fost o zi groaznică! A murit bunicu'. Vreau să

merg acasă și să mănânc pui.

— A fost o zi groaznică pentru noi toţi! Pentru bunica, pentru…

Era evident că fie polemica ar fi continuat la infinit, fie Roşie trebuia să cedeze. Eram convins că Hudson nu avea să se răzgândească. Și, în clipa următoare, m-am trezit rostind niște cuvinte care parcă îşi aveau originea într-o altă zonă a creierului meu.

— Ajunge! Mama ta și cu mine o să intrăm și o să ne luăm pizza. Poţi să rămâi în mașină dacă vrei, sau poţi să intri și tu cu noi, fie că mănânci, fie că nu. Dacă vrei să-ţi iei ceva din frigider când ajungem acasă, treaba ta! Dar nu accept să ne ţii ostatici prin comportamentul ăsta!

Roşie părea complet uluită.

Am coborât din mașină și-am intrat în pizzerie. Soţia mea m-a urmat, iar Hudson a rămas în mașină. Roşie a comandat și pentru el o pizza mică și i-a dus-o afară. N-am verificat dacă băiatul a mâncat-o sau nu: pe drumul spre casă a adormit, iar Roşie a rămas tăcută în timp ce eu conduceam. Îmi aminteam de o perioadă când și eu fusesem la fel de inflexibil ca Hudson, când și eu mă blocam involuntar într-o atitudine nerezonabilă. Și, din câte se părea, îmi aminteam și cum gestionase tatăl meu acele episoade. În ziua când tata a murit, subconștientul mi-a livrat un mesaj din care am înţeles că o fărâmă din părintele meu supravieţuise.

21

Este un fapt recunoscut – și susţinut de cercetări ştiinţifice – că, în general, oamenilor nu le place să vorbească în public, din cauza temerii că vor comite o greșeală care va fi remarcată de ceilalţi. Chiar și eu, ca universitar stăpân pe domeniul său, întâmpinam probleme în acest sens.

Ocaziile sociale sunt și mai periculoase. Făcusem tot ce putusem s-o conving pe mama că era preferabil ca altcineva să rostească discursul funerar dedicat tatii, însă ea a încheiat discuţia cu un contraargument convingător:

— Atunci înseamnă că trebuie să-l rog pe unchiul tău

Frank

Unchiul Frank ţinuse un discurs insultător, camuflat sub haina umorului, când împlinisem douăzeci și unu de ani și, din câte se părea, supravieţuise de atunci și până acum, deși soţia lui, mătușa Merle, murise în perioada în care noi locuiam în New York. Probabil că unchiul Frank avea cel puţin optzeci și cinci de ani, însă bănuiam că orice schimbări s-ar fi produs pe parcurs în fiinţa lui, erau în sens negativ. În absenţa vreunei remarci hilare pe care s-o facă pe seama tatii, era clar că unchiul Frank s-ar fi folosit de această ocazie ca să facă glume pe seama mea.

Aveam la dispoziţie patru zile în care să-mi pregătesc discursul, astfel că am suspendat Proiectul Hudson și dezvoltarea aplicaţiei pentru Bibliotecă. Până la moartea tatii, această a doua sarcină îmi ocupase aproape tot timpul liber din program. Acum însă mă simţeam incapabil să mai codez ceva. Deși creierul meu nu părea să resimtă acea emoţie specifică denumită „suferinţă”, gândurile îmi fuseseră dominate – copleșite – de amintiri din perioada copilăriei și de cele ale ultimelor clipe pe care le petrecusem împreună cu tata.

— Fiecare suferă în felul lui, mi-a spus Roşie. Cred că tu ești așa de… cerebral… încât îţi traduci șocul mai curând în gânduri decât în sentimente. Dacă are vreo logică ce spun.

Avea.

— Dar, din cauza asta, mi-e incredibil de greu să scriu necrologul.

— Don, trebuie să spui doar câteva cuvinte. Poate să povestești și câteva episoade din viaţa lui. Prea te chinui cu treaba asta!

Era ora 4: 58 a.m. și o trezisem pe Rosie dându-mă jos din pat ca să-mi notez o idee pe care, dacă m-aș fi culcat la loc, riscam s-o pierd.

Soţia mea s-a ridicat în capul oaselor.

— Oricum și Hudson o să se trezească peste douăzeci de minute.

Am făcut cafeaua, iar Roşie a adus un pix și hârtie.

— Care-i cea mai frumoasă poveste legată de tatăl tău pe care ţi-o aminteşti?

— Tata n-a făcut nimic remarcabil.

— Da’ atunci când a construit pătuţul izolat fonic pentru Hudson? Asta-i o poveste grozavă. Arată că tatăl tău a fost un om generos, inteligent, puţin ciudat.

— Crezi că tata a fost ciudat?

— Cred că Papa e catolic?! Sigur că era ciudat! Nu știi cum avea aranjate toate produsele în magazin?

— Eu am pus bazele aranjamentului ăluia. Acum patruzeci de ani.

— Ei, poftim, asta-i o altă poveste grozavă! Sau ce zici de faptul că a audiat tot ce a compus Beethoven și a murit după ce i-a ascultat și ultima lucrare? Cu asta trebuie să închei.

— Cei care vor veni la înmormântare vor ști deja toate episoadele astea.

— Dar nu-i informezi – le aduci aminte. Ai și ceva ce te-a învăţat tatăl tău?

— Considera că să mă înveţe ceva e un proces frustrant. Obișnuia să spună „Știi atâtea lucruri” – fiindcă obţineam note bune la școală – „și nu poţi să…?”. Eram incompetent când venea vorba de multe sarcini fizice, ceea ce era enervant având în vedere că dădeam o mână de ajutor într-un magazin de feronerie.

— Chiar așa? Se aștepta ca inteligenţa ta să te facă priceput la chestii mecanice?

— Nu chiar. Spunea că-mi lipsește înţelegerea lor, bunul simţ. Și probabil că avea dreptate. Am făcut niște prostii incredibile!

— Ca Hudson, care a pus siropul de arţar în sertarul cu ustensile când stăteam în New York?

— Corect. Am și spus multe prostii – clienţilor și furnizorilor. Și conștientizam că simt niște prostii – chiar imediat ce le rosteam.

— Dar tot ăi reușit să înveţi, nu? Tatăl tău a insistat. Ăsta e un lucru extraordinar de pozitiv pe care poţi să-l spui despre el. Poate că ai și vreo poveste autoironică

despre cum ai dat-o-n bară cu ceva, iar tatăl tău te-a învăţat…

— Despre asta ai putea să-l întrebi pe unchiul Frank. El ţi-ar oferi numeroase exemple.

— Hei, nu te supăra! Fără tatăl tău, ai fi devenit un cu totul alt om. Iar omul care ai devenit e unul bun. Mai mult decât bun. Deci îi eşti dator tatălui tău. Iar eu îi sunt datoare la rândul meu.

— Când aveam şase ani, ceilalţi copii se jucau cu seturi Lego şi Meccano. Însă mie tata mi-a confecţionat cel mai grozav set de construcţii din lume, folosind piese de feronerie comerciale.

Sfatul primit de la Rosie în legătură cu abordarea necrologului a dat rezultate. Spre surprinderea şi disconfortul meu, când mi-am început discursul, am constatat că vocea îmi e afectată de emoţii. După aceea însă mi-am recăpătat controlul. Aula Institutului de Mecanică era aproape plină: tata era cunoscut de multă lume în comunitate şi continuase să-l ajute pe fratele meu în magazin până de curând. Spre uimirea mea, în sală erau prezente şi unele persoane care nu-l întâlniseră pe tata decât de câteva ori sau niciodată şi care totuşi bătuseră drumul până în Shepparton: Phil, Claudia („Reprezint întreaga familie Barrow”), Dave şi Sonia, Laszlo şi Frances Fumătoarea Ocazională şi – absolut uluitor!

— Amghad, Minh şi Simon Lefebvre. Iuda.

— Măcar vede că-mi iau liber şi pentru altceva în afară de Hudson, a comentat Roşie.

Iuda stătea lângă Claudia, care-l părăsise pe motiv de infidelitate şi-i inventase această poreclă insultătoare. Era de-a dreptul incredibil!

Îmi aminteam acum că, uneori, folosisem setul de construcţii împreună cu alţi doi băieţi, prin urmare, în mod indirect, tata îmi facilitase şi o oarecare doză de interacţiuni sociale. Eu unul fusesem interesat să adun şi să organizez piesele componente, al căror număr creştea la zilele mele de naştere şi de Crăciun – ideea de a construi ceva, efectiv, nu mă prea atrăsese.

Am încheiat discursul cu povestea privind proiectul Beethoven, apoi m-am întors la scaunul meu, între Roşie și mama. Care plângea – ceea ce era de înţeles. Principalul meu sentiment era unul de ușurare: consideram că mă descurcasem acceptabil.

După care: dezastru! Preotul a anunţat că mai e o rudă care urmează să spună „câteva cuvinte”. Nu-l văzusem de ani de zile, iar acum ajunsese un bătrân decrepit, la nivel fizic, care se deplasa într-un scaun cu rotile. Cu ajutorul fiicei lui – verișoara mea Lynda –, ruda în cauză a izbutit să se ridice în picioare ca să se adreseze celor veniţi la funeralii.

— Cine e? s-a interesat Hudson, aplecându-se înspre mama lui.

— E străunchiul tău Frank. Fratele bunicii. E foarte bătrân și suferă de Alzheimer. Nu lua în seamă ce o să spună!

— Jim n-a fost un tip prea sociabil, a început unchiul Frank și, în mod inexplicabil, lumea a râs.

Poate că îi ofereau reacţia pe care o căutase întotdeauna dintr-un soi de bunătate manifestată faţă de un om în vârstă.

— Familia mea n-a fost prea încântată când Adele ne-a anunţat c-o să se mărite cu el. Ni se părea că e un fel de geniu. Și s-a dovedit c-am avut dreptate.

Alte râsete.

— N-am putut să-l conving să intre în masonerie. I-am zis: „Nu trebuie decât să crezi într-un arhitect suprem și să vrei să petreci ceva timp bând și stând la taclale cu semenii tăi”. La care el mi-a răspuns: „Niciuna, nici alta, Franklin!”

Judecând după reacţia publicului, se părea că unchiul Frank reușise până la urmă să-și bată joc de tata – cu toate că și eu i-aș fi dat cam același răspuns la oferta de a adera la loja masonică.

— Mă cam luam de el, în glumă, desigur, însă el credea că totul era cât se poate de serios. Dacă foloseam incorect substantivele și verbele, mă corecta imediat. Însă,

când am renovat clădirea lojii masonice, ne-a donat toate lucrurile de care am avut nevoie și-a stat alături de noi în fiecare secundă când nu trebuia să fie prezent în magazin, ca să se asigure că totul e ca la carte. Lui Jim nu-i plăceau lucrurile făcute de mântuială.

Unchiul Frank s-a oprit și și-a șters ochii cu o batistă. Mama, care mai devreme râsese împreună cu ceilalţi de comentariile unchiului Frank, începuse din nou să plângă.

— Mulţi dintre voi, cei prezenţi azi aici, ştiţi că în urmă cu mulţi ani am fost cât pe ce s-o fac latră, iar cel care m-a ajutat să revin pe calea cea bună a fost Jim. Știa foarte clar ce e bine și ce e rău. Și dacă înainte nu eram sigur, atunci am înţeles că sora mea privise în adâncul lui și văzuse ce fel de om era cu-adevărat. Jim nu era dispus să-și lase nici copiii să facă lucrurile de mântuială. Sunt convins că lor nu le-a convenit întotdeauna. Cu toţii, până și Michelle, pe care am pierdut-o când era încă mult prea tânără, s-au confruntat cu… diverse… provocări, dar Jim n-a vrut să-și lase copiii să iasă în lume și-acolo să primească loviturile pe care le primise el… însă asta e altă poveste.

Lynda l-a tras de braţ, dar bătrânul i-a dat înainte.

— Știu cât de mândru a fost Jim că Trevor a păstrat magazinul pe linia de plutire și știu cât de mândru a fost de Don, care tocmai a ţinut un discurs atât de frumos. Și știu cât de mândru a fost și de tânărul Hudson. Jim și-a iubit nepotul. Și…

Unchiul Frank a început să vorbească mai rar. Se uita prin sală și era clar că-și pierduse concentrarea.

— Pur și simplu, nu pot să vă spun cât de multe a făcut Jim pentru Merle și mine.

— Pentru Merle și *pentru* mine.

Vocea lui Hudson a răsunat în sală, însă, la doar câteva secunde după ce a închis gura, am văzut că fiului meu îi era rușine de ce făcuse.

Au urmat un ropot de aplauze și multe râsete și atunci Lynda a profitat de ocazie și l-a ajutat pe unchiul Frank să se așeze la loc în scaunul cu rotile. Cred că eu și Hudson eram singurii care nu râdeam. Știam – așa cum în

mod cert știau și ceilalţi – că intervenţia copilului fusese accidentală, dar și că, peste doar un an sau doi, un astfel de comportament n-avea să mai fie amuzant.

Deși era o reacţie normală la înmormântarea unui membru al familiei, am fost surprins să mă trezesc plângând. Unchiul Frank avusese dreptate: tata îşi făcuse o prioritate din a mă învăţa acele abilităţi care aveau să-mi fie utile atât la școală, cât și în viaţa de adult. Iar eu îl detestasem pentru asta.

Priveghiul s-a ţinut în casa părinţilor mei. Iuda m-a felicitat pentru discurs și m-a încurajat să mă întorc la serviciu.

— Eu aș zice să înfrunţi comisia. Pune-o pe femeia africană să te susţină. N-o să aibă curajul s-o înfrunte și pe ea, tu scapi de problemă și ne faci și nouă, celorlalţi, un bine.

Apoi a râs.

— În timpul zilei trebuie să am grijă de fiul meu. Dacă m-aș întoarce la serviciu, Roşie ar trebui să revină la postul part-time. Sfatul tău se opune propriilor tale interese.

Iuda a râs din nou.

— Așa sunt eu: mereu mă preocup de binele celuilalt! Dar, Don, vreau să știi că-mi dau seama că Rosie se chinuie să ţină în echilibru serviciul și viaţa de familie. Dacă, la un moment dat…

— Credeam că proiectul se desfășoară conform programului. Și că cercetările-pilot produc rezultate interesante.

— Asta așa e. Dar îmi închipui că ei îi e greu să-și facă timp pentru toate astea.

Hudson s-a dus să se culce în camera care odinioară fusese a surorii mele – asta după ce o convinsesem pe mama că băiatul nu avea nevoie de o doză în plus de confort: adică nu avea nevoie să doarmă împreună cu câinele. Roşie se așteptase ca fiul nostru să fie tulburat de schimbarea de program, dar eu îi explicasem situaţia în avans, punând accent pe faptul că trebuia să lipsească

două zile de la școală.

Mai rămăsese puţin scotch, iar fratele meu, Trevor, ne-a rugat pe mine și pe Rosie să mai preparăm niște cocktailuri. Scotch-ul era unul ieftin, pe care eu nu l-aș fi comandat sub nicio formă pentru Bibliotecă. Însă cu lămâi din copacul din grădină și cu talentul lui Rosie, rezultatul a fost la fel de bun ca versiunea preparată cu whisky irlandez Yellow Spot.

Mama voia să spunem povești despre tata – dar ea a fost cea care a spus cele mai multe.

— Ţii minte când l-ai lăsat pe băieţelul ăla handicapat să câştige turneul de karate? Tatăl tău a fost așa de mândru de tine!

Era fantastic cât de multe greșeli reușise să îndese într-o afirmaţie atât de scurtă. Fusese vorba de aikido, nu de karate, și de o singură luptă într-o rundă inaugurală, nu de un întreg turneu. Iar băiatul în cauză nu fusese un băieţel, așa cum nu fusese nici handicapat – ci doar un puști mai stângaci. Și – ceva ce mama nu știa – mai înainte eu făcusem un lucru absolut groaznic: la școală, îi pusesem intenţionat piedică puștiului în cauză, luând parte la o sesiune de bullying – care de obicei îmi era adresată mie.

Nu fusesem prins, însă pedeapsa pe care mi-o impusesem singur fusese mult mai severă decât orice sancţiune aș fi primit din partea școlii. Săptămâni de-a rândul fusesem obsedat de ce făcusem și de ce spunea asta despre caracterul meu. Când părinţii băiatului l-au înscris la cursurile de autoapărare, din același motiv pentru care mă înscriseseră și pe mine ai mei, l-am ajutat și am conceput un plan prin care să-mi răscumpăr greșeala.

Mama nu avea de unde să știe detaliile astea, dar greșise în privinţa unui aspect *major.*

— Tata n-a fost mândru de mine. M-a criticat pentru că am pierdut.

— Donald, nu-i adevărat! N-ar fi făcut asta niciodată! Și, oricum, ţin bine minte.

— Și eu ţin minte. Mi-a tot zis că…

Mama a început să râdă.

— Te-a tachinat. Dar tu luai totul literalmente. Tatăl tău nu era prost. Știa exact ce făcuseși și-a fost foarte mândru de tine. Întotdeauna a fost mândru. De voi toţi.

Trevor a tușit.

— A mai rămas ceva din tratamentul ăla pentru răceală?

I-am umplut din nou paharul cu lichidul din shaker. Trevor a băut aproape toată cantitatea pe nerăsuflate, după care a pus paharul pe masă cu un gest hotărât.

— Ei bine, oameni buni, mi-am promis de mult că, atunci când o să vină ziua asta, o să fac ceva care sper să nu supere pe niciunul dintre voi. Dar am aproape cincizeci de ani și cred că ar trebui să știţi că sunt homosexual.

Incredibil! Asta explica faptul că fratele meu nu avusese niciodată o parteneră de viaţă, dar, din câte știam, nu avusese vreodată niciun partener. În trecut, Trevor sugerase c-ar fi fost posibil *ca eu* să fiu homosexual, iar sugestia lui îmi dăduse de înţeles că vedea această posibilitate ca pe ceva negativ – o atitudine care îmi dovedea că e cam necioplit.

Mama a izbucnit în râs.

— Trevor, sigur că ești homosexual! Eu și tatăl tău știm asta de mult timp!

Am interpretat reacţia lui Trevor ca intrând în categoria „sunt stupefiat”. Au trecut mai multe secunde până când fratele meu a fost capabil să vorbească:

— De ce nu…

— Ăsta nu-i genul de lucru despre care se vorbește așa, pe faţă, nu crezi? Și amândoi am considerat că nu te-ai fi simţit confortabil știind că noi știm. Însă pe tatăl tău nu l-a deranjat niciodată. Atât timp cât nu te afișezi ostentativ, firește.

Sperasem ca somnul să-mi fie mai liniștit acum, că lăsasem în urmă obligaţia de a vorbi în public. Deși anunţul lui Trevor fusese surprinzător, era puţin probabil ca situaţia lui să aibă vreun impact asupra vieţii mele. Însă trebuia să revizuiesc Proiectul Hudson.

Asemănările cu felul în care fusesem crescut erau

evidente. Tata ar fi considerat probabil că-i apreciasem ajutorul, însă cooperarea mea fusese motivată de dorinţa de a-i obţine aprobarea. Bănuiam că Hudson simţea același lucru și că incidentul cu pizza fusese o manifestare a nemulţumirii lui de fond în ceea ce mă privea. Eram satisfăcut de analiza mea, dar nu și de concluzia pe care o trăsesem.

De dimineaţă, Roşie a spus:

— Ai de gând să-l înveţi ceva pe Hudson azi?

— Nu, în mod normal ar fi la școală. Deci nu am nimic plănuit.

— Foarte bine. Ar trebui să facem ceva care să-l bucure.

— E o idee excelentă!

Răspunsul lui Hudson a fost instantaneu.

— Clunes e pe drumul spre casă?

— De ce vrei să mergi în Clunes?

— Pentru că e capitala anticariatelor. Dar trebuia să-mi fi spus c-o să ajungem acolo. Aș fi luat cu mine niște cărţi pe care să le dau la schimb.

Am verificat traseul pe GPS:

— Putem să trecem întâi pe-acasă și să luăm cărţile.

— Cum? a exclamat Roşie. Nu mergem până acasă, din Shepparton, pentru ca apoi să ne ducem în Clunes și după aceea să ne întoarcem iar acasă. Asta înseamnă o grămadă de kilometri!

— O sută patruzeci. Din Northcote. Pot să merg doar eu cu Hudson. Tu poţi să dedici timpul ăsta serviciului, liniștită că nu e nevoie de tine acasă.

Am ajuns în Clunes la ora 3: 12 p.m. Pe drumul cu mașina, Hudson mi-a vorbit în detaliu despre cărţile pe care le căuta. La vârsta lui, eu citisem exclusiv cărţi de non-ficţiune, iar profesorii mă presau să-mi lărgesc orizontul de lecturi. Specializarea lui Hudson era diferită, însă directoarea ne făcuse o recomandare similară.

Am făcut un tur al anticariatelor. Hudson a discutat în detaliu cu vânzătorii, demonstrând cunoștinţe vaste, și le-a adresat solicitări punctuale. A vândut volumele pe

care le adusese cu el și, în locul lor, și-a cumpărat altele. Nu am detectat niciun comportament social nepotrivit în aceste interacţiuni cu adulţii. În timpul petrecut în fiecare magazin, mi-am făcut de lucru împrumutând de pe rafturi câte o carte, frunzărind-o și executând simultan niște exerciţii fizice pe podea.

În ultimul anticariat, m-am oferit să-i cumpăr fiului meu ce carte vrea, dar care să aibă orice alt subiect în afară de călătoriile în spaţiu. Hudson a conversat scurt cu proprietarul și a ales o carte de mari dimensiuni, cu ilustraţii, un volum despre moda din secolul XX. O opţiune incredibilă!

Totuși, n-am spus nimic și am plătit.

— Problema o reprezintă conflictul dintre dezvoltarea abilităţilor de viaţă ale lui Hudson și menţinerea unei relaţii pozitive tată-fiu, i-am spus lui Rosie în seara respectivă.

Soţia mea nu era însă convinsă.

— Dacă se răzvrătește puţin, păi, are unsprezece ani, e în pragul pubertăţii, încearcă să se adapteze la mutarea din New York, se confruntă cu unele dificultăţi și la școală, tocmai i-a murit bunicul, și-a construit o relaţie cu Phil… Pot fi multe cauze.

— Sunt de acord cu tine. Dar eu cred că problema o reprezintă încercările mele de a-l învăţa diverse lucruri.

Continuasem să reflectez la sentimentele mele în legătură cu încercările propriului tată de a mă modela astfel încât să devin un individ pe care el îl considera dezirabil. Privind retrospectiv, îmi dădeam seama că, în mare măsură, tata avusese dreptate, însă la nivel emoţional – deci iraţional – eu urâsem toate acele încercări. Dacă Hudson se afla în aceeași postură, atunci era clar că-mi iroseam timpul străduindu-mă să-l conving de valoarea abilităţilor pe care îmi doream să i le inculc. Fără voia mea, de-a lungul anilor învăţasem că argumentele raţionale rareori ies victorioase în lupta cu rezistenţa iraţională.

— Totuși, ce zici de faza cu înotul? a insistat Roşie. A

reușit să depășească un prag psihologic uriaș. Iar cu mersul pe bicicletă face progrese, nu-i așa?

Soţia mea avea dreptate. Hudson putea să fie învăţat unele lucruri. Atunci mi-a venit o idee.

— Phil l-a învăţat să înoate. Sau, de fapt, profesoara de la sala de sport. Lucy l-a învăţat să facă snowboarding. Tata i-a dat instrucţiuni pentru mersul pe bicicletă. Blanche l-a învăţat protocolul de salut.

— Asta zic și eu. A învăţat o grămadă de chestii.

— De la alţi oameni. Problema sunt eu. Fiindcă sunt tatăl lui.

Roşie a râs.

— Probabil ai dreptate. Sau, mă rog, într-o anumită măsură. Isaac ţi-ar ţine un discurs despre gelozia oedipiană. Presupun că de-asta avem școli.

— Și bunici, am adăugat eu.

Însă școlile și bunicii nu erau, în mod clar, de-ajuns în cazul ăsta. Soluţia mi-era acum limpede. Proiectul Hudson trebuia delegat.

Delegarea Proiectului Hudson rezolva două probleme: lipsa mea de cunoștinţe în mai multe domenii și nevoia de găsi timp ca să codez aplicaţia de comandă pentru Bibliotecă, cu care rămăsesem în urmă după decesul tatii.

După o analiză aprofundată, am hotărât că trebuia să apelăm la trei mentori cu abilităţi multiple.

— Pe Hudson l-ai întrebat? s-a interesat Roşie, înainte să apuc să-i numesc pe cei trei.

— Am zis că întâi trebuie să discut cu tine.

Era un răspuns just, deci nu anticipam obiecţii. Programul lui Hudson nu avea să se schimbe din punctul de vedere al timpului dedicat respectivelor activităţi.

— Phil o să se ocupe de dezvoltarea fizică și de sport, am spus.

— Până aici, nicio surpriză. Sper că nu vrei să-l pui pe Gene să-l înveţe despre relaţiile cu fetele.

— Evident că nu, a fost replica mea. Însă ambii lui copii vor avea contribuţii la Proiect. Eugenie o să ne ajute

cu matematicile și cu abilităţile sociale, iar Carl, cu aspectul personal.

— Cari e homosexual, nu?

— Corect. Bărbaţii homosexuali sunt recunoscuţi pentru cunoștinţele lor aprofundate în materie de stil și etichetă – chiar și în ceea ce-i privește pe heterosexuali.

— Aoleu! Alertă de stereotip!

— L-am ales fiindcă este proprietarul unui magazin cu haine bărbătești.

— De ce n-ai zis așa?

— Ţi-aș fi spus, dar tu ai vrut să discutăm despre orientarea lui sexuală.

— Tot mi se pare că povestea asta e ca un episod din *Queer Eye for the Straight Guy.*

— Presupui că Hudson e heterosexual. Dacă nu, Carl îi va oferi un model pozitiv, o alternativă la Trevor, care și-a petrecut toată viaţa trăind în minciună.

Nu pomenisem nimic despre cartea de modă.

— E ca în *Jaf în stil italian,* a comentat Roşie. Sper că n-ai de gând să aduni toată echipa și să le ţii un speech de îmbărbătare înainte să-i trimiţi la treabă.

Nu plănuisem așa ceva, dar ideea mi se părea bună – atât doar că soţia mea tocmai o respinsese.

Pe Hudson l-am convins ușor să primească meditaţii la matematică. Se obișnuise cu succesul și era frustrat că rămăsese în urmă.

— N-am mai meditat niciodată un puști de școală primară, da’ hai să vedem cum merge, a spus Eugenie când i-am telefonat. Iar faza cu chestiile sociale – pe vremuri, și eu am avut nevoie de cineva ca mine, așa că acum simt că-mi plătesc, într-un fel, datoria.

La sugestia lui Rosie, nu i-am spus nimic lui Hudson, în mod direct, despre rolul sporit al lui Phil. Pur și simplu, l-am rugat pe socrul meu să ne ajute cu abilităţile fizice de pe lista întocmită de mine, la care am adăugat fotbalul australian. Ar fi fost o prostie să nu profităm de un avantaj la îndemână: faptul că aveam o rudă care se pricepea, la nivel de expert, la acest sport.

— E campionul școlii la înot la o sută de metri, a spus Phil. Când jucam pentru Hawthorn, iar adolescentele umblau cu numărul meu de telefon pe tricouri, nimeni nu mă întreba dacă sunt bun la aruncatul cercurilor.

N-avea nicio noimă ce spunea Phil. Succesul lui venise tocmai din fotbal. I-am atras atenţia asupra acestui aspect.

— Dacă vrea să-și petreacă toată copilăria dând cu piciorul într-o minge încolo și-ncoace, ca apoi să joace două sezoane ca profesionist, dar să ajungă să cheltuiască pe operaţiile la genunchi și pe lucrările stomatologice mai mult decât a câştigat, atunci eu sunt omul cel mai potrivit să-l antreneze. Da' înainte o să-l întreb chiar pe el ce părere are.

— Nu trebuie să fie neapărat bun, i-am explicat eu. Doar să nu fie stânjenitor.

— Stânjenitor pentru cine?

Întrebarea era bună. Nu aveam indicii că Hudson se simte în vreun fel jenat sau că măcar îşi face griji în legătură cu lipsa lui de abilităţi la fotbal. Dar, într-o zi, avea să fie trimis pe teren și era important să nu devină o legendă din pricina jocului prost.

Vizita la magazinul lui Carl a fost interesantă. În primul rând, pentru că Hudson *nu* s-a arătat deloc interesat de ea. Roşie s-a străduit să-l convingă.

— Tata o să-ţi cumpere haine. Haine noi. Orice vrei, atât timp cât arată în regulă și nu e prea scump.

— Detest să merg la cumpărat haine. Am deja haine. Și nu mă pasionează.

— Dar atunci de ce ai vrut cartea? Cea de modă?

Intenţionasem să amân discuţia pe tema asta, însă afirmaţia lui Hudson că nu e pasionat de haine se afla într-o opoziţie atât de evidentă cu achiziţia cărţii, încât vorbele mi-au zburat de pe buze înainte ca mintea s-apuce să mi le cenzureze.

— Am vândut-o. Ai zis că pot să-mi aleg orice carte din magazin, așa că am ales-o pe cea mai scumpă.

Prin urmare, am renunţat să mai mergem la

cumpărat haine. Probabil că fiul meu le-ar fi vândut pe ebay.

— Avem programat un interval de nouăzeci de minute. Am decis ca în acest timp să-l vizităm pe care, care este expert în chestiuni legate de aspectul personal. Poţi să dobândeşti cunoştinţe în domeniul ăsta, după care să hotărăşti dacă vrei să le fructifici sau nu.

Magazinul lui Carl se afla pe o străduţă laterală. Am întâmpinat dificultăţi minime în a-l recunoaşte, pentru că îl văzusem cu cinci ani mai devreme, când stătuse la noi, în New York. În plus, în afara lui, în magazin nu mai era nimeni altcineva.

Cari a ieşit din spatele tejghelei şi am făcut schimb de salutări conform tradiţiei instituite în perioada adolescenţei lui: Carl a dat să mă lovească, eu i-am blocat pumnul, i-am prins braţul şi l-am trântit la podea. Era probabil întâia dată când Hudson mă vedea uzând de cunoştinţele mele în materie de arte marţiale. Un bărbat care privise scena prin uşă s-a îndepărtat rapid.

L-am eliberat pe care, iar el s-a ridicat în picioare.

— Vai, Doamne, a exclamat el. Mă simt ca un dentist care zice „De ce ai aşteptat atât?”

Hudson era îmbrăcat în uniforma de şcoală. Părea nepotrivit ca proprietarul magazinului să fie atât de critic la adresa unui băiat în vârstă de unsprezece ani, mai ales când acesta alesese să-i ceară ajutorul. Apoi însă Carl a făcut un semn către mine – mai exact către zona unde tricoul îmi intra în pantaloni.

— Am venit să-l evaluezi pe Hudson, i-am spus.

— Ştiu, dar nu pot să te las nici pe tine să ieşi de-aici arătând aşa. Într-o vreme erai de-a dreptul dichisit. Cine te îmbracă acum? Ce-s ăştia – pantofi de alergare expiraţi?

Hudson a izbucnit în râs *(persoanele autiste nu pricep glumele),* iar eu mi-am dat seama că bietul Carl îşi exagera comportamentul ca să obţină un efect comic, dar şi ca să diminueze presiunea asupra lui Hudson, redirecţionându-şi atenţia către mine. O manevră foarte isteaţă!

I-am explicat că, în New York, făcusem o expediţie la shopping împreună cu Rosie și că achiziţionasem hainele pe care ea le considerase acceptabile. Ulterior, cumpărasem același tip de cămăși, pantaloni, pulovere, pantofi, chiloţi și șosete, într-o varietate de culori diferite. Majoritatea dintre ele se uzaseră însă, iar cele pe care le păstrasem intraseră la apă de când ne mutaserăm în Australia, probabil din cauza schimbării mașinii de spălat. Când încercasem să-mi refac stocurile, nu mai reușisem să găsesc piese vestimentare identice.

— Asta se numește modă, mi-a replicat Carl. E momentul să revii în pas cu timpul, dar, sincer, ce am eu în magazin nu-i chiar pentru tine. Totuși, hai să ne jucăm puţin!

Cari l-a desemnat pe Hudson ajutorul lui, adică puștiul trebuia să aducă hainele și să evalueze rezultatele, pe măsură ce eu probam diferitele piese – un proces neinteresant și enervant, cu atât mai mult cu cât unele dintre veșmintele selectate erau vizibil nepotrivite pentru mine.

— Alţi clienţi nu ai? l-am întrebat pe care.

Tânărul a fluturat din mână, în semn că situaţia era clară: în magazin nu mai intrase altcineva.

— Atunci cum câştigi vreun ban?

— Avem un număr mic de clienţi loiali, care sunt dispuși să plătească un preţ mai mare pentru lucruri de calitate. Și-acum, Hudson, cred că am căzut de acord: blugii, cele trei cămăși, tricourile și puloverul negru. Și cureaua.

Apoi Carl s-a întors spre băiat.

— Am înţeles că ești în căutare de sfaturi în domeniul *couture.*

— Sigur.

Fantastic! Nu că Hudson ar fi știut ce înseamnă *couture* – fantastic era că se arăta interesat să primească sfaturi.

— Rucsacul se poartă atârnat de o singură curea, nu de amândouă. Și lasă cureaua mai largă.

— O să-mi fie mai greu să-l port.

— E alegerea ta. Moda nu e întotdeauna confortabilă. Dacă vrei să te pierzi în mulţime, să arăţi ca toată lumea, să nu fii cool, poartă pantaloni lungi, părul tuns mult mai scurt, iar cravata las-o și pe ea puţin mai largă. Și probabil c-ar trebui să porţi șosete.

Nu observasem că fiul meu nu avea șosete.

— Dar dac-aș vrea să fiu cool?

— Atunci trebuie să-ţi găsești propriul look. Lipsa șosetelor ar putea să fie, în cazul ăsta, un element definitoriu. Până la urmă, în esenţă, trebuie să fii tu însuţi, dar te ajută dacă știi cum o să te vadă ceilalţi.

— Don!

Eugenie m-a îmbrăţișat, iar când eu m-am retras, mi-a zis:

— Haide, cândva mă cărai pe umeri!

Aranjasem să ne întâlnim la Clubul Universităţii, fiindcă acolo mergeau, în general, persoane mai în vârstă din facultăţi, astfel că tânăra avea să iasă în evidenţă. Strategia mea s-a dovedit totuși inutilă, fiindcă Eugenie m-a recunoscut prima și ni s-a alăturat mie și lui Hudson încă din curte.

— Tu trebuie să fii Hudson. Stai liniștit, n-o să te strâng în braţe!

— Tu trebuie să fii Calculon.

— Nu ai voie să-mi spui Calculon până când n-o să-ţi dau eu voie… în ce clasă ești?

— A IV-a.

— Ecuaţii liniare simultane. Până atunci, pentru tine sunt domnișoara Barrow.

Eugenie a râs.

— Poţi să-mi spui Eugenie dacă știi să-mi zici cât fac șapte ori nouă.

— Șaizeci și trei.

— Două sute patruzeci și trei împărţit la trei.

— Optzeci și unu.

— Bravo! Șaisprezece mii șapte sute șaizeci și șapte împărţit la două sute patruzeci și trei.

— Îmm, e prea greu.

— E prea greu pentru oricine, mai puţin pentru un geniu.

Eram pe cale să anunţ rezultatul, dar Eugenie mi-a făcut semnul de „stop”.

— Credeam că ești primul din clasa a IV-a la calcule mintale.

— Dar noi nu procedăm așa la școală. Trebuie să arătăm că muncim ca să ajungem la rezultat.

— Ai scris vreun program de calculator?

— Nu chiar.

— Vrei să înveţi cum să scrii unul?

— Cred că da.

— Așa înveţi să lucrezi pas cu pas. Iar să știi asta îţi prinde bine oricum. Ești de acord, Don?

Am încuviinţat din cap, deși mi se părea ciudat că altcineva avea să-l înveţe pe Hudson programare. În perioada respectivă, codarea aplicaţiei pentru Bibliotecă era principala mea activitate.

— Acum, i-a spus Eugenie lui Hudson, te rog să mă lași câteva minute ca să discut cu tatăl tău problema banilor.

Avusesem dreptate în privinţa beneficiilor aduse de angajarea lui Eugenie. Tânăra identificase deja un obicei pe care eu îl trecusem cu vederea.

Hudson încă socializa cu Blanche. Cât el se uita prin magazin, eu stăteam de vorbă cu Allannah. În mod instinctiv, oamenii au mai multă încredere în experienţele personale decât în cercetările științifice, iar poziţia lui Allannah reflecta aparentul succes al soţului ei în tratarea fetiţei și a altor pacienţi.

Blanche nu era supusă unor riscuri prea mari din cauza atitudinii antivaccin a părinţilor ei. Însă problemele de vedere erau lăsate netratate.

— Cât o să-ţi ia s-o convingi pe mama lui Blanche s-o ducă la un doctor pentru ochi? m-a întrebat Hudson în mașină, când ne îndreptam spre casă.

— E posibil să dureze la infinit. Părinţii ei au luat o

hotărâre comună și am dubii c-o să pot să conving un homeopat.

— Am eu un plan. Spunem că, după școală, mergem la noi acasă, dar în schimb mergem la un oftalmolog.

Persoanele care suferă de autism nu se pricep la înșelătorii.

— Ai discutat despre asta cu Blanche?

— Firește! Așa ne-a și venit ideea.

— Cred că e ilegal să duci un copil la doctor fără să ai permisiunea părinţilor lui.

— Ne-am documentat. Dacă ești prins, probabil că n-o să ajungi la închisoare. Și, oricum, noi putem doar s-o ducem până acolo cu mașina, iar ea poate să intre singură la doctor.

— La nivel raţional, pare cea mai logică acţiune. Dar adesea, în situaţiile care implică oameni, scenariile astea se constituie într-o capcană. Trebuie să-i cerem părerea și mamei tale.

Roşie n-a fost de acord din start cu planul lui Hudson și al lui Blanche. N-a fost de acord nici măcar după ce am asigurat-o că riscul, din punct de vedere legal, era minim. Verificasem situaţia și eu.

— Înţeleg asta. Mă îndoiesc c-am fi urmăriţi în justiţie fiindc-am dus un copil cu probleme medicale la un doctor, mai ales că el, copilul, a cerut asta, iar eu sunt, la rândul meu, doctor. Dar trecem peste dorinţele părinţilor ei. Pe care le-au exprimat cât se poate de clar.

— Dar cum rămâne cu dorinţele lui Blanche? a contraargumentat Hudson. Blanche nu vrea să orbească. Iar dacă n-o duceţi voi la doctor, exact asta o să se-ntâmple.

— Ia-o-ncel, i-a spus Roşie. Am suferi foarte mult dacă tu ai face așa ceva fără să stai de vorbă…

— Dar *stau de vorbă!*

— *Și…* majoritatea doctorilor nu acceptă să consulte un copil de unsprezece ani dacă părinţii lui nu sunt de faţă. Blanche ar avea nevoie de o trimitere. *Dacă* o s-o ducem noi la doctor, atunci va trebui să-i fac rost de documentul

ăsta.

— Deci o să ne ajuţi?

— Hudson…

— Ce e în neregulă dac-o consultă un oftalmolog?

Roşie s-a uitat la mine, clătinând din cap și cu sprâncenele ridicate.

— Tu cum te-ai simţi dacă cineva l-ar duce pe Hudson la un doctor fără permisiunea ta? Un doctor perfect respectabil, dar cu ale cărui metode tu nu ești de acord?

— Psihiatria se bazează mai puţin pe dovezi decât medicina fizică.

— Ce legătură are psihiatria cu toate astea? s-a interesat Hudson.

— În legătură cu genul ăsta de doctor are tatăl tău suspiciuni, i-a explicat Roşie. Când era mai tânăr, a trecut prin niște experienţe neplăcute.

— A trebuit să mergi la un psihiatru? m-a întrebat el.

Mi-am dat seama că mă simţeam jenat să recunosc asta – ceea ce era ridicol. Hudson știa de accidentarea mea de la genunchi.

— Am suferit de depresie, i-am răspuns. Din cauza izolării sociale. Ăsta e unul dintre motivele pentru care îmi doresc ca tu să ai prieteni.

— Da’ nu-mi vine să cred! Tu ai niște prieteni grozavi!

— Acum, i-am explicat. Mi-a luat mult timp să-i găsesc.

Roşie avea dreptate. N-aș fi vrut să-l supună cineva pe Hudson unei evaluări pentru autism iară ca eu să știu. Dar dacă Hudson îşi dorea o astfel de evaluare? Iar situaţia lui Blanche era diferită și dintr-un alt punct de vedere foarte important.

— Intervenţiile unui psihiatru comportă riscuri. În schimb, evaluarea vederii comportă aproape zero riscuri.

— Dar dacă Blanche ar fi surdă? a insistat Roşie. Mulţi oameni consideră surzenia ca reprezentând o diferenţă, nu o dizabilitate.

— Mamă, *Blanche nu vrea să orbească și nu are pe*

nimeni altcineva care s-o ajute!

În cele din urmă, Roşie a acceptat că acesta era argumentul suprem, cel care conta cel mai mult – înainte ca ea să fi introdus în scenariu tot felul de complicaţii.

Soţia mea și-a folosit cunoștinţele ca să identifice un oftalmolog specializat în probleme asociate cu albinismul.

— Tipa nu mi s-a părut îngrijorată în mod deosebit, mi-a comunicat Roşie. Și a mai consultat-o pe Blanche o dată, acum cinci ani. Se pare că școala a raportat situaţia la Protecţia Copilului, care a intervenit. Părinţii n-au fost *deloc* încântaţi – doctoriţa a insistat să pricepem asta.

Am programat vizita medicală pentru joi după-amiază. Hudson și Blanche s-au dezbrăcat de uniforme și s-au îmbrăcat în haine normale, anonime, eu mi-am tras pe cap o căciulă ca să mă deghizez și am parcat la o jumătate de kilometru depărtare de clinică.

Când Blanche s-a întors de la consultaţie, părea încântată de rezultat: extrem de încântată.

— N-o să orbesc, ne-a anunţat ea. Niciodată!

— Dar dacă te înjunghie cineva în ochi? a întrebat Hudson. Sau dacă te uiţi direct la Soare?

— Adică n-o să orbesc niciodată din cauza albinismului. Când ești bebeluș, vederea poate să ţi se îmbunătăţească o vreme, după care rămâne la fel toată viaţa.

Tratamentul homeopat al lui Gary avea exact efectul prevăzut de știinţă.

— Poate doctoriţa să te facă să vezi mai bine? s-a interesat fiul meu.

— Nu. Dar sunt obișnuită să văd ca acum.

Blanche a zâmbit: pe faţă i-a înflorit cel mai larg zâmbet din lume.

— Așa sunt eu!

Dave mi-a telefonat sâmbătă ca să-mi adreseze o solicitare neașteptată.

— Presupun că n-ai un fierăstrău, nu-i așa?

— Presupunerea ta e greșită. Ce fel de fierăstrău?

— La modul ideal, mi-ar trebui unul circular, de

douăzeci și doi de centimetri. Dar…

— Am unul. E montat pe bancul de lucru, dar e detașabil.

Dave voia să taie niște cuburi de lemn pentru Fulvio.

— Am Toyota lui Phil. Putem să cumpărăm materialele și să transportăm fierăstrăul.

— Ar trebui să-l iei cu tine și pe Hudson. Astea-s chestii de bărbaţi.

— Și tu ar trebui s-o aduci pe Zina. Astea-s chestii de oameni.

— Pe Zina n-ar interesa-o. E o fată foarte feminină.

Nici Hudson n-a fost interesat, pentru că era adâncit în lectura unei cărţi.

Am mers împreună cu Dave la un depozit de cherestea, iar Dave, deși mă cunoștea de treisprezece ani, a fost surprins să constate că sunt capabil să-l sfătuiesc cu privire la selecţia lemnului. A fost încă și mai surprins când l-am dus la magazie ca să luăm fierăstrăul.

— Doamne Dumnezeule, Don! Ăsta e cel mai grozav atelier pe care l-am văzut vreodată! Totul e atât de curat și de ordonat!

— Pentru că lucrurile nu sunt folosite.

Încetul cu încetul, îmi adusesem uneltele de la magazinul familiei, dar nu avusesem prea mult timp la dispoziţie să le utilizez.

— Ai și un strung! Un strung al naibii de bun!

— Modelul ăsta e considerat cel mai bun pentru uz domestic.

— Păi, atunci crezi c-aș putea să confecţionez cuburile aici? Nu mi-ar lua decât o oră sau două.

— Ai modelul?

— Sunt doar niște cuburi simple. De câteva mărimi diferite. Și poate găsesc o metodă prin care să se îmbine.

— Avem nevoie de informaţii suplimentare. Din partea cuiva tânăr. îl chem pe Hudson.

Dave n-a confecţionat niciun cub în după-amiaza aia, dar împreună, toţi trei, am făcut progrese serioase în conceperea unui set de construcţii, din lemn, pentru

Fulvio. Eu și Hudson am continuat să discutăm pe această temă și pe parcursul cinei. Mai târziu, băiatul m-a întrebat dacă putea să-l sune pe Dave – au stat de vorbă ceva timp.

În ziua următoare, Dave a venit iar la noi și împreună am creat prototipurile cuburilor și cuiele de asamblare, care erau tot din lemn. Eu i-am remarcat competenţa în domeniu.

— Când eram de vârsta lui Hudson, voiam să fiu tâmplar, mi-a mărturisit prietenul meu. Dar tata a zis că e un meșteșug pe cale de dispariţie.

Dave a terminat de rotunjit unul dintre cuiele din lemn.

— Munca asta e terapeutică. Fiindcă-ţi ţine mâinile ocupate.

— Nu-mi plac cuiele, a anunţat Hudson. O să se creeze goluri între cuburi. Unui copil mic o să-i fie greu să le asambleze. N-ai putea să le faci un soi de șanţ circular ca să nu alunece și să fie mai ușor de așezat unele peste altele?

Dave a activat burghiul și a produs două șanţuri circulare în cubul-prototip.

Hudson i-a examinat opera.

— Trebuie să se potrivească și la cuburi de dimensiuni diferite. Câţi ani are Fulvio?

— Are șase luni. O să mai treacă destul timp până când o să poată să le folosească, să iasă ceva frumos din cuburile astea.

Am terminat codarea aplicaţiei de comandă pentru bar și i-am dat-o fiului meu s-o testeze.

îţi dau zece dolari dacă reușești s-o spargi, i-am spus.

— Deci dacă face ceva ce n-ar trebui să facă?

— Sau dacă nu face ceva ce-ar trebui să facă.

— Crezi c-o să reușesc? S-o sparg?

— Nu.

— Atunci poţi să-mi promiţi și o sută de dolari. În cazul ăsta, o să mă străduiesc cu-adevărat. Ceea ce e bine pentru tine.

— Douăzeci.

După ce i-am prezentat aplicaţia, Hudson n-a avut nevoie decât de treizeci și șase de minute ca să-și câştige cei douăzeci de dolari.

în mod evident, a fost o sarcină mai ușoară decât am previzionat, am constatat eu. În viitor, îţi ofer doi dolari per eroare.

Când am fost gata pentru o testare la faţa locului, am văzut că spaţiul fusese deja renovat, echipamentele de refrigerare funcţionau, iar barul fusese instalat și aprovizionat. Hudson mai câştigase între timp optsprezece dolari.

Echipa de testare era compusă din mine, Hudson, Blanche, căreia i se dăduse voie să ne însoţească la cină, și Laszlo, pe care îl invitasem pentru că suferea de sindromul Asperger.

Persoanele cu Asperger sunt renumite pentru aptitudinile lor de testen.

Roşie, Minh și Amghad erau la bar, dar apoi au venit și ei ca să evaluăm împreună funcţionarea aplicaţiei.

— Mi-a acceptat comanda pentru o Margarita, a spus Blanche. Dar mă înregistrasem ca alergică la portocale.

Hudson a apăsat câteva taste pe laptop, după care a anunţat:

— În Margarita nu se pune suc de portocale.

— Cointreau e cu portocale, a spus Blanche, indicându-ne ecranul tabletei.

— Am selectat un canal, dar nu există *nicio televiziune,* a zis Laszlo. Remedierea erorii ăsteia o să vă coste scump.

— N-am instalat-o încă, l-am lămurit eu. Până la final, toţi pereţii o să fie acoperiţi cu televizoare.

— Eu nu sunt de acord cu partea asta, a intervenit Amghad. Cred că cei care vin aici nu sunt pasionaţi de sport.

— O remarcă excelentă, am exclamat eu. Barul are un specific clar, deci e probabil c-o să atragă oameni ca mine. Interesul meu în privinţa baseballului este doar o anomalie, rezultat al prieteniei mele cu Dave.

— Aţi putea să difuzaţi emisiuni de știință, a propus Roşie.

— Sau *Star Trek,* a sărit Hudson. Seria originală pe un televizor, iar restul seriilor, prin rotaţie, pe alt televizor; sau *Războiul Stelelor,* da' numai filmele alea bune; sau *Battlestar Galactica…*

— Hei, a intervenit Minh. Mi se pare o idee fantastică! Pe toate zidurile să ruleze numai chestii SE.

— Barul se numește Biblioteca, a remarcat Hudson. Cărţi n-o s-avem deloc?

— Și cărţile sunt mai ieftine decât televizoarele, a observat Amghad.

— Puteţi să le închiriaţi pe-ale mele, a spus Hudson.

— Să le *împrumutăm,* l-a corectat Roşie.

— Să fie și cărţi de știinţă, am decis eu. Nu toată lumea citește SF-uri.

În timp ce Amghad și Minh au debarasat mesele, eu am comandat pizza.

Hudson începuse să descrie subiectul unui roman pe care îl citea, dar s-a oprit brusc.

— Ce e aia o riglă de calcul?

O riglă de calcul? Obiectele astea nu se mai foloseau încă de pe vremea când ajunsesem destul de mare ca să folosesc un calculator. Aflasem de ele la fel ca Hudson: din cărţile science-fiction.

— Când a fost scrisă cartea asta? l-am întrebat.

— În secolul trecut. Cred că prin o mie nouă sute șaizeci și ceva.

— Ce ciudat, a spus Roşie. Cam pe-atunci a fost și aselenizarea – înainte să mă nasc eu. Phil credea c-o să ajungă și el pe Lună la un moment dat sau, dacă nu el, măcar eu sau, acum, Hudson…

— Călătoriile spaţiale au avansat foarte puţin, am spus eu, în schimb calculatoarele au făcut progrese incredibile.

— Și genetica, a remarcat Blanche.

— Corect. Când eram elev, ideea că anomaliile genetice ar putea să fie corectate la oameni în viaţă era

considerată ridicolă. Iar azi…

— Eu clar mă fac genetician, ne-a declarat Blanche.

— Doar călătoriile spaţiale *cu echipaj* n-au progresat prea mult, a zis Hudson.

25

Eugenie ne-a raportat că Hudson făcea progrese extraordinare la capitolul codare, apelând la aplicaţia pentru Bibliotecă pe post de studiu de caz. Totuși, tânăra considera că fiul nostru nu demonstra abilităţi matematice excepţionale.

— E bun, dar nu e un geniu la matematică.

— În New York a fost cel mai bun din clasă, i-am spus eu.

— Te cred. Am zis doar că „nu e un geniu”. Ceea ce oricum nici nu cred că și-ar dori.

— Ai vreo preferinţă în ceea ce privește viitoarea ta carieră? l-am întrebat pe Hudson în mașină, pe drumul spre casă.

— Tu ce-ai vrea să mă fac? m-a întrebat băiatul.

Era o întrebare bizară, așa că am recurs subtil la un truc din arsenalul psihiatrilor.

— Tu ce crezi că aș vrea eu să te faci și de ce mă întrebi?

— Vorbești ca un psiholog. Presupun c-ai vrea să devin genetician. Ca Blanche.

— E cea mai grozavă meserie din lume. În opinia mea, evident! De vreme ce am ales-o pentru mine.

— Dar acum nu-ţi mai practici meseria. Înseamnă aşadar că nu mai ești la fel de încântat de ea.

— De fapt, proiectul la care am lucrat nu era prea stimulativ.

Mi-am dat seama de asta abia în clipa în care cuvintele mi-au zburat de pe buze.

— Ar fi mult mai incitant dacă aș lucra la editarea genomului, dar e greu să fac trecerea.

Dave ajunsese obsedat de confecţionarea cuburilor din lemn. După ce a rafinat designul, cu ajutorul lui Hudson, a transportat toate uneltele la el acasă – mult mai

multe decât ar fi fost necesare vreodată pentru ce și-ar fi propus să construiască un singur copil.

Explicaţia lui iniţială a fost neconvingătoare.

— Dacă Sonia o să-mi dea papucii și n-o să mai fiu cu ei, sau dac-o să fac un infarct sau un atac cerebral, ăsta o să fie lucrul care-o să-i amintească lui Fulvio de mine.

— Cu siguranţă, amintirea nu va fi proporţională cu cantitatea de cuburi. De-acum poţi să te oprești!

— De ce?

— Folosești un timp pe care ai putea să-l dedici altor activităţi. În plus, materialele costă bani și, până la urmă, vei fi nevoit fie să depozitezi undeva toate cuburile astea, fie să te debarasezi de ele.

— Înţeleg. Dar acum nu mai mănânc prostii.

Și prietenul meu mi-a arătat cureaua. Era limpede, după găurile la care renunţase, că slăbise. Eu unul nu sesizasem asta până atunci, pentru că Dave era încă obez. Adică se încadra încă în categoria de obezitate morbidă. Doar că acum, mai puţin.

— Ai putea, eventual, să vinzi cuburile, i-am sugerat.

— Hudson se ocupă deja de asta.

Într-o miercuri, m-am dus la magazinul lui Allannah. Imediat ce Hudson și Blanche au plecat din zona de servire, femeia a scos din sertar un plic deschis și mi l-a întins. Era raportul pe care îl solicitasem laboratorului, cu privire la ADN-ul lui Blanche. Rezultatele erau clare, totuși Allannah părea nesigură.

— Scrie ceea ce cred eu că scrie? m-a întrebat ea.

— De unde să știu? N-am idee ce crezi tu că scrie.

— Dar tu înţelegi ce scrie acolo?

— Corect.

— Don, te rog, doar spune-mi ce scrie. În engleză. *Ce scrie?*

— Blanche nu are forma de albinism care este asociată cu reducerea duratei de viaţă.

— Deci n-o să moară tânără? Așa e?

Evident, rezultatele testului nu ofereau protecţie împotriva accidentelor de mașină, a supradozelor de

droguri sau, în cazul lui Blanche, a tusei convulsive, a tetanosului și a poliomielitei, dar presupuneam că Allannah înţelege asta.

— Rezultatul ăsta echivalează cu o veste bună.

Femeia s-a aruncat la pieptul meu și m-a îmbrăţișat. Eu nu agreez în mod deosebit contactul fizic, nici măcar acela cu prietenii, și cu atât mai puţin în situaţiile în care nu pot să-l anticipez. Firește că Allannah nu avea de unde să știe asta, totuși noi toţi suntem încurajaţi să nu oferim cuiva alune înainte să ne asigurăm că persoana respectivă nu e alergică. Ar fi cât se poate de rezonabil ca și convenţiile sociale să încorporeze un tip de atenţie similar.

M-am retras din îmbrăţișare, dând peste un stand cu vitamine.

— Iartă-mă, s-a scuzat Allannah. Dar, pur și simplu…

A fost întreruptă de o voce masculină, care s-a auzit din capătul de sus al scărilor.

— Allannah! Am nevoie de tine aici, sus! *Acum!*

Tonul era în contradicţie cu imaginea mintală pe care mi-o creasem în legătură cu Gary, homeopatul, pe care îl crezusem prost informat, dar blând.

Allannah l-a luat în braţe pe fratele lui Blanche și mi-a făcut semn cu mâna către o grindă pe care era montată o cameră de supraveghere.

— Ar fi mai bine să-l chemi pe Hudson și să plecaţi, mi-a spus ea. Eu o să fiu în regulă.

Mai târziu, derulând din nou filmul conversaţiei, am remarcat implicaţia: că eu aș fi putut să cred că Allannah *nu* avea să fie în regulă. Momentan, procesam însă reacţia mea faţă de soţul ei. Deși bărbatul rostise doar câteva cuvinte, răspunsul meu imediat la ele fusese unul primitiv, la fel ca acela resimţit în clipa în care fânul Casei Albastre îl criticase pe Hudson la carnavalul de înot. Am avut nevoie de câteva secunde ca să-mi dau seama că vocea era aceeași.

I-am comunicat descoperirea mea lui Rosie, omiţând detaliile inutile. Soţia mea n-a fost fericită.

— Tipul ăsta… Ești convins că Hudson e în siguranţă

acolo, la ei?

— Eu nu mă pricep deloc să evaluez oamenii. Se întâmplă adesea ca indivizii periculoși să fie, la nivel superficial, destul de plăcuţi; pe de altă parte, probabil că multe persoane care, la nivel superficial, sunt neplăcute nu sunt și periculoase. În ziua cu concursurile de înot, tipul s-a dus și i-a cerut scuze lui Phil. În plus, Blanche e singurul prieten al lui Hudson…

— Știu asta, mi-a retezat-o Roşie pe un ton iritat.

— Recomand să-l chestionăm pe Hudson cu privire la experienţele lui de acolo.

— La care să adăugăm judecăţile noastre, de oameni maturi.

— Cum sunt părinţii lui Blanche? l-a întrebat Roşie pe Hudson în timpul micului dejun.

— Întreabă-l pe tata. El vorbește tot timpul cu mama lui Blanche.

— Așa e, a comentat Roşie uitându-se la mine. Aș fi putut să aflu totul despre mama lui Blanche fără să-l mai deranjez pe Hudson.

— Corect.

— Deci cum e mama lui Blanche?

— E subţire, extrem de atrăgătoare și are un număr de perspective antiștiinţă pe care mă străduiesc să i le schimb.

— Nu eram neapărat interesată de cum arată, dar… Și tatăl lui Blanche? Și el e subţire și atrăgător?

— Nu l-am văzut niciodată, am spus eu.

— Aproape tot timpul stă în camera lui, a intervenit Hudson. Sigur, uneori mai și iese de-acolo. Nu e subţire, e mai mult îndesat. Nu știu dacă e atrăgător, dar nu prea cred. Și e destul de chel.

— E amabil? a continuat Roşie.

— Cu mine se poartă OK. Prima dată a fost niţel cam ciudat; mi s-a părut obsedat de concursul de înot. Dar dup-aia m-a felicitat.

Eu am susţinut că, date fiind dovezile și luând în considerare riscurile și beneficiile relative, lui Hudson

putea să i se permită să continue s-o viziteze pe Blanche. Bazându-se pe aceleași informaţii, Roşie a susţinut că trebuie să rămânem vigilenţi, să fim atenţi la eventualele probleme care puteau să apară și să insistăm ca noi, cei patru părinţi, să ne întâlnim, dacă Hudson voia să rămână mai mult acasă la Blanche sau să participe la excursiile în care mergea și tatăl lui Blanche. Am căzut de acord să implementăm toate propunerile.

M-am văzut cu Allannah a doua zi, când l-am luat pe Hudson de la școală.

— Nu cred că e o idee bună să mai rămâi la noi când vine Hudson în vizită, mi-a spus ea.

— Soţul tău a ridicat obiecţii legate de faptul că… m-ai atins?

— N-a fost încântat. Presupun că majoritatea soţilor n-ar fi. Nici ţie nu prea a părut să-ţi convină. Și-ţi cer scuze pentru asta.

— Nu e nevoie să-ţi ceri scuze. Am fost surprins. Și e probabil să fiu surprins ori de câte ori cineva se comportă așa, deci te-aș sfătui ca, în viitor, să nu mai repeţi gestul.

— Nu ai avut reacţia aia pentru că nu-ţi place de mine?

— Evident că-mi place de tine. Altfel aș fi găsit un pretext ca să evit să stăm de vorbă.

Allannah a surâs.

— Dar acum nu pot să te îmbrăţișez ca să-ţi mulţumesc? Acum, că ești pregătit?

— Nu e nevoie. Mesajul de mulţumire a fost livrat cu succes. I-ai spus lui Blanche? Despre diagnostic?

— I-am spus în drum spre școală. E foarte fericită, dar sunt convinsă c-o să vrea să-ţi mulţumească ea însăși.

— Și soţul tău? Și el e fericit? Presupun că totuși are o oarecare încredere în știinţă. Altfel n-ar considera că acea cameră de supraveghere poate să-i ofere o imagine corectă a realităţii.

Allannah a râs.

— Acolo e vorba de tehnologie, nu de industria medicală. Nu suntem amish.

— Dar tu crezi în rezultatele testului? Ale testului genetic?

— Da, cred. Și-ţi mulţumesc din nou. Însă Gary și-ar fi ieșit din pepeni dacă i-aș fi spus.

— Pare să fie extrem de predispus la furie.

— Doar când îşi protejează familia. Ar fi interpretat că n-aș avea încredere în el să facă asta. A trebuit să inventez un motiv pentru care te-am îmbrăţișat, așa că i-am spus că urinează să mai aveţi un copil. Sper că nu ţi se pare prea ciudat

— A fost un pretext incredibil de isteţ!

— Crezi?

Allannah a râs.

— Și… dacă ajung aici cu zece minute mai devreme, ca s-o iau pe Blanche, și vii și tu cu zece minute mai devreme, putem în continuare să vorbim.

26

— Treci la e-mailuri și reţele de socializare. Invită-ţi toţi prietenii, mi-a spus Amghad. Nu suntem la strada principală, deci clienţii n-o să ne găsească accidental!

Amghad voia ca barul să fie plin în seara deschiderii ca să le creeze impresia că e popular celor doi jurnaliști care-i acceptaseră invitaţia la inaugurare.

Dar eu nu aveam nevoie de reţelele sociale ca să-mi invit toţi prietenii din Melbourne. I-am spus lui Carl („Nu-s disponibil, muncesc.”) și lui Eugenie („Scuze, trebuia să-mi fi spus mai devreme.”). Claudia avea o conferinţă în Sydney. Dave și Sonia trebuiau să meargă la o acţiune a școlii unde învăţa Zina. Phil urma să stea cu Hudson. Așa că, dintre toţi, singurul rămas era Laszlo. Care a fost de acord să vină, cu toate că ridica aceleași obiecţii faţă de barurile aglomerate ca și mine.

Deschiderea era programată la 6: 30 p.m., iar unul dintre jurnaliști, o femeie pe nume Sylvie, a sosit exact la timp. În bar mai erau Amghad, Roşie, Minh și trei angajaţi temporari.

— Poţi să-mi prepari o Margarita? m-a întrebat Sylvie.

— Firește! Dar îţi recomand să folosești aplicaţia.

Amghad clătina din cap. Primul cocktail era aşadar comandat în maniera convenţională, eludând cel mai important „element de diferenţiere” al nostru.

— Cu sare? am întrebat-o.

— Nu, mulţumesc. Și mulţumesc că m-ai întrebat.

Am scos băutura din congelatorul setat la minus douăzeci și cinci de grade, iar sucul de lime și apa, din frigider.

— Sucul e deja stors? s-a interesat Sylvie.

— Corect. A fost lăsat patru ore ca să capete un gust amărui sub acţiunea enzimelor. Are o aromă mai complexă astfel.

— O să vedem.

Am turnat ingredientele in shaker.

— Blood Orange Cointreau? a continuat Sylvie.

— Lichiorul de portocale, ca element component, este prezent în proporţie de optsprezece la sută. Și este opţional, dacă preferi varianta convenţională.

— Tu alegi. Însă Margarita casei este produsul meu de referinţă.

— O excelentă abordare a evaluării, i-am spus.

— Ce-i aia? a întrebat Sylvie indicând recipientul cu apă.

— Apă.

— Îmi diluezi cu apă băutura de referinţă? în faţa mea?

— Corect. Adaug cantitatea optimă. Mărgăritele convenţionale sunt diluate prin topirea gheţii, însă diluţia depinde de temperatura ingredientelor, de cantitatea și de dimensiunile unităţilor de gheaţă, de perioada de timp în care cocktailul este agitat și de intensitatea mișcărilor. Așadar rezultatul este incontrolabil. În schimb, cocktailul acesta este precis controlat, așa că, dacă e prea tare sau prea slab, noi putem să operăm modificări și să-ţi înregistrăm preferinţa în baza de date.

I-am dat shakerul lui Rosie.

— Nu pui deloc gheaţă?

— Corect.

Soţia mea a agitat shakerul ca să amestece sucul de citrice și lichiorul, apoi a turnat băutura.

Cu toţii am privit cu atenţie când Sylvie a gustat din pahar.

— La dracu'! a exclamat ea. Scuzaţi-mă, dar asta chiar nu e ce mă așteptam.

— Nu-ţi place? în cazul ăsta, aș putea să…

— E o Margarita excelentă! Ce fel de tequila ai folosit?

— Tequila este Agave silver 100%. Gustul este mai curând influenţat de sucul de lime. E mai ieftin să cumperi lime-uri de cea mai bună calitate decât o varietate prestigioasă de tequila.

— Ei, pe mine ai reușit să mă duci de nas! Atunci mai prepară-mi și un Negroni și povestește-mi despre chestia de la universitate. Dacă nu te deranjează.

I-am povestit lui Sylvie de Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii și mi s-a părut că mi-a înţeles situaţia. A vrut și o fotografie cu barul, așa că am pozat cu toţii: Roşie stând în faţă, iar Minh și Amghad încadrându-mă pe mine.

— Pune-ţi braţele pe umerii lor, mi-a cerut Sylvie.

Iar eu m-am supus. Nu puteam să risc o recenzie negativă doar pentru că aveam o aversiune faţă de un gest care era considerat natural de majoritatea oamenilor.

Când aceasta a plecat, Amghad s-a uitat împrejur. În continuare aveam zero clienţi.

— Nu știu ce să zic. I-au plăcut la nebunie băuturile, iar asta înseamnă foarte mult, ţinând cont că e vorba de ea, dar…

— Relaxează-te, i-a recomandat Minh. Am știut de la început că reclama o să ne-o facem din gură-n gură. Ai răbdare și lasă să mai treacă timpul.

— Nu-mi amintesc să te mai fi văzut vreodată atât de stresat, mi-a spus soţia mea.

— N-am fost stresat, i-am răspuns.

— Ce indice de masă corporală are Sylvie?

N-aveam nici cea mai vagă idee.

Apoi un unic client a intrat pe ușă. Preţ de-o clipă, judecând după costumaţie, am crezut că e o persoană fără adăpost. Dar imediat l-am recunoscut pe Laszlo.

— A venit Laszlo, a spus chiar el.

Și venise cu două prietene.

Laszlo a deschis iar ușa din capătul scării ca să permită intrarea partenerei lui, Frances Fumătoarea Ocazională, și a unei alte femei. În continuare, Laszlo i-a făcut un semn lui Frances, care a zis:

— Am venit. Și am adus doi prieteni.

Apoi Frances a deschis ușa și a chemat înăuntru un bărbat și o femeie.

Și tot așa, o mulţime de oameni a continuat să intre în bar, Laszlo făcând introducerile conform metodei progresiei geometrice.

O clipă, m-am temut.

— Ai limitat numărul iteraţiilor?

— Firește! Totalul va fi o sută douăzeci și șapte.

Era un test dificil, căci erau mulţi oameni care soseau în același timp, iar sistemele fuseseră concepute pentru clienţi așezaţi la mese. Amghad a rezolvat problema oferind cocktailuri gratuite.

Prietenii lui Laszlo și prietenii prietenilor și prietenii prietenilor prietenilor au băut, au conversat, s-au uitat prin rafturile cu cărţi și la *Star Trek.* Au mai venit și câţiva dintre angajaţii lui Minh. În barul nostru era acum mai mult zgomot decât aș fi sperat, totuși era mai puţin decât într-un bar tipic – mai ales dacă luam în considerare și numărul de clienţi.

L-am găsit pe Laszlo, care tocmai termina de băut un pahar.

— Excelent sucul ăsta de lămâie!

— Bei suc de lămâie?

— Sufăr de sindromul Asperger, mi-a răspuns el. Așa că beau sucuri de fructe. Dar sunt și ungur. Așa că am pus în lămâie și niște votcă.

— Îţi mai comand un pahar. Gratis.

— Nu. Ai o afacere, iar eu îmi aduc mica mea

contribuţie, așa cum m-ai rugat.

Brendan, cel de-al doilea jurnalist, a sosit la 9: 13 p.m. Avea în jur de cincizeci și cinci de ani și era supraponderal – avea un indice de masă corporală de aproximativ treizeci și doi.

De data asta, am făcut un efort mai mare să demonstrez avantajele comenzii plasate online. Brendan a început să introducă informaţiile detaliate în aplicaţie, dar era clar că avea o capacitate de concentrare redusă.

— N-am timp să citesc termenii și condiţiile.

— Doar apasă pe *OK,* i-a spus Roşie.

— Alergii? s-a interesat Brendan. Aici despre ce-i vorba?

— Ai vreo alergie? l-am întrebat eu.

— Niciuna care să mă afecteze la băut.

— Atunci selectează *Zero.* După asta poţi să-ţi introduci datele cardului de credit.

— Las-o baltă! Prepară-mi un Old Fashion. Poţi sau trebuie să-ţi dau numărul asigurării de sănătate?

Amghad încuviinţa din cap cu smucituri violente.

I-am preparat lui Brendan un cocktail Old Fashion, apoi un al doilea, în timp ce îi explicam designul barului și avantajele aplicaţiei. Al doilea pahar l-a băut printre ceilalţi oameni din stabiliment – acolo unde a și început o conversaţie cu Laszlo, conversaţie care a durat până când jurnalistul a revenit la bar unde a comandat „unul pentru drum”. Brendan a fost ultimul care a plecat din local – la 10: 34 p.m.

— Când ai clienţi mai în vârstă, termini programul mai devreme, a remarcat Amghad. Dar ne-am descurcat bine.

Amghad susţinea că „orice fel de reclamă e binevenită”, în baza acestei teorii, articolele scrise de Sylvie și Brendan au fost considerate ca fiind „reclamă bună”. În baza oricărei alte perspective, eu le-aș evalua ca „reclamă proastă”.

Articolul lui Sylvie a fost publicat la opt zile după inaugurare, în ziarul care luase apărarea

comportamentului meu profesional. Teza ei a fost aceea că „bărbatul cel mai inteligent din Melbourne” își folosește talentul ca să prepare „probabil cele mai bune cocktailuri Margarita din lume”, dar că ar fi fost de preferat ca abilităţile mele să fie puse în slujba vindecării cancerului. În restul textului, Sylvie a criticat universitatea și pe femeia care făcuse plângerea împotriva mea. Materialul era ilustrat cu fotografia pe care ne-o făcuse chiar autoarea, fotografie a cărei explicaţie era: *Profesorul Don Tillman, acuzat de rasism, și soţia lui, Roşie, împreună cu partenerii lor de afaceri Amghad Karim și Dang Minh. Domnul Karim s-a născut în Egipt, iar doamna doctor Dang este vietnameză.*

Doamna profesor Lawrence mi-a telefonat ca să-mi comunice că spera ca barul să prospere, întrucât recenzia „a făcut valuri”. Din păcate, barul nu prospera, astfel că puteam să mă ocup de el fără niciun alt ajutor. În majoritatea serilor nu aveam decât doi clienţi – doi bărbaţi la douăzeci și ceva de ani, care citeau și consumau băuturi răcoritoare.

Articolul lui Brendan a apărut o săptămână mai târziu, într-o publicaţie online din categoria „lifestyle”. Întregul text era negativ – singura posibilă excepţie fiind menţionarea unui Old Fashion „special”. Iar titlul era *Locul unde să bei dacă nu știi cu ce se mănâncă.*

La o a doua lectură, am înţeles ce spunea Brendan: jurnalistul considera oamenii care preferă un mediu neintruziv și cărora le plac SF-urile ca fiind „tocilari”, „din spectru” și „puștii care își făceau întotdeauna temele la școală”. Toate aceste formulări, chiar și ultima, erau utilizate în sens negativ. Se părea că Brendan socotea că atât eu, cât și Minh intram, la rândul nostru, în acest grup social – deși cu Minh abia dacă schimbase două vorbe.

Primul meu gând a fost să-l abordez pe autorul textului ca să corijez erorile legate de bar și de oamenii pe care noi doream să-i atragem. Dar Amghad m-a convins să renunţ.

— Omu’ a venit cu tema de-acasă. E posibil să nici nu

fie punctul lui de vedere.

Mi-am programat un antrenament în plus la dojo și, pe măsură ce furia mi se risipea, mi-am dat seama că ea fusese generată, în mare măsură, de propria mea înţelegere greșită a categoriei de oameni pe care Brendan o încondeiase. Crezusem că astfel de persoane aveau să-și dorească să bea în barul meu.

Minh a fost cea care mi-a atras atenţia asupra unei „furtuni de tweef-uri” legate de articolul lui Brendan. Un utilizator numit Tazza Tocilarul solicitase ca Brendan să fie concediat. Postarea lui circulase pe scară largă și fusese comentată de adepţi ai SF-urilor și de cei care se declarau ca suferind de autism. Se părea că, într-o anume măsură, cele două grupuri se suprapuneau.

Tazza Tocilarul propusese ca membrii comunităţii de autiști să-și demonstreze solidaritatea devenind clienţi ai Bibliotecii. Amghad era de părere că publicitatea de pe reţelele sociale era ineficientă, așa că eu, personal, nu mă așteptam ca acest demers să dea rezultate.

În seara aceea, la ora 8: 06 p.m., am sunat-o pe Rosie.

— Vino-ncoace imediat! Avem clienţi. Treizeci și șapte!

— Cheam-o pe Minh.

— E pe drum. Dar situaţia e grozav de îmbucurătoare!

— Cineva trebuie să stea cu Hudson.

— Adu-l și pe el. Cu cartea și cu sacul de dormit.

Roşie a apărut însoţită de Hudson, dar și de Dave.

— Roşie mi-a zis că ești disperat, a spus el. Da’ mie mi se pare că te descurci.

Soţia mea i-a atras atenţia asupra ecranului pe care erau listate comenzile.

Problema a devenit imediat evidentă. Un procent semnificativ dintre clienţi nu erau pregătiţi să utilizeze aplicaţia.

— Nu știu ce temperatură și ce factor de diluţie vreau: poţi să-mi prepari doar un Cosmopolitan normal?

mi-a spus o femeie îmbrăcată într-un trening cenușiu.

— Nicio problemă, i-a răspuns Roşie, înainte ca eu să obiectez.

Apoi:

— Crezi că am putea să pierdem clienţi din cauza aplicaţiei? m-a întrebat în timp ce prepara băutura.

— Aplicaţia e cel mai important element definitoriu al nostru.

— Dar decorul, refrigerarea și…

— Am testat-o in extenso ca să vedem cât e de prietenoasă cu utilizatorii.

— Cine? Tu, Hudson, Blanche și…

— Laszlo. Testeri din categoria expert.

Soţia mea a izbucnit în râs.

— Dar nu și clienţi obișnuiţi ai barurilor.

Hudson auzise discuţia noastră.

— Avem cumva un marker? m-a întrebat băiatul.

— Da.

— Unde?

— În sertarul din stânga, sus.

Puștiul a revenit cu un marker roșu.

— Scrie-mi pe mână: *AJUT CU APLICAŢIA.*

— Don… a dat să intervină Roşie, dar eu începusem deja să scriu pe mâna copilului.

Cam după o oră, Roşie mi l-a arătat pe Hudson, care, lângă rafturile cu cărţi, era angajat într-o discuţie cu un bărbat în jur de patruzeci de ani, al cărui indice de masă corporală estimat era treizeci și doi.

— Vorbește de prea mult timp cu individu’ ăla.

— Și eu mă gândeam la fel, a spus Dave.

— E vreo problemă cu el?

îmi cam dă fiori, dacă înţelegi ce vreau să zic, mi-a răspuns Dave.

Clientul era parţial chel, iar părul rămas și-l lăsase ceva mai lung decât era obișnuit. De asemenea, omul avea barbă și ochelari. Era îmbrăcat într-un tricou heavy metal, o pereche de pantaloni de costum și purta pantofi de alergare. Cari mă criticase pentru pantofii de alergare

asociaţi cu pantaloni eleganţi, însă combinaţia în cauză se dovedea populară în seara asta.

— E un adept obișnuit al SF-urilor. Sau om de știinţă, am spus.

— Sau un ciudat, a completat Dave. Nu zic că e cu certitudine. Dar așa cred oamenii, în general, că arată un ciudat. Și mai și stă de vorbă cu un copil de unsprezece ani.

Înainte s-apucăm să luăm vreo măsură, unul dintre cei doi clienţi constanţi ai noștri, bărbatul înalt, subţire, cu ochelari, păr lung și o barbă iluzorie, l-a abordat pe Hudson. Tovarășul lui, care era mai scund, cu părul creţ, închis la culoare, li s-a alăturat. Clientul mai în vârstă s-a îndepărtat.

După câteva minute, bărbatul mai înalt a venit la bar și i-a spus lui Rosie:

iartă-mă, dar tu ești mama lui Hudson? Roşie?

Soţia mea și-a confirmat identitatea.

— Eu sunt Merlin. M-am gândit că ai putea să-ţi faci griji din cauza faptului că am vorbit cu Hudson. A fost un tip care a stat mai mult cu el și ni s-a părut că arată cam periculos, așa că am intervenit, după care m-am gândit că s-ar putea ca și tu să crezi același lucru despre noi.

— Vă mulţumesc că v-aţi prezentat. Băiatul nostru n-are decât unsprezece ani. E încă în școala primară.

— Știm. Dar, în cazul lui, ambii părinţi îi poartă de grijă. E o situaţie de care cei mai mulţi copii nu se bucură. Oricum, cred că o cunoști pe mama prietenului meu Tazza. O cheamă Katerina.

Roşie a zâmbit larg.

— Spune-i lui Anast… lui Tazza să vină încoace. Nu l-am mai văzut de când avea opt ani!

— E puţin mai timid. Dar m-am gândit c-ar fi bine să-ţi spună cineva cu cine stă Hudson de vorbă.

Roşie mi-a explicat legătura. Katerina era prietena ei din școală, al cărei fiu suferea de autism, dar care acum „era bine”. Eu am recunoscut însă numele: Tazza Tocilarul. Tipul care ceruse ca Brendan, Jurnalistul Ofensator, să fie

concediat și a cărui postare dusese la cea mai de succes seară a barului.

Hudson avea nevoie de sacul de dormit. Înainte să meargă să se culce, în spaţiul care până atunci fusese biroul lui Minh, băiatul a spus:

— Pot să mai vin și mâine? Trebuie să aflu ce vor oamenii să facă aplicaţia noastră. Nu poţi să personalizezi un software dacă nu cunoști dorinţele utilizatorilor.

N-avea niciun rost să upgradăm aplicaţia dacă îmbunătăţirile nu erau Justificate. I-am explicat asta lui Hudson.

— Dacă nu corectăm aplicaţia, atunci sigur ea n-o să mai fie… justificată.

Îmbunătăţirile s-au justificat: articolul lui Brendan mobilizase o întreagă comunitate, ai cărei membri ne-au devenit clienţi constanţi, iar oamenii aceștia recomandau barul și prietenilor lor.

— Nu mă deranjează să fac asta pentru noi, mi-a spus Roşie într-o seară, în timp ce încărca paharele în mașina de spălat vase a barului. Dar azi au venit la serviciu câteva persoane de la Fundaţia de Sănătate Mintală și, în timp ce Stefan monta proiectorul, știi ce mi-a zis Iuda?

— Ţi-a cerut să faci cafeaua?

— Ţi-am povestit deja?

— A mai existat o situaţie similară, iar istoria previzionează excelent comportamentele viitoare.

— Ei, asta a făcut! „Roșie, poate câte-o cafea pentru toată lumea?”

Mi se părea că Iuda găsise o modalitate judicioasă de-a împărţi sarcinile, mai ales că Stefan era ocupat, iar el, Iuda, probabil că-i încuraja pe vizitatori să investească în proiectul lor. Totuși știam că nu era cazul să spun toate astea cu voce tare.

— Complet nerezonabil, am comentat faţă de Rosie. Și tu ce-ai spus?

— Am spus „Mulţumesc, Simon! Ar fi grozav!”, iar cele două femei de la fundaţie au văzut ce s-a întâmplat și, imediat ce Iuda a ieșit din cameră să aducă pentru toţi

cafea, au izbucnit în râs. Iuda trebuie că le-a auzit, dar dup-aceea n-a zis nimic. Apropo, presupun că sunt plătită pentru toată munca pe care-o fac aici.

— Sigur! Orele pe care le muncești aici vor contribui la a ne achita partea noastră din afacere.

Timpul viitor din formulare era potrivit. Eu considerasem că munca lui Rosie era menită să mă sprijine pe mine, personal. Dar când le-am comunicat asta lui Amghad și lui Minh, amândoi au insistat să antedatez plăţile către Roşie. Și m-au criticat fiindcă nu le spusesem asta mai dinainte.

O săptămână mai târziu, am fost sunat de directoare. Voia să ne vedem și mi-a sugerat să merg la întâlnire singur. Era vorba de o problemă „foarte stânjenitoare”, pe care prefera să n-o discute prin telefon.

Roşie a insistat să vină și ea.

— Dacă nu vor să fiu de faţă, înseamnă că *trebuie* să fiu de faţă.

Iepure n-a fost prezent: în birou era doar directoarea.

— Domnule profesor Tillman, doamnă doctor Jarman, a spus femeia. Cu toţii facem uneori greșeli și mă tem că o greșeală foarte gravă a fost făcută de curând.

— Diagnosticul de autism? am întrebat eu.

— Mă tem că nu e vorba de asta. Vă amintiţi că ne-aţi spus că Hudson a primit o poreclă destul de nefericită?

— Urâciosul? a spus Roşie. Asta e problema?

— Mă tem că *nu asta* e porecla. Voi nu sunteţi evrei, nu-i așa?

Am clătinat din cap.

— Ei, asta tot e ceva! însă adevărata poreclă a lui Hudson este *Nazistul.* Copiii îi spun Nazistul și, evident, noi vom face tot ce ne va sta în putinţă ca să punem capăt acestei situaţii, însă…

— De ce Nazistul? a întrebat Roşie. N-o să ne spui c-a făcut ceva groaznic!

— Nu. Hudson face în continuare ce a făcut tot timpul. Se pare că, într-o zi, l-a corectat iar pe domnul Warren când acesta a spus ceva, iar domnul Warren, fără

să gândească, l-a făcut nazist gramatical.

— N-a mai aplicat niciun filtru, am remarcat eu, tot fără să gândesc.

Directoarea s-a uitat la mine o clipă, după care și-a reluat explicaţia.

— Copiii au preluat imediat formularea. Fără partea cu „gramatical”. Domnul Warren e foarte stânjenit şi-şi cere scuze. Dar…

— Cum aţi aflat? s-a interesat Roşie.

— Mi-aţi cerut să mă interesez de problema cu porecla. Iar eu știu care sunt copiii care-mi vor da răspunsuri sincere. Și domnul Warren a recunoscut imediat ce l-am chestionat.

Informatori. Mărturisiri. Naziști. Școala nu se schimbase aproape deloc faţă de vremea copilăriei mele.

— Sinceră să fiu, dacă insistaţi – și v-aș înţelege perfect dacă aţi face asta –, vom fi obligaţi să luăm o măsură disciplinară. În atmosfera din prezent, e posibil chiar să fim nevoaţi să-i cerem domnului Warren să părăsească instituţia. Mi-ar părea rău…

— Incredibil, am exclamat eu. Expresia…

Roşie mi-a făcut semn să mă opresc.

— Putem să discutăm puţin, doar eu și Don? a întrebat ea.

Directoarea n-a părut deloc încântată. Totuși eu și soţia mea am ieșit din birou.

— Voiai s-o lași baltă, nu-i așa? m-a întrebat Roşie. Din cauza a ceea ce ţi s-a întâmplat ţie cu Marele…

— Cu Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii. Corect. El…

— De-asta au vrut să vii fără mine. Domnul Amabil. Domnul Empatic. Domnul Solidaritatea Albilor.

— Posibil. Dar…

— Ţie ţi se pare în regulă ca Hudson să fie poreclit Nazistul?

— Un Nazist *gramatical.* E o expresie comună. Și tata era unul. În *Seinfeld* există o supă botezată Nazista.

— Don, tu ai fost concediat – suspendat – pentru așa

ceva. Nu zic că asta ar trebui să păţească și Neil, dar trebuie să opunem puţină rezistenţă.

Roşie a insistat să ne cumpărăm câte o cafea și „să nu ne grăbim”.

— Las-o să fiarbă niţel în suc propriu.

Când ne-am întors, n-am văzut niciun indiciu că directoarea ar fi fiert în suc propriu. Femeia se plimba afară din birou, probabil reflecta la o problemă sau alta.

— Vă mulţumesc că v-aţi întors, ne-a spus directoarea. Vreau doar să vă asigur din nou că-mi pare sincer rău că așa ceva a putut să se întâmple.

— Și nouă ne pare rău că așa ceva a putut să se întâmple, i-a răspuns soţia mea. Poate ştiţi că, în urma unui incident de acest gen, dar de mult mai mică amploare, care s-a petrecut într-o universitate și a implicat persoane adulte, nu elevi de școală primară, Don a hotărât că gestul cel mai potrivit e să se retragă.

— Da… știm… de-asta am crezut că el ar înţelege că toţi oamenii pot să greșească…

— Corect, am zis eu. Iepure a spus ceva complet nepotrivit. Ar trebui să luăm în considerare posibilitatea că suferă de autism.

Ultima afirmaţie nu făcea parte din scenariul nostru poliţistul-bun-poliţistul-rău, dar am văzut că Rosie abia se abţinea să pufnească în râs.

— Ar trebui să mergem în biroul meu, ne-a spus directoarea.

Ajunși acolo, femeia ne-a indicat scaunele din colţ, nu cele din faţa biroului.

înţeleg ce spui, a continuat ea. E posibil ca Neil să se fi grăbit în a-l singulariza pe Hudson…

îi spui unui copil că e Nazist, colegii lui preiau formularea, după care îl raportezi pe copilul respectiv și spui că nu e popular, a punctat Roşie. Și mai și propui ca el să fie supus unui control psihiatric.

— Lucrurile nu s-au petrecut în ordinea… Cum aţi dori să reacţionăm noi, școala, la situaţia asta?

— Suntem la mijlocul celui de-al treilea trimestru, am

spus eu, așa cum fusesem instruit de soţia mea. Ca să nu dăm totul peste cap, am putea să amânăm acţiunea disciplinară până la sfârșitul anului. Atunci vom putea să luăm în considerare și ceea ce se va întâmpla între timp.

— Vom face tot ce vom putea în legătură cu porecla. Însă, oricum, vom fi nevoiţi să-l mutăm pe Hudson într-o altă clasă a IV-a.

— De ce? am întrebat eu. Lui Hudson nu-i plac schimbările.

înţeleg, dar… mă rog… schimbarea face parte din viaţă, nu-i așa, deci poate mutarea asta îl va ajuta să devină mai puternic. Însă nu acesta este motivul.

Din experienţa mea, caracterul puternic era arareori motivul oricărei acţiuni. Întotdeauna era menţionat ca motiv *după* ce o acţiune fusese realizată sau fusese promisă.

— Dacă, la sfârșitul anului, veţi decide totuși să depuneţi o plângere oficială, trebuie ca noi să putem demonstra că am luat măcar o măsură în acest caz. Nu putem să-l lăsăm pe Hudson cu un învăţător care s-ar putea considera că „s-a luat de el”.

— N-ar da deloc bine, am remarcat eu.

— Fir-ar al dracului, a exclamat Roşie după ce am plecat. Știi de ce-l mută?

— Presupun că nu ca să-i clădească un caracter puternic.

— N-a vrut ca învăţătorul lui Hudson să ne rămână dator.

— Ceea ce reprezenta, de fapt, intenţia ta.

— Corect.

— Le-aţi zis de porecla mea. Mi-aţi promis că n-o să spuneţi nimic, iar acum trebuie să mă mut în altă clasă.

Acesta era un sumar excelent a ceea ce făcusem. Era exact lucrul pe care-l făcuseră părinţii mei, pe care eu însumi îl detestasem și mă străduisem să-l evit în raport cu Hudson. Abia așteptam să aud cum avea să-și explice Roşie comportamentul.

— Don, explică-i tu, a spus însă Roşie. Ai fost acolo.

Am încercat să-mi amintesc circumstanţele. Acestea implicau interacţiuni umane pentru care nu exista un limbaj precis – din care cauză erau dificil de stocat în memorie. Îmi aminteam totuși un lucru important.

— Am încercat să acţionăm în interesul tău. Ţi-am dezvăluit porecla dorind să atingem un scop mai înalt.

— Ce vrei să spui?

Eu și Roşie ne-am uitat unul la celălalt.

— Tot timpul vorbiţi cu cei de la școală. Știu asta! Despre ce?

Eu și Roşie ne-am uitat din nou unul la celălalt.

— Domnul Warren crede că e ceva în neregulă cu mine, așa-i? Fiindcă urăsc crichetul și cărţile cu Harry Potter, pentru că port pantaloni scurţi și sunt prieten cu o fată. Și pentru că știu chestii pe care el nu le știe. Și…

Băiatul s-a ridicat în picioare.

— De-asta mă obligaţi să mă antrenez atât! Vreţi să mă schimbaţi!

— Ţelul nostru este să-ţi fie mai ușor la școală, am spus eu.

— Nu vă place de mine așa cum sunt! Dacă v-ar plăcea, n-aţi încerca să mă schimbaţi!

— Amândoi te iubim, a intervenit Roşie. Tatăl tău încearcă să te înveţe tot felul de lucruri, așa cum fac toţi taţii. Bunicul l-a dus pe tata să înveţe karate când avea șapte ani. Nici lui nu i-a plăcut la început, dar… Acum îţi place să mergi pe bicicletă, nu?

— Nu vreau să vorbesc despre asta, i-a replicat Hudson. Mi-e rău. Cred că mâine n-o să pot să mă duc la școală.

— Asta trebuia oricum să se întâmple la un moment dat, a remarcat Roşie după ce Hudson s-a dus în camera lui. Ce vrei să faci acum?

— Trebuie să plec la muncă.

Când îmi reconfigurasem programul, nu luasem în considerare nevoia de discuţii prelungite între mine și Roşie în intervalul predării de seară. Necesitatea de a ajunge la bar până la ora 6: 00 p.m. era stabilită. Și orice

încercare din partea soţiei mele de a pleca mai devreme de la serviciu probabil c-ar fi determinat un răspuns „codat” din partea Iudei.

— Iuda zice: „Nicio problemă, Roşie, știm că trebuie să ai grijă de Hudson! Orice făceai acum poate să aștepte până mâine”.

— Pare foarte înţelegător.

— Dar nu e. Dacă Stefan pleacă mai devreme, nimeni nu-l întreabă de ce; nimeni nu face nicio presupunere. Dar eu sunt mamă. Deci ăsta trebuie obligatoriu să fie motivul.

Din fericire, eu și Roşie puteam să conversăm la Bibliotecă, acolo unde sistemul de comandă de la distanţă minimaliza întreruperile din partea clienţilor. Prin urmare, i-am propus soţiei mele să meargă cu mine.

— Da’ ce facem cu Hudson? Se presupune că e bolnav. Iar în seara asta trebuie să gătesc eu.

Două dintre mâncărurile din Sistemul Standardizat se dovediseră nepotrivite pentru procedeul de reîncălzire, așa că Rosie se oferise să gătească ea în serile respective.

— A, apropo, a continuat Roşie. Uite un alt lucru pe care fiul tău trebuie să-l înveţe de la tine. Când zic „mă duc să întind rufele, uită-te la orez”, asta nu înseamnă „uită-te la orez până se arde și pornește alarma de fum”.

— În mod evident, ai lipsit prea mult.

— Nu trebuia decât să închidă ochiul aragazului. *Tu* ţi-ai fi dat seama de asta.

— Ca rezultat al faptului că sunt un bucătar experimentat și considerabil mai în vârstă.

Era perfect posibil ca, la vârsta lui Hudson, să fi procedat la fel ca fiul nostru și-atunci tata mi-ar fi servit speech-ul lui: „nu pricep cum cineva atât de inteligent ca tine n-are destulă înţelegere, destul bun-simţ ca să…”

— Am să-i explic lucrurile pentru ca situaţia să nu se mai repete, am asigurat-o pe Rosie. Am să aduc în discuţie exact acest scenariu.

— Nu te mai obosi! Cred că a priceput deja cum trebuie să procedeze.

— Dar mi-ai cerut să-l învăţ…

— Am sperat c-ai putea să-i transmiţi un soi de principiu general. Dar, nu, înţeleg care-i problema.

— E o decizie foarte bună. Trebuie să acordăm prioritate problemei curente. Care, dată fiind diviziunea muncii din familia noastră, cade în sarcina mea.

— Ceea ce înseamnă că…?

— Că mâine am să stau de vorbă cu el. În timpul în care ar fi trebuit să fie la școală.

29

Roşie i-a telefonat directoarei ca s-o anunţe că Hudson avea să lipsească în ziua aceea de la școală pentru a discuta cu el despre poreclă și despre mutarea într-o altă clasă.

— Cred că lu’ Bronwyn îi e niţel frică de mine, mi-a comunicat Roşie.

Mi se părea reacţia potrivită, dat fiind rolul de poliţist rău asumat de soţia mea.

— Presupun că, de fapt, nu ţi-e rău, ci ai nevoie de o perioadă de recuperare și de gândire, i-am spus lui Hudson după ce mama lui a plecat la serviciu.

Băiatul s-a gândit o clipă, apoi a încuviinţat din cap.

— E în regulă?

— Adulţii fac același lucru. Îşi acordă „zile de sănătate mintală”, pe care le înregistrează ca zile de concediu medical. Pentru că sistemul nu are suficiente opţiuni. Dar acum trebuie să găsim o soluţie pe termen lung.

— Nu vreau să mă mut în altă clasă.

— Va trebui să ne lămurim dacă această cerinţă a ta e obligatorie sau e negociabilă. Dacă e negociabilă, avem mai mult spaţiu de manevră ca să identificăm soluţii inovatoare.

Mi-am făcut o cafea, în timp ce Hudson îmi cântărea propunerea.

— E negociabilă, a decis băiatul.

— Excelent! Procesul de rezolvare a unei probleme presupune, mai întâi, explicarea și explorarea situaţiei și obiectivelor.

Putem să punem întrebări și să ne împărtășim informaţii, dar nu putem să propunem soluţii. Apoi avem nevoie de o perioadă de incubaţie pentru rezolvarea problemei la nivel subconștient, perioadă în care ne dedicăm unor activităţi banale, întrucât noi nu avem la dispoziţie decât o singură zi, recomand să alocăm acestei etape trei până la patru ore. După aceea putem să lucrăm împreună astfel încât să identificăm soluţiile.

— Dacă rezolvăm problema până la prânz, punem să mergem să cumpărăm cărţi în Clunes?

— N-o să terminăm până la prânz. Perioada de incubaţie este esenţială pentru generarea celei mai bune soluţii posibile.

— Atunci de ce să nu hotărâm că perioada de incubaţie are loc în timp ce ne deplasăm cu mașina și cumpărăm cărţi?

— E o idee sclipitoare!

Am pornit imediat, având un plan bine formulat: să explorăm problema pe drumul către Clunes; să alocăm perioadei de incubaţie intervalul de timp în care urma să vindem și să cumpărăm cărţi; să propunem soluţii și să le evaluăm pe drumul înapoi către casă. Ca bonus, excursia în Clunes era asociată în minţile noastre cu recuperarea după o perioadă dificilă – moartea tatălui meu și Incidentul cu Pizza.

Explicându-i lui Hudson problema originală, care păruse atât de gravă, încât renunţasem la serviciu ca s-o rezolv, mi-am dat seama că ea prezenta acum o importanţă redusă.

— Domnul Warren se teme că tu nu ai abilităţile sociale necesare să faci faţă gimnaziului.

— Și la gimnaziu o să fiu împreună cu aceiași puști din clasa mea. Cu toţii avansăm simultan.

— Dar ţie nu-ţi place școala.

— N-o să-mi placă mai mult dacă învăţ să joc fotbal. Dar o să-mi placă și mai puţin, fiindcă nu-mi place fotbalul.

— Dar dacă ar trebui…?

— Bunicu’ mi-a arătat ce să fac dacă la un moment

dat, dintr-un motiv sau altul, aș fi obligat să joc. Oricum, nu contează ce crede domnul Warren, fiindcă n-o să mai fiu în clasa lui. Și, cu asta, problema e rezolvată.

Hudson n-a mai scos niciun cuvânt în următoarele cincizeci și șapte de minute, cu excepţia episoadelor în care a citit cu voce tare indicatoarele rutiere și panourile publicitare – un obicei pe care îl aveam și eu când eram singur în mașină. Eu m-am folosit de timpul respectiv ca să reflectez: mi-am dat seama că băiatul nu voia să fie categorisit ca deficitar – fie și într-un număr mic de domenii. Mai potrivit era ca el să fie descris ca *nepregătit* – în unele aspecte.

— Ai citit vreo carte science-fiction in care o persoană nepregătită e obligată să călătorească în spaţiu? l-am întrebat.

— O grămadă! Uneori personajul e chiar un copil.

— Și, uneori, oamenii respectivi au totuși timp să li se facă o pregătire de bază? Ea făcând parte din poveste. E corect ce spun?

— Uneori, a achiesat Hudson.

— Poţi să-mi dai un exemplu?

— Da.

Fiul meu a tăcut, apoi a început să râdă.

— Aici voiai să ajungi! M-ai întrebat special, nu?

— Corect.

Aceasta ar fi fost o ocazie bună să-i spun mai multe despre așteptările pe care oamenii le aveau de la mine, dar pe care eu puteam să le controlez – dar trebuia să rămân concentrat pe subiect.

— Unele dintre cărţile lui Robert Heinlein, mi-a răspuns Hudson. El a scris mult pentru adolescenţi, deci… *Time for the Stars.* Probabil ţie nu ţi-ar plăcea, la partea cu știința.

— Telepatia. Mi se pare perfect acceptabil să propui o unică și nouă descoperire ca bază a intrigii unei cărţi. Aplicarea teoriei relativităţii restrânse, în contextul comunicării instantanee, este prezentată într-o manieră plauzibilă.

— Ai citit romanul?

— *Have Spacesuit – Will Travel* e mai bun, dar *Time for the Stars* e un exemplu potrivit.

— Ai spus că nu citești science-fiction.

— Nu acum. Am citit într-o perioadă în care eram incredibil de nefericit.

— Ca să poţi să-ţi închipui că ești altundeva?

— Corect.

— De ce erai nefericit?

— Pentru că nu aveam prieteni. Însă ideea e că băiatul care poate să comunice telepatic cu geamănul lui trebuie să meargă în spaţiu fără să fi beneficiat de pregătirea pe care ar fi avut-o un astronaut convenţional. Nu are timp să fie învăţat decât lucrurile cele mai importante – acelea care-i sunt necesare ca să supravieţuiască într-un mediu ostil.

Hudson a râs.

— Gimnaziul.

— Corect.

Persoanele care suferă de autism nu se pricep la analogii.

— Principalul lui avantaj este abilitatea telepatică, astfel că ea nu poate să fie neglijată. Așa cum principalul tău avantaj este abilitatea de a face calcule matematice sau de a coda programe. Însă valoarea acestui punct forte este zero dacă băiatul face niște greșeli simple și moare din cauza lipsei de oxigen sau pentru că nu știe cum să opereze corect o armă, ca să se apere de un extraterestru.

— Nu cred că eu o să fiu omorât în gimnaziu.

— E adevărat. Dar ar trebui să echivalezi *a fi omorât* cu *a fi nefericit.* Dacă unele abilităţi, pe care poţi să le dobândești în decurs de câteva luni, pot să-ţi ușureze…

— Tu consideri că știi care sunt abilităţile astea.

— Trebuie să mă consideri astronautul experimentat, care aproape c-a murit în spaţiu în mai multe rânduri.

— Astronautul neîndemânatic.

— Corect. E mai bine să înveţi de la oameni care au fost nevoiţi să tragă din greu ca să-și dobândească

abilităţile decât de la cei care sunt talentaţi în mod natural.

— De la astronautul *bătrân.* Totuși lucrurile s-au schimbat. Cred că școala nu mai e ca pe vremea ta.

— E adevărat. Prin urmare, ar trebui să revizuim planul ţintind lucrurile pe care amândoi le considerăm ca fiind competenţe necesare. Presupun că vrei să continui să înoţi. Cu codarea vrei să mergi înainte?

— Ai spus că nu vorbim despre soluţii până nu o pornim înapoi spre casă.

— Căutam doar să obţin informaţii.

Începeam să simt, la fel cum mi se întâmpla adesea, că articularea problemei fusese pasul crucial.

Am petrecut în Clunes două ore și douăzeci de minute. Am cumpărat cărţi și am mâncat pui prăjit.

Pe drumul spre casă, Hudson a propus mai multe schimbări în program, care mi s-au părut rezonabile, dar îi explicasem deja că înainte de a i le aproba, trebuie să le discut și cu Rosie.

— De ce v-aţi dus în Clunes? m-a întrebat soţia mea. Aţi fi putut să vă duceţi în Shepparton, s-o vezi pe mama ta. N-ai mai văzut-o de la înmormântare.

— Ideea e excelentă, dar, din păcate, a venit prea târziu, în plus, am vorbit cu mama duminică.

Apelurile telefonice săptămânale continuaseră la fel ca înainte de moartea tatii.

— Și trebuia să ne concentrăm pe problema nefericirii lui Hudson. Pe care am rezolvat-o. Dacă și tu vei fi de acord cu soluţiile propuse.

— Spune-mi!

— Hudson vrea să renunţe la sesiunea de lectură de la 5: 20 a.m., aceea de dinainte de școală.

— Până aici, totul e bine.

— Evident, asta îi va permite să se culce seara mai târziu. Vrea să continue cu vizitele la Phil și la Eugenie, așa cum sunt ele programate și în prezent.

— Pricep ce faci. Hai, dă-mi și vestea proastă!

— Vrea să meargă la bar în fiecare seară. Vrea să fie

plătit pentru rolul pe care l-a jucat în conceperea aplicaţiei și pentru cel de asistent de utilizare, pe care și l-a asumat acum.

— Și de mâncat ce-o să mănânce? Iar asta nu înseamnă că sunt de acord – doar întreb.

— Pizza.

— Nu! Sunt nicio formă! N-o să mănânce pizza în fiecare seară.

— Am glumit. E dispus să-și varieze dieta, dar vrea să mănânce la bar.

— Din cauza felului în care gătesc eu?

Când îmi pregătisem prezentarea, decisesem să nu includ în ea și perspectivele lui Hudson pe acest subiect. Am deschis palmele orientate în sus, imitând gestul italienesc care se traduce prin *Cine știe?*

— Sigur că nu poate să meargă la bar în fiecare seară.

— Care sunt obiecţiile tale?

— Are unsprezece ani, mi-a răspuns soţia mea. Dar are răspunsuri pregătite pentru toate astea, așa-i?

— Corect. Barul e o afacere de familie. Din punct de vedere legal, are voie să muncească un număr limitat de ore. Va sta împreună cu tatăl lui, deci va fi supravegheat, iar tu poţi să ni te alături atunci când e convenabil pentru tine. Temele și le va face înainte să plecăm la bar. Dacă va avea nevoie de relaxare sau dacă va interveni vreo situaţie problematică, va putea să se retragă în fostul birou al lui Minh.

— Care e scopul planului? în afară de faptul c-o să câştige niște bani?

— Își va exersa unele abilităţi practice specifice, ceea ce va reprezenta o bază solidă pentru o carieră respectabilă și bine plătită.

— Așa a zis el?

— Nu, informaţia asta este un supliment pe care ţi-l furnizez eu. Argumentul lui a fost că va exersa, la modul practic, interacţiunea socială, într-un mediu de socializare tradiţional. Și că va învăţa cum gândesc oamenii, judecând

după cum folosesc aplicaţia. Or, asta e cea mai importantă nevoie a lui și cea mai dificil de predat de altcineva.

— Clienţii sunt toţi adulţi.

— Adulţii sunt mai sofisticaţi la nivel social, deci va urma un curs avansat. Așa a spus el.

— Tu te-ai uitat la oamenii care vin în bar?

— Sunt diverși. Ceea ce e perfect. În plus, discuţia noastră anterioară are un rezultat-bonus. Dacă tu spui „Observă situaţia asta și, în cazul în care descoperi o problemă, ia măsuri ca s-o rectifici!”, atunci e puţin probabil ca incidentul cu orezul să se repete, în contexte mai generale.

Roşie a râs.

— Presupun că n-ar trebui să avem pretenţia ca doar el să se schimbe.

— Un principiu excelent! Așadar propunerea lui Hudson e aprobată?

— Patru seri pe săptămână – cel mult! Vreau să stau cu el și acasă. Dar și el are nevoie de asta.

— Mă aștept să considere acceptabilă această condiţie.

— Mă bucur să aud asta! Dar cum o să ajungă la bar?

— Vrea un abonament de transport în comun ca să vină cu tramvaiul. O altă abilitate importantă…

— Nu știu dacă e pregătit pentru asta…

Mai devreme, în cursul aceluiași an, făcuserăm un experiment: Hudson mersese într-o scurtă călătorie cu tramvaiul de unul singur. Dar nu coborâse la staţia la care ar fi trebuit să coboare. Așa că găsirea lui generase o stare traumatică – atât pentru el, cât și pentru mama lui.

— Am reanalizat incidentul. Se pare că i-ai furnizat referinţe vagi cu privire la punctele de reper, deși staţiile de tramvai sunt clar identificate cu ajutorul rutelor și al numărului de opriri. *Și mie* mi-ar fi fost greu să cobor la staţia bună, date fiind instrucţiunile tale.

— N-am ce să comentez. Mă gândesc doar la siguranţa…

— Melbourne e unul dintre cele mai sigure orașe din

lume. Probabilitatea ca un copil să fie victima unei violenţe în sistemul de transport în comun este scăzută, dar primește o acoperire mediatică disproporţionată. La fel ca atacurile crocodililor. E mai probabil ca Hudson să fie ucis și mutilat când…

— Am bănuit și eu. Și presupun că ăsta e un semn bun. A început să-și schiţeze propria viaţă. Poate că asta o să-l determine să ia decizii ca să se apere singur și la școală, dar… ia stai puţin! Cum rămâne cu schimbatul claselor?

Am surâs.

— Mutarea într-o altă clasă a fost acceptată.

Fără niciun motiv aparent, se părea că subiectul ăsta se transformase dintr-unul obligatoriu într-unul opţional și apoi într-unul irelevant.

— Știi de ce? a spus Roşie. Fiindcă, de fapt, el *a vrut* să scape de Iepure. După ce a obţinut tot ce și-a dorit, n-a mai avut nevoie de mutarea într-o altă clasă pentru șantaj.

30

Dave a venit la bar de câteva ori ca să mă ajute, dar până la urmă și-a dat seama că-i era greu să stea în preajma unor oameni care beau alcool, în vreme ce el nu putea să facă asta. Pe aceeași linie, și eu îmi instituisem propria regulă: să nu beau alcool înainte sau în timpul orelor de lucru. Astfel că am înregistrat o diminuare substanţială a cantităţii de alcool consumat.

— Cred că mai bine mă duc acasă și mai fac niște cuburi, mi-a spus Dave la terminarea turei care avea să se dovedească a fi și ultima pentru el.

— Mi se pare că ai făcut o obsesie, i-am comunicat. Poate că ar fi bine să consulţi un psihiatru.

— Uită-te! mi-a replicat el. Mi-am luat pantaloni noi. Am slăbit aproape opt kilograme. Și… nu ţi-a spus Hudson?

— Să-mi spună ce anume?

— Am făcut prima vânzare!

Dave și-a scos telefonul și mi-a arătat website-ul. *WB2. World’s Best Wooden Blocks. Confecţionate manual*

în Australia de David Bechler.

— Hudson a fost de părere că David sună mai artistic decât Dave.

— Dar trebuie să fie o greșeală în legătură cu preţurile. Cuburile tale mi se par incredibil de scumpe.

— Sunt confecţionate manual.

Prietenul meu a râs.

— Și mie mi s-au părut teribil de scumpe, da' Hudson mi-a povestit ce preţuri are la haine un amic de-al lui, Cari, așa c-am zis… ce mama naibii! Putem oricând să scădem preţurile. Da' uite că cineva a considerat că merită.

Pe drumul către școală, am abordat subiectul proiectului WB2. A trebuit să aștept o zi ploioasă, pentru că acum, în mod normal, Hudson se deplasa cu tramvaiul.

— Cine a inventat numele brandului? World's Best Wooden Blocks?

— Dave și cu mine. Tu întotdeauna spui „cel mai bun din lume", deci, într-un fel, denumirea îţi aparţine și ţie.

— Și abrevierea?

— Aia a fost ideea mea. Dave nu e vreun matematician.

— Dar e incorectă. Ar trebui să fie (WB) 2, pentru că atât W-ul, cât și B-ul sunt la pătrat. Eugenie trebuie să se gândească mai bine ce te învaţă.

Ultima afirmaţie fusese o mică glumă, dar băiatul n-a râs.

Eu și Roşie ne-am sărbătorit cea de-a treisprezecea aniversare a căsătoriei la bar. Era locul perfect – rezultatul unui proiect comun menit să îmbunătăţească vieţile noastre, pe cea fiului nostru, vieţile unor prieteni și, din câte se părea, și cele ale unui număr din ce în ce mai mare de clienţi constanţi.

Așa cum procedasem cu ocazia tuturor aniversărilor anterioare, i-am făcut soţiei mele un cadou în acord cu programul tradiţional: anul treisprezece era anul dantelei. Prin urmare, am ales o pereche de pantofi de alergare de cea mai bună calitate, împodobiţi cu dantelă.

— Trebuie să faci mai multă mișcare, i-am spus.

Amândoi îmbătrânim și e necesar să facem eforturi conștiente ca să ne menţinem sănătatea. Evident, aș dori ca amândoi să trăim cât mai mult posibil, astfel încât mariajul nostru să continue.

Roşie a râs.

— Hai că te-ai scos! Și-ai nimerit-o și cu cadoul. Verificasem în ce an suntem și mă așteptam la ceva cu dantelă… nu știu exact la ce, da' orice altceva probabil că nu mi s-ar fi potrivit.

— Așadar cadoul e acceptabil?

— Ca întotdeauna. Și chiar trebuie să încep să merg la sală. Cândva, între munca la bar, serviciul meu adevărat, Hudson și spălatul rufelor. Știi, când le zic oamenilor că-mi faci câte un cadou în fiecare an, sunt geloși. Și-mi spun că ești un mare romantic. Și așa și ești.

Roşie m-a sărutat, fără să fie văzută de Hudson și de clienţii care erau absorbiţi de televizoare, cărţi, laptopuri și telefoane.

Mi-era greu să mă consider un romantic. Aniversarea căsătoriei noastre o aveam trecută în agendă, iar temele fiecărui an erau documentate public. Și, oricum, nu aș fi adoptat această tradiţie dacă nu aș fi fost încurajat în acest sens – dacă nu aș fi primit *instrucţiuni* în acest sens.

Soţia mea a părut să-mi fi citit gândul.

— A fost ideea lui Gene, nu-i așa?

— Iniţial. Nu e un secret.

— Știu. Dă-i datorezi mult. *Amândoi* îi datorăm mult.

Afirmaţia lui Rosie era adevărată, dar, chiar și așa, am judecat-o ca fiind extraordinară.

— Tu-l urăști pe Gene.

— Nu *urăsc* pe nimeni. Am fost destul de nemulţumită de unele dintre chestiile pe care le-a făcut. Dar era prietenul tău și am încercat să nu intervin în relaţia voastră. Cred că ţi-e dor de el.

Era aniversarea căsătoriei noastre. Soţia mea făcuse o concesie extraordinară. Îi eram dator, la rândul meu, să fiu complet deschis.

— E posibil, i-am răspuns.

— Don, poate că ai nevoie să iei legătura cu Gene. Povestea aia, când ai încercat să-i faci pe el și pe Claudia să se împace: nu crezi că ai proiectat un pic asupra relaţiei lor o experienţă a ta din trecut?

— Emoţional, e posibil. Dar situaţia dintre noi nu s-a schimbat în niciun fel faţă de acum unsprezece ani. Așa că nu există niciun motiv raţional pentru care să iau legătura cu Gene.

— Dar tu? Tu nu te-ai schimbat? Poate că și el s-a schimbat. Nu-mi spune că situaţia a rămas la fel. Atitudinile tale sunt parte din ea. Majoritatea lor.

Soţia mi-a făcut semn cu mâna către Hudson, care era lângă rafturile cu cărţi și discuta animat cu Tazza și cu Merlin.

— Mi se pare că el e mult mai fericit. În schimb, tu nu ești cu adevărat fericit, așa-i?

Ca întotdeauna, Roşie îmi înţelegea starea emoţională mai bine decât mi-o înţelegeam eu însumi. M-am uitat la monitorul calculatorului.

— Trebuie să mă ocup de comanda asta. După aceea o să-ţi răspund la întrebare.

În timp ce preparam cocktailurile, am încercat să-mi deslușesc sentimentul negativ detectat de Rosie. Era adevărat că dispoziţia lui Hudson părea să se fi îmbunătăţit – cel puţin când era la bar. Mă îndoiam că avea aceeași dispoziţie și la școală.

Deși amintirile mele din școală erau marcate de sentimentul excluziunii, existaseră și atunci perioade în care fusesem fericit. Îmi plăcuse să fac programare, să joc șah și, în mare parte, îmi plăcuse chiar și ceea ce învăţam la școală. Cu toate astea, la douăzeci de ani, ajunsesem să mă gândesc la sinucidere – ideea mi se înșurubase în minte într-o asemenea măsură, încât, pentru un scurt interval de timp, fusesem chiar internat într-un spital de psihiatrie. În esenţă, problema mea o reprezentase izolarea socială. Iar fiul meu, în continuare, nu avea decât un singur prieten, deci, în această direcţie, de când începusem Proiectul Hudson, făcusem zero pași înainte.

Am terminat de preparat cocktailurile și Cheng, unul dintre angajaţii noștri temporari, a luat tava.

— Ai încheiat analiza? m-a întrebat Roşie.

— Nu tocmai. Dar sunt preocupat de… subiectele ridicate de Iepure.

— Te-ai mai gândit la diagnosticul de autism? Nu știu dac-ai sesizat, dar, când se trezește dimineaţa, Hudson bate, repetitiv, vreme de circa zece minute.

Am încuviinţat din cap. Alesesem să nu abordez subiectul acesta în discuţiile directe cu el ca nu cumva să-l pun într-o situaţie jenantă. Și nici cu Rosie nu-l abordasem, din aproximativ același motiv. Era posibil ca obiceiul acesta al băiatului să se fi instalat de ceva timp, iar noi să-l fi remarcat abia recent, datorită orei de trezire mai târzii.

— Cred că face chestia asta ca să se pregătească pentru școală, mi-a comunicat Roşie. Se numește *stimming…* Și e o caracteristică a autismului. Știai asta?

— Nu.

— E ciudat, a continuat soţia mea. Voiam să m-apuc să citesc despre autism, dar dup-aia mi-am zis că nu, Don sigur știe totul despre asta la liniuţă, deci n-are sens să mă mai obosesc. Dar… nimic.

— Mi-am făcut o documentare online în ziua în care m-ai întrerupt. În plus, acum treisprezece ani, am studiat și sindromul Asperger pentru o conferinţă. Și amândoi am mers la seminarul ăla. Ca atare, am ajuns la concluzia provizorie că Hudson nu suferă de autism. De aceea am considerat că informaţia nu e relevantă.

— Aha, a comentat Roşie. Dar… îl vezi aici, cu oamenii ăștia…

Și mi l-a indicat pe individul slăbuţ, în jur de douăzeci de ani, cu care Hudson stătea de vorbă.

— Aș spune că mulţi dintre ei se încadrează în spectrul autist.

— E posibil. Bănuiesc că au o influenţă nefastă.

— Uau! Cu asta chiar m-ai surprins! Când te-am cunoscut, și tu erai cam tot așa.

— Și eram și nefericit.

— De fapt, ce vreau să spun este că, dacă Hudson se încadrează *în tr-adev ar* în spectru, iar tu vrei ca el să-și îmbunătăţească abilităţile sociale și să-și facă mai mulţi prieteni, atunci poate că ar trebui să fie ajutat de niște oameni care se ocupă cu asta zi de zi. Și care fac asta… pe o bază ştiinţifică.

M-am gândit la colegul de clasă al lui Hudson, Dov: puștiul fusese „transformat într-un zombi”. M-am gândit și la mine, la varianta mea de la douăzeci de ani, la acel Don care se simţise complet pierdut în spitalul de psihiatrie. *După* ce primise ajutor specializat. Sau poate tocmai din cauza asta.

Am întors ochii spre monitorul calculatorului.

— Caïpirinha la masa doisprezece. Fără diluţie.

Minh venea la bar la fel de des ca Rosie și Hudson, în ciuda faptului că, prin contract, nu era obligată să muncească deloc. În perioada incipientă a afacerii ne bazam pe angajaţi temporari, iar Minh se autodesemnase ca persoana care să-i introducă în poveste.

— Vreau să-mi prepari cel mai bun cocktail pe care l-ai făcut vreodată! Nu-mi pasă dacă e ceva inventat de tine sau doar un Martini grozav. Dar să fie *cel mai bun.* Și să-l primesc chiar acum. După aceea o să-l programăm în aplicaţie, cu numele tău. În seara asta, o să te duci acasă şi-o să poţi să spui c-ai făcut cea mai bună treabă din viaţa ta. Altfel de ce mai trăiești? Și de ce mai sunt eu aici?

În mod uimitor, chiar și după ce le împuia capul cu astfel de hiperbole, angajaţii o adorau.

Într-o seară de vineri, Roşie, Hudson și cu mine ne pregăteam să închidem, când echipa de la ușă, Nick și Callie, a venit să-și ia la revedere. Minh plecase cu doar câteva minute mai devreme.

Callie râdea.

— V-a spus Minh ce-a făcut?

— În ce context?

— Pe la ora opt, afară se formase o coadă, iar trei tipi au venit și s-au așezat la rând tocmai când a apărut și ea și-a dat să intre în bar. Sunt unii tipi care au impresia că

fetele care vin aici sunt ţinte ușoare. Habar n-am de ce, da' ce poţi să faci?!

Povestea a fost continuată de Nick.

— Minh s-a dus la ei și – Callie are dreptate –, pentru că și-a dat seama că erau unii *de-ăia,* le-a zis: „Scuze, dar noi avem un cod vestimentar".

— Și tipii rămân tablou… Se uită la clienţii din faţa lor, care sunt îmbrăcaţi… Nu trebuie să vă spun cum… La care tipii, cu nădragii lor strânși pe picioare și cu pantofii lor cu botu' ascuţit, se uită înapoi la Minh, adică… *ce mama dracului vrei?!*

— Da' Minh le face semn către oamenii din faţă și le spune, cât se poate de serioasă: „Vedeţi și voi la ce standard ne așteptăm!". Știţi cum e Minh! O avea ea un metru cincizeci, da' s-a ţinut tare cu tipii ăia… care, după asta, au băgat coada-ntre picioare și și-au luat tălpășiţa!

Toată lumea se prăpădea de râs. Callie a bătut palma cu Rosie, iar Hudson a bătut palma cu mine. Am avut sentimentul că făceam ceva care conta.

31

Vineri dimineaţă, la ora 8: 51, a început să sune soneria. Era Allannah, însoţită de fratele lui Blanche. Întrucât Hudson mergea la școală și acasă la Blanche cu tramvaiul, n-o mai văzusem pe Allannah de ceva vreme. Iar acum mi se părea incredibil de agitată. Am dedus însă rapid că emoţiile ei dominante erau furia și uimirea.

— Nu pot să-ţi spun cât sunt de furioasă! Nu-mi vine să cred ce-ai făcut!

— E vreo problemă specifică?

Bănuiam că problema o reprezenta vizita lui Blanche la oftalmolog, dar m-aș fi dovedit un strateg inabil dacă aș fi recunoscut că o ajutasem pe fetiţă, pentru ca apoi să descopăr că, de fapt, făcusem alt lucru care o supărase pe femeie.

— Mi-ai dus copilul să primească tratament medical – tratament medical de care nici nu avea nevoie. Până și *doctoriţa* a zis asta, nu-i așa? Fără permisiunea mea; fără permisiunea soţului meu! Știi că e ilegal? Hudson ar putea

fi dat afară de la școală pentru ceea ce-ai făcut tu. La asta te-ai gândit?

Allannah a continuat să mai peroreze un timp, fără să mai adauge alte informaţii semnificative. Dacă ar fi fost Hudson, aș fi obligat-o să se retragă undeva și să se relaxeze, dar, într-o situaţie implicând un adult, acest gest mi s-a părut c-ar fi fost lipsit de tact.

— Vrei o infuzie de plante? am întrebat-o.

— Poftim? Ce vrei să spui?

— Vrei un ceai de plante?

— Îmi oferi un ceai de plante?

— Pot să pun apă fierbinte peste coajă de citrice și peste frunze de rozmarin sau de cimbru. Cât timp discutăm ca să rezolvăm problema.

— Tu ai ascultat ceva din ce-am spus pân-acum? îţi dai seama în ce te-ai băgat? în ce v-aţi băgat tu și Roşie?

— Firește. Deci sunt interesat să găsim o soluţie. Ceea ce presupun că este și ţelul tău. Ar trebui să începem prin a identifica orice posibil prejudiciu care trebuie corijat.

Allannah a intrat în casă și i-a dat fiului ei să se joace cu câteva dintre cuburile-mostră ale lui Dave, arătându-i cum să le îmbine.

Până când am terminat de preparat infuzia de coajă de portocală și de rozmarin și i-am dat fratelui lui Blanche feliile de portocală, Allannah plângea.

— Nu pot să te înţeleg. Te-am amenințat că-ţi dau copilul afară din școală; ţi-am zis că Gary ar putea să vină încoace și… iar tu ne dai ceai și cuburi și ești așa de calm – Allannah a râs – și mie nu-mi vine în minte ce-ar trebui reparat. Poate că doar eu ar trebui să fiu reparată – pentru *că eu* ar fi trebuit s-o duc pe Blanche la doctor.

— Deci nu trebuie să întreprindem nicio acţiune?

— Știi, Gary zice tot timpul „relaxează-te”, dar tu ești cel care e permanent relaxat.

— Presupun că n-a fost încântat de episodul cu oftalmologul.

— Nu i-am spus nimic de asta. Iar mie Blanche mi-a

spus abia aseară. Cred că trebuie să-i păstrez secretul ca să nu-și piardă încrederea în mine. Și mai e ceva. Blanche vrea să fie imunizată.

— Nu am vorbit cu ea direct despre asta.

— Nu, dar a vorbit Hudson. Iar tu o încurajezi să devină om de știinţă. O carieră de care îţi dai seama că noi nu suntem convinși.

— Știinţa este…

— Nu te mai obosi! Trebuie să acceptăm că Blanche devine suficient de mare încât să ia singură hotărâri. Și, pentru că nu mai e bebeluș, injecţiile vor trebui să fie făcute la intervale mai mari ca să nu-i producă vreun șoc în organism, nu-i așa?

Mi-am cântărit răspunsul.

— Există zero dovezi că injecţiile astea produc șocuri în organismul copiilor mai mari.

— Totuși, mai bine să-i semnez eu formularul decât să fie nevoită să roage pe altcineva. Și să știi că i-am dat voie să-și ia telefon. M-ai convins și cu chestia asta.

Pe moment, nu m-am gândit la acest aspect, dar când Hudson s-a întors acasă, l-am întrebat:

— Cum de și-a permis Blanche să-și cumpere un telefon?

Băiatul plecase deja din bucătărie și se îndrepta către camera lui când mi-a răspuns:

— I l-am cumpărat eu.

În seara aceea, la bar, i-am relatat lui Rosie confruntarea cu Allannah. Soţia mea a recunoscut că probabil ea ar fi reacţionat exact cum se așteptase Allannah să reacţionez eu – combativ. Pe de altă parte, eu bănuiam că abordarea lui Hudson avea să fie mai apropiată de a mea: raţională și concentrată pe problemă… și eficientă. Cu toate astea, Iepure susţinuse că „gestionarea conflictelor” e un domeniu în care îl considera deficient pe fiul meu.

I-am împărtășit lui Rosie și informaţia legată de telefonul lui Blanche. Am sperat ca soţia mea să poată să-mi explice sentimentul de disconfort pe care îl avusesem

auzind că Hudson îi cumpărase un obiect costisitor unui alt copil în vârstă de unsprezece ani.

— Asta înseamnă că și el are un telefon al lui? a întrebat Roşie.

— De ce presupui asta?

— Cu cine o să vorbească Blanche de pe telefonul ei?

M-am dus la Hudson, care discuta despre aplicaţie cu un client.

— Tu ai telefon? l-am întrebat.

Băiatul a încuviinţat din cap și și-a reluat conversaţia.

— Câţi bani are copilul ăsta? a continuat Roşie.

— Nu știu. Îşi vinde cărţile și cumpără altele; barul îl plătește pentru că ne ajută cu aplicaţia; și a lucrat și la website-ul lui Carl.

— Dar Dave? L-a plătit fiindcă l-a ajutat cu cuburile de lemn?

— E posibil.

— Iar el nu ne spune nimic. În ultima vreme a devenit mult mai secretos.

— Se află în pericol să devină antreprenor. Capitalist.

— Se află *în pericol?*

Ca rezultat al faptului că-i dădusem lui Hudson un abonament pentru tramvai și al aparentei lui îndemânări în a utiliza transportul în comun, eu nu-l mai duceam și nici nu-l mai aduceam pe fiul meu de la școală, de la Phil, de la care și de la Eugenie. În general, când era la bar, băiatul discuta cu clienţii – frecvent cu Merlin și cu Tazza – sau dezvolta coduri.

Acasă, în majoritatea timpului stătea în camera lui. I-am explicat lui Rosie că e ceva normal pentru un puști de unsprezece ani.

— Te folosești pe tine ca punct de referinţă, mi-a spus. E greșit. Pe vremea copilăriei tale nu exista internet. Și în ciuda faptului că, aparent, Hudson se simte confortabil în compania adulţilor, să nu uităm că, în continuare, e foarte vulnerabil. Sau poate tocmai din cauza asta.

— Sunt de acord cu tine.

— Crezi că ai putea să te uiţi puţin prin calculatorul lui? Doar ca să ne lămurim cu ce se ocupă?

Incredibil! Roşie îmi cerea să invadez, în mod deliberat, intimitatea unui membru al familiei noastre. Și să comit o infracţiune cibernetică. În baza unor suspiciuni cât se poate de vagi. Din fericire, exista un impediment practic.

— Probabil că laptopul are o parolă. Hudson e inteligent și atunci cu siguranţă a folosit o combinaţie complexă.

— Don, Hudson are unsprezece ani! îi place să stea în preajma celor mari. Mulţi alţi părinţi i-ar fi instalat pe calculator un filtru ori ceva de genul ăsta sau ar fi insistat ca puștiul să le spună parola.

— Și noi am putea să facem asta. Așa ar fi mai cinstit.

Roşie a câştigat disputa, deși i-am reamintit de incidentul cu porecla, când, din cauza bunelor noastre intenţii, nu mai luaserăm în considerare dorinţa băiatului.

În general, calitatea tehnică a sistemelor de securitate de pe calculatoare este excelentă. Punctul cel mai slab îl reprezintă implicarea oamenilor. Prin urmare, nu mă așteptam să găsesc parola lui Hudson notată pe o bucăţică de hârtie lipită în partea de dedesubt a tăbliei de la birou. Totuși, am avut nevoie de un singur minut ca să intru în camera lui, în vreme ce Roşie îi distrăgea atenţia, să mă asigur că băiatul e logat și să-i copiez pe un USB istoricul căutărilor.

În cea mai mare parte, rezultatele au fost previzibile pentru un antreprenor în vârstă de unsprezece ani, interesat de science-fiction. Hudson participa la discuţiile online ale unui grup de colecţionari de volume SF, avea un cont de PayPal pe care eu însumi i-l autorizasem pentru tranzacţiile cu cărţi și, în acest scop, interacţiona cu mai multe site-uri. Activitatea recentă fusese minimă – ceea ce nu era o surpriză, întrucât băiatul se concentrase pe aplicaţia pentru Bibliotecă.

Descoperirea neașteptată a fost seria de vizite pe mai multe site-uri dedicate autismului, inclusiv pe unul pe care

figura un chestionar de diagnosticare – un instrument pe care adulţii să-l utilizeze ei înșiși, nu versiunea la care să apeleze părinţii

— Poţi să vezi ce scor a obţinut? m-a întrebat Roşie.

— Nu. URL-urile sunt pentru website-urile publice. Nu includ nici răspunsurile lui, nici scorul derivat din ele.

— Deci? Ce facem? vorbim cu el despre asta?

— Credeam că ideea e să nu ne dezvăluim activitatea lipsită de etică și astfel să-l întoarcem împotriva noastră. Așa cum am făcut când cu porecla.

— Atunci ai fost și tu de acord. Oricum, se pare că băiatul e cu un pas înaintea noastră, deci poate că ăsta e momentul să-i spunem de ideea ălora de la școală.

Mutarea lui Hudson în clasa doamnei Waddington se petrecuse fără vreo traumă aparentă.

— E OK, ne-a spus băiatul despre noua învăţătoare, în timp ce mergeam toţi trei cu mașina spre bar.

— În plus, ai scăpat și de clovnul clasei, am remarcat eu.

— Da. Jasper a cam luat-o razna. Dar e un puști care a început să mă deranjeze și doamna Waddington l-a pedepsit imediat. Bang! A zis c-o să mi-o plătească.

— Ţi se pare credibilă ameninţarea?

Hudson a râs.

— Nu e vreun uriaș, iar prietenii lui nu sunt… periculoși. Deci probabil că nu.

— O să ne spui dac-o să se mai ia de tine? l-a întrebat Roşie. Dacă-ţi face ceva urât?

— Îhî.

— Ai mai sesizat și ale beneficii ale mutării în altă clasă? m-am interesat eu.

— Mi se dă voie să-mi folosesc laptopul ca să scriu. Și învăţătoarea mă lasă să stau în spatele ecranului.

— *În spatele* ecranului?

— Nu ecranul calculatorului. Alt ecran. Nu contează.

— Nu, explică-ne, a insistat Roşie.

— Aproape am ajuns.

— Nu-i nimic, putem să așteptăm. Spune-ne ce-i cu

ecranul, l-a îmboldit Roşie.

— E o tablă mare, albă, în fundu' clasei. Îţi blochează vizibilitatea către restul clasei, ca să nu-ţi mai fie distrasă atenţia. Nu e o pedeapsă sau ceva de genu' ăsta: poţi să alegi să stai acolo. De auzit auzi foarte bine.

— E o idee extraordinară! am exclamat eu. Cine a propus-o?

— Cred că doamna Mingos, asistenta învăţătoarei. Vine s-o ajute cu Dov. Puștiul cu autism.

Asta era ocazia cea mai potrivită să abordăm direct subiectul autismului, dar, când Roşie mi-a atras atenţia asupra acestui aspect, eu parcasem mașina, iar Hudson intrase deja în bar, unde angajaţii noștri făceau pregătirile pentru seara respectivă.

32

— N-ar cam trebui să-ţi iei și tu o seară liberă?

Amghad venise pentru un „interviu informai", dar îşi petrecuse majoritatea timpului discutând cu Minh.

— Am căzut de acord ca, în primele trei luni, să lucrez în fiecare seară.

— Întotdeauna e cel mai bine să impui niște standarde ridicate la început și dup-aceea să le mai relaxezi. Iar la tine toată familia a contribuit la afacere. În orice caz, dă-le și unora dintre ceilalţi angajaţi ocazia să strălucească. Am auzit că ești cam obsedat de control.

— Vrei să…

— Totu' e-n regulă! Dar hai ca de-acum și până la sfârșitul celor trei luni să cădem de acord să mai muncești doar câte cinci seri pe săptămână. Minh e și ea de acord. Și să știi că n-o să ţinem cont cine, ce și cât.

— Am de gând să-mi iau liber în serile de duminică și de marţi, pentru că, statistic vorbind, atunci avem cele mai rare comenzi, am spus eu.

— Cele mai puţine, a râs Hudson. Te-ai exprimat așa deliberat.

Era prima dată când luam cina în familie de la deschiderea barului.

— Cum a fost la școală?

— Bine.

— Terminaţi! Amândoi! a intervenit Roşie. Mai zi-mi ce-i cu ecranul ăla despre care ai început să ne povestești acum câteva zile. Dov… nu e și el… destul de deranjant? Nu încearcă, de fapt, să se relaxeze acolo și acum ai mai apărut și tu?

— Nu, nu chiar. Stă acolo ca să nu se ia nimeni de el. Iar eu nu mă iau de el și el nu se ia de mine. De fapt, e un puști chiar OK – și e destul de haios.

— Haios în sensul de amuzant sau haios în sensul de ciudat? am întrebat eu.

— Haios în ambele sensuri.

— Îl consideri și pe el un prieten?

— Poate, a răspuns Hudson. Adică da, e ciudat, da' am început să mă mai obișnuiesc cu oamenii ciudaţi. Și e și foarte deștept. Dar nu știe să codeze. El e pasionat de mașini. Știe totul despre Porsche-ul lu' bunicu': adică *chiar totul.* Poţi să-i pui orice întrebare.

— Deci, dacă îl considerăm prieten, asta înseamnă că, în total, acum ai doi prieteni. Corect? am punctat eu. Incluzând-o pe Blanche.

— Am o mulţime de prieteni. Poate chiar mai mulţi decât tine. Nu sunt… izolat.

— Nu transformaţi discuţia asta într-o competiţie, ne-a dojenit Roşie.

— Nu e o competiţie – e un joc, am spus eu. Dave.

— Dave, a repetat băiatul. E și prietenul meu. Întreabă-l!

— Cari.

— Idem. Idem Eugenie. Idem George.

Hudson avea dreptate. El și George petrecuseră timp împreună în New York. În schimb, cu restul prietenilor noștri mai în vârstă, băiatul petrecuse un timp limitat.

— Isaac și Judy Ester, am zis eu.

— Merlin și Tazza.

— Staţi așa, a sărit Roşie. Schimbăm regulile. Doar prieteni a căror vârstă să se încadreze într-un interval de doi ani diferenţă faţă de vârstele voastre.

— Nu e rezonabil, am protestat eu. Evident că…

Roşie mi-a făcut semnul *fermoar* – adică să tac.

— Luaţi-o de la capăt!

— Blanche, a spus Hudson.

Eu deja aveam dificultăţi.

— Dave, a zis Roşie și mi-a făcut un semn ferm cu capul.

Așadar se părea că trebuia să mint în legătură cu vârsta lui Dave.

— Dov.

— Judy Ester, a continuat Roşie și iar mi-a făcut același semn cu capul.

Judy era cu cel puţin zece ani mai în vârstă decât mine, dar era posibil ca Hudson să nu știe asta. Din câte înţelegeam, definind o nouă regulă, eu și Roşie ne aliaserăm ca să trișăm faţă de fiul nostru.

— Hei, doi la unu, a exclamat Hudson.

— A zis deja Judy, a intervenit Roşie. Și Dave. Deci e doi la doi.

Hudson îşi răscolea mintea în căutarea altor prieteni.

— Ceea ce vreau eu să spun, a continuat Roşie, este că…

— Nadia.

— Cine? a zis Roşie.

— O fată de la mine din clasă. Mi-e prietenă. Și nu inventez.

Roşie mi-a spus mai târziu că Hudson se făcuse roșu la faţă. În timpul acela, eu căutasem în minte indicii cu privire la vârsta lui Laszlo. Înainte s-apuc totuși să găsesc vreunul, Roşie l-a declarat pe Hudson învingător și mi-a cerut să servesc desertul.

— Ai putea să baţi un kickboxer? m-a întrebat Hudson.

Cu toate că era o zi frumoasă, băiatul mă rugase să-l duc cu mașina la școală. Am bănuit că întrebarea avea legătură cu tatăl lui Blanche, Gary Homeopatul. Deși un luptător profesionist, indiferent de stil, ar fi reprezentat un oponent formidabil, nu aveam informaţii că Gary îşi

întreţinuse abilităţile și condiţia fizică.

— Depinde de nivelul ei sau al lui de experienţă. Cel mai bun kickboxer din lume m-ar învinge aproape sigur, iar cel mai prost kickboxer din lume probabil că s-ar învinge singur, fără ca eu să trebuiască să mai fac ceva în sensul ăsta.

Hudson a râs de gluma mea.

— Ai spus „aproape sigur”. Cum te-ai bate cu cel mai bun kickboxer din lume?

— Cât mai rapid posibil. Ideal ar fi să nici nu-și dea seama că lupta a început. Probabil că prima mea mișcare ar fi secerarea piciorului avansat. În general, odată căzuţi la pământ, boxerii devin ineficienţi.

— *De ce mă întrebi?* Asta e tot ce trebuia să spui.

Roşie era supărată că răspunsesem la întrebările lui Hudson fără să-l interoghez cu privire la motiv.

— Când eram în școală, colegii mei discutau frecvent despre al cui tată s-ar dovedi superior într-o confruntare fizică, în unele cazuri nu existau niciun fel de dovezi care să susţină afirmaţiile.

— S-ar putea să ai dreptate, dar câţi kickboxeri cunoaştem noi? Poate că lui Hudson *îi e frică* de el.

Roşie a abordat subiectul acesta la masă, în timp ce mâneam barramundi în crustă, cu un piure conţinând patruzeci și cinci la sută ţelină.

— Ar trebui s-o inviţi pe Blanche la noi la cină. Sau am putea să invităm toată familia.

— Fratele ei cred că e prea mic. Și, oricum, ar trebui să mai așteptăm puţin. Blanche e foarte supărată pe tatăl ei.

— De ce? m-am interesat eu.

— A făcut cel mai groaznic lucru. I-a spart calculatorul.

Nu m-am uitat la Rosie. Dacă aș fi făcut asta, aș fi putut să dau un indiciu nonverbal cu privire la vinovăţia noastră. Am hotărât că era mai puţin riscant să mă concentrez pe informaţiile concrete decât pe dimensiunea morală a situaţiei.

— Când? am întrebat.

— Ieri.

— Cum? Previzionez că tatăl ei a profitat de fragilitatea umană, nu de tehnologie.

— Greșit. A profitat de tehnologie.

Am fost invadat de un sentiment iraţional de iritare: cineva care era posibil să fie mai bun decât mine la arte marţiale se dovedea a fi și un expert în tehnologia informatică?

— Continuă!

— Avea o cameră video în dormitorul lui Blanche.

— Cum? a sărit Roşie.

— Face parte din sistemul de securitate. Camera e acolo de pe vremea când Blanche era doar un bebeluș.

— Și ea n-are nimic împotrivă…

— Ba acum o deranjează. Așa că a lipit peste ea niște bandă adezivă. Dar camera e orientată către birou, deci tatăl ei a putut să vadă cum îşi mișca degetele și și-a dat seama ce parolă avea. Nici n-a fost greu, la cât de mare e tableta lui Blanche.

Eram impresionat, dar am decis să nu-mi împărtășesc opinia cu Hudson și cu Rosie.

— O tehnică bine cunoscută, am spus. Și extrem de imorală. A găsit ceva?

— Căutase informaţii despre albinism. Normal! Și despre vaccinare. Asta cu ceva timp în urmă, dar taică-su le-a găsit în istoric. Probabil a avut activată funcţia de auto completare. Cred că mama ei a apărat-o pe Blanche. De-asta…

Hudson a tăcut brusc.

Roşie mi-a făcut instantaneu semn să tac din gură.

Băiatul a căpătat o expresie inconfortabilă.

— Pot să plec de la masă?

— Nu, i-a răspuns Roşie. Cred că trebuie să ne spui ceva.

Hudson a rămas din nou tăcut preţ de câteva secunde. Eu n-am mai avut nevoie de un al doilea semn din partea soţiei mele ca să-mi ţin gura.

— Promiteţi să nu spuneţi nimic nimănui? Nu cum aţi făcut cu porecla, când nu v-aţi ţinut gura?

— Nu, i-a comunicat Roşie. Nu promitem nimic. Unele lucruri nu e corect să fie ţinute secrete. Dacă o să ne spui că tatăl lui Blanche e violent – faţă de Blanche sau de mama ei –, atunci o să facem ceva în legătură cu asta. Înţelegi de ce?

Hudson n-a zis nimic.

— I-ai promis lui Blanche, a insistat Roşie. Să nu spui nimic. Așa-i?

Băiatul a încuviinţat din cap. M-am recunoscut pe mine însumi în tinereţe. Nici eu nu vedeam atunci dincolo de regula de a nu încălca o promisiune. Chiar și acum, aveam nevoie de un contraargument extrem de puternic ca să fac asta. Dar Roşie avea un astfel de contraargument.

— Ce e mai important? Să-ţi ţii promisiunea sau să previi rănirea cuiva?

Hudson a dat din nou din cap. Începuse „să priceapă”. Spre deosebire de multe dintre situaţiile anterioare, când *eu* îi dădusem diverse sfaturi.

— Nu știu sigur. Blanche nu mi-a spus cu exactitate ce s-a întâmplat. Dar vă rog, vă rog, *vă rog,* să n-o băgaţi în vreun bucluc cu taică-su.

Roşie a vrut să sunăm la poliţie. Totuși, după o dezbatere cu sine, a decis că nu avea suficiente dovezi care să motiveze orice fel de acţiune utilă. Dar a doua zi a telefonat la școală.

— Bronwyn m-a ascultat. Așa cum era de așteptat. Și a zis tot ce trebuia: că-mi mulţumește, că e important să se știe la școală lucrurile astea și așa mai departe. Mi-a spus că n-au văzut nimic în neregulă la Blanche, dar am avut impresia că totuși n-a fost total surprinsă de ce i-am povestit. Din ce mi-ai spus tu, legat de comportamentul lui de la concursul de înot, e clar că tipul nu-și ascunde furia.

— Crezi că ar trebui să-i dăm voie în continuare lui Hudson să meargă la ei acasă?

— Tu ce părere ai? *Tu* ai fost acolo, eu, nu.

— Se pare că tatăl lui Blanche nu interacţionează cu

ei. Iar Hudson nu stă acolo decât maximum două ore. Și Allannah e întotdeauna de faţă.

— L-am pus pe Hudson să-mi promită că o să-mi spună imediat dacă o să apară ceva care să-l îngrijoreze. A, da’ există totuși și o mică veste bună. Au hotărât s-o mute pe Blanche, pentru ultimul trimestru, în clasa doamnei Waddington. Deci o să fie iar împreună cu Hudson. O să găsească ei un pretext, da’ ideea e că Bronwyn crede că doamna Waddington și-ar da seama mai bine decât Iepure dacă e ceva în neregulă cu Blanche.

33

Ne apropiam de vacanţa școlară, când urma să petrec mai mult timp cu Hudson. Între timp îi cunoscusem și eu pe cei doi noi prieteni ai săi – cei cu vârste apropiate de a lui.

În primul rând, l-am dus cu mașina în vizită la Dov, băiatul cu autism. Deși casa lui Dov era accesibilă prin intermediul transportului în comun, a trebuit totuși ca, iniţial, să merg și eu cu Hudson, ca să cunosc cel puţin un părinte sau un tutore și să evaluez mediul familial – aceasta era recomandarea dintr-un document emis de școală. Era un noroc că nu văzusem indicaţiile din document înainte să-i dau voie lui Hudson s-o viziteze pe Blanche: să insist asupra unei inspecţii în biroul lui Gary ar fi putut să genereze o situaţie incomodă.

Pe drum către casa lui Dov, am discutat despre mașina lui Phil. Socrul meu avusese nevoie de Toyota, așa că acum conduceam din nou Porsche-ul. Care era sesizabil mai strălucitor: fusese reparat, revopsit și lustruit. Phil mă pusese să-i promit că nu aveam s-o mai las pe Rosie să-i conducă Porsche-ul altfel decât într-o situaţie în care viaţa unui om ar fi depins de asta și altă opţiune nu ar fi existat.

Dov avea cunoștinţe impresionante despre acest model de mașină. A remarcat că vehiculul avea un corp „turbo”, care era mai lat decât standardul. Ceea ce mi-a oferit o explicaţie pentru predispoziţia Porsche-ului la avariere în timpul parcării.

Era dificil să detectezi ceva neobișnuit la Dov, dincolo

de greutatea în exces, raportată la parametrii consideraţi sănătoși (indicele lui estimat de masă corporală era treizeci), și de amploarea cunoștinţelor legate de mașini. În copilărie, cu aceeași intensitate, eu studiasem fizica particulelor, colecţionasem monede și dezvoltasem un program de calculator capabil să joace șah.

Pe mama lui Dov o chema Becca. Femeia mi-a spus că era *încântată* că băiatul ei avea un prieten dispus chiar să-l viziteze acasă. Am realizat inspecţia imobilului, iar Becca m-a însoţit pe parcursul tuturor celor patruzeci și șapte de minute, vorbind, în principal, despre Dov, care se confruntase cu probleme similare cu ale lui Hudson, în ceea ce privește acomodarea la mediul școlar și construirea unor relaţii de prietenie. Dov fusese diagnosticat ca autist cu doi ani înainte, ca urmare a unor probleme de comportament nespecificate.

— Diagnosticul a fost lipsit de ambiguitate? m-am interesat eu.

— Vai, Doamne, aș fi vrut eu! Doctorul nostru de familie l-a trimis la o doamnă psiholog, iar ea l-a trimis la un psihiatru și, în timpul ăsta, am primit toate diagnosticele de pe lume: ADHD, tulburare obsesiv-compulsivă, tulburare anxioasă, tulburare bipolară, schizofrenie cu instalare timpurie, tulburare de personalitate. Ne-au întrebat inclusiv dacă băiatul ia droguri. Și, mă rog, acum se poate spune că ia: pentru că i-au prescris toate medicamentele posibile.

Indubitabil, „toate medicamentele posibile” era o exagerare, dar formularea asta mi-a amintit de propria mea experienţă cu psihiatrii. Se părea că situaţia nu se schimbase prea mult, în afară de faptul că lista cu potenţiale diagnostice și tratamente devenise mai lungă.

— Însă diagnosticul din prezent est-ce de autism?

— Asta a scris psihiatrul pe hârtia pe care am dus-o la școală. Ca Dov să primească un asistent. Care, apropo, este extraordinar!

— Deci acum consideri că diagnosticul este corect și că tratamentul e eficient?

Becca m-a condus înapoi în bucătărie înainte să-mi răspundă.

— De unde să știm? Dov avea un defect de vorbire și copiii s-au luat mult de el din cauza asta. Un an de zile a mers la un logoped și atunci nu i-a plăcut să facă exerciţiile alea, dar acum îi pare bine că le-a făcut… în schimb medicamentele… S-a îngrășat foarte mult. Înainte era greu să te înţelegi cu el, acum e mai puţin greu, dar ceva din el s-a pierdut pe drum. Știi, mama mea avea o listă întreagă de medicamente pe care trebuia să le ia: se tot acumulaseră de-a lungul anilor. Dar, la un moment dat, s-a dus la alt doctor, la unu nou, iar doctorul ăsta i-a anulat toată lista și-a luat-o de la zero.

Am avut nevoie de câteva clipe ca să-mi dau seama că Becca nu schimbase subiectul, ci făcuse o comparaţie între mama ei și Dov.

— Dacă ești capabil din punct de vedere intelectual, e recomandabil să devii expert în privinţa propriului tău corp și a tratamentelor pe care ţi le administrezi, am spus eu. Medicii te observă mult mai puţin decât te observi tu însuţi. De asemenea, medicilor le pasă mai puţin de tine decât îţi pasă ţie însuţi. În cazul copiilor și al persoanelor cu funcţii cognitive diminuate, firește că rolul ăsta trebuie să ni-l asumăm noi.

— E un sfat bun! Știi, mă tot gândesc, de fapt, cât de gravă era starea lui Dov înainte să începem să-l tratăm?

Ulterior însă, Hudson a manifestat un interes minim în a se mai întâlni cu Dov.

— Nu vrea să vorbească decât despre mașini.

— E posibil ca și el să aibă o nemulţumire similară în ceea ce te privește? înlocuind, desigur, mașinile cu literatura science-fiction?

— Am cam depășit faza cu literatura SE Și, oricum, eu fac o mulţime de lucruri.

— De exemplu?

— Aplicaţia de la Bibliotecă. Cuburile.

— Credeam c-ai terminat cu cuburile.

— Nu pot să le fac pe toate în același timp. Evident!

— Atunci poate că nici Dov nu e pasionat doar de mașini. Poate aţi reușit să găsiţi un subiect de interes comun.

— Ar fi mai ușor să găsesc pe altcineva, interesat de dezvoltarea de aplicaţii. Cum e Tazza.

Pe cel de-al doilea prieten nou al lui Hudson l-am cunoscut când îl luam pe băiat de la școală ca să-l transport la stomatologul unde avea programare. Fiul meu nu a apărut însoţit de Blanche, ca de obicei, ci de altă fată.

— Unde e Blanche? am întrebat.

Hudson mi-a ignorat întrebarea.

— Salut, tată! Ea e Nadia. E în regulă dacă azi mergem la ea acasă?

— Ai programare la dentist.

— Azi? Ești sigur? Nu putem s-o schimbăm?

— Să schimbăm programarea e greu. Nu putem să reprogramăm vizita la Nadia?

— Sigur că da, a zis fetiţa.

— Ooofff, a exclamat dezamăgit Hudson.

Blanche a ieșit singură din școală, iar eu i-am făcut cu mâna, dar ea nu mi-a răspuns la salut – probabil pentru că nu mă văzuse.

În ultima săptămână a trimestrului am primit încă un apel telefonic de la directoare.

— Mă tem că avem o problemă. Una destul de gravă. Hudson e bine, din punct de vedere fizic, dar e la infirmerie, așa că sunt nevoită să vă rog să veniţi să-l luaţi.

— A avut o cădere psihică?

— Nu. Se pare că a adus un cuţit la școală. Și a omorât o pasăre. Situaţia nu e încă lămurită. Dar sunt convinsă că nu trebuie să vă spun că un astfel de comportament e imposibil de tolerat.

Ceea ce am auzit mi s-a părut incredibil. Neverosimil.

La școală, asistenta directoarei ne-a programat pe mine și pe Rosie pentru o întâlnire cu doamna Bronwyn chiar în ziua următoare. Aceeași asistentă mi-a înmânat și cuţitul, în realitate un bisturiu pe care eu însumi îl cumpărasem anticipând viitoare disecţii. Hudson nu-mi

ceruse voie să-l împrumute.

Asistenta mi-a indicat cum să ajung la infirmerie, unde l-am găsit pe Hudson, care părea să fi plâns. Iar acum era atât de furios, încât nu putea să-mi facă o relatare coerentă a evenimentelor. Deci aveam de-a face cu un adevărat episod de cădere psihică. Nu avea niciun sens să-i mai pun întrebări până când nu-și recăpăta controlul asupra emoţiilor. Până am ajuns acasă, făcuse deja ceva progrese în acest sens.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat după ce ne-am așezat la masa din bucătărie.

— Am încălcat regulile și-acum o să fiu exmatriculat.

— Ești sigur?

— De prima parte, da.

— Deocamdată ar trebui să ne rezumăm la a discuta faptele. Să analizăm mai întâi dovezile și abia apoi opţiunile. Să înţelegem problema și după aceea să vedem ce soluţii există.

— N-ai luat-o razna?

— Razna în sensul de furios sau în sensul de nebun?

Hudson a râs, ceea ce mi-a indicat că era posibil ca el să fi fost cel care înnebunise – cel puţin temporar.

— Ca tată, ești destul de nebun. Dacă după chestia asta nu ești furios.

— Ţi se pare că, în general, mă înfurii uşortx Ftine?

— Cred că nu, dar acum mă cam așteptam. Te deranjează că e posibil să fiu exmatriculat.

— Evident! Dar ăsta n-ar fi un dezastru. N-ar fi ceva la fel de grav ca, de pildă, să fii rănit fatal de un kickboxer.

Probabil că exemplul ăsta nu era cel mai fericit.

— Ţii minte porumbelul pe care l-am disecat?

— Firește. Eu și Blanche l-am disecat. Tu ne-ai urmărit.

Hudson a încuviinţat din cap.

— Același lucru s-a întâmplat la școală. N-am văzut când s-a lovit pasărea de geam, da de moartă era sigur moartă. N-am omorât-o eu. N-are nicio urmă de cuţit. Asta e o dovadă. Da’ pun pariu că au scăpat de ea, ca să poată

să spună că avea o rană de cuţit.

— Consideri că situaţia asta ţi-a fost înscenată?

— Cineva probabil m-a turnat. Numai copiii știau.

— E posibil să fie vorba de copilul care te-a amenințat – cel pe care nu l-ai judecat ca fiind periculos, la nivel fizic. Se poate să fi găsit o soluţie non-fizică.

Băiatul a încuviinţat iar din cap.

— Voiam să disec pasărea, așa că am pus-o în dulapul meu.

— Trebuia să iei bisturiul.

Din nou, Hudson a încuviinţat din cap.

— Iartă-mă că l-am luat.

— Nu mi-ai cerut voie, deci ai știut că nu trebuia să faci asta.

În timp ce rosteam cuvintele, am recunoscut vocea tatălui meu.

— *Am spus* că-mi pare rău.

Asta era vocea *mea* din urmă cu patruzeci de ani. Conversaţia trebuia readusă în prezent.

— Credeam că nu ești interesat de disecţii.

— Am vrut să văd dacă sunt în stare să fac una.

— Ca să-ţi impresionezi colegii de clasă și să câştigi prieteni noi?

— Pur și simplu am vrut să fac asta.

Roşie a stat de vorbă cu Hudson separat și a ajuns la o concluzie diferită.

— Nu cred c-a încercat să le demonstreze ceva colegilor de clasă. Niciodată nu l-au atras disecţiile – lucru care cred că e valabil pentru nouăzeci și nouă la sută dintre copiii de școală primară. Blanche e un copil ciudat și n-ar trebui s-o consideri ca fiind reprezentativă pentru nimic. Cred că Hudson a vrut să-și demonstreze singur că nu-i e frică de-o disecţie. Că poate s-o ducă la bun sfârșit fără ca tu să-l supraveghezi sau să-l judeci.

Așa cum se întâmplă invariabil când e vorba de analiza motivaţiilor umane, mi-am dat seama că, de fapt, există mai multe posibilităţi. Îmi programasem o întâlnire la cafea cu Claudia, având intenţia să evaluez progresele

Proiectului Hudson. I-am relatat prietenei mele evenimentele și, la insistenţele ei, i-am spus și întreaga poveste cu antrenamentul pentru disecţii, deși aceasta o implica, în cea mai mare măsură, pe Blanche, nu pe fiul meu.

— Uneori, dacă vrei să înţelegi o situaţie care pare să fi ieșit prost, e important să-ţi închipui că tot ce s-a întâmplat este exact ceea ce persoana respectivă – în cazul ăsta, Hudson – a vrut să se întâmple.

— Sugerezi că Hudson a vrut să intre în bucluc și, eventual, să fie exmatriculat? Mi se pare ceva complet iraţional și, în general, Hudson nu e iraţional. I se întâmplă doar când e copleșit de emoţii.

— Eu nu spun că procesul ăsta e conștient.

— Firește că nu. Doar ești psiholog.

— Uite ce s-a întâmplat. Hudson ţi-a demonstrat că e pregătit să facă o disecţie, fără să fie nevoie s-o facă efectiv. Și are un motiv să părăsească școala. În plus, v-a captat atenţia ţie și lui Rosie: indiferent de ce altceva aţi fost preocupaţi, zilele următoare totul o să se învârtă în jurul lui. Ceea ce îi dovedește că-l iubiţi.

— Crezi că e posibil să fi avut dubii în privinţa asta? Incredibil! Noi…

— Tu ai vreodată dubii că Rosie te iubește cu-adevărat? Dubii iraţionale?

— Ai pus excelent punctul pe i. Posibilitatea e acceptată.

— După părerea mea, ai încurajat-o mult pe prietena lui, iar pe el l-ai criticat. Se poate s-o fi făcut pentru că ești mai îngrijorat de dezvoltarea lui decât de a ei, însă, la vârsta asta, Hudson nu percepe decât critica. Pe care o traduce prin convingerea că pe el îl iubești mai puţin decât pe ea.

Pedalând spre casă, am reflectat la teoria expusă de Claudia: că suntem capabili să ne controlăm vieţile mai mult decât ne dăm seama. Era oare posibil ca, în mod inconștient, să-mi fi orchestrat singur suspendarea din postul de la universitate? Era oare posibil să fi știut că

demonstraţia făcută în faţa clasei avea să genereze o acţiune disciplinară și că, atunci, aveam să prefer să renunţ la post decât să-mi prezint scuzele, deși fusesem asigurat că ar fi fost acceptate? Era oare posibil să fi *ales* să lucrez într-un bar și să petrec timp cu Hudson în loc să continui să fac ceea ce făcusem pe parcursul întregii mele vieţi de adult?

Cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât posibilitatea mi se părea din ce în ce mai puţin ridicolă.

Ziua următoare, Roşie și-a luat liber de la serviciu, în regim de urgenţă, ca să meargă la întâlnirea cu directoarea. Când a închis telefonul, după ce i-a prezentat situaţia lui Iuda, era furioasă foc.

— *Al dracului* de previzibil! Întâi mi-a ţinut o întreagă predică despre de ce ar trebui să fiu prezentă acolo – de parcă eu n-aș ști!

— Există vreun motiv special pentru care ar trebui să fii la serviciu azi?

— Azi e întâlnirea preliminară cu cei de la care cerem fonduri. Evident, Iuda voia să fiu acolo, în calitate de conducător al cercetării, dar mai e și chestia că în comisie există o persoană dificilă…

— Nu mi-ai spus asta aseară. Ar fi fost…

— Un alt argument pe care să mi-l servești. Trebuie să fiu la școală: pe subiectul ăsta nu negociez. Și, oricum, dup-asta Iuda s-a sucit. „*Înţelegem* perfect. *Sigur* că poţi să-ţi iei liber oricât timp consideri”. *Noi.* Adică el și nenorocita’ de Stefan. Mai bine mi-ar fi zis direct: „Pleci și ne lași în rahat – da’ eu și Stefan o să ne descurcăm cumva. Pricepem că, înainte să fii cercetător, ești mamă”.

— Am crezut că tu exact așa și gândești. Că pui maternitatea înaintea profesiei.

— Nu mă ajuţi!

— Eu cred că te ajut incredibil de mult. M-am oferit să mă duc singur la școală. Iar oferta e în continuare valabilă, însă tu nu ai încredere în mine.

— Ba am încredere în tine, dar n-am încredere că aia de la școală n-o să…

— Mă ducă de nas?

— Fir-ar al dracului, Don! Avem de-a face cu o chestie importantă. Trebuie s-o rezolvăm împreună.

Mai aveam în arsenal un ultim argument, unul bazat pe empatie.

— Dacă tu ai fi fost principala persoană desemnată să-l îngrijească pe Hudson, iar eu aș fi fost nevoit să mă duc la serviciu, probabil că nu aș fi luat în considerare posibilitatea de a participa și eu la întâlnirea cu directoarea.

— Mulţumesc! Asta mi-a zis și Iuda.

Hudson avea zi liberă – Roşie presupusese că participarea la ore a băiatului era suspendată, deși neoficial – și îl lăsasem la Jarman's Gym, după ce ne lămuriserăm că, întrucât până la terminarea ciclului primar nu mai rămăsese decât un trimestru, copilul nu mai voia să se mute la altă școală: „Abia ce m-am mutat în altă clasă". Acum, Hudson dădea impresia că e semnificativ mai puţin tulburat și semnificativ mai raţional.

Am căzut de acord că ţelul nostru trebuia să fie simplu: să explicăm că Hudson nu ucisese pasărea, că fusese o curiozitate ştiinţifică și că fusese deja instruit cu privire la derularea unei disecţii. Motivele subconștiente nu intrau în discuţie.

În mod surprinzător, Roşie a aprobat analiza Claudiei, inclusiv partea referitoare la faptul că eu îl criticam regulat pe Hudson.

— Dar critica ta nu e mai severă decât cea pe care ţi-a făcut-o tatăl tău ţie, m-a asigurat Roşie.

Comparaţia asta nu mi s-a părut un compliment.

Școala trebuia să accepte că nu era nevoie ca Hudson să primească vreo pedeapsă nemeritată – ar fi fost puţin probabil ca această măsură să aibă un efect benefic. Hudson știa deja că greșise și îşi regreta enorm acţiunile.

— Dacă ar fi omorât pasărea, atunci lucrurile ar sta altfel, a spus Roşie, dar el n-a făcut decât să repete ceva ce a fost învăţat acasă. Un lucru pe care probabil c-o să-l facă din nou peste câţiva ani, în gimnaziu, în laboratorul de

ştiinţe de alături. Și mai zic că băiatul nu e pregătit pentru gimnaziu! Păi, nu se poate și așa, și așa.

I-am recomandat soţiei mele să nu-și proiecteze asupra directoarei furia generată de Iuda. Am considerat că sfatul acesta demonstra o excelentă putere de pătrundere din partea mea, însă Roşie a reacţionat proiectându-și furia *asupra mea.* Totuși, când am ajuns la școală se mai calmase.

Directoarea, care în trecut păruse rezonabilă și deschisă la discuţii și argumente, era acum sesizabil neprietenoasă. De faţă mai era încă o femeie – cu vârsta estimată de douăzeci și cinci de ani și cu indicele de masă corporală neestimat, din cauza stresului, pe care directoarea ne-a prezentat-o ca fiind consilierul elevilor.

— Doamna Keen lucrează cu elevii mari ai școlii, dar ne ajută și când e vorba de cazuri ca acesta, pentru care avem nevoie de cunoștinţele unui profesionist. Doamna Keen e psiholog calificat.

— Ești psiholog clinician? a întrebat-o Roşie. Scuză-mă, nu ţi-am reţinut prenumele.

— Mă cheamă Kellie. Am o diplomă în psihologie și…

— Domnule și doamnă Tillman. Nu suntem aici să discutăm despre calificările doamnei Keen. Este consilier școlar, iar noi avem încredere în…

— Foarte bine, i-a replicat Roşie directoarei, dar eu sunt mama lui Hudson și aș vrea să știu cine-mi evaluează copilul.

— Doamnă Tillman…

— Bronwyn, te rog să mi te adresezi cu doamnă doctor Jarman sau cu Rosie. Nu consider că episodul petrecut ieri necesită implicarea unui consilier.

— Ei bine, va trebui să mă scuzi dacă nu sunt de acord cu tine. Hudson a adus un cuţit la școală…

— Un bisturiu, a sărit Roşie. Un instrument științific.

— Noi nu suntem aici să…

Am întrerupt discuţia, intrându-mi în rolul de poliţist bun.

— Termenul *cuţit* e uneori folosit ca sinonim pentru

bisturiu. Ca în formularea „a ajuns la cuţit”. Înţelegem că Hudson a încălcat o regulă, totuși presupunem că scopul este relevant pentru determinarea pedepsei. Dacă băiatul aducea un cuţit care să-l ajute în timpul consumării alimentelor ce alcătuiesc masa de prânz…

— A adus cuţitul ca să omoare un animal. Fiul vostru a ucis cu sânge rece un porumbel. Dacă Hudson ar fi copilul meu, mi-aș face griji din cauza asta. Ba chiar aș fi încântată să fiu ajutată de un profesionist.

— Incorect. Hudson a adus instrumentul ca să disece pasărea. Ca să realizeze un experiment ştiinţific.

— Domnule Tillman, mă tem că nu mă asculţi. Hudson a omorât o pasăre. Kellie, spune-mi care e părerea ta.

— Am înţeles că e posibil ca fiul vostru să sufere de autism, în acest caz, omorârea păsării ar fi logică.

— Ești expertă în autism? am chestionat-o pe tânără.

— Domnule Tillman, *te rog,* a spus directoarea.

Bronwyn. Detaliul ăsta îmi era util în reducerea factorului de intimidare.

— Nu, am continuat eu. Kellie operează o corelare între autism și cruzimea faţă de animale. Iar asta îi va modela evaluarea făcută lui Hudson. Vreau să știu care este baza acestei corelaţii.

— Eu nu sunt om de ştiinţă, deci nu pot să vă dau… date, a răspuns Kellie. Dar cred că toţi ştim că oamenii care suferă de autism nu simt empatie. Spre deosebire de… oamenii care nu suferă de autism. Așadar, faptul că lui Hudson nu i-a păsat de ceea ce ar simţi pasărea mi se pare logic.

Kellie a zâmbit și a dat din cap de parcă rezolvase o ecuaţie pe care iniţial o considerase prea dificilă.

— Și psihopaţii ar proceda la fel. Nici lor nu le pasă de sentimentele celorlalţi oameni.

— Da’ nu vi se pare că uităm ceva? a intervenit Roşie. Hudson n-a omorât pasărea!

— Mă tem că a omorât-o, s-a încăpăţânat Bronwyn.

— Ai găsit vreo rană produsă cu un cuţit? am

întrebat-o eu.

— Domnule Tillman…

— Soţul meu este domnul profesor Tillman, a corectat-o Roşie.

— Domnule *profesor* Tillman. Aici nu suntem în *CSI,* iar pasărea a fost aruncată la gunoi. Însă mi s-a comunicat că Hudson a ucis-o.

— Cine ţi-a comunicat asta? a zis Roşie.

— Copilul care a raportat incidentul era, absolut de înţeles, extrem de traumatizat. E foarte posibil să… primesc… și vizita părinţilor. Însă persoanele în cauză mi-au spus cât se poate de limpede că l-au văzut pe Hudson omorând pasărea. Iar eu nu am niciun motiv să nu le cred. Tot restul s-a potrivit cu relatarea: cuţitul și pasărea din dulap. Când l-am interogat pe Hudson, băiatul și-a schimbat povestea.

Argumentaţia lui Bronwyn era convingătoare. În schimb aceea a lui Kellie avea un viciu.

— Crezi că Hudson a minţit? am întrebat-o pe consilieră.

— Păi, se pare că n-a fost chiar deschis și sincer…

— Credeam că persoanele care suferă de autism nu sunt capabile să mintă, i-am retezat-o.

Vedeam că tânăra se chinuia să găsească un răspuns la afirmaţia mea, care reprezenta, firește, o generalizare simplistă, dar care corespundea cu maniera ei de-a înţelege autismul. În schimb, Bronwyn a refuzat să se abată de la teoria ei.

— Domnule profesor Tillman, i-a dat ea înainte. Hai să spunem lucrurilor pe nume. Hudson nu va mai participa la cursuri în ultima săptămână din trimestru. Dacă vrea să se întoarcă la școală, atunci ne așteptăm să fie supus unei diagnosticări – și suntem pregătiţi să acceptăm că aceasta ar putea să nu confirme autismul. Dar ai auzit-o pe Kellie când a spus care ar fi alternativa.

— Voi credeţi că Hudson e fie autist, fie psihopat. Asta vreţi să ziceţi? a sărit Roşie. Totul pentru că un copil pretinde că fiul nostru a omorât o pasăre. Voi – amândouă,

ca profesioniste – înţelegeţi ce ar însemna pentru un copil de unsprezece ani o astfel de judecată greșită? *Aveţi măcar cea mai vagă…*

O cunoșteam foarte bine pe Rosie. În cel mai scurt timp avea să-și însereze în discurs o imprecaţie și astfel convorbirea avea să capete un caracter emoţional.

— Cred că trebuie să facem o pauză, am spus.

— Îmi pare rău, a zis Bronwyn. Nu mi-am ales bine cuvintele și văd că amândoi încercaţi să vă apăraţi fiul, așa cum ar proceda orice părinte. Însă am vorbit despre asta tot anul, nu din cauza unui singur incident, iar acum nu mai putem să amânăm lucrurile. Dacă nu primim o evaluare clară, din partea unui profesionist – din partea unei persoane în care și voi să aveţi încredere –, astfel încât să ne dăm seama cu ce avem de-a face, nu putem să le cerem profesorilor de la gimnaziu să se ocupe de Hudson, să-i gestioneze situaţia. Sper că și vouă vi se pare corect.

— Când aveţi nevoie de evaluare? am întrebat eu.

— Trebuie să știm cum stau lucrurile… nu mai târziu de sfârșitul anului. Și, îmi pare rău, dar trebuie să fiu clară: dacă, între timp, înainte să avem un diagnostic, mai intervine vreun incident de acest fel – oricât de mici ar fi similitudinile – vom fi nevoiţi să vă cerem să-l retrageţi pe Hudson din această școală.

În seara aceea nu am mers la bar, cu toate că eram programaţi să intrăm în tură. Hudson avusese o nouă cădere psihică, declanșată de faptul că mama lui îi comunicase că nu reușiserăm să anulăm acuzaţia de ucidere a porumbelului. Asta cu toate că Rosie îi spusese că noi doi nu trăseserăm nicio concluzie definitivă, că ne așteptam să poată să rămână în școală cel puţin până la sfârșitul anului și că noi, părinţii lui, aveam să-l susţinem indiferent dacă iniţial minţise sau nu.

Furia băiatului nu părea să fie îndreptată împotriva lui Rosie, a mea, a directoarei sau chiar a informatorului: era îndreptată împotriva tuturor oamenilor și tuturor evenimentelor care duseseră la ceea ce el considera a fi o

eroare judiciară gravă.

— E total nedrept!

Hudson insista că nu omorâse pasărea. A recunoscut că era posibil să fi minţit c-o văzuse murind: presupusese că murise în același fel în care murise și pasărea din curtea noastră.

În copilărie, eu nu omorâsem niciun animal, dar sunt aproape sigur că, dacă aș fi făcut asta, mi-aș fi minţit părinţii, rușinat de a fi comis un asemenea gest. Exista o situaţie similară, când, din neatenţie, îmi pierdusem ceasul. Trebuia aşadar să accept că era posibil ca și Hudson să procedeze la fel.

În timp ce vorbeam cu el, fusesem sunat de pe numărul de telefon al lui Allannah, dar ratasem apelul. Când mi-am verificat mesajele, am constatat că vocea nu îi aparţinea lui Allannah – era vocea pe care o auzisem în spatele meu la întrecerile de înot, dar și din capătul de sus al scării din magazin. Ca și în celelalte două ocazii, vocea în cauză avea un ton beligerant.

„Gary Kilburn. Nu ne-am cunoscut, dar știi cine sunt. Te sun ca să-ţi spun că, în viitor, fiica noastră n-o să mai aibă nimic de-a face cu băiatu’ tău. Nu e nevoie să-ţi explic de ce. Sper să-l duceţi să-l ajute cineva înainte să facă unui om ce i-a făcut păsării ăleia”.

Seara următoare, Roşie a venit la bar împreună cu Hudson.

— Nu ești în program în seara asta, i-am spus.

— Știu. Hudson vrea să vorbească cu prietenii lui, iar eu vreau să vorbesc cu tine. Și poate și cu tine, Minh. E posibil să am nevoie să lucrez aici cu normă întreagă.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o Minh.

— Iuda.

— Întotdeauna vina cade pe șef. Ceea ce e corect, a spus Minh râzând.

— Ieri a avut loc prima întâlnire cu cei de la care solicităm fondurile. Eu n-am putut să fiu acolo, fiindcă… nu contează, în locul meu s-a dus un coleg. După aceea, Iuda și-a sunat sursa, persoana din interiorul companiei, cea

care-i dă informaţii, și se pare că ălora le-a plăcut foarte mult de colegul meu.

— Și ce-i cu asta? De tine o să le placă și mai mult, a spus Minh.

— Lui Iuda nu-i convenea o tipă din comisia de selecţie. Femeia e reprezentanta consumatorilor – ceea ce înseamnă că are ea însăși un istoric de probleme mintale. Pentru Iuda, asta înseamnă că e instabilă psihic. Stefan a cucerit-o și-atunci de ce-ar risca să-l înlocuiască?

— Da' poate să facă asta? m-am interesat eu. Să-l numească din nou pe Stefan conducător al cercetării?

— De-acum înainte poate să facă orice poftește. Mâine îmi dau demisia.

— De ce? a întrebat Minh. În afară de faptul că vrei să-ţi pedepsești șeful?

— E un început bun.

— Am priceput asta. Dar munca ta e atât de importantă!

— Tocmai cu asta mă și șantajează.

— Așteaptă măcar până-ţi găsești alt serviciu. Într-o zi, cineva cu tulburare bipolară, care s-ar fi sinucis sau nu și-ar fi fructificat deplin potenţialul, o să reușească în viaţă datorită ţie. Și omului ăluia n-o să-i pese că șeful tău a fost un nesimţit, n-o să-i pese care a fost titulatura ta oficială în cadrul proiectului, n-o să-i pese nici măcar cine ai fost tu. Trebuie să faci ce e mai bine pentru tine, pentru visurile tale și pentru lume. Lasă faza cu pedepsitul șefului.

Minh a râs și-a sorbit din paharul cu Mojito.

— E normal să zic asta. Cât timp și eu sunt șefa unora.

— Dar asta te face să te comporţi ca o nesimţită?

Minh a râs din nou.

— Întreabă-i pe angajaţii mei. Probabil c-o să-ţi spună că sufăr de beţia puterii.

Stând întins în pat, am evaluat starea generală a vieţilor noastre. Cu trei luni înainte, mă confruntasem cu o serie de probleme aparent insurmontabile. Crezusem atunci că identificasem totuși o strategie prin care să le

rezolv pe toate – plus problema nerecunoscută că nu participam suficient la viaţa de familie.

Chestiunea aceasta fusese soluţionată: acum îl vedeam mult mai des pe Hudson, iar eu și Roşie petreceam mai mult timp împreună. De asemenea, mă văzusem mult mai des și cu tatăl meu înainte să moară și aflasem ceva nou despre el și despre relaţia noastră. Barul – care, privind retrospectiv, reprezentase cea mai riscantă parte a răspunsului la problemă – devenise un succes. Dacă afacerea avea să continue să se dezvolte, iar eu îmi achitam datoria faţă de parteneri, într-o zi aveam să câştig la fel de mulţi bani ca în perioada în care fusesem un cercetător subcalificat și stresat Acuzaţia de rasism începuse probabil să fie uitată – în ciuda incidentului cu articolul de presă. Dave era în Australia, făcea bani, slăbea și îşi recâştiga stima de sine.

Din păcate, problemele pe care nu le rezolvasem erau cele mai importante. Situaţia lui Rosie de la serviciu se schimbase, dar în rău, revenind aşadar la aspectul anterior. Hudson era nefericit, pe punctul să fie exmatriculat și i se interzisese să-și viziteze cea mai apropiată prietenă. Mă așteptam ca, în viitorul previzibil, situaţia familiei noastre să fie dominată de aceste probleme noi. Și cu toate că, în cea mai mare măsură, Proiectul Hudson fusese delegat, era limpede că vina îmi aparţine.

35

Două seri mai târziu, Minh a venit din nou la bar, iar eu i-am mulţumit pentru sfatul pe care i-l dăduse lui Rosie în legătură cu Iuda, fiindcă soţia mea se hotărâse să-l urmeze.

— E mult mai simplu să-ţi dai seama ce e de făcut când nu ești implicat în situaţia respectivă, mi-a spus Minh. Cu Hudson cum stă treaba?

I-am schiţat seria de întâmplări.

— Poate c-a omorât pasărea, a început Minh. Sau poate că nu. În școală se întâmplă multe tâmpenii ciudate. Poate că alt copil a omorât-o și el îl acoperă. Și, în orice

caz, cum era să prindă Hudson o pasăre? Eu nu mi-aș face griji din cauza asta, mă rog, cu excepţia problemelor cu care s-a căptușit la școală. Hudson nu-i genu' de puști care să ucidă animale din amuzament. Ai încredere în mine.

Hudson stătea singur și citea o carte. Pentru prima dată, nu-mi mai ceruse să-i scriu pe frunte *Ajut cu aplicaţia.*

— Ești familiarizată cu comportamentul copiilor? am întrebat-o pe Minh.

— Sunt familiarizată cu Hudson. Și am și eu doi copii ai mei.

Fără niciun motiv logic, eram stupefiat. Niciodată nu-mi trecuse prin cap că Minh ar putea să fie mamă.

— Cine are grijă de ei?

— De câte ori ai fost întrebat de un partener de afaceri „Cine are grijă de Hudson?"?

— Roşie a abordat anterior subiectul ăsta cu mine. N-ar fi trebuit să te întreb asta. Te rog să-mi ierţi atitudinea sexistă.

— Poţi să-ţi răscumperi greșeala având grijă ca, atunci când o să mă mai întrebe cineva asta, să-l taxezi imediat. Dar, în legătură cu Rosie și Iuda: cred că tipu' o joacă. Oricum, m-ai întrebat de copiii mei.

— Întrebarea a fost nepotrivită. Dar aș putea oare s-o formulez într-o manieră potrivită? Pentru că sunt sincer interesat și e puţin probabil să utilizez informaţiile obţinute ca să te oprim.

— De copiii mei se ocupă cea mai bună bunică din lume, mi-a răspuns Minh râzând. Îi văd când ajung acasă, după ce-mi termin treaba și până să vin încoace. Când plec, sunt deja în pat.

— Ai și un partener de viaţă?

— Copiii au un tată, și e un tip OK, dar nu, nu am un partener de viaţă. Poţi să-i spui și lu' Amghad, dacă nu s-a prins încă, a adăugat Minh și a râs din nou.

Douăzeci de minute mai târziu, Minh m-a întrerupt din procesul de amestecare a sucului de lime.

— Deci acum v-aţi făcut cu o săptămână de vacanţă

în care nu trebuie să concuraţi pentru cazare cu alte familii cu copii.

— Atât doar că Rosie are încă un loc de muncă, iar eu trebuie să lucrez aici.

— Dacă vrei, poţi să-ţi iei liber săptămâna asta. Tocmai ce-am vorbit cu Amghad. Îţi ţin eu locul și, dacă am nevoie de ajutor, o să vină și el. Poate reușește și Roşie să-și ia câteva zile de concediu. Dacă nu, tu și Hudson puteţi să plecaţi undeva așa, ca-ntre băieţi. Să pescuiţi și să beţi bere.

Roşie ne-a dat voie mie și lui Hudson să absentăm de luni până vineri, în săptămâna dinainte de începutul vacanţei școlare. Ba chiar ne-a *încurajat* în acest sens.

— Ar fi trebuit să trecem asta în contractul marital, a spus ea. Pauzele ocazionale nu sunt ceva atât de rău. Cu Hudson ai vorbit?

— Încă nu.

— Luaţi-l și pe Dave cu voi, a propus Roşie. Dacă te duci doar tu cu Hudson, băiatul o să aibă impresia că e pus sub lupă. Iar cu Dave abia dacă apuci să te vezi. După ce el și ai lui au bătut atâta drum să vină încoace.

Soţia mea avea dreptate. De când se născuse Hudson, mă întâlnisem cu prietenii mei mai rar. Mutarea înapoi în Australia exacerbase situaţia, întrucât aici aveam mai puţini prieteni – mai ales de când o rupsesem cu Gene. Iar acum, după ce-și instalase echipamentele de producere a cuburilor în propria lui reședinţă, Dave nu mă mai vizita regulat.

În plus, din câte-mi aminteam, prietenul meu avea experienţă în materie de pescuit. Eu evitasem să ies cu barca cu tatăl meu din cauza răului de mare.

Roşie a mai venit cu o propunere.

— Asta ar putea să fie o ocazie bună să abordezi faza cu autismul.

— E posibil.

— Reformulez! *Trebuie* să abordezi faza cu autismul. Cred că e de preferat ca doar unul dintre noi să fie de faţă când se discută subiectul ăsta. Așa, dacă băiatul se supără,

poate să vorbească după aceea cu părintele care a fost absent.

Începusem să mă obișnuiesc cu protocolul ăsta.

— Deci eu o să joc rolul poliţistului rău.

— E rândul tău.

— Tu ai făcut pe poliţistul rău cu directoarea, iar eu trebuie să fac pe poliţistul rău cu Hudson. Situaţiile nu sunt echivalente.

— Dar tu o să ai la dispoziţie mai mult timp în care să stai cu Hudson și să-l împaci. Deci uite care-i sarcina ta obligatorie: îi spui băiatului că ăia de la școală vor să fie evaluat Află ce părere are despre asta. Da’ ai grijă să alegi un moment bun, din perspectiva lui, nu aborda problema asta imediat ce te-ai suit în mașină, ca să scapi mai repede de ea.

— Poate să fie prezent și Dave?

— Asta tu decizi. Nu-ţi spun eu ce să faci.

Hudson a fost de acord cu excursia, dar a pus câteva condiţii: ruta să fie concepută astfel încât să ajungem și pe la anticariate de cărţi; să avem la fiecare masă carne, dacă nu prindem pește; să nu i se ceară să disece vreun pește. A fost extrem de bucuros de ideea includerii lui Dave în echipă.

Eu presupusesem că prezenţa prietenului meu era necesară acasă, pentru îngrijirea copiilor, însă el și Sonia angajaseră un specialist, o femeie care putea să-și mărească numărul de ore lucrate în săptămâna respectivă. Veniturile obţinute de Dave din vânzarea cuburilor aveau să acopere diferenţa de preţ.

— Poţi s-o inviţi și pe Zina, i-am spus. Asta presupunând că-i fac plăcere pescuitul și discuţiile despre baseball. Și să-l vadă pe tatăl ei bând bere.

— Zina merge la școală. Ai uitat? a spus Dave. A fost destul de supărată că Hudson a fost suspendat și că acum mai merge și-ntr-o excursie. Știi cum sunt fetele!

N-aveam nici cea mai vagă idee cum sunt fetele, dar rezultatul era excelent. Ne-am îmbarcat în Toyota lui Phil și-am plecat spre Shepparton, de unde urma să ne luăm

echipamentul.

Dave și-a conectat telefonul la portul USB al mașinii.

— N-avem nevoie de navigaţie electronică, i-am spus.

Chiar atunci însă, din sistemul audio al mașinii a început să se audă muzică.

— Ce-i asta? am întrebat.

— Muzică, mi-a răspuns Dave. Mi-am închipuit că tu n-o să ai.

— Am podcasturi, dar am presupus că n-o să fie interesante pentru toţi pasagerii, așa că n-am plănuit să le rulez.

Empatie. Empatia înseamnă și că nu trebuie să pui muzică hard rock, care ar putea să nu-i intereseze pe toţi pasagerii.

— Te deranjează muzica mea? m-a întrebat Dave.

— Din ce epocă este?

— E Guns N Roses. De la începutul anilor nouăzeci.

— Este o influenţă negativă pentru Hudson. Gusturile lui muzicale sunt în formare și, dacă se atașează de muzica anilor 1990, va fi lipsit de o bază de comunicare cu semenii lui de aceeași vârstă.

— Asta a fost vocea experienţei.

— Corect. Eu n-am avut interese muzicale proprii și n-am reușit să depășesc preferinţele părinţilor mei.

— Ai dreptate, a conchis Dave. Nu trebuie să predăm ștafeta Rolling Stones și celei de-a treia generaţii. Hudson, ţie ce fel de muzică îţi place?

— Eu nu prea ascult muzică.

— Telefon ai? Intră pe internet și vezi ce radio difuzează muzică la modă acum.

La Tillman Hardware, situaţia era cam confuză.

— Am pregătit trei undiţe cu mulinetă, mi-a comunicat Trevor. Sunt bune, doar puţin mai vechi. V-am mai pregătit și câteva cutii cu momeală. Sunt în garajul mamei.

— Trebuie să trecem pe la mama?

Trevor a zâmbit. După moartea tatii, ceva în el se schimbase. Eu sunt relativ insensibil la limbajul corporal,

așa că probabil, diferenţa era, de fapt, dramatică. Dave examina marfa.

— Tu ești gay, nu-i așa? l-a întrebat Hudson pe Trevor.

— Cum ţi-ai dat seama?

— Mi-a zis tata.

— Foarte bine. Fiindcă așa sunt. Sper că ești în regulă cu asta.

— Oarecum. Și mie mi se spune la școală că sunt gay, fiindcă cei mai buni prieteni ai mei sunt două fete. Ceea ce e puţin ciudat, nu?

— Presupun că, atunci când ţi se spune asta, tonul sugerează c-ar fi ceva rău. Dar nu e. Doar dacă ţi-e rușine de ceea ce ești. Or, să trăiești așa nu e bine deloc. Tu crezi că ești gay?

Hudson s-a uitat la mine.

— Probabil că eu aș putea să-ţi spun dacă ești sau nu gay, dar nu de faţă cu tatăl tău. Deci, Don, du-te și ajută-l pe prietenul tău să aleagă șmirghelul. Ca pe vremuri!

— Ești homosexual? l-am întrebat pe Hudson imediat ce ne-am întors la mașină.

Dave, care stătea pe scaunul din faţă, lângă mine, a fost surprins de întrebare, fiindcă nu era la curent cu discuţia anterioară.

— Probabil că nu, mi-a răspuns băiatul. Unchiul Trevor spune că nimic nu e sigur, dar c-ar pune pariu că sunt heterosexual.

— Ce întrebări ţi-a pus?

Mă îndoiam că, în ciuda experienţei personale, Trevor era calificat să determine orientarea sexuală a unui copil de unsprezece ani.

— În esenţă, m-a întrebat dacă sunt atras de fete sau de băieţi. I-am răspuns și el a zis: „Probabil că nu ești gay”. Mi-a zic că el, la vârsta mea, știa deja.

— Trebuie să-ţi mai fi pus și alte întrebări. Aţi discutat mult timp.

— Am vrut să știu dacă el o să aibă copii. De-asta l-am întrebat dacă e homosexual.

— Ţi-ar plăcea să ai verișori? s-a interesat Dave.

— Nu chiar. Adică, de fapt, nu. Fiindcă ar fi copii mici. Și-ar moșteni magazinul.

— Ai afacerile în sânge, a constatat prietenul meu. Tu ești unicul nepot?

— Îhî! Da’ nu contează. Unchiul Trevor o să vândă magazinul şi-o să se mute în Sydney.

Eram șocat. Moartea tatii; vânzarea magazinului de feronerie după ce Trevor îşi împlinise visul de-o viaţă și devenise proprietarul lui; mutarea fratelui meu în alt oraș. Singurul motiv care-mi mai rămânea ca să merg în vizită în Shepparton era s-o văd pe mama.

— Mă gândesc să mă mut în Melbourne, mi-a spus mama.

Insistase să rămânem la prânz, care consta din șuncă procesată și o salată cu sfeclă roșie din conservă, ananas din conservă și sparanghel din conservă. I-am explicat lui Dave că Shepparton era celebru pentru industria lui de conserve.

— Am primit o ofertă pentru casă și o s-o vând. Trevor se mută și casa e prea mare doar pentru mine.

— Dar… vrei să trăiești în Melbourne?

— O să-mi cumpăr un apartament micuţ într-o zonă șic. Într-un loc unde să fie viaţă. Unde să fie oameni, magazine, unde să am ce să fac. Poate într-o zonă aproape de tine și de Rosie, ca să-mi văd mai des nepotul.

— Ai putea să ne dai nouă toţi banii tăi și noi să cumpărăm o casă imensă, cu o garsonieră separată pentru tine, a intervenit Hudson. Nadia – o fată de la școală – locuiește împreună cu bunica ei. Bunica stă în spatele curţii. Nadiei nu-i place de bunica ei, dar ăsta e preţul pe care trebuie să-l plătească.

Mama a râs.

— S-ar putea ca voi să fiţi un pic cam prea organizaţi pentru gustul meu. Am trăit așa cincizeci și cinci de ani și cred că merit și eu o pauză de la atâta organizare.

După ce ne-am urcat din nou în mașină, Dave a profitat de timpul pe care-l avea la dispoziţie ca să-l

familiarizeze pe Hudson cu muzica la modă în acel moment. Din proprie experienţă, știam că proiectul acesta avea să dureze: ca să deslușești complexităţile muzicii ai nevoie de auziţii repetate. Piesele difuzate atunci la radio îmi erau necunoscute, deci rămâneau impenetrabile pentru mine. Totuși, mi-am amintit că omisesem un punct de pe listă.

— Poţi să baţi din palme în ritm cu muzica? l-am întrebat pe Hudson.

— De ce?

— Fiindcă ritmul e crucial dacă vrei să dansezi fără să dai impresia că ești incompetent. Iar să dansezi e una dintre cele mai importante abilităţi de viaţă.

Eu și Roşie luaserăm lecţii de dans, iar principala mea dificultate fusese să învăţ cum să detectez ritmul și să mă sincronizez cu el.

— Pot să fac asta altă dată? mi-a spus băiatul. Se presupune că acum suntem în vacanţă.

— Votez pentru, a anunţat Dave.

36

Deși, când am ajuns la lac, afară era încă lumină, am hotărât să amânăm prima sesiune de pescuit pentru ziua următoare. Casa pe care o închiriaserăm avea și curte, astfel că Dave a propus ca Hudson să-și ia o undiţă, să iasă și să exerseze aruncatul momelii.

— Dar nu știu cum să fac asta, i-a replicat băiatul.

— La asta erau buni bătrânii pe vremuri, a spus Dave. Acum ai la dispoziţie internetu.

Eu și Hudson am început să scoatem bagajele din mașină. Dave nu ne era de prea mare ajutor, întrucât cu o mână trebuia să-și ţină cârja, dar părea că în ultima vreme nu se mai baza atât de mult pe ea.

— În cutia asta ce-i? l-am întrebat pe prietenul meu.

— Bucăţi de lemn și dălţi. Vreau să mă joc cu câteva idei. Ca să nu m-apuce ronţăitul.

— N-ai nicio șansă să ronţăi. Fiindcă n-avem nimic de ronţăit.

— Prietene, trebuie să-ţi mulţumesc! Mi-ai salvat

viaţa! Adică am început să slăbesc, am de lucru… Dacă o să continui să primesc la fel de multe comenzi şi-o să muncesc ca la un serviciu normal, aș putea să câştig mai mult decât pe vremea când mă ocupam de sisteme de refrigerare. Iar Sonia e fericită!

Dave a desfăcut capacul unei sticle de bere artizanală de 330 de mililitri și a ridicat-o înspre mine.

— Vrei și tu una?

— E prea devreme. Alcoolul n-ar trebui…

— Regula nu se aplică și când suntem în excursie, la pescuit. Îţi mulţumesc, prietene. Și-i mulţumesc și lui Hudson. N-aș fi reușit fără el. Mi-e partener junior doar din punctul de vedere al staturii.

Partener mi se părea o etichetă nepotrivită pentru un copil de unsprezece ani care contribuise cu niște idei la designul unor cuburi din lemn și pusese pe picioare un website, însă dorind să susţin perspectiva optimistă a lui Dave, mi-am desfăcut și eu o sticlă cu bere și am ciocnit cu prietenul meu.

Hudson s-a întors din curte.

— Nu reușesc!

— Poate să-ţi arate Dave cum trebuie să procedezi, i-am spus.

Dave a pus berea deoparte.

— Nu pot să-ţi arăt cum trebuie să procedezi, da’ poate izbutim să ne lămurim împreună din instrucţiunile de pe internet.

Dave și Hudson au dispărut o oră, timp în care eu m-am ocupat de pregătirile precină.

— Aţi făcut ceva progrese? i-am întrebat când au revenit în casă.

Hudson a râs.

— Filmuleţu’ era destul de prost. Da’ până la urmă ne-am prins.

— Destul cât să aruncăm momeala în apă, a adăugat Dave. După aia, totu’ ţine de pești. Carnea asta o punem pe grătar? Pe terasă e un grătar pe gaz. Don, știi cum se folosește?

— Știu, dar n-am idee cum să calculez timpul de gătire.

— Hudson, intră iar pe internet! Nu gătim în casă, când putem să facem grătar afară! Ce mâncăm, Don?

— Cangur.

în niciun caz! a exclamat Hudson.

Înainte, băiatului îi plăcuseră toate tipurile de carne pe care le încercase, dar carnea de cangur nu mai avusese posibilitatea s-o guste. Refuzul de a consuma anumite alimente, pe motiv că „nu-mi place”, e o caracteristică documentată a autismului. Dar dacă foloseam comportamentul lui Hudson drept pretext ca să abordez acest subiect însemna că aș fi început discuţia cu o dovadă care susţinea un diagnostic pozitiv, una care putea să fie interpretată drept defect. Rezolvarea acestei probleme avea să fie mai dificilă decât anticipasem.

— N-am mai mâncat niciodată cangur, i-a spus Dave lui Hudson, dar am un truc. Care funcţionează la orice fel de carne. La aproape tot. Îţi place ketchupul? Sau muștarul? Sau sosul de chilii?

îmi place ketchupul, a răspuns fiul meu.

Dave s-a dus în cămară.

— Avem noroc. Dacă trântești niște maglavais d-ăsta pe ea, o să aibă gust ca de orice cu ketchup.

Eu eram oripilat. Dar Dave a râs.

— Uită-te la taică-tu! E șocat! Acu e musai să mănânci așa.

— Da’ trebuie să guști tu întâi, i-a spus Hudson.

— Nicio problemă, i-a răspuns Dave. Vrei să gătești tu carnea?

În dimineaţa următoare am mers la pescuit. Trucul cu ketchupul fusese necesar doar iniţial, atât prietenul, cât și fiul meu declarând ulterior că masa a fost un succes. Amândoi păreau să fie într-o dispoziţie bună, așa că eram încrezător că n-o să întâmpin dificultăţi cu carnea de iepure și ficatul de viţel.

Am fost surprins de lipsa de cunoștinţe a lui Dave în materie de pescuit, însă el mi-a explicat că până atunci nu

mai pescuise decât din barcă – o experienţă foarte diferită de pescuitul pe lac.

— Eu am crezut că *tu* o să fii expertul, mi-a mărturisit Dave. Tu eşti expert în toate. Aşa-i, Hudson?

Spre uluirea mea, băiatul a încuviinţat din cap. Afirmaţia lui Dave se bătea cap în cap cu evaluarea mea privind propriile capacităţi, în special a celor care necesitau coordonare fizică. Prin urmare am clătinat din cap.

— Ei, hai, a spus Dave. Calculatoare, karate, montatul strungului… Tu eşti Einstein în salopetă!

— Niciodată n-am fost talentat la activităţile fizice. Am avut nevoie de foarte multe exerciţii.

— Ceea ce-ţi face reuşita şi mai impresionantă! Când încercam să slăbesc, mi-era ruşine, fiindcă tu păreai capabil să faci orice-ţi puneai în minte, iar eu nu eram în stare nici măcar să mă abţin de la un hamburger.

— Dar ai reuşit!

— Da’ ştii cât de greu mi-a fost? Am o listă pe care o ţin lângă pat. Ăsta e primul lucru pe care-l văd dimineaţa, când mă trezesc. Pe listă am trecut chestiile pe care am voie să le mănânc şi chestiile pe care n-am voie să le mănânc. Şi greutatea mea. Pe care o modific în fiecare zi. Am nevoie să văd cifra aia ca să rămân motivat.

— Ai adus-o cu tine? s-a interesat Hudson. Lista?

— Da. Dar nu ţi-o arăt. E prea jenantă. Am scris acolo treburi de genul *Nu cumpăra covrigei.*

Dave a făcut o pauză.

— Şi *Soniei nu-i plac bărbaţii graşi.*

— Sonia te place pe tine, l-am asigurat pe prietenul meu. Iar tu întotdeauna ai fost supraponderal.

— Aici nu e vorba de logică. E vorba de motivaţie. Uită-te la tine! Şi tu ai slăbit!

Fiind ocupat la bar, consumasem mai puţin alcool, iar pierderea în greutate venise de la sine. Sfatul lui Phil fusese corect, deşi nu-l urmasem conştient Datorită faptului că-mi reluasem antrenamentele de arte marţiale, acum mă aflam în cea mai bună formă fizică în care

fusesem de la Incidentul cu Stridia și Cuţitul.

Dave s-a uitat la Hudson.

— Dacă te străduiești, poţi să faci orice vrei.

Pentru cineva care ar fi privit din exterior, încercările mele de-a arunca momeala probabil c-ar fi fost comice. Și, de fapt, scenariul acesta nu era ipotetic, întrucât eram privit de Dave și de Hudson – care râdeau.

Eforturile lor erau încununate de mai mult succes: ba Hudson chiar părea să fi înţeles procesul mai rapid decât Dave. La un moment dat, ne-am oprit ca să mâncăm prânzul pe care-l luaserăm cu noi la pachet. Apoi, spre surpriza mea, băiatul a vrut să continue cu pescuitul. Rata mea de succes în acest domeniu era tot zero.

— Roagă-l pe Hudson să-ţi arate cum să faci, m-a sfătuit Dave.

Băiatul mi-a făcut o demonstraţie și, după mai multe tentative, am izbutit să arunc momeala în apă.

— Bravo, tată! a exclamat Hudson. Acum continuă să exersezi!

Când soarele a început să apună, Dave s-a ridicat.

— Trebuie să fac o mică pauză, ne-a anunţat el și a pornit la pas, lăsându-și cârja pe malul apei, unde stătuse și până atunci.

Prietenul meu s-a întors după aproximativ nouăzeci de minute. Prinsese doi păstrăvi. Imediat a bătut palma cu Hudson.

— Trebuia neapărat să mă îndepărtez de tipu’ ăla înalt, care-mi speria peștii cu pleoscăiturile lui, a explicat Dave.

În timp ce eu preparam păstrăvul, Hudson s-a dus în curte să exerseze aruncatul momelii.

— S-a descurcat bine, a spus Dave. Mâine începem dimineaţă devreme?

— Recomand să terminăm la ora prânzului, am spus eu. După-amiază aș putea să pregătesc o masă mai interesantă.

Prietenul meu a râs.

— Te distrezi?

— Acum, da. Roşie o să fie impresionată că Hudson a mâncat peşte fără crustă.

întotdeauna e altfel când participi tu însuţi la ceva. Ca atunci când faci ceva cu mâna ta. Da' tu eşti tot stresat. Încerci să găseşti o soluţie în legătură cu Hudson, aşa-i?

— Trebuie să discut cu el problema cu autismul. Până la încheierea excursiei. Ca să găsim o soluţie.

— Genu' ăsta de problemă n-are soluţie. Adică problemele care ţin de oameni. Rezolvi o chestie şi apare alta. Sper c-a fost în regulă ce i-am spus lui Hudson: că poate să facă orice-şi doreşte. Eu nu mai cred asta cu adevărat, dar, când eşti tânăr, trebuie să crezi că aşa e.

Dave a desfăcut două beri.

— Apropo de treaba cu ritmu'. Am intervenit pentru că, încă dinainte ca tu să zici ceva despre asta, băiatu' începuse să bată ritmu' în spătaru' scaunului meu. Poc-poc, toc-toc, da' exact pe ritm.

— Tu ai competenţa să judeci asta?

— Străbunica mea era afro-americană. Ritmul e în genele mele. Corect?

— E foarte puţin probabil. Dar de ce nu mi-a demonstrat asta? Ar fi trecut testul.

îi place să ţină unele lucruri doar pentru el. Cum a făcut şi cu înotul. Dac-ai fi ştiut că se antrenează, n-ai fi fost la fel de impresionat.

Hudson ni s-a alăturat.

— Ce zici? N-ar fi mai bine să-l lăsăm pe taică-tu mâine să mai citească şi el un pic? l-a întrebat Dave.

— Trebuie să merg şi eu, am spus. Ca să…

— Stai liniştit, m-a întrerupt Dave. Ne descurcăm şi singuri.

În următoarele două zile, Dave şi Hudson au pescuit şi s-au întors acasă abia la cină. În prima zi au revenit cu alţi doi păstrăvi, ambii prinşi de Dave. În cea de-a doua, prietenul meu nu şi-a mai luat cârja cu el, iar captura s-a ridicat la cinci peşti, dintre care doi au fost prinşi de Hudson.

— Dave m-a ajutat cu primul, dar pe-al doilea l-am

prins eu, s-a lăudat Hudson.

— Și tot el i-a și curăţat pe amândoi.

— N-au fost la fel de scârboși ca porumbelul.

— A, apropo, a intervenit Dave. Am o provocare pentru voi: fiecare poate să le pună celorlalţi doi câte o întrebare, iar cel care e întrebat trebuie să răspundă sincer. Însă totul rămâne între noi. Ce se spune pe parcursul excursiei nu pleacă mai departe.

— Asta dacă nu implică vreo potenţială vătămare a cuiva.

Îmi amintisem de temerea lui Rosie cu privire la Gary Homeopatul. Și trebuia să clarific procesul.

— Fiindcă suntem trei înseamnă că fiecare le pune câte o întrebare celorlalţi doi, iar în total vor fi șase întrebări. Corect?

— Te-ai prins! Don, poţi să-i pui prima ta întrebare lui Hudson.

— Cred că știu ce-o să mă-ntrebe, i-a spus băiatul lui Dave. Mi-am dat seama de când ai spus „apropo”, imediat după ce eu am zis *porumbel.*

— Crezi c-o să te-ntrebe dacă ai omorât porumbelul la școală, așa-i? Crezi că ăsta e cel mai important lucru pe care tatăl tău vrea să-l afle? Și crezi că amândoi am pus chestia asta la cale ca să te întrebăm dac-ai omorât pasărea? Așa-i?

— Îhî!

— Te înșeli! La toate trei capitolele. În primul rând, n-am pus nimic la cale împreună. În al doilea rând, nu asta e ceea ce-l interesează cel mai mult pe taică-tu. Și, în al treilea rând, amândoi știm că n-ai omorât porumbelul, iar taică-tu nu e genul de om care să irosească o întrebare. Dacă noi suntem cei care ne înșelăm, atunci ai face bine să ne spui imediat. Și amândoi o să fim nevoiţi să-ţi cerem scuze, fiindcă suntem niște idioţi.

— Nu sunteţi idioţi!

Conform criteriilor lui Dave, eu eram idiot, căci fusesem pe cale să irosesc o întrebare.

— Tu ar trebui să fii cel care pune prima întrebare, i-

am spus lui Dave.

— Dacă mă gândesc mai bine, nu cred că e o idee prea bună. Dacă vrem să împărtășim ceva, îl spunem și rămâne între noi. Nu-i nevoie să jucăm jocuri. Dar, e adevărat, am și eu o întrebare. Pentru tine, Don. Altă reţetă de pește mai ai?

— Nu ţi-a plăcut peștele?

— A fost grozav. Ziceam doar de dragul diversităţii. Nu vreau ca mâine să ies la pescuit de păstrăv știind că ne condamn pe toţi la același fel de mâncare trei seri la rând.

Hudson a ales o reţetă de pregătit păstrăvul de pe internet, apoi, când ne-am așezat la masa de pe terasă ca să mâncăm, Dave a comis o eroare gravă de judecată, care probabil era și ilegală.

— Hudson, vrei să încerci o bere? Dacă taică-tu e de acord.

Cu siguranţă *nu* eram de acord. Prin urmare, le-am explicat amândurora cât de vătămător este efectul berii asupra creierului aflat în dezvoltare și am încheiat dizertaţia spunându-le că, dacă aș fi putut să-mi iau viaţa de la capăt, probabil c-aș fi ales să nu beau deloc alcool.

Dave mi-a cerut scuze.

— Iartă-mă, am sărit calu’ cu chestia asta. Tatăl tău are dreptate!

— Și el bea mai puţin decât înainte, a spus Hudson. Înainte bea mult prea mult. Și mama, la fel. Da’ mie oricum nu-mi place alcoolul. Are un gust oribil. Și arde.

— Cine ţi-a dat alcool?

— Lucrez într-un bar, dac-ai uitat! Dar Merlin mi-a dat să încerc.

Am fost uluit că băiatul îşi turnase prietenul, până când a adăugat:

— Ce se spune pe parcursul excursiei nu pleacă mai departe.

Apoi Hudson a râs îndelung.

Când s-a potolit, a continuat:

— Merlin a încercat să mă înveţe să *nu* beau. El e fost alcoolic în curs de recuperare – a luat și droguri, da’

când era adolescent, nu acum – și, în mod normal, n-ar mai intra într-un bar, dar mi-a zis că la Bibliotecă nu se simte presat să consume alcool. Chiar și când cineva face cinste cu un rând, tu îţi alegi singur băutura cu ajutorul aplicaţiei, iar cel care plătește nu vede decât preţul. Asta a fost una dintre primele modificări pe care le-am operat în aplicaţie.

— E interesant că spunem *fost alcoolic în curs de recuperare* în loc de *persoană care se recuperează de pe urma alcoolismului.* Ca și cum asta ar fi o chestie intrinsecă, o chestie care reprezintă omul în sine. Ca și cum…

— Merlin e și homosexual. Tazza – partenerul lui – e și el, evident, tot homosexual. Și e *și* autist. El spune că e mai ușor să te prefaci că ești heterosexual decât NT – neurotipic. Fiindcă autismul grevează totul.

În modul cel mai fericit, Hudson introdusese singur în discuţie subiectul critic al autismului. Dar l-a schimbat înainte s-apuc să găsesc o metodă de a face legătura cu situaţia lui.

— Ce-o să se întâmple trimestrul următor? Mă refer la treaba cu porumbelul. Știţi ceva?

— Vor să mergi la psiholog.

— Ca să vadă dacă l-am omorât? Ar putea să mă oblige să fac testul cu detectorul de minciuni?

— Lucrurile sunt mai complicate.

— Ăia de la școală cred că sunt autist. Și vor să am un asistent. Așa-i?

— Corect.

Eu și Roşie nu pregătiserăm un răspuns pentru întrebarea asta, dar, dacă nu minţeam, n-aveam ce să spun altceva.

— Cei de la școală cred că e posibil. Dar ei nu sunt experţi, am zis.

— Dacă merg la psiholog, o să spună la școală ce răspund eu acolo?

— Nu cred. Intenţia este să i se comunice școlii dacă ai sau nu autism. Sau dacă suferi de vreo altă afecţiune

mintală, care ar justifica un asistent.

— Și dacă nu merg la psiholog?

— Au spus că, în cazul ăsta, nu-ţi acceptă intrarea în ciclul superior. Cred însă că sistemul de stat este obligat să te primească – exceptând situaţia în care ești diagnosticat ca psihopat. Ceea ce s-ar putea întâmpla, dacă iau în considerare povestea cu pasărea. Deci ce vrei să faci?

— E total nedrept!

Era evident că Hudson se înfuriase.

— Dacă psihologul spune că sunt autist și primesc un asistent, atunci toată lumea o să știe asta.

— Viaţa însăși e nedreaptă, a comentat Dave. Eu m-am născut cu o genă care mă face să fiu înnebunit după mâncare. Și fără gena care mi-ar fi permis să fac copii.

— Dar ai doi copii!

— Graţie științei! Graţie oamenilor asemenea tatălui tău. Și, dacă tot vorbim de dreptate, practic tatăl tău a fost dat afară pentru că și-a făcut treaba corect.

La cererea lui Hudson, am spus întreaga poveste a Scandalului Prelegerii pe Tema Geneticii, incluzând și temerea mea că îngreunasem povara zilnică a studenţilor care se confruntau cu discriminarea.

— Domnul Warren face asta. Nu cred că e cu adevărat un om rău, dar e…

— Insensibil, am completat eu. Suferă de o lipsă de empatie faţă de oamenii care sunt altfel decât el. Puţini oameni sunt răi deliberat.

— Dar tu nu ești rasist?

— Cine-a zis că taică-tu e rasist? a sărit Dave.

— Un copil de la școală. Așa a scris în ziar, nu?

— Uită-te cine sunt partenerii lui de afaceri, a spus Dave. Tu ai intra într-o relaţie de afaceri cu niște persoane pe care le-ai considera inferioare? a râs el. Poate ar fi mai bine să nu răspunzi. Însă cu toţii ar trebui să lucrăm la partea asta, cu empatia și bunătatea.

— Ar trebui să-ţi iei un avocat, mi-a spus Hudson.

— *Tu* ar trebui să-ţi iei un avocat, pentru chestia cu pasărea, a zis Dave. Poate că asta o să te și faci până la

urmă. Avocat. Ești un băiat deștept și vorbești bine.

Se părea că Dave nu se mulţumea doar cu faptul că-l introdusese pe fiul meu în lumea afacerilor.

— Abilitatea de a susţine o argumentaţie logică e valoroasă în numeroase discipline, am intervenit eu. Inclusiv în ştiinţă şi în tehnologia informaţiei.

Pe drumul de întoarcere, ne-am oprit pe la niște anticariate cu cărţi și prin Shepparton, ca să returnăm echipamentul de pescuit și să mai mâncăm o salată cu sfeclă roșie, ananas și sparanghel – de data asta, însoţită de niște cârnaţi din conservă.

— Ai învăţat să prinzi pește, să-l cureţi și să folosești un grătar, i-am spus lui Hudson când ne apropiam de Melbourne. Și să mănânci pește altfel decât în crustă și o varietate de alte preparate culinare necunoscute. Un rezultat excelent!

Mai aveam o singură problemă de rezolvat, înainte să pot să-i raportez lui Rosie că înregistrasem succese pe toată linia.

— Ai mai luat în considerare posibilitatea de a consulta un psiholog? Nu e obligatoriu să faci asta, dar înţelegi care ar fi consecinţele în caz contrar.

— Nu vreau să merg la psiholog. Nu ca să fiu evaluat pentru autism.

— Ești sigur?

— Nu-ţi face griji, m-a asigurat fiul meu. Mă descurc eu.

37

În prima zi a noului trimestru, după ce-și petrecuse mare parte din vacanţa oficială în camera lui sau ducându-se în vizită la care, la Eugenie și la Phil, Hudson a apărut la micul dejun schimbat. Cu câteva zile înainte se tunsese, dar între timp mai intervenise ceva. Am avut nevoie de câteva clipe ca să-mi dau seama că, în locul pantalonilor scurţi, acum îşi luase pe el o pereche de pantaloni lungi. La care avea și șosete.

— Ţi-ai luat pantaloni noi pentru un singur trimestru? am întrebat. O parte din trimestru o să fie vară, deci

presupun c-o să revii la pantalonii scurţi.

— Nu-i nimic, mi-a răspuns el. Mi i-am cumpărat singur. Din banii mei. S-ar putea să-i port și după ce se încălzește. Așa cum fac adulţii.

— Unii adulţi, l-am corectat eu.

Când era cald afară, eu purtam pantaloni scurţi indiferent de sezon.

— O să-ţi dăm noi banii pentru ei, a intervenit Roşie. Da' mă mir că sunt perfecţi la lungime.

— Am luat o măsură mai mare și mi i-a modificat Carl. Așa se procedează când ești înalt și subţire.

Mi-am amintit de sfatul lui Carl și m-am uitat la cravata fiului meu. Era înnodată lejer, sub guler, conform recomandării.

Apoi Hudson și-a aruncat rucsacul pe un umăr și-a pornit spre staţia de tramvai.

În seara aceea, am primit un telefon de la Iepure – ceea ce a fost surprinzător, întrucât nu-i mai era învăţător lui Hudson.

— Am tot vrut să vă mulţumesc pentru c-aţi fost atât de… înţelegători… în legătură cu porecla, mi-a declarat el. Dar nu de-asta te-am contactat. În clasa lui Hudson e o fată care a avut o vacanţă dificilă. Se simte vinovată din cauza a ceva ce a făcut, dar și-a săpat singură groapa și nu știe cum să iasă din ea. Am trimis-o la consiliera elevilor.

Mi se părea bizar că Iepure îmi cerea sfatul într-o problemă școlară. Lucru pe care i l-am și spus.

— Amice, mai multe nu pot să-ţi zic. Dar transmite-i soţiei tale exact ce ţi-am spus. Vrei să-ţi repet?

I-am relatat lui Rosie discuţia cu Iepure. Soţia mea nici n-a avut nevoie să-i pomenesc că persoana care-l trădase pe Hudson nu știa cum să iasă din groapa pe care şi-o săpase singură – și-a dat dinainte seama despre cine era vorba.

Am convins-o pe Rosie să amânăm momentul în care aveam să-i spunem lui Hudson că Blanche îl trădase. Iepure îmi transmisese acel mesaj confidenţial, asumându-și probabil un mare risc, iar Blanche, din câte se părea, îşi

regreta fapta. Situaţia cu directoarea nu se schimbase, deși femeia cunoștea deja identitatea informatorului. Îmi era greu să-mi dau seama a cui viaţă ar fi fost îmbunătăţită prin devoalarea acelei informaţii.

Pe măsură ce trimestrul înainta, ne-a devenit clar că Hudson operase unele modificări în programul personal. La bar nu mai venea decât o dată pe săptămână; în ziua respectivă, Merlin și Tazza erau întotdeauna acolo. Cei doi păreau să fi legat o relaţie autentică de prietenie cu un puști în vârstă de unsprezece ani. Bănuiam că, dacă discuţiile lor se reduceau la dezvoltarea de aplicaţii și la science-fiction, Hudson era capabil să contribuie de pe o poziţie aproximativ egală.

Am fost nevoit să efectuez multiple inspecţii în casele elevilor cu care Hudson se împrietenise. Roşie a remarcat că printre cămășile albe pe care le spăla nu se găsea niciuna din categoria pieselor standard de uniformă, ci erau cămăși bărbătești de foarte bună calitate, de la firme celebre.

— Cari, a fost comentariul ei.

Era dificil să ne dăm seama dacă fiul nostru e fericit. La bar, părea să fie într-o dispoziţie bună. Când se întorcea acasă însoţit de alţi copii, în cea mai mare parte a timpului îşi făceau temele sau citeau împreună. Însă nici eu și nici Roşie nu puteam să-l ţinem sub observaţie în intervalul cel mai delicat al zilei – atunci când era la școală.

— Nu mi se pare că i-ar merge mai rău decât înainte, a spus Roşie. Poate c-ar trebui să-l lăsăm o vreme să-și găsească singur drumul și să nu mai încercăm să-l ghidăm noi.

Către mijlocul trimestrului, eu și Roşie am purtat o discuţie emoţională (emoţia a fost de partea lui Rosie) ca să hotărâm care dintre noi avea să-l însoţească pe Hudson la școală în seara de educaţie sexuală.

— Eu sunt doctor, a spus soţia mea.

— Eu sunt genetician, cu mai multă experienţă decât tine în sfera biologiei reproductive.

— La șoareci.

— Am participat și la nașterea unui viţel.

Asta se întâmplase în perioada în care Roşie era gravidă, iar eu vrusesem să dobândesc experienţă în domeniu, în cazul în care ne-am fi confruntat cu o situaţie de urgenţă. Experienţa îmi fusese utilă pentru a-l instrui pe un student la Medicină cum să evite decesul unui fetus – mai exact decesul Zinei, fiica lui Dave și a Soniei. Am avut grijă să punctez și acest aspect.

Roşie a punctat, la rândul ei, că studentul la Medicină la care mă referisem fusese chiar ea și că ea „aplicase” instrucţiunile cu pricina. I-am atras atenţia că seara de educaţie sexuală avea să fie probabil mai curând teoretică, nu aplicată.

Am subliniat, de asemenea, că eu fusesem cel care iniţiase educaţia sexuală a lui Hudson, prin intermediul filmuleţului cu animale care se împerechează. Roşie a subliniat că rezultatul demersului meu fusese convocarea noastră, a părinţilor, în biroul directoarei.

— Don, mi-e doar puţin teamă ca nu cumva lucrurile să degenereze și să se ajungă la o situaţie ca aia cu – cum i-ai zis?

— Tărăboiul Antenatal. Să le vorbești despre alăptare sau care-o fi echivalentul. Despre cum să facă sex copiii sau ceva de genu’ ăsta.

— Evident că…

— Uite ce-i, suntem la egalitate. Lasă-mă pe mine să mă duc.

— În biletul de convocare, cei de la școală au recomandat ca elevul să fie însoţit de părintele de același sex.

— Bine, atunci mergem amândoi.

— Atunci, în cazul unui dezastru comun, Hudson n-o să aibă cui să se plângă. Or, asta e tactica recomandată de tine pentru interacţiunile dificile. În plus, unul dintre noi ar trebui să se ducă la bar.

— Așa-i! Tu știi că eu am un serviciu de zi, da?

— Și mersul la seara de educaţie sexuală este tot un serviciu. Ar trebui să-l lăsăm pe Hudson să aleagă.

— Bine, bine! Știu pe cine o să aleagă. Dar încearcă să nu spui nimic. Nimic, *nimic* care să sugereze ideea de minori care fac sex. Indiferent cât de mult s-a întâmplat asta în… mediul ancestral.

încerci să mă controlezi. Se presupune că ăsta nu e un comportament dezirabil.

— Probabil că sufăr de stres posttraumatic în urma chestiei ăleia antenatale. Ţii minte – nu-i așa? – c-am fost pe punctul să ne despărţim din cauza ei?

— Evident! Am să mă străduiesc să rămân neobservat și să nu pomenesc nimic de sexul între copii.

Să rămân neobservat ar fi trebuit să fie simplu. În sală se aflau aproximativ cincizeci de perechi părinte-copil, probabil reprezentând majoritatea elevilor din clasa a IV-a. Hudson s-a dus să stea de vorbă cu Nadia.

Adulţi și copii se învârteau de colo-colo. Am fost abordat de o femeie cu vârsta în jur de treizeci de ani și indicele de masă corporală estimat la douăzeci și patru. Femeia s-a prezentat ca Melanie Waddington.

— Te-am văzut când ai intrat împreună cu Hudson. Am sperat să pot să vorbesc cu tine. Eu sunt noua lui învăţătoare.

— Eu sunt tatăl lui.

— Am bănuit. Am vrut să știi că Hudson se descurcă foarte bine. Când a fost mutat în clasa mea, mi s-a spus că probabil suferă de o formă ușoară de autism – am înţeles că s-au purtat discuţii pe tema asta – și mai avem încă un băiat, Dov… în orice caz, am montat un mic paravan, care să-i ofere lui Dov o oarecare intimitate, iar Hudson s-a așezat și el tot acolo, dar, știi, cred că a făcut asta doar din bunătate și din prietenie.

— Nu consideri că Hudson suferă de autism?

îl am la clasă doar de câteva săptămâni, dar nu e deloc așa cum m-am aşteptat în urma discuţiilor pe care le-am purtat cu Neil Warren. E adevărat că uneori, când vorbește, se aprinde puţin, dar reușește să se tempereze singur. îl văd cum se controlează. Am impresia că folosește mutarea într-o altă clasă ca pe un nou început.

L-am văzut pe Iepure Warren când a intrat în sală și l-am interceptat ca să obţin informaţii proaspete despre Trădarea Porumbelului. Încă mai speram că avea să apară vreo dovadă că Hudson nu omorâse pasărea. Iepure nu avea nicio informaţie nouă, dar mi-a spus că, pentru că ne întâlniserăm, nu mai era nevoit să-mi dea telefon în legătură cu un alt subiect.

— Întotdeauna e mai bine să discuţi cu cineva faţă în faţă, a zis el.

Din contra, era probabil ca, de fapt, comunicarea faţă în faţă să nu fie mai nimerită în cazul în care necesita o călătorie pe distanţă lungă pentru o temă de discuţie minoră, sau în cazul în care unul sau ambii interlocutori erau potenţial violenţi. Aș fi putut să invoc numeroase alte exemple, dar l-am lăsat pe Iepure să continue.

— Eu mă ocup în continuare de Hudson la Sport și trebuie să-ţi spun că, în afara surprizei de la carnavalul de înot, nu am înregistrat vreo îmbunătăţire semnificativă. Totuși, Casa Verde l-a ales căpitan pentru cursa de cros.

— La atletism?

— Concursul anterior a fost în primul trimestru. Dacă-mi aduc aminte bine, Hudson a spus că e bolnav și nu s-a prezentat în ziua aia. Concursul ţine o singură zi. Noi încercăm să-i facem pe toţi copiii să participe și fiecare Casă îşi votează un căpitan. Hudson s-a oferit acum, iar colegii l-au ales.

— O veste excelentă. Situaţia asta indică în mod clar că statutul lui social s-a îmbunătăţit. Îţi mulţumesc că mi-ai spus.

— Sincer să fiu, nu știu ce să zic. Tu l-ai văzut pe Hudson alergând?

Stilul de alergare al lui Hudson era neconvenţional, cu mâinile împreunate la spate. Acum, că Iepure pomenea acest aspect, mi-am dat seama că detaliul în cauză avea să atragă atenţia în mod negativ – trebuia să fi trecut și această problemă pe lista mea iniţială de abilităţi.

— Te temi că n-o să aibă nicio contribuţie, de fapt? Cu siguranţă nu e un lucru atât de important în școala

primară.

— Mă tem că membrii Casei l-au ales ca să-și bată joc de el.

Eu și Hudson ne-am așezat câteva rânduri mai în spate. Allannah a sosit și ea și a luat loc lângă mine, în vreme ce Blanche a ales scaunul de lângă mama ei.

Seminarul de educaţie sexuală era susţinut de doi profesori specialiști din afara școlii, un bărbat și o femeie, care aduseseră și niște materiale vizuale excelente. Prezentarea conţinea unele simplificări, care probabil că erau totuși necesare pentru un public de școală primară. Majoritatea informaţiilor se refereau la dezvoltarea fizică și la respectul faţă de ceilalţi elevi, indiferent de genul lor și de orientarea lor sexuală.

— Acum urmează o întrebare importantă: la ce vârstă poţi să rămâi gravidă? Există vreun doctor în sală?

Cineva a arătat cu mâna înspre persoana de alături, iar femeia în cauză a spus:

— Eu sunt chirurg maxilo-facial. Cred că răspunsul ăsta ar trebui să-l dea un medic specializat în reproducere.

Allannah mi-a șoptit.

— Pun pariu că tu știi răspunsul, așa-i?

— Aproximativ.

Ca atare, mama lui Blanche a arătat imediat înspre mine! Femeia care conducea seminarul i-a văzut gestul – exact ceea ce, în mod evident, Allannah și intenţionase. Prin urmare, eram deconspirat.

— Dumneavoastră sunteţi…? a spus specialista.

— Genetician.

— Aaahhhh, a oftat în surdină Hudson, lângă mine.

— Asta înseamnă că puteţi să ne spuneţi care este cea mai mică vârstă la care poţi să rămâi însărcinată?

— Nu ca o consecinţă a faptului că sunt genetician, ci ca urmare a lecturilor mele cu spectru larg.

A urmat un moment de tăcere, apoi din sală s-a ridicat un murmur de râsete.

Am detaliat.

— Așadar, da, pot.

— Iar răspunsul este…

— La șase săptămâni. Dacă ești șoarece.

De data aceasta, am suscitat râsete sonore.

— OK, a comentat Hudson. Asta a fost bună.

— Și dacă ești om?

— Evident, există o distribuţie statistică. În cazuri extreme, în situaţii de pubertate precoce, există exemple documentate de oameni care au dat naștere la vârsta de șase ani.

Deloc neașteptat, în sală s-a stârnit rumoare.

— Însă vârsta medie de fertilitate, în cazul femelelor umane, este de aproximativ doisprezece – treisprezece ani. Dacă o fată face sex la această vârstă, există șanse mari ca ea să rămână gravidă.

Făcusem exact ceea ce Roşie îmi interzisese să fac. Mă referisem la sex în cazul copiilor. Trebuia să compensez pentru eroarea comisă, dar, din fericire, aveam exemplul perfect care să capteze atenţia unor mileniali: anecdota personală.

— Evident, puţini oameni fac sex la o vârstă atât de fragedă. Eu, de pildă, am făcut sex pentru prima dată la patruzeci de ani.

Sala a explodat în hohote homerice și, de data asta, am știut că oamenii râdeau *de* mine.

Mă întorsesem, la propriu, în școala primară, stânjenit când venea vorba despre sex. În copilărie încercasem să fiu clovnul clasei, iar acum mă făcusem de râs dezvăluind o informaţie de natură personală, pe care unii oameni puteau s-o întrebuinţeze ca să mă batjocorească. Iar acum o sală plină de copii de școală primară – împreună cu, am observat, părinţii lor – făcea exact asta: îşi bătea joc de mine.

Ăsta era scenariul pe care mi-l imaginam la douăzeci și ceva de ani: să mă întorc la școală cu bagajul de cunoștinţe al adultului și, pus într-o situaţie incomodă, să răspund cu o afirmaţie pătrunzătoare și relevantă, care să-mi dovedească inteligenţa și maturitatea.

Prin minte îmi treceau tot felul de idei: statistici

despre vârsta la care oamenii îşi încep activitatea sexuală – informaţii pe care nu le deţineam; analiza psihologică a defectelor personale care îi determinaseră pe cei din public să-mi considere amuzant debutul întârziat al vieţii sexuale, când, pentru mine, subiectul acesta reprezentase mulţi ani cauza unei suferinţe majore; comparaţia dintre succesul meu, în proiectul de a stabili un parteneriat pe termen lung cu cea mai frumoasă femeie din lume, și relaţiile lor posibil nefericite.

Niciuna dintre aceste idei nu s-a transformat însă în mult visata afirmaţie concisă și irefutabilă. Între timp, Hudson repeta la infinit „aaahhhh”. *Persoanele care suferă de autism pot să repete mecanic cuvinte.*

Am văzut că profesorii specialiști discutau între ei. După ce, în sfârșit, râsetele s-au potolit, amândoi au început să aplaude, încurajând publicul să procedeze la fel. Masculul mi-a făcut semn să mă ridic în picioare.

— Vreau ca toată lumea să înţeleagă ce s-a întâmplat acum, a spus el, când aplauzele s-au stins. Pentru că e extrem de important. Domnul ne-a dezvăluit o informaţie personală, potenţial jenantă pentru dânsul și toată lumea a râs. Pentru că asta facem când cineva vorbește despre lucrurile de care noi înșine ne temem. Taxăm acea persoană, înainte să fim taxaţi noi… Și l-am taxat. Cu toţii am râs. Dar asta nu înseamnă că nu ne-a plăcut de el. Acum ne gândim: dacă o să dezvălui și eu lucrul de care mă tem sau de care mă simt jenat – nu în faţa unei săli întregi de oameni, fiindcă nu toţi suntem la fel de curajoși ca domnul, dar în faţa unui bun prieten –, n-o să fie așa mare scofală. Prietenul meu tot o să mă placă, chiar dac-o să râdă niţel. Și cred că fiecare dintre noi, cei aflaţi aici, în sală, s-ar simţi mai relaxat împărtășindu-i acestui domn o informaţie personală, fiindcă el a făcut asta primul. Așa că, vă rog, mai aplaudaţi-l o dată!

M-am așezat la loc pe scaun, iar Allannah m-a strâns de mână.

— Ești fantastic, mi-a spus ea.

După eveniment, ni s-au servit ceai și cafea de

proastă calitate. Eu și Allannah am continuat să vorbim, în timp ce Hudson s-a dus să interacţioneze cu alţi copii. Blanche stătea singură, mâncând un biscuit.

Allannah avea un ochi vânăt, din cauza unei căderi, altfel însă era bine. N-a adus în discuţie situaţia cu porumbelul, dar mi-a comunicat că soţul ei era la curent acum cu vizita fetiţei la oftalmolog și cu rolul jucat de mine în organizarea consultaţiei.

— Cum a aflat?

— I-a scăpat lui Blanche. Dar a fost mai bine decât dacă i-ar fi scăpat ceva legat de cealaltă chestie.

— De imunizare.

Allannah a încuviinţat din cap.

— Mă bucur că ai venit în seara asta.

— Lui Roşie i-a fost frică să nu spun ceva nepotrivit. Educaţia sexuală e un câmp minat.

Allannah a râs.

— Tu ești cel mai deștept bărbat pe care îl cunosc. Gary n-ar fi făcut nici în ruptul capului ce-ai făcut tu.

— Cum a mers? a întrebat Roşie când eu și Hudson ne-am întors acasă. V-a făcut tata de râs pe amândoi?

— Total, i-a răspuns băiatul. Pot să mănânc ceva?

Mai târziu, i-am prezentat lui Rosie un sumar al serii, iar reacţia ei a fost moderat pozitivă.

— Bine că te-au salvat ăia doi care-au condus seminarul, a comentat ea.

Am căzut de acord că, dacă Hudson fusese ales căpitan al echipei de cros, nu trebuia să-l presăm să se retragă.

— S-ar putea ca Iepure să stea cu ochii pe Hudson, a spus soţia mea, dar, după concursul de înot, s-o fi temând că băiatul o să se descurce bine și la alergare şi-o să-i dea cu tifla.

— E posibil. Ar trebui ca exerciţiile de aerobic să-l ajute și la alergare. Dar va trebui să se antreneze.

— Mai bine lasă-i să se ocupe de asta pe el și pe Phil. Pe Blanche ai văzut-o?

— Puţin. Era cu mama ei.

— Ceva probleme acasă?

— De unde să ştii…

Da, sigur! Ochiul! Ar fi trebui să recunosc indiciul datorită propriilor mele experienţe din școală, când victimele bullyingului nu raportau agresiunile, întrucât intervenţia autorităţilor ar fi fost de scurtă durată, în schimb ele ar fi continuat să se întâlnească zilnic cu agresorii.

Roşie ar fi vrut să-i telefonăm lui Allannah imediat, însă i-am atras atenţia că mama lui Blanche nu avea telefon mobil și că Gary Homeopatul probabil că monitoriza apelurile de pe telefonul fix – direct sau prin intermediul sistemului de securitate.

— Don, tipu’ ăsta e bolnav rău. Și e și periculos.

— E oare posibil ca Allannah să-mi fi spus adevărul? am întrebat-o eu pe Rosie. În legătură cu ochiul lovit?

— Ia în considerare afirmaţia mea anterioară. E clar: Hudson nu poate să se mai ducă pe-acolo.

Când eram în școala primară, ajungeam frecvent în biroul directorului, în principal din cauza profesorului de religie. Devenise un ritual ca eu să fac vreo remarcă „inutilă” sau „bizară” sau „dezgustătoare” cu privire la Domnul Dumnezeu sau la Biblie, să mi se spună să aștept în faţa biroului, apoi să citesc o carte până la terminarea lecţiei. Ar fi fost mult mai simplu pentru toată lumea dacă aș fi fost scuzat permanent de la ora de religie, în loc să fiu obligat ca, săptămână de săptămână, să-mi pregătesc din vreme câte un comentariu ofensator.

Acum începusem să mă obișnuiesc din nou cu mersul în biroul directorului: deja, în anul în curs, ajunsesem în faţa lui Bronwyn de patru ori. Ultima oară mi s-a spus că Hudson nu are probleme mari, dar că eu și Roşie am putea să-l ajutăm cu situaţia în care e implicat.

— Mi se pare că, de data asta, ar trebui să intre în acţiune poliţistul cel bun, mi-a comunicat soţia mea. Dar să nu lași nimic de la tine.

Directoarea m-a întâmpinat în faţa biroului și m-a dus la toaletă fetelor. După ce s-a lămurit că niciuna dintre

cabine nu era ocupată, m-a invitat înăuntru.

— Nu poţi cumva să-mi expui problema ca să nu trebuiască să mai intru și eu?

Nu mai fusesem în viaţa mea într-o toaletă destinată femeilor și, în ciuda asigurărilor directoarei că, temporar, regula care interzice accesul bărbaţilor era irelevantă, mintea mea nu părea să accepte ideea.

— Bine. Îţi înţeleg reticenţa. Cineva a scris pe perete *Hudson e nevinovat.* Nu sugerez că a fost chiar el: nu-mi închipui că și-ar asuma riscul de-a intra în toaleta fetelor. Așa cum nici tu n-ai vrut să ţi-l asumi.

— Dacă nu bănuiești că Hudson a făcut asta, atunci cum pot să te ajut eu?

— Mă tem că incidentul acesta nu e singular, ba chiar că situaţia s-a transformat într-un motiv de îngrijorare: s-a ajuns să se discute despre asta la ora de religie. După cum știi, orele noastre se concentrează mult pe etică, iar elevii sunt de părere că Hudson a fost tratat injust. Așa că acum am început să fim întrebaţi de profesorii de religie ce-ar trebui să spună la clasă.

— *Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău*. În vreme ce *să nu ucizi* nu se aplică și la păsări, deci Biblia consideră minciuna ca fiind un păcat mai mare…

— Cam așa ceva. Bănuiesc că Hudson a încurajat atitudinea asta la colegii lui. Iar elevul care ne-a comunicat iniţial situaţia cu porumbelul pare acum să fie și mai afectat decât Hudson.

Mi-aș fi dorit să mă fi bucurat și eu de un asemenea sprijin din partea colegilor mei în numeroasele situaţii injuste cu care mă confruntasem în școală. Bronwyn nu-mi răspunsese la întrebarea legată de ajutorul pe care aș fi putut să i-l dau, așa că i-am oferit un sfat din proprie iniţiativă.

— Recomand aplicarea principiilor legale de bază. Nu s-a dovedit că Hudson este vinovat de uciderea păsării. Aţi putea să anunţaţi că, întrucât Hudson și-a negat vinovăţia, s-a ajuns la situaţia în care e cuvântul lui Blanche împotriva cuvântului lui și că…

— De unde… Ce te face să crezi că e vorba de Blanche?

O fată s-a apropiat de ușa toaletei, așa că Bronwyn m-a condus mai încolo.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu! Toată secretomania asta mă scoate din minţi! Fata merge la ședinţe cu Kellie – ai cunoscut-o, e consiliera școlii –, iar ea nu poate să spună nimic pe tema asta, nu poate să dezvăluie nimic din ce discută cu Blanche. Se poate ca fetiţa să se simtă vinovată pentru că și-a pârât prietenul, dar…

Pentru mine, soluţia era clară – probabil fiindcă analizasem problema vreme de mai multe săptămâni și o și discutasem cu Rosie.

— Ai de ales între a o acuza, în mod incorect, pe Blanche că minte…

— Că exagerează.

— Ceea ce copiii – și adulţii – fac deseori. Sau de a-l acuza, în mod incorect, pe Hudson că a minţit și, în plus, că a comis o infracţiune care implică un defect major de personalitate, acuzaţie care e posibil să-l afecteze profund pentru toată viaţa și al cărei impact imediat ar putea să fie neacceptarea lui la gimnaziu.

— Nu vreau să reiau discuţia pe tema gimnaziului. După cum știi, problema exista cu mult înaintea incidentului cu pasărea. Sinceră să fiu, nu mai sunt convinsă că fiul tău a omorât porumbelul, dar aici nu e un tribunal. E o școală primară și nu putem să trecem cu vederea un astfel de episod.

Rezultatul era nesatisfăcător, dar mă îndoiam că Rosie s-ar fi descurcat mai bine decât mine. La plecare, Bronwyn mi-a strâns mâna și mi-a mulţumit că am fost atât de înţelegător, dat fiind impactul asupra lui Hudson.

— Mă îndoiesc că lucrurile vor decurge la fel de plăcut dacă voi fi nevoită să-i chem la școală și pe părinţii celuilalt copil, mi-a spus ea.

Mi se părea rezonabil ca directoarea să se teamă de o potenţială interacţiune cu Gary Homeopatul. Am încercat

să găsesc ceva încurajator să-i spun.

— Măcar asta o să te ajute să devii mai rezistentă.

Am aşteptat în faţa școlii și am surprins-o pe Allannah când s-a dat jos din mașină. S-a apropiat să mă îmbrăţișeze, apoi și-a amintit că nu e un gest potrivit și a făcut un pas în spate.

— Hei! M-ai așteptat, a spus ea și a zâmbit.

— Soţul tău ţi-a făcut rana de la ochi?

— Don, nu mă întreba asta. Te rog.

— Am discutat situaţia cu Rosie. Dacă putem să te ajutăm, îţi stăm la dispoziţie. *Vrem* să te ajutăm.

— Roşie…

Allannah a încuiat mașina, și-a pus cheile în geantă, apoi s-a aplecat asupra fratelui lui Blanche, căruia i-a aranjat hainele excesiv de multă vreme.

— Dacă ai nevoie de timp ca să te gândești la asta, am spus, nu trebuie să execuţi o activitate fizică pe care s-o folosești ca pretext. Pot să aștept cât stai liniștită sau mergi în tăcere.

Allannah a râs.

— Ești așa de dulce! Și foarte drăguţ, dar… Gary are o problemă cu furia. Nu vrea să fie furios și se străduiește să se schimbe. Dac-ar fi vrut cu adevărat să-mi facă rău, nu s-ar fi oprit doar la atât. Iar altor oameni le face așa de mult bine.

Allannah apela la argumentul utilităţii nete, deși probabil știa că, în lumea reală, valoarea lui era aproape zero. Lucrurile bune pe care eu le făcusem în universitate nu fuseseră luate în considerare când impactul Scandalului Prelegerii pe Tema Geneticii fusese evaluat ca fiind unul negativ și când se hotărâse care era valoarea mea generală. Allannah probabil că și-a înţeles greșeala, fiindcă mi-a mai oferit încă o scuză.

— Dac-ai ști prin ce-a trecut în copilărie…

— Nici ăsta nu e un motiv care să justifice violenţa.

— Pentru toate există un motiv. Chiar și pentru omorârea unui porumbel. Îmi pare rău, dar Gary nu i-a lovit niciodată pe copii… Și… te rog, te rog, să nu spui

nimic despre asta la școală, însă, când l-am cunoscut, eram dependentă de droguri. Gary trecuse și el prin asta, dar se apucase de homeopatic și își schimbase cu totul viaţa. Și m-a ajutat și pe mine să scap de dependenţă. N-am reușit din prima încercare. Nici din a doua. Dar Gary a rămas alături de mine. Fără el, n-aș mai fi aici. Indiferent ce crezi tu despre homeopatie… eu și Gary suntem dovada vie că funcţionează.

— Ești sigură că nu putem să facem nimic ca să te ajutăm?

— Dacă te-ai implica și tu, ne-ar fi nouă mai greu să mergem înainte. Iar lui Rosie nu i-ar conveni implicarea ta.

Roşie a *explodat de furie* atât din cauza situaţiei cu Allannah, cât și din cauza atitudinii directoarei.

— Vreau să suni la poliţie. N-o să facă nimic, deci n-o să ai nicio problemă cu Allannah, dacă asta te deranjează, dar o să aibă o menţiune scrisă în caz c-o să se mai întâmple ceva mai încolo.

— De acord. Am să raportez incidentul mâine.

În privinţa școlii, soţia mea a vrut să acţionăm imediat.

— Nu cred c-a omorât pasărea, da’ le pasă mai mult să nu se afle c-au făcut o greșeală decât le pasă de starea lui Hudson, îl retragem de la școala lor. Acum. Poate să meargă la școala de stat; mai sunt doar câteva săptămâni și dup-aceea o să vedem ce-o să mai facem.

— Ar trebui să discutăm și cu Hudson. În plus, nu cred că acum mai e cineva la școală.

Roşie și-a pus telefonul la loc în geantă.

— Vocea raţiunii.

— Și a empatiei. Toate hotărârile legate de școală au, până la urmă, scopul de-a îmbunătăţi starea de bine a lui Hudson. Așa cum tu însăţi ai indicat.

Hudson n-a vrut să părăsească școala.

— Copiii sunt în regulă, a spus băiatul. Și cred că toate școlile sunt la fel. Viaţa nu-i dreaptă!

— Asta e o concluzie dură la care să ajungi la unsprezece ani, a remarcat Roşie mai târziu.

— L-a citat pe Dave. Dar sigur că și el a trecut prin experienţe injuste înainte.

— Ai dreptate. Eu aveam opt ani când a murit mama. Și mie mi s-a părut că asta a fost nedrept.

În dimineaţa următoare am mers la secţia de poliţie locală, iar răspunsul pe care l-am primit iniţial a fost cel anticipat de Rosie. Totuși, poliţistul, un bărbat cam de aceeași vârstă cu mine, m-a însoţit afară din secţie.

— Aţi procedat corect raportând incidentul, mi-a spus el. Însă vă dau un sfat! Există ţipi cărora nu le place să vadă că nevestele lor au prieteni de sex masculin, care mai sunt și arătoși. Și mai ales genul de prieteni care le pârăsc bărbaţii la poliţie. M-aţi înţeles?

— Nu.

— Purtaţi-vă de grijă! Dacă femeia respectivă vă e mai prietenă decât ne-aţi declarat nouă, atunci gândiţi-vă bine. Și nu cumva să-i spuneţi și ei că aţi stat de vorbă cu noi.

La trei zile după vizita la toaletă fetelor, Hudson mi-a trimis un SMS, de acasă de la Eugenie: *Pot să rămân la cină? Mama lui Eugenie n-are nimic împotrivă.*

I-am trimis un SMS în care i-am comunicat că sunt de acord, însă, când a ajuns acasă, Roşie a vrut neapărat să-i dăm un telefon mamei lui Eugenie, care firește că era Claudia.

— Roşie a vrut să verific că Hudson e în regulă. Presupun că m-ai fi contactat tu dacă n-ar fi fost.

— Păi, da și nu. Mă bucur că m-ai sunat. Hudson a suferit o mică traumă azi și i-a împărtășit-o lui Eugenie, iar ea l-a trimis la etaj, la mine.

— Casa ta n-are decât un singur nivel. Te-ai mutat? Sau ţi-ai extins locuinţa?

„La etaj” la modul metaforic. Adică la o persoană cu mai multă experienţă.

— Hudson a avut nevoie de serviciile unui psiholog?

— A vrut să stea de vorbă cu o persoană independentă. Ceea ce vreau *eu* să știu este dacă pot să păstrez secretul în legătură cu ceea ce-mi spune fiul tău

sau dacă vrei să-ţi comunic ce-mi spune. Indiferent ce decizi, eu vă trebui să-l anunţ.

— Ce-mi recomanzi?

îţi recomand să-i spui că poate să continue să discute cu mine confidenţial, însă eu am să-l încurajez ca, la timpul potrivit, să vă comunice și vouă ceea ce consideră că poate. Ţi se pare logic?

— Perfect logic. Situaţia are legătură cu un porumbel?

— Mă tem că da.

Am aşteptat până seara următoare, când ne-am așezat toţi la masă.

— Despre ce aţi discutat ieri tu și Claudia?

— Don… a intervenit Roşie, însă Hudson începuse deja să-mi răspundă.

— Mi-a zis că tu ai fost cam stângaci în înţelegerea sentimentelor oamenilor, în special ale fetelor.

— Mi se pare că afirmaţia asta reprezintă o încălcare incredibilă a secretului profesional din partea unui psiholog.

— Dar că așa sunt toţi bărbaţii. Că stângăcia asta o avem înscrisă în gene. Și că facem figură proastă doar pentru că femeile se pricep atât de bine la asta.

— A spus Claudia lucrurile astea? s-a interesat Roşie. Mi se pare că discursul ăsta seamănă cu al lui Gene.

— În orice caz, și eu am fost stângaci. Cu Blanche. Ea era singurul meu prieten, dar după aceea eu am început să stau cu alţi copii și nu m-am gândit că eu eram singurul *ei* prieten. Și, în clasă la mine, e o fată despre care toată lumea crede că e cea mai sexy… cea mai tare…

— Te referi la Nadia, nu-i așa? l-a întrebat Roşie.

— Da. Ea e. În orice caz, Blanche a crezut că nu-mi mai place de ea, de Blanche, și cred că, dacă ea mi-ar fi făcut mie la fel, și eu m-aș fi simţit așa. Apoi i-a zis lu’ maică-sa despre doctorul de ochi. După care m-a pârât în legătură cu porumbelu. Și-a inventat partea aia, că m-ar fi văzut când l-am omorât.

— Și tu ce părere ai despre asta? a continuat Roşie.

— Cum ai aflat? l-am întrebat eu.

— Blanche mi-a scris un bilet. Mi-a zis că-i pare rău.

— A fost un gest foarte curajos, a remarcat Roşie.

— Mama lui Eugenie e de acord cu tine. Și Eugenie.

— Dar *tu* ce părere ai? a insistat Roşie.

— Amândoi am dat-o în bară. Și-ar trebui să lăsăm trecutul în urmă, fiindcă furia te oprește de la orice ai vrea să faci, în esenţă, asta mi-a spus mama lui Eugenie, dar sunt de acord.

— Trebuie să și acţionezi în vreun fel? l-am întrebat eu pe băiat.

— Am vorbit cu Blanche. O să încercăm să fim din nou prieteni, dar eu nu pot să mă duc la ea acasă, iar ea nu poate să vină încoace, fiindcă nu le-a zis nimic părinţilor ei.

— Dar directoarei i-a spus? Că nu te-a văzut omorând porumbelul? l-a întrebat Roşie.

— Nu. Ar avea probleme uriașe, pentru c-a minţit.

— Poate că n-ar avea probleme dacă și-ar recunoaşte greșeala sincer și în public, a remarcat Roşie. Sau ai putea să-i spui tu directoarei despre biletul pe care ţi l-a scris.

Hudson a părut șocat – așa cum aș fi fost și eu. Era posibil ca Rosie să cunoască mai multă psihologie, însă de data asta uitase de regulile școlii. În acest context, la fel ca în Mafie, trădarea era considerată un păcat mai grav decât oricare altul.

Un număr disproporţionat de mare dintre colegii de clasă ai lui Hudson păreau să aibă zilele de naștere îngrămădite în ultimul trimestru – situaţie evidenţiată de faptul că, aproape în fiecare weekend, fiul nostru mergea la câte o petrecere sau chiar la două. Am formulat ipoteza că respectivii copii fuseseră concepuţi ca rezultat al partidelor de sex mai frecvente sau al unei abordări neglijente a contracepţiei în perioada vacanţei de vară.

S-a dovedit că teoria mea era incorectă. Zile de naștere și petreceri mai existaseră și mai devreme în cursul anului, doar că, în majoritatea acelor cazuri, Hudson nu fusese invitat, iar în restul alesese să nu onoreze invitaţiile.

Băiatul nostru devenise mai popular și mai activ din punct de vedere social de când cu excursia la pescuit. Prin intermediul lui Carl, îşi făcuse rost de o nouă costumaţie, compusă din jeanși și o pereche de pantofi care aduceau cu adidașii dar care erau, în mod evident, complet greșit concepuţi pentru activităţi sportive.

Hudson îşi reluase obiceiul de a-și purta rucsacul pe ambii umeri, ceea ce părea să indice un pas în spate, însă, când i-am atras atenţia, mi-a explicat că sfatul lui Carl nu mai era actual.

— De la *21 Jump Street: O adresă de pomină,* e mai cool să-l porţi cu amândouă bretelele pe umeri. Deci moda asta e în uz de multă vreme.

Roşie l-a oprit pe Hudson când se pregătea să plece la petrecerea aniversară a lui Blake, băiatul pe care-l învinsese la carnavalul de înot.

— Ce i-ai cumpărat? l-a întrebat Roşie, indicând cu mâna un pachet lung, pe care băiatul îl transporta suspendat de o sfoară legată de ambele capete.

— Doar o bâtă.

— O bâtă de crichet?

Hudson a încuviinţat din cap.

— Ești convins că are dimensiunea potrivită?

— Mi-a spus pe care şi-o dorește. E de calitate.

— La patruzeci de dolari?

— Am mai pus eu din banii mei.

— Cât a costat bâta asta?

— Nu-mi amintesc.

În punctul ăsta, eu aș fi abandonat discuţia, dar soţia mea a insistat.

— Cam cât?

— O sută.

— Bâta asta a costat o sută de dolari?

— Nu, atât am pus eu de la mine. Cu aproximaţie.

— De unde ai avut banii ăștia?

— Mă plătește Dave, pentru că-l ajut cu cuburile. Trebuie să plec, altfel pierd tramvaiul.

La telefon, Dave ne-a explicat că Hudson fusese

modest în privinţa contribuţiei lui – și a compensaţiei financiare.

— Nu doar că mi-a făcut site-ul. Întreaga idee a fost a lui, tot el a conceput și brandu, tot el m-a îndemnat să cer de patru ori mai mult decât credeam eu că fac cuburile… Și-a câştigat cei cincizeci la sută.

— Cincizeci la sută? Din ce?

— Din profit. Din toate vânzările, minus costul materialelor. Suntem parteneri. Jumi-juma. Sincer să fiu, n-am crezut c-o să iasă mare lucru din treaba asta, da' acum am început să strâng bani pentru facultatea Zinei și presupun că și Hudson strânge pentru a lui. Credeam că ştiţi toate astea.

— Mi se pare incredibil! Dar tu faci toată munca!

— Câştig mult mai mulţi bani decât aș fi câştigat dacă aș fi pus lucrurile pe roate după capu' meu. Și nu mă plâng. Și riscul ni l-am asumat tot jumi-juma. Eu am avut o afacere și știu cum merge treaba. Dă-ţi zic: într-o zi, Hudson o să conducă Microsoftu'!

I-am comunicat toate informaţiile lui Rosie.

— Își cumpără prieteni, a concluzionat ea. Iar acum, că a făcut asta cu unii dintre ei, și restul se așteaptă la același lucru.

— Putem să-i cerem să înceteze practica asta.

— Așa e. Poate să le spună celorlalţi copii că nu mai are voie să cumpere cadouri scumpe. Și atunci presupun că invitaţiile vor fi sistate.

— Ceea ce ar putea să reprezinte o lecţie importantă despre comportamentul uman, am remarcat eu.

— Sunt convinsă că Hudson știe deja cum stau lucrurile. O lecţie mai bună ar fi dacă ar înceta să mai cumpere cadouri scumpe, iar invitaţiile ar continua să curgă. Ar fi mult mai bine dacă lumea ar fi așa.

Roşie a pus farfuria băiatului în mașina de spălat vase.

— Ne temeam că n-are prieteni, a continuat ea. Acum, cel puţin, socializează. A găsit o cale să se apropie de oameni, chiar dacă nu e calea pe care am fi vrut-o noi.

Dar poate că, din toate întâlnirile astea, o să se nască și câteva prietenii reale.

Am căzut de acord ca interdicţia să nu intre în vigoare decât la sfârșitul anului școlar – până atunci mai erau doar șase săptămâni. Iar reguli noi puteau să fie implementate odată cu mersul la gimnaziu. Decizia mi se părea logică, însă m-am dus la culcare cu un sentiment de disconfort. Hudson se afla în pericol să devină genul de om pe care eu îl dezaprobasem întreaga viaţă.

— Vino-ncoace! a strigat Roşie.

— Ce faci în dormitorul lui Hudson?

Bazându-mă pe ceea ce consideram că băiatul îşi dorea – adică exercitarea *empatiei* –, eu evitam să intru în camera lui. Excepţia o reprezentase ziua în care Roşie mă convinsese să-i umblu în calculator – o acţiune din cauza căreia continuam să mă simt vinovat. Momentan, Hudson nu era acasă: îi configura mamei mele conexiunea la internet, în noul ei apartament din Fairfield, în schimbul unei prăjituri de casă cu caramel.

— *Fac curat,* mi-a răspuns Roşie. Una dintre sarcinile pentru care soţul meu s-a oferit voluntar când a renunţat la serviciul lui de zi. Camera asta e o cocină de porci. Și poţi să-i spui la fii-tu c-ar trebui să facă duș mai des.

Eu ajunsesem în ușa dormitorului.

— Am crezut că-l lăsăm să fie el însuși, că nu încercăm să-l modelăm după cum considerăm noi c-ar trebui să fie.

— Spune-i să facă duș în fiecare zi și cumpără-i un tub de deodorant. Oricum, motivul pentru care te-am chemat e ăsta. Vino-ncoace să vezi!

Am fost nevoit să mă întind pe patul lui Hudson ca să citesc coala de hârtie pe care şi-o lipise pe noptieră.

Aleargă în fiecare zi Vorbește cu Blanche Petreceri
Nu vorbi despre aplicaţie
Nu mai face căderi nervoase
Nimănui nu-i plac oamenii care se umflă-n pene
TACI DIN GURĂ

Lângă *Petreceri* figura cifra opt, după alte numere

care fuseseră tăiate între timp. Probabil că acela era numărul de evenimente la care participase deja și care pe noi, părinţii lui, ne costaseră 320 de dolari, iar pe el, judecând după preţul bâtei de crichet, îl costaseră aproximativ 800 de dolari. Pe a doua jumătate a colii de hârtie era trecută o serie de numere întregi, în ordine descrescătoare, începând de la șaizeci și patru. Numerele mai mari de douăzeci și trei fuseseră tăiate.

Mi-am dat seama imediat ce reprezentau notaţiile acelea, în copilărie, și eu ţinusem aceeași evidenţă, dar mintal.

— Reprezintă numărul de zile rămase din trimestru, am spus. Cred că ideea i-a venit de la Dave. În timpul excursiei de pescuit. Dave îşi monitorizează greutatea și…

— OK. Am priceput!

Roşie a rostit cuvintele mai sonor decât ar fi fost cazul și numaidecât i-am simţit frustrarea din glas. Sentimentul avea legătură cu mine. Așa că m-am ridicat de pe pat.

— E atât de trist, a spus ea. Ce-i facem copilului nostru?

— Vrea să se integreze. Am încercat să-l ajutăm, dar a înţeles că trebuie să facă asta prin forţe proprii. Psihologii sunt de acord că schimbarea trebuie să vină dintr-un angajament personal…

— Don, am un doctorat în psihologie! N-am nevoie de un speech pe tema motivaţiei. Sunt tristă pentru că băiatul nostru *trebuie* să facă lucrurile astea. Eu îl iubesc așa cum e.

— Sunt de acord cu tine. Și eu la fel. Dar lumea nu-l iubește așa cum e. Lumea din mediul școlar. Și mulţi oameni din restul lumii.

— Așa a fost și viaţa ta, nu?

— Când eram tânăr. În cazul meu însă, nu doar lumea nu mă plăcea. *Eu însumi* nu mă plăceam. Așa că eu *am vrut* să mă schimb.

— Dacă ai fi fost acceptat așa cum erai, atunci probabil că n-ai mai fi vrut să te schimbi. Dar acum ești

bine, nu?

— Firește!

Răspunsul a fost unul automat: eram fericit cu Rosie, cu Hudson și eram fericit că aveam barul. Dar a trebuit să adaug:

— Cu excepţia faptului că mi-am pierdut serviciul, că mi-am pierdut prietenul cel mai bun, că aproape te-am pierdut pe tine, din cauza Tărăboiului Antenatal, și că trăiesc constant cu teama că voi fi acuzat de hărţuire sau de rasism sau de misoginism sau că voi fi împușcat de poliţie din cauza vreunei erori sociale.

— Uau, a exclamat Roşie. Îmi pare foarte rău! Din nou!

— Doar unul dintre incidentele astea te-a implicat pe tine. Dar, dacă Hudson încearcă să evite problemele de soiul ăsta, cu toate că ele sunt generate de mediul în care trăiește, nu de el, atunci noi ar trebui să-l sprijinim.

— La anu', Dov se duce la St Benedicts, a spus Hudson. E o școală specială, însă nu doar pentru cei cu… deficit intelectual. Primesc și copii deștepţi care au dificultăţi în a-și atinge potenţialul în mediul școlar tradiţional.

Era seara în care Hudson venea la bar, însă prietenii lui nu apăruseră încă.

— Se pare că ești destul de la curent cu ce se întâmplă la școala asta, a remarcat soţia mea.

— Mama lui Dov avea o broșură în plus. Dov vrea foarte mult să merg și eu cu el.

— De ce tu?

— Fiindcă înainte stăteam cu el în spatele ecranului. Și fiindcă suntem oarecum prieteni. De fapt, suntem prieteni.

— Ai vrea să mergi să vizitezi școala? l-a întrebat Roşie. Și să stai de vorbă cu vreun profesor?

— Poate.

Am fost șocat. În ciuda rezistenţei manifestate de școala lui Hudson cu privire la înscrierea lui în anul următor, nu aveam nicio îndoială că fiul meu ar fi fost

acceptat în sistemul de învăţământ de stat, unde, conform presei, directorii nu aveau voie să-i exmatriculeze nici pe dealerii de droguri, nici pe cei care se băteau cu cuţite, nici pe teroriștii în devenire.

Și mai existau și alte școli private. Dar o școală „specială”? Asta ar fi fost dovada supremă că Proiectul Hudson eșuase. Și peste toate astea, din câte îmi dădeam seama, Roşie încuraja ideea cu școala „specială”.

După ce a plecat Hudson, i-am împărtășit reacţia mea faţă de atitudinea ei.

— Ar trebui să-l lăsăm să facă o vizită, mi-a răspuns ea. Nu zic că o să studieze neapărat acolo, dar, indiferent la ce școală o să ajungă, cu unele provocări tot o să se confrunte. Și nu vrem să creadă că există un loc pe lume unde i-ar fi fost mai bine, iar noi nu l-am lăsat să meargă acolo nici măcar s-arunce o privire.

Directorul de la St Benedict’s, al cărui nume era Barry O’Connor, ne-a făcut o programare pentru ora 5: 30 p.m., astfel încât Roşie să poată veni și ea, fără să mai fie nevoită să-și ia liber de la serviciu. Hudson ne-a însoţit.

— Sunt convins că ştiţi: asta e o școală catolică, a spus Barry, care bănuiam că împlinise deja cincizeci de ani și era lejer supraponderal (indicele aproximativ de masă corporală era douăzeci și șapte).

Roşie a râs, ca și când afilierea religioasă a școlii i-ar fi fost evidentă.

— Însă primim copii din medii cât se poate de diferite. Presupun că Dov, prietenul lui Hudson, s-ar putea să aibă origine evreiască.

Barry ne-a ţinut un discurs scurt, în care a pus accentul pe faptul că școala accepta diversitatea umană. Speech-ul lui a semănat mult cu cel pe care ni-l ţinuse Bronwyn Directoarea înainte să-l înscriem pe Hudson, însă Barry a adăugat numeroase exemple, inclusiv unele în care era vorba de autism.

Indiferent dacă Hudson întrunea sau nu criteriile de diagnosticare a autismului, era încurajator să știu că trăsăturile individuale aveau să fie tratate cu înţelegere.

Observasem că neurotipicii îi criticau pe autiști pentru lipsa de empatie – *faţă de ei* –, însă rareori făceau efortul de a-și spori propria empatie faţă de persoanele care sufereau de autism.

Gândurile îmi distrăseseră însă atenţia de la conversaţie. Acum vorbea Hudson.

— Ce scoruri ATAR[2] s-au obţinut în școala dumneavoastră? Mă refer la elevii de top.

— Ai în vedere vreun curs universitar în special? l-a întrebat Barry.

— Poate Drept.

Drept! Asta era vina lui Dave!

— Și ce anume te-a atras către acest domeniu? a continuat să se intereseze Barry.

— Chestiile care se-ntâmplă peste tot, chiar și la școală. Faptul că oamenii sunt acuzaţi de lucruri și nu au parte de un proces corect.

Roşie avusese dreptate. Trădarea Porumbelului îi schimbase cursul vieţii lui Hudson.

— Trebuie să spun că e o explicaţie încurajatoare, a zis Barry.

Apoi s-a uitat cu atenţie la Hudson.

— Ai nevoie de rezultate academice bune – foarte bune – ca să intri la Drept direct din gimnaziu. Unii dintre elevii noștri reușesc asta, însă, dacă ăsta e ţelul tău, atunci probabil că ar fi mai nimerit să rămâi la școala unde ești acum. Dacă poţi să gestionezi aspectele sociale.

După care directorul s-a întors către mine și Roşie.

— Mulţi dintre elevii noștri înfloresc mai târziu: ajung să realizeze lucruri măreţe, uneori au succes în profesii din domeniul dreptului, al medicinei sau al afacerilor, însă adesea spre treizeci sau chiar după treizeci de ani, după ce-și reanalizează situaţia. Dar suntem la fel de fericiţi pentru ei ca pentru ceilalţi elevi ai noștri.

Apoi Barry s-a întors din nou spre Hudson. Directorul

---

2 ATAR (Australian Tertiary Admission Rank) este o cifră între 0,00 și 99,95 care indică poziția elevului raportat la toți ceilalți elevi din aceeași grupă de vârstă. Scorul ATAR reprezintă principalul criteriu de admitere în facultățile din Australia (n.tr.).

se pricepea foarte bine să-și mute atenţia de la o persoană la alta.

— Ai vreo întrebare?

Hudson a încuviinţat din cap.

— Care este procentul de băieţi raportat la procentul de fete?

— Școala noastră n-a fost întotdeauna coeducaţională, așa că o să mai dureze o vreme până când fetele o să-i prindă din urmă pe băieţi. Când e vorba de copii cărora le e greu să facă faţă în școlile mainstream… ei bine, băieţii sunt preponderenţi.

— Dar care sunt procentele? a insistat Hudson.

— Avem în jur de optzeci la sută băieţi.

În mașină, în drum spre casă, Roşie l-a întrebat pe Hudson de ce îl interesau procentele respective.

— Am nevoie de exerciţiu… să interacţionez… cu fetele, i-a răspuns el. Ca să nu înfloresc târziu.

Hudson a râs.

— Ca tata.

— Dar, la modul general, cum ţi s-a părut școala? m-am interesat eu.

— Cred c-o să fie bună pentru Dov. Dar eu cred c-o să merg la un gimnaziu de stat. Asta dacă nu Cumva cei de la școala mea o să se răzgândească.

41

Timp de două săptămâni, înaintea concursului de cros, Hudson s-a concentrat pe rolul lui de căpitan al echipei. A renunţat temporar inclusiv la munca legată de îmbunătăţirea aplicaţiei de la bar – care de-acum era acceptabil de stabilă. Conform formularului pe care fuseserăm obligaţi să-l semnăm, cursa avea peste doi kilometri și se desfășura și într-o zonă în care terenul era denivelat.

— N-o să câştig, a spus băiatul. M-am antrenat, dar sunt câţiva copii care fac atletism de când aveau vreo doi ani, așa că ei o să fie mai rapizi. Jurizarea se face pe puncte: zece puncte pentru câştigător, nouă pentru cel de pe locul al doilea, opt pentru…

— Am dedus sistemul. Șapte puncte pentru cel de pe locul al patrulea. Corect?

— Corect. Însă toţi cei care trec de linia de finiș primesc câte un punct. Eu trebuie să-i fac pe toţi cei din Casă să alerge și să mă asigur că nu renunţă pe drum – ceea ce poate să se întâmple dacă alergi prea rapid prea devreme. Asta e cea mai frecventă greșeală. Primul pas îl reprezintă formularele de permisiune. Tot eu trebuie să mă asigur că au fost completate.

Hudson continua să-și prezinte planul de atac când Roşie a sosit acasă.

— Un ritm constant este cel mai bun, cu un sprint la final. Și să pornești mai lent e mai bine decât să pornești în forţă, în a doua jumătate a traseului ar trebui să alergi mai repede decât în prima. E mai ușor să-i prinzi din urmă pe ceilalţi decât să-ţi menţii poziţia de lider.

— Pfiuuu, a expirat Roşie când băiatul a făcut o pauză, dedicându-se unei alte activităţi. Presupun că are ceva de dovedit. Dacă echipa lui câștigă, Iepure va trebui să renunţe la faza cu „nu e bun la sporturile de echipă”.

— Un element major din schema folosită de școală ca să-l diagnosticheze, informai, ca suferind de autism.

— Dacă te gândești c-o să se răzgândească… și c-o s-o convingă pe Bronwyn… eu nu m-aș baza pe asta.

Roşie și-a luat liber de la serviciu („Nu-mi mai pasă de ce crede Iuda!”) ca să vină să urmărească și ea cursa. Phil era la rândul lui prezent, întrucât avea rolul de antrenor al lui Hudson. Ne-am strâns cu toţii într-o tribună micuţă de pe un teren de sport public. Competitorii erau obligaţi să încheie traseul cu o tură completă de teren, după ce depășeau zona „denivelată”.

Phil s-a uitat împrejur.

— Nu-l văd pe Idiotu’ cu Casa Albastră, a spus el.

— Bănuiesc că, din cauza vederii, fiica lui nu poate să participe. Din fericire, copila nu face parte din Casa lui Hudson.

Am auzit împușcătura de start și, după aproximativ opt minute, au apărut și primii alergători – unul în frunte,

urmat de un grup de trei –, care și-au început tura completă de teren.

— Ar trebui să-l vedem curând și pe Hudson, a zis Phil cam după două minute, când și-a verificat telefonul, pe care îşi setase cronometrul.

Alţi competitori și-au făcut apariţia, dar nu și Hudson. Phil a început să se agite. Câştigătorul a trecut linia de finiș, urmat de alţi trei alergători – două fete și un băiat –, care se ţinuseră în spatele lui până în etapa finală. Am presupus că aceia erau atleţii la care se referise fiul meu – copiii ne-au oferit o demonstraţie dramatică a valorii unui antrenament susţinut și corect. Următorul alergător mai avea încă peste jumătate de tură de teren de parcurs, iar un număr mare de copii erau răsfiraţi în spatele lui.

În sfârșit, Hudson a intrat și el pe stadion, iar motivul întârzierii a devenit clar. Fiul nostru ţinea de mână o fată pe care am recunoscut-o imediat ca fiind Blanche – asta datorită ochelarilor cu lentile fumurii, părului alb și tricoului albastru, ce indica de care Casă aparţine. De cealaltă parte a lui Hudson se afla un băiat supraponderal – Dov –, care era îmbrăcat într-un tricou verde. Dov era, în mod limpede, obosit. Hudson l-a bătut cu palma pe spate și i-a făcut semn cu mâna înainte.

Publicul a început să aplaude frenetic și să aclame – probabil curajul lui Blanche de a participa la cursă. Însă urmau și alte clipe dramatice. Imediat ce au intrat pe tura de teren, Hudson a dat drumul mâinii lui Blanche și a accelerat ritmul. Dov a luat-o el de mână pe fetiţă, iar Hudson a început să-i depășească pe competitori. Phil îl ovaţiona sonor, dar la fel se manifestau și restul spectatorilor.

— Hai, a strigat Phil, dar nu către nepotul lui, ci către noi.

Și a pornit să-și croiască drum prin mulţimea din tribună. Eu și Roşie l-am urmat. Phil a rupt-o la fugă înspre linia de finiș.

— O să-ncerce să-l îmbrăţișeze, ne-a strigat. Să nu-i strice băiatului momentu’!

Hudson a trecut linia de finiș și s-a oprit, cu mâinile sprijinite pe genunchi, să-și redobândească suflul. Phil și-a deschis larg braţele, astfel încât să-l apere de contactul nedorit, apoi, când băiatul s-a îndreptat de spate, i-a strâns mâna. Am observat că Hudson s-a uitat direct în ochii lui, concentrându-se să-i strângă mâna corect.

— Ai făcut o treabă extraordinară, i-a spus Phil. I-ai depășit pe toţi pe ultima tură.

— Al câtelea am terminat?

— Al cincilea. Locul cel mai bun pentru tine. Pe primii patru n-aveai cum să-i baţi.

— Ai văzut o fată cu tricou verde? O fată foarte înaltă?

— Ea e câştigătorul.

Hudson și-a repezit pumnul în sus prin aer, apoi a stat și-a așteptat lângă linia de finiș până când toată lumea a încheiat cursa. Blanche și Dov n-au fost ultimii. Hudson le-a strâns mâinile cu gesturi sigure. Atunci a apărut și Allannah, care i-a îmbrăţișat pe Blanche și pe Dov, ceea ce i-a dat timp lui Hudson să-i întindă mâna, în locul unei îmbrăţișări. În jurul fiului nostru se adunase mult mai multă lume decât în jurul învingătoarei, astfel că Rosie, Phil și cu mine ne-am tras mai în spate.

— Ea e mama, nu-i așa? m-a întrebat Roşie.

— Corect.

— E tânără, dar… în mintea mea îmi creasem imaginea unei zeiţe splendide. Din cauza a ceea ce mi-ai spus tu despre ea.

— Mi se pare că plânge. Probabil de fericire pentru că Blanche a încheiat cursa.

În spatele meu, o voce bărbătească pe care n-am recunoscut-o a spus:

— Acum înţeleg de ce e căpitanul echipei. Cu toţii avem de învăţat de la el. Noi am urlat cât ne-au ţinut plămânii pentru echipa copiilor noștri, iar el a avut grijă de o fetiţă de la o altă Casă. Într-o zi, băiatu’ ăsta o s-ajungă prim-ministru. Sau, cel puţin, eu așa sper.

— Și noi ne-am bucura! Din păcate, copilul are unele

dificultăţi. Totuși, ceea ce a făcut azi e o lecţie pentru colegii lui.

Mai ales că are atâtea probleme de depășit și… mă rog… e un model pentru ei.

Cea de-a doua voce mi-era cunoscută. Îi aparţinea lui Bronwyn, directoarea.

La două zile după concursul de cros, Hudson a adus acasă o înștiinţare.

Probabil părinţii cunosc faptul că, în cursul trimestrului trecut, un elev a fost suspendat timp de o săptămână pentru că a adus la școală un instrument ascuţit. Părinţii și elevii trebuie să știe că este absolut interzis să aduci la școală cuţite sau orice alt obiect care ar putea să constituie un pericol pentru corpul profesoral sau pentru elevi. Totuși, în legătură cu acest incident, a circulat o informaţie falsă și vrem să fie clar că elevul în cauză nu a amenințat și nu a rănit nicio persoană și niciun animal. De asemenea, nu avem niciun motiv să credem că incidentul a fost deliberat. Elevul în cauză a revenit la școală după ce a fost suspendat timp de o săptămână și împotriva lui nu se va mai lua nicio măsură de pedeapsă.

— Blanche a recunoscut, a spus Roşie. Hudson a văzut anunţul?

— Sigur că da.

— Și ce-a zis?

— A vrut să știe dacă acum i se dă voie să meargă la gimnaziu fără să mai fie supus unei evaluări pentru autism.

— Și…

— Bronwyn consideră că rezolvarea Trădării Porumbelului este irelevantă în relaţie cu problema admiterii la gimnaziu.

Iepure era însă de altă părere.

— Îmi pare rău că n-am apucat să vorbim la cursa de cros, mi-a spus el la telefon.

— Aligatorii, i-am răspuns.

Iepure a râs.

— *Corect!* Dar am vrut să te încurajez să discuţi cu Bronwyn. Povestea cu porumbelul nu reprezintă o surpriză

pentru mine, dar ea cred că era pregătită pentru oricare dintre cele două variante posibile. Și am primit multe reacţii pozitive, din partea părinţilor, în legătură cu ce a făcut Hudson pentru Blanche.

Iepure s-a oprit puţin, apoi m-a întrebat:

— Hudson a știut că Blanche a fost cea care l-a pârât?

— Da, dar o iertase deja.

— Atunci aveţi o argumentaţie foarte solidă. Eu, dacă aș fi în locul tău, aș face o programare să mă văd cu Bronwyn.

— E un sfat excelent!

— Să știi că nouă chiar ne pasă de copiii ăștia! Dacă ai un minut la dispoziţie, aș vrea să-ţi spun o poveste pe care tu probabil c-o s-o apreciezi mai mult decât am apreciat-o eu la momentul ăla.

— Poţi să vorbești chiar mai mult de-atât, dacă incluzi mai multe detalii interesante.

— În regulă! Păi, jucam crichet – și, apropo, Hudson nu mai e cel mai slab la prins mingea din clasa lui. Aveam la oră ambele echipe de băieţi și unul dintre ei a zis despre ceva care nu le plăcea: „Chestia asta e așa de gay!”[3]. Eu am o problemă cu exprimările de genul ăsta, așa că i-am pus să stea jos și le-am explicat cum stau lucrurile, da capo al fine, le-am explicat ce înseamnă de fapt cuvântul „gay”… Am avut pe cineva în familie… Mă rog, nu contează. Da’ știi, copiii ascultă chestiile care ţin de educaţia sexuală, însă nu le pricep cu adevărat. În sfârșit, când mi-am încheiat mica dizertaţie, se lămuriseră. Ei, și era în clasa mea un puști care se tot lua de Hudson: se așeza în spatele lui și i se tot juca prin păr cu mâinile. Și-atunci, în ziua aia, Hudson a zis cu voce tare: „Hei, de-asta se joacă Jasper tot timpu’ cu păru’ meu! E gay!”… Mă rog, știi cum sunt copiii de vârsta asta: au râs și-au tot râs… Nu se mai opreau! Dar nu râdeau de Hudson, ci de Jasper. Din punctul meu de vedere, ăsta nu era în niciun caz rezultatul pe care-l urmărisem, totuși…

3 *Gay:* „homosexual", dar și „vesel", „amuzant“ (eng.) (n.tr.).

Iepure s-a oprit brusc din vorbit.

— E vreo problemă?

— Evident, n-am fost mulţumit că ei au înţeles că să fii gay e ceva negativ, dar cred că, de fapt, motivul pentru care copiii au râs atât de mult a fost că ei îl percep pe Hudson ca pe cineva care spune întotdeauna adevărul. Și-acum, gândindu-mă mai bine la episodul ăsta, mă întreb… dacă nu cumva Hudson a spus cuvintele alea deliberat. Ca și când… s-ar fi folosit de ele. Scuze, probabil că nu înţelegi deloc la ce mă refer.

Înţelegeam foarte bine la ce se referă Iepure.

N-am fost nevoiţi să mai mergem la școală. Când i-am telefonat, Bronwyn mi-a comunicat imediat că nu mai eram nevoiţi să-l ducem pe Hudson la evaluarea pentru autism.

— Mi s-a atras atenţia asupra acestui aspect de către oameni care știu mai multe despre asta decât mine. Aceștia mi-au explicat că, ceea ce a făcut el pentru Blanche – mai ales după ceea ce îi făcuse *ea lui* – nu corespunde în niciun caz autismului. Așa cum nu-i corespunde nici ideea de a ajuta pe cineva dintr-o altă Casă, când el era concentrat să acumuleze cât mai multe puncte. Kellie se simte foarte stânjenită de faptul că a interpretat greșit situaţia.

— Îmi închipui că școala o va trimite la niște cursuri, astfel încât pe viitor să nu mai interpreteze greșit situaţiile. Lucrul ăsta ar putea să aibă consecinţe devastatoare pentru elevi.

Presupunerea lui Kellie, că autismul nu e compatibil cu altruismul și cu grija faţă de alţi oameni, funcţionase în beneficiul lui Hudson, însă era complet greșită. Laszlo era unul dintre cei mai altruiști și mai generoși oameni pe care îi cunoșteam.

— Eu… De fapt, ai perfectă dreptate, a spus Bronwyn. Dar mai e ceva. Kellie m-a rugat să vă întreb dacă nu cumva Hudson a avut un antrenor.

Am ezitat o secundă, dar n-am găsit niciun motiv pentru care să nu spun adevărul.

— Nu înţeleg de ce asta ar reprezenta o problemă,

însă e adevărat că Hudson a avut un antrenor.

Directoarea a inspirat. Cu repeziciune.

— Bunicul lui este antrenor personal. Am înţeles că alţi participanţi la concurs au beneficiat de antrenamente specializate de atletism vreme mult mai îndelungată.

Bronwyn a râs.

— Mă gândeam dacă n-ar putea s-o ajute și pe Blanche.

— Nu m-aș fi gândit niciodată la asta.

— Te cred.

Îngrijorarea lui Kellie, că Hudson ar fi fost antrenat de cineva, mi se părea complet nerezonabilă. Nimeni nu e expert în toate situaţiile. Să-ţi recunoști limitările este un semn de inteligenţă, iar să soliciţi ajutorul de care ai nevoie, un semn de maturitate. Școala nu avea absolut nicio problemă cu faptul că Hudson fusese antrenat în ceea ce privește aspectele fizice ale cursei de cros, în schimb, din câte se părea, considera că băiatul suferă de o deficienţă dacă e ajutat în privinţa aspectelor psihologice.

Am aşteptat până la cină, când am deschis o sticlă cu vin spumant, ca să-i comunic noutăţile lui Rosie.

— Ce sărbătorim? m-a întrebat ea.

— Încheierea Proiectului Hudson.

Simţeam că pot să folosesc denumirea și de faţă cu Hudson acum, când succesul întreprinderii era sigur: băiatul fusese acceptat la gimnaziu, iar consilierul școlar, directoarea și învăţătorul lui renunţaseră cu toţii la ipoteza cu autismul. îl anunţasem deja pe fiul meu de hotărârea directoarei, iar el fusese mulţumit. Corecţie: triumfător. Sentimentul fiind indicat de pumnul ridicat în aer.

Decizia școlii fusese ţelul suprem – un ţel atins prin îmbunătăţirea abilităţilor sociale, după cum o evidenţiaseră gestionarea, de către Hudson, a Trădării Porumbelului și câştigarea rolului de conducător al echipei de cros; prin îmbunătăţirea performanţelor fizice, indicată de victoriile sale sportive; și prin îmbunătăţirea empatiei, indicată de felul în care Hudson înţelesese problema cu Blanche.

De asemenea, fiul nostru dobândise și alte competenţe importante, multe dintre ele fiind relevante pentru interacţiunile sociale, deci și pentru acceptarea lui de către societate: învăţase să pescuiască, să prindă mingea, să meargă pe bicicletă, să alerge, să înoate, să aleagă cadouri, să facă friptură la grătar, să conceapă programe de calculator, să analizeze necesităţile, să aleagă haine și să le poarte și să facă afaceri. Reflectând la aceste ultime elemente, care nu ar fi figurat pe lista mea cu competenţe necesare, am adăugat „gândirea independentă”.

În sfârșit, se părea că școala îi recunoștea progresele.

— O să ţin un discurs în seara absolvirii, a spus Hudson. Doar câţiva dintre copii o să ţină discursuri. Eu n-am fost pe listă, dar m-a adăugat doamna Williams.

— Și ce părere ai despre asta? l-a întrebat Roşie.

— Mi se pare în regulă. Celor mai mulţi vorbitori le e frică.

— Ţie nu ţi-e?

— Mie îmi place să vorbesc.

— Pot să vină și Dave și Sonia? Poate și Zina? m-am interesat eu.

— Sigur. De ce?

— Te știu de când erai un bebeluș, i-a explicat Roşie. Vor vrea să sărbătorească momentul alături de tine.

— În plus, și noi am spus că mergem la piesa Zinei. Dave și Sonia se vor simţi obligaţi să fie alături de noi.

Piesa în care Zina a jucat la școală a fost aproape un dezastru – dat fiind că singurul motiv al prezenţei noastre a fost implicarea ei. Fusese o problemă cu costumul, așa că fetiţa a refuzat să participe la spectacol până la rezolvarea situaţiei, lucru care, am înţeles, a presupus eforturi semnificative din partea Soniei.

Hudson îşi luase cu el o carte și a citit pe tot parcursul celorlalte reprezentaţii, mai puţin în timpul piesei Zinei, pe care a urmărit-o pentru că l-a obligat Roşie. Producţia a fost *groaznică,* așa cum era de așteptat

de la ceva scris și interpretat de niște elevi de școală primară. Zina a jucat rolul unei adolescente din New York venite în vizită – un rol care, din câte am putut să observ, nu solicita vreo costumaţie specială.

L-am lăsat pe Hudson acasă la Dave și la Sonia, în grija bonei, și am mers să luăm cina la un restaurant grecesc. Ieșeam pentru prima dată să mâncăm împreună de când Dave și Sonia sosiseră în Melbourne, iar prietenii noștri urmau să plece cu puţin înainte de Crăciun.

— La asta se ajunge când ai serviciu și copii, a spus Sonia. Dar, în spirit, aţi fost cu noi tot timpul – mă refer la ceea ce s-a întâmplat cu Dave. Ne-aţi salvat – să știţi!

— Cred că Dave s-a salvat singur, a răspuns Roşie.

De la excursia la pescuit, Dave nu se mai deplasase cu ajutorul cârjei.

— Dar nu mă mai întorc la afacerea cu sisteme de refrigerare, ne-a anunţat el.

— Cuburile îţi furnizează un venit suficient? l-am întrebat eu.

— Așa se pare. Dacă o să-mi scadă încasările, o să găsesc altceva de meșterit.

— Și, în cazul ăsta, n-o să mai fi nevoit să-ţi împarţi profitul, a remarcat Roşie. Acum a vorbit mama lui Hudson, în interesul lui.

— Dave m-a ţinut la curent cu problemele pe care le-aţi avut cu el, i-a spus Sonia lui Rosie. Cred că te-ai gândit să te întorci la programul part-time?

— O vreme, da, însă acum se descurcă mult mai bine. Iar Don a făcut o treabă excelentă cu el.

— S-a maturizat mult, a constatat Dave.

— Și Zina s-a maturizat, a intervenit Sonia. Are unsprezece ani, da’ parcă merge pe șaptesprezece. E păcat că n-au petrecut mai mult timp împreună copiii noștri.

— De ce? am întrebat eu. Par să aibă interese complet diferite.

— Probabil că ai dreptate, a achiesat Sonia. Fetele se maturizează mult mai rapid.

— Ce părere a avut Hudson despre interpretarea

Zinei? a vrut să știe Dave.

I-a răspuns Roşie.

— Nu întreba ce părere are un băiat de unsprezece ani despre cum a jucat o fată de unsprezece ani la serbarea de la școală. Voi veniţi să-l vedeţi pe Hudson?

— Da. Dar trebuie să spun c-o să fie greu să depășească producţia copiilor din seara asta.

— Cred că Hudson se cam stresează din cauza discursului, a spus Roşie în timp ce îi arătam lui Minh cum să prepare un cocktail Smoked Sazerac.

Treaba la bar mersese bine, chiar dacă noi fuseserăm mai puţin implicaţi, astfel că acum ne apropiam de situaţia lui Minh – ne bucuram de postura de proprietari, fără să mai fim nevoiţi să muncim din greii. După ce-l criticasem pe Hudson pentru banii câştigaţi din antreprenoriat, eu însumi riscam să devin asemenea lui.

— Mie mi-a indicat că e încrezător, am spus. Tu ai indicii că lucrurile ar sta altfel?

— Da, ghemotoace de hârtie.

— Folosește hârtie ca să-și scrie discursul?

Ceva era în neregulă.

Hudson era pe cale să intercepteze două femei care se îndreptau spre bar. Încă primeam unele comenzi prin interacţiune personală, însă Hudson le atrăgea atenţia clienţilor noi asupra aplicaţiei și se oferea să-i ajute s-o întrebuinţeze.

Cele două femei au purtat o discuţie cu băiatul – nu foarte lungă, totuși suficient de lungă ca eu să sesizez ceva.

— Cred că femeia din stânga este cea care mi-a pus întrebarea în cursul prezentării. Și cea care a făcut înregistrarea video. E posibil ca femeia care o însoţește acum să fi stat alături de ea.

— Ești sigur? m-a întrebat Roşie.

— Nu.

— Du-te să nu te vadă! Mă ocup eu.

— Ce-o să zici?

— Încă nu știu. Du-te să nu te vadă!

M-am mutat în spaţiul dintre bar și bucătărie, de unde, datorită nivelului scăzut de zgomot, puteam să ascult schimbul de replici. Minh îşi vedea de treabă în spatele lui Rosie.

— Scuze, a spus o voce – cea care-mi pusese întrebarea legată de catalogarea raselor pe baze genetice, eram destul de sigur de asta. Mă întrebam… femeia care prepară cocktailul… poţi să-mi spui cum o cheamă?

— De ce? a întrebat Roşie.

— O să ţi se pară ciudat, dar tocmai am fost la un interviu pentru un job…

— Job la care *a visat toată viaţa,* a spus cealaltă femeie. Și pe care o să-l obţină!

— Ei, termină! Dar femeia cu cocktailul seamănă atât de bine cu femeia de la interviu…

— Ai venit la un interviu pentru un loc de muncă aici? a continuat Roşie.

— Nu, într-un laborator de genetică. Tocmai mi-am încheiat studiile și vreau să lucrez în domeniul editării genomice. La al doilea interviu am discutat cu CEO-ul…

Și individa a indicat-o cu mâna pe Minh.

— E greu de imaginat că un genetician de top ar lucra într-un bar, a remarcat Roşie. Da’ tipa e vietnameză, și ei toţi arată cam la fel, nu?

Soţia mea a râs și a continuat să râdă până când cele două femei au început să râdă și ele.

— Haideţi, a insistat Roşie. Trebuie să recunoaşteţi!

— Așa e.

— De fapt, dacă mă gândesc mai bine, a continuat Roşie, n-ar fi trebuit să spun asta. Sună rasist, nu? Dar amândouă aţi fost de acord cu mine. Tu ce părere ai, Don?

Am ieșit la vedere, în spatele barului.

— Ah, la dracu’! a exclamat prima femeie.

— Don și-a pierdut serviciul din domeniul geneticii după ce-a fost acuzat de rasism. Trebuie să fiţi foarte atente! Acum e proprietarul barului ăstuia. împreună cu Dang Minh, pe care înţeleg că tu ai cunoscut-o. Sunt parteneri. Stai s-o chem!

— Ah, la dracu'! a exclamat din nou femeia.

— Lumea geneticii e o lume mică, a continuat Roşie.

— Te rog, a început să spună femeia. Am vrut doar… să… Adică, slujba asta înseamnă așa de mult…

— Și pentru Don serviciul din domeniul geneticii a însemnat foarte mult, i-a retezat-o Roşie.

Ceea ce spunea soţia mea era adevărat, însă printre cuvintele ei se strecurase o ameninţare voalată că aș fi putut să mă folosesc de relaţia mea cu Minh ca să mă răzbun, într-un fel sau altul.

— Evident că n-am să mă amestec în procesul de selecţie pentru postul vizat, am spus.

— Nu? Vai, Doamne, vorbești serios?

— Firește! Ar fi complet lipsit de etică. Dacă tu ești cea mai potrivită persoană pentru postul în cauză, sper că Minh va putea să te angajeze. Avem nevoie ca, în genetică, să lucreze cele mai calificate persoane. Ai vrut să comanzi vreo băutură?

— Îţi dai seama cât ești de enervant, nu? mi-a spus Roşie, după ce ambele femei au plecat fără să comande nimic.

Apoi soţia mea a izbucnit în râs.

— Pe de altă parte, aproape că-mi pare bine c-ai lăsat-o nepedepsită. Cândva, și eu eram cam ca ea.

— Cândva? Sugerezi că te-ai fi schimbat între timp?

— Ai nevoie de ajutor ca să-ţi scrii discursul? l-am întrebat pe Hudson.

— Nu poţi să mă ajuţi! E imposibil! Ce vor ei…

— Ce vor ei? Dacă avem niște specificaţii clare, putem să evaluăm posibilitatea de a găsi o soluţie. Dacă nu, putem să anunţăm școala și să solicităm specificaţii mai rezonabile.

— Vor să vorbesc despre motivul pentru care am ţinut-o de mână pe Blanche. La cursa de cros. În loc să încerc să câștig. *Numai despre asta* vor să vorbesc!

— Și ai vreo problemă în a le declara motivul? Publicul ar fi interesat de ceea ce te-a determinat să faci gestul ăsta. Care probabil că a fost generat de prietenie

sau de altruism.

— Minunat! Vrei să spun „Am ajutat-o pe Blanche să termine cursa de cros fiindcă e prietena mea”. Sau „Am ajutat-o pe Blanche să termine cursa de cros fiindcă sunt alt…”…

— Altruist. Ești altruist atunci când faci un lucru pentru meritul său intrinsec, nu pentru că urmărești un beneficiu personal. De pildă, când faci o donaţie către o organizaţie de caritate. Iar donaţia este anonimă.

— Tată, trebuie să vorbesc *două tninutel*

— Nu se poate negocia conţinutul?

— *Tehnic vorbind,* pot să vorbesc despre orice vreau eu. Dar ăsta e subiectul pe care mi l-a sugerat directoarea. Cu toţii a trebuit să mergem la ea în birou, împreună, iar ea ne-a „sugerat” despre ce-ar trebui să vorbim.

Hudson a mimat ghilimelele cu degetele în aer.

— Și ghici despre ce trebuie să vorbească Blanche!

— Nu știu decât că Blanche e interesată să devină om de ştiinţă.

— Asta pentru că… tu nu gândești ca directoarea. Blanche trebuie să vorbească despre cum și-a depășit handicapul fizic. Iar eu încerc doar să mă integrez. Să nu fac nimic, niciun lucru prin care să ies în evidenţă.

— Dar deja te-ai calificat pentru admiterea la gimnaziu. Poţi să mai faci o pauză de la a te integra.

Probabil că acesta nu era cel mai bun sfat pe care aș fi putut să i-l dau băiatului, dar mi-a venit automat. Orice pauză posibilă de la stresul integrării trebuia exploatată fără ezitare.

Expresiile lui Hudson nu erau niciodată ușor de interpretat, dar de data asta mi-am dat seama că, brusc, s-a simţit ușurat. Eram pe cale să rezolvăm problema. Noi, împreună, tatăl și fiul.

— Poţi să mă duci cu mașina până la Eugenie? m-a întrebat Hudson. Vreau să vorbesc cu ea.

43

În ziua absolvirii, Roşie a venit de la serviciu la 2: 46 p.m.

— Gata, mi-a ajuns pentru azi! a spus ea. Mi-am făcut datoria!

— A avut succes prezentarea?

— A fost ciudat. Stefan a susţinut prezentarea, apoi comisia mi-a pus *mie* cele mai multe întrebări. Stefan a presupus că ăia din comisie sunt mulţumiţi de el, dar c-au vrut să-i verifice și adjunctul, să-și dea seama cât de bine suntem pregătiţi, însă…

— Crezi c-o să obţineţi fondurile?

— Nu știu. Ţi-am zis, ceva a fost ciudat.

Paisprezece minute mai târziu, a început să-mi sune telefonul: pe afişaj mi-a apărut numărul lui Simon Lefebvre. Iuda. Roşie se dusese la coafor.

— Don, poţi să vorbești?

— E vreo problemă?

— Vreau să discuţi cu Rosie. De urgenţă!

— Nu răspunde la telefon? Cred c-aș putea să găsesc numărul de telefon de la coafor.

Simon a ezitat.

— Aș prefera ca informaţia să-i parvină prin intermediul tău. Am încredere în tine c-o să fii… raţional.

— E vreo problemă?

— Am nevoie ca Rosie să apară din nou în faţa comisiei, peste o oră. Uite ce-i, Don, asta-i o veste bună; o s-o las pe ea să fie conducătorul cercetării. Roşie mi-a spus că asta e ceea ce-și dorește, așa că m-am răzgândit. Se pare că azi, la prezentare, a fost de-a dreptul sclipitoare… e o adevărată luptătoare…

— De ce ai înlocuit-o iniţial?

— Ce mai contează asta acum? Mă rog, m-am gândit că, având în vedere toate problemele… cu fiul vostru… am crezut că-i fac un bine.

Am reflectat câteva clipe. Motivul pe care Iuda i-l livrase lui Rosie fusese legat de un membru al comisiei, care ar fi putut să aibă unele comentarii negative. Nu fusese, în niciun caz, legat de Hudson.

— Don? a insistat Simon.

— Spune-mi adevărul, l-am somat. Sau închid

discuţia. Nu pot să găsesc o soluţie optimă bazându-mă pe informaţii false.

— Don, parcă nu ești tu! Tu întotdeauna crezi pe toată lumea. Ne cunoaştem…

— Corect! Atitudinea asta nu-mi este tipică. În mod normal, eu presupun că oamenii sunt sinceri, dar, evident, dovezile îmi impun să-mi modific atitudinea. Tu minţi în mod constant, deci nu ești o persoană de încredere. Experienţa cu Gene mi-a oferit o lecţie dureroasă, dar preţioasă.

— Cred că ești puţin…

Iuda a renunţat la a-și mai prezenta opinia – motivele erau evidente.

— Bine, Don, tu ești un om raţional, așa că ai să înţelegi ce-o să-ţi spun. Am încercat să fiu blând cu Rosie. De fapt, motivul l-au reprezentat problemele pe care le-aţi avut cu…

— Hudson.

— Da, cu Hudson. Roşie a fost nevoită să plece, apoi a revenit, dar part-time, apoi a trecut din nou la un program fulltime, mereu a trebuit să meargă la tot felul de întâlniri la școală… Stefan e la serviciu în fiecare zi şi-şi respectă programul de la nouă la cinci fără discuţii. Iar mintea îi stă numai la treabă. Date fiind opţiunile, tu pe cine ai fi ales?

întrebarea e ridicolă! Presupune că alte variabile nu există. Chiar tu ai luat în considerare toţi parametrii și-ai angajat-o pe Rosie.

— Stefan e psiholog. Aveam nevoie de un medic ca să acopăr și calificarea medicală. Mi-ai cerut să-ţi spun adevărul. Or, considerând toate elementele ca fiind egale, Roşie e, într-adevăr, cel mai bun cercetător dintre ei doi. Însă toate elementele *nu* sunt egale!

— Și de ce vrei să-i oferi din nou postul de conducător?

Iuda îmi dăduse deja un motiv, dar mi se părea logic să-l întreb iar, acum, după ce îi cerusem să fie sincer.

— Roşie e… Organismul de finanţare se pare că a

găsit o altă organizaţie cu care să intre în parteneriat – deci care să investească bani –, dar când ălora Îi s-a spus că conducătorul cercetării a fost înlocuit, au ameninţat că se retrag.

— De ce i-ar păsa acelei organizaţii cine conduce proiectul?

între noi doi fie vorba, eu zic că-i o chestie feministă. Se merge pe politica acţiunii afirmative. Organizaţia aia e o companie de cercetare în domeniul medicinei și e condusă de o tipă vietnameză.

Hudson m-a însoţit la coafor, unde o angajată distribuia cu pieptănul o pastă prin părul lui Rosie.

— Trebuie să renunţi la procesarea părului. Pentru un al doilea interviu. Simon te-a repromovat.

— Nu…

I-am explicat soţiei mele situaţia.

— Prea târziu, a concluzionat ea. Și mă scoate din sărite că te-a sunat pe tine. Dacă m-ar fi sunat pe mine, i-aș fi închis telefonu’ în nas.

— E clar că și-a dat seama de asta. Ceea ce-i demonstrează isteţimea. Ai fi putut să apelezi la scuza „mă spăl pe cap”. De data asta ar fi fost adevărat.

— Oricum, astă seară îşi ţine Hudson discursu’. E o ocazie să arăt ce e mai important pentru mine.

— Offfff, a făcut iritat băiatul.

Oftatul lui Hudson era ușor de tradus.

— După ce fiul nostru a fost obligat să accepte o schimbare în privinţa părintelui care se ocupă de el, tocmai din pricina importanţei proiectului tău de cercetare, ar fi foarte iritant…

— Am priceput. Dar asta e o seară specială. Chiar trebuie să fiu și eu acolo.

— Trebuie să te duci la interviu, a intervenit băiatul. Nu vreau să existe oameni care s-ajungă să se sinucidă fiindcă ai venit să-mi auzi discursul.

— Bagă-ţi bine chestia asta în cap, i-a spus Roşie. *Nu* ești responsabil pentru consecinţele deciziilor altor oameni.

— Tata a zis…

— Gata! Mă duc. Dar despre treaba asta o să mai discutăm mai încolo. La *ce* oră intri tu?

— Discursurile o să fie ultimele, i-a răspuns Hudson. Dar eu o să fiu primul vorbitor, fiindcă sunt cel mai sigur pe mine. Oricum, tata o să fie acolo. Iar bunicu' o să filmeze totul, dacă n-o să ajungi la timp. De fapt, o să filmeze totul și dacă ajungi la timp.

— Unde ţi-e discursu? l-am întrebat pe Hudson când eram pe punctul s-o pornim spre școală.

Băiatul și-a ciocănit craniul cu un deget.

— Dacă-l uiţi?

— Am o memorie bună. Iar discursul meu are o structură. Dacă vrei să memorezi un speech, chestia e să-l împărţi în tranșe, pe care le consideri a fi cabinele unui tren…

— Vagoanele.

— Vagoanele, interconectate, numerotate…

Hudson a continuat să-mi explice tehnica de memorare a discursului chiar și în timp ce am luat-o pe mama de-acasă și ne-am îndreptat cu toţii către școală.

Când am ajuns acolo, sala era aproape plină. Phil, Dave și Sonia ne așteptau deja – fără Zina, care nu se simţea bine.

În timp ce ne deplasam către locurile noastre, am fost opriţi de un bărbat în jur de patruzeci de ani, îmbrăcat în costum, dar fără cravată, care s-a prezentat ca fiind Ewan Harle.

— Sunt directorul gimnaziului. Viitorul director al lui Hudson. Bronwyn mi-a spus cine ești. Speram să pot să vorbesc puţin cu tine și cu Rosie.

— Roşie are o urgenţă la serviciu.

— Îmi pare rău să aud asta. Ea e medic, nu?

— Corect.

— Ei, sper că pacientul va fi bine.

— Roşie e cercetător. Deci, la modul potenţial, munca ei va avea impact asupra a mii de pacienţi.

Ewan Harle a încuviinţat din cap.

— Ai dreptate! E ciudat că înţelegem mai bine ideea că o persoană ajută la naşterea unui singur copil decât pe aceea că munca unei persoane poate să aibă un impact global.

Și mie mi s-a părut ciudat că viitorul director a adus în discuţie obstetrica, dar l-am lăsat să continue.

— Am fost informat cu privire la ceea ce s-a întâmplat cu fiul tău și am vrut să-ţi cer scuze în numele școlii. Și nu mă refer doar la incidentul cu pasărea și cuţitul.

— Bisturiul.

— Ah, n-am știut asta! înţeleg că aţi fost… încurajaţi să vă duceţi băiatul să fie evaluat de un psiholog. Tot ce pot să spun este că, dacă tu și Roşie și Hudson o să luaţi această hotărâre, iar școala va avea astfel posibilitatea să-i ofere băiatului asistenţă ţintită, atunci vom fi bucuroși să colaborăm, între încurajare și modelare e o diferenţă subtilă, însă cade în sarcina noastră s-o identificăm.

— Îmi place de el, a decretat mama, care se considera capabilă să judece oamenii pe baza a aproape zero informaţii. A știut cum îl cheamă pe Hudson.

Ewan Harle a urcat pe scenă, lângă directoarea școlii primare, deși avea doar un rol ceremonial, ceea ce mi s-a părut o incredibilă irosire de timp din programul bărbatului. O hologramă sau chiar și o siluetă decupată din carton ar fi îndeplinit același rol la fel de bine.

Reprezentaţiile preliminare au fost similare, ca stil și conţinut, cu cele pe care le văzuserăm la școala Zinei, atât doar că acestea au fost mai scurte și au avut un standard mai ridicat datorită participării, în exclusivitate, a elevilor de clasa a IV-a în program a fost inclus și un număr combinat de percuţie, în cadrul căruia Hudson a cântat la bongos. Cu talent, din câte se părea. Un alt element de pe listă bifat cu succes, fără intervenţia mea.

Dave s-a aplecat spre mine.

— Ţi-am zis eu că fii-tu are ritm!

Apoi prietenul meu a râs.

— Asta a făcut în tot timpul ăsta cu George.

Deci gestul repetitiv al lui Hudson nu fusese o formă

de comportament stereotip – băiatul repeta bătutul la tobe. Până și noi, Roşie și cu mine, făcuserăm greșeala de a-i interpreta comportamentul prin lentila autismului.

— Soţia e încă prinsă la serviciu?

Ewan Harle coborâse de pe scenă – aparent cu scopul de a-mi pune această întrebare.

Mi-am verificat telefonul.

— E pe drum.

Ultimul moment din cadrul evenimentului era descris ca „Șase dintre cei mai buni din clasa a IV-a”. Programul tipărit nu fusese modificat astfel încât să reflecte cea mai recentă adăugire: Hudson. Numărul ar fi putut să fie redus la loc la șase prin eliminarea lui Blanche, care primise o săptămână de suspendare ca pedeapsă pentru rolul jucat în Trădarea Porumbelului, dar eram de acord cu hotărârea școlii de a nu o exclude.

Blanche se comportase neprincipial, totuși avea unsprezece ani. Și eu făcusem greșeli la unsprezece ani. Faptul că fusesem judecat și pedepsit de adulţi nu făcuse mai puţin probabilă reeditarea respectivelor greșeli, nici atunci, nici mai târziu în viaţă. Iar Blanche îşi răscumpărase greșeala, plătind un preţ pentru asta.

Am simţit telefonul vibrând.

Blocată în trafic.

Hudson ne spusese c-avea să fie primul vorbitor. Phil îşi regla camera de filmat, iar mama m-a împuns cu cotul – un gest de reamintire inutil.

Însă, în locul lui Hudson, directoarea l-a prezentat pe Blake, campionul de la înot și proprietarul bâtei de crichet. Blake și-a ţinut discursul, publicul l-a aplaudat, apoi Bronwyn l-a prezentat pe cel de-al doilea elev. Apoi i-a prezentat pe al treilea și pe al patrulea vorbitor. În mod evident, ceva era în neregulă. O cădere nervoasă? Trac? I se făcuse rău din cauza stresului?

M-am uitat din nou pe program și nu i-am găsit numele nicăieri, iar atunci mi-am dat seama îngrozit: Hudson nu făcuse niciodată parte din program. Vrusese să ne impresioneze și se străduise prea mult. Poate că

avusese de gând să ne spună adevărul înainte să intervină situaţia de criză a lui Rosie de la serviciu. Acum însă nu mai avea cum să îndrepte lucrurile. Ce urma să facă? Și unde era? Am încercat să-mi reprim starea de panică din ce în ce mai pronunţată – în acest timp, pe scenă era chemat cel de-al cincilea vorbitor.

Mama s-a ridicat brusc în picioare. M-am uitat împrejur după Hudson, dar am văzut-o pe Rosie, lângă ușa laterală. Soţia mea ne-a văzut și ea pe noi și s-a strecurat printre oameni până la locul pe care i-l păstrasem alături de mine. Eram pe cale să-i explic situaţia, însă Roşie mi-a făcut semn cu mâna către scenă.

În sală se mai afla un expert în rezolvarea problemelor, o persoană care fusese suficient de inovatoare încât să reușească să modifice programul pe ultima sută de metri. Ewan Harle se uita drept la noi, făcându-ne semnul *two thumbs up.*

44

Directoarea l-a prezentat pe Hudson descriind publicului modul în care fiul nostru o ajutase pe Blanche la cursa de cros. Băiatul avusese dreptate. Discursul lui, așa cum îi fusese cerut, n-ar mai fi avut niciun sens, întrucât nu ar mai fi putut să adauge aproape nimic faţă de ceea ce Bronwyn spusese deja. În plus, mulţi dintre cei aflaţi în sală văzuseră ei înșiși cursa.

Hudson a urcat pe podium. Era clar că avea trac, însă emoţiile lui erau mai reduse decât cele ale antevorbitorilor. Elevii dinainte citiseră de pe pupitru, însă Hudson a luat microfonul din stativ, și-a scos ochelarii, apoi s-a îndreptat spre centrul scenei.

— Doamne, a șoptit Roşie, o să ţină un TED Talk!

O voce a spus încet, dar destul de tare încât să fie auzită de toată lumea din sală:

— Psihopatule!

Era *acea* voce. Era Gary Homeopatul.

— N-o să-ţi facă niciun rău!

Vocea mamei mele a fost mai sonoră, iar publicul a reacţionat cu un val de râsete.

Însă Hudson părea să nu fi auzit nimic. Începuse deja să vorbească, mai articulat și într-un ritm mai alert decât elevii dinainte. Așa vorbea în mod normal, totuși contrastul era surprinzător. Am estimat că fiul meu avea să înglobeze în aceeași durată a speech-ului cu șaptezeci la sută mai mult conținut.

— În urmă cu șapte luni, am fost suspendat pentru c-aș fi omorât o pasăre. Pentru că i-aș fi tăiat gâtul cu un bisturiu. Unii au crezut c-am făcut asta pentru c-aș fi autist și s-au gândit că, într-o zi, aș putea să omor și un om.

Phil a șopăcăit:

— Acum le-a captat atenţia!

Eu mă gândeam că *i-aș fi tăiat gâtul* era genul de detaliu pe care Gene l-ar fi strecurat într-o prelegere, ca să-i dea un ton mai dramatic. Poate că la fel ar fi procedat și un avocat.

Roşie mă strângea de mână cu putere. Mama m-a apucat de cealaltă mână. În cazul în care se impunea să aplaud, n-aveam să fiu capabil să mișc niciun deget.

— Dar n-am omorât pasărea. Dac-aș fi omorât-o, nu cred că doamna Williams mi-ar mai fi cerut să ţin un discurs.

Hudson a zâmbit și, pentru întâia dată, a făcut o pauză. Publicul a râs. Băiatul clătina din cap aprobator și am bănuit că gestul fusese exersat: *aici te oprești și numeri până la o anumită cifră.* Eugenie îl pregătise de minune, dar și Iepure îl descrisese ca un vorbitor competent.

— Anul ăsta am aflat că *sunt* autist și că mulţi oameni cred că autiștii sunt ciudaţi sau că nu le pasă de nimeni și de nimic sau că nu sunt suficient de pregătiţi ca să meargă la un gimnaziu normal.

Mâna stângă – cea pe care mi-o ţinea Roşie, a fost supusă brusc unei presiuni și mai mari. Mâna dreaptă, cea pe care mi-o ţinea mama – nu a înregistrat nicio modificare.

Eu m-am concentrat asupra lui Hudson. Mâna liberă, aceea în care nu ţinea microfonul, fusese strânsă la

început, cu toate degetele ascunse în pumn. Acum, două degete fuseseră eliberate și întinse – două subiecte-vagon fuseseră bifate: pasărea și discriminarea autiștilor. Dată fiind anatomia umană, era probabil că băiatul mai avea de acoperit un maximum de trei subiecte.

Degetul numărul trei:

— Părinţii mei și profesorii s-au străduit din răsputeri să mă ajute să mă integrez, fiindcă n-au vrut ca oamenii să creadă că sunt autist și, prin urmare, incapabil de anumite lucruri. În semestrul acesta, m-am hotărât să demonstrez că pot să fac toate lucrurile pe care le fac oamenii „normali” – Hudson a ilustrat ideea ridicând o mână și mimând ghilimelele – și cred că am reușit, fiindcă am fost acceptat la gimnaziu.

Aplauze susţinute. Eu n-am bătut din palme, nici mama, dar nici Roşie, și nu doar pentru că ne foloseam mâinile în scop de interconectare. După ce petrecusem șase luni ajutându-l pe Hudson să se integreze, acum aveam un sentiment de disconfort în legătură cu rezultatul strădaniilor mele. De asemenea, eram conștient că băiatul nu-și încheiase discursul, ci aștepta doar ca aplauzele să se stingă. Al patrulea deget i se desfăcuse și el.

— Însă a trebuit să muncesc foarte mult, să cheltuiesc multă energie pe care aș fi putut s-o direcţionez spre alte lucruri: de pildă, să obţin note bune și să merg la bar.

Alte râsete.

— Barul este afacerea familiei noastre, iar tata l-a conceput astfel încât să fie un spaţiu confortabil pentru persoanele autiste.

Degetul numărul cinci:

— Ce am învăţat la bar e că autiștii n-ar trebui să se schimbe deloc, iar scopul meu este să fac lumea să devină un loc mai bun pentru oamenii care sunt diferiţi.

Publicul a aplaudat îndelung. În mod evident, nimeni nu observase că Hudson își strânsese din nou pumnul și întinsese iar un deget. Bănuiam că timpul dedicat discursului se apropia de sfârșit.

— Anul următor am de gând să merg la o școală specială, ca să pot fi eu însumi fără presiunea de a mă comporta altfel decât simt, iar când voi fi pregătit, intenţionez să mă întorc aici, astfel încât să profit de cea mai bună șansă de a deveni avocat, fiind în același timp eu însumi. Îmi doresc să susţin persoanele care nu se pricep să se facă auzite. Firește, dacă și domnul Harle e de acord!

Și Hudson s-a întors către directorul gimnaziului, în timp ce publicul a izbucnit în râsete și în aplauze. Băiatul nu s-a clintit din loc până când Ewan Harle nu a zâmbit și n-a încuviinţat din cap. Abia atunci Hudson a coborât de pe scenă, oamenii continuând să bată din palme. Preţ de câteva clipe, în public s-au iscat unele discuţii. În acest timp, Bronwyn s-a dus în culise să recupereze microfonul, pe care Hudson îl luase cu el.

— Bravo, a concluzionat Phil. Nu i-a lăsat directorului nicio cale de ieșire! Vă spun că băiatu' ăsta o să se facă avocat!

Bronwyn s-a întors cu microfonul, pe care l-a reașezat în stativ.

— Se pare că profesorii de la gimnaziu vor avea parte de o perioadă plină de provocări și poate că Hudson o să se răzgândească și, la anul, o să revină în școala noastră, a spus directoarea. Noi spunem că îmbrăţișăm diversitatea și avem părinţi și foști elevi care ne-au oferit tocmai provocarea diversităţii, iar asta ne face și mai puternici. Sunt convinsă că părinţii lui Hudson sunt mândri de maturitatea de care fiul lor a dat dovadă pe acest drum al găsirii propriului loc.

Frazele rostite de Bronwyn erau asemănătoare cu cele utilizate în mod constant de șefii mei din mediul academic – fraze pe care eu le ignorasem tot în mod constant. Însă de data asta, cu siguranţă pentru că în ele era vorba de fiul nostru, am constatat că ochii mi se umeziseră. Roşie mă ţinea acum de braţ. Iar mama dădea din cap aprobator.

Ultimul vorbitor a fost, firește, Blanche, care a urcat treptele prost luminate cu ajutorul lui Dov, aducând cu ea

și tableta supradimensionată. Directoarea a prezentat-o făcând o referire la problemele ei de vedere, care oricum erau evidente pentru public.

Blanche era mult mai emoţionată decât fusese Hudson și a avut nevoie de câteva secunde ca să-și înceapă discursul.

— În primul rând, nu vreau să creadă cineva că Hudson e iubitul meu.

Iată genul de afirmaţie de la care te așteptai să stârnească râsete în rândul elevilor de școală primară, ceea ce a și reușit, însă de râs au râs și părinţii, care, din câte se părea, fuseseră infantilizaţi de mediul în care se aflau.

Blanche surâdea.

— A făcut chestia asta intenţionat, a spus Roşie. E un copil deștept!

— Dar, a continuat fetiţa, ne-am scris discursurile împreună, deci eu am știut ce-o să spună. Și tot ce a spus e corect, în plus, Hudson e un om foarte bun, în afara faptului că e obsedat de călătoriile în spaţiu și de calculatoare, însă nu și de igiena personală.

Oamenii au râs.

— Anul ăsta, eu am învăţat patru lucruri importante.

M-am uitat la degetele fetiţei, dar ea îşi citea speech-ul, deci nu avea nevoie să numere.

— Primul a fost că vreau să devin om de știinţă și că asta e posibil chiar dacă ai probleme de vedere sau dacă ești orb. Al doilea a fost că părinţii și profesorii știu cu mult mai multe lucruri decât știi tu, dar nu le știu pe toate. Ceea ce reprezintă o problemă, când ești copil și nu ești sigur în legătură cu ceva important. În cazul ăsta, ești obligat să te documentezi și după aceea să iei o decizie cu privire la acel lucru. Tatăl meu nu este un admirator al medicinei convenţionale, dar eu am hotărât să merg să consult un oftalmolog.

Blanche s-a uitat o secundă pe tabletă, după care a ridicat ochii și a privit ţintă publicul.

— Și să mă imunizez.

De pe câteva rânduri din spatele meu, auzeam respiraţia șuierătoare a lui Gary, aerul pe care-l expira printre buzele strânse, la fel ca atunci când Phil îl înfruntase la carnavalul de înot.

— Al treilea: am stat mult timp cu Hudson și probabil că și eu sunt autistă. La fete nu e tocmai ușor de sesizat, iar la mine oricum nimeni nu și-ar da seama, fiindcă toată lumea se concentrează pe albinismul meu. Dar mi-am făcut testul și… ghiciţi ce? Al patrulea: am învăţat că oamenii pot să fie superbuni la suflet, iar majoritatea lucrurilor despre care am vorbit aici se datorează lui Hudson și tatălui său, care – Hudson mi-a zis că pot să spun asta – e un om la fel de bun ca Hudson și poate chiar un pic mai ciudat decât el.

Blanche a ridicat privirea de la tabletă.

— Asta nu e scris în discurs, dar sper că, la anul, Hudson o să se întoarcă la gimnaziu aici, pentru ca el și Dov și eu… și cu mine să ne ajutăm unii pe alţii. Vă mulţumesc!

Din nou, publicul a izbucnit în ropote de aplauze. Hudson avea dreptate: mie unuia nu-mi păsa dacă mi se spunea că sunt „ciudat”. Însă, deși în decursul ultimului an termenul respectiv fusese întrebuinţat de alţii pentru a-l descrie pe Hudson, eu nu-l considerasem niciodată ciudat – poate pentru că amândoi eram ciudaţi cam în același fel.

— Uau! a exclamat Roşie. Tu ai știut că Hudson o să spună lucrurile astea? Sau Blanche?

Am clătinat din cap în semn că nu.

— Șșșșșș, ne-a apostrofat mama, în timp ce directoarea continua să-și livreze platitudinile.

A urmat apoi ceremonia propriu-zisă de absolvire. Care s-a încheiat înainte ca eu s-apuc să procesez informaţia că Hudson se autodiagnosticase ca autist și că alesese să anunţe asta în public. Și Blanche la fel.

Când ne-am ridicat să părăsim sala, Dave și Phil m-au felicitat pentru discursul ţinut de Hudson, iar Sonia a îmbrăţișat-o pe Rosie în același fel în care oamenii se îmbrăţișaseră la înmormântarea tatii. Am remarcat că

părul soţiei mele arăta bizar: avea două nuanţe diferite de roșu.

Roşie mi s-a adresat peste umărul Soniei.

— S-ar putea ca tatăl lui Blanche să aibă sentimente amestecate în legătură cu ceea ce a spus fiică-sa.

Dar Roşie se înșela. Sentimentele lui Gary Homeopatul păreau să fie cu totul negative. I-am identificat vocea când ne îndreptam către locul de întâlnire din afara sălii, pe care îl stabiliserăm dinainte:

— Rahat cu ochi ce ești!

Abia apoi am văzut cu cine vorbea bărbatul: cu *Hudson.* Folosea un limbaj agresiv și potenţial amenințător faţă de *un copil.* Faţă de copilul *meu.* Brusc, am devenit mai furios decât fusesem vreodată în toată viaţa mea: mă aflam în pericol nu să fac o cădere nervoasă, ci să comit o agresiune fizică.

În cele din urmă, l-am văzut și pe Gary Homeopatul, în persoană. Arăta aproape exact așa cum mi-l închipuisem, deși în realitate era ceva mai masiv – nu era la fel de înalt ca mine, dar avea o constituţie mai robustă.

Dacă Hudson ar fi studiat artele marţiale, ar fi știut ce să facă: adică s-o rupă la fugă. În loc de asta însă, fiul meu continua să stea alături de Blanche, la doar câţiva metri distanţă de Gary. Când am pornit să mă apropii, Allannah s-a interpus între Gary și copii, dar bărbatul a împins-o și-a lovit-o ca s-o dea la o parte.

Phil s-a dus direct la Gary și l-a înșfăcat de umeri. Dar bărbatul s-a eliberat cu o mișcare de expert, a pus oarecare distanţă între ei doi, pe urmă l-a lovit pe Phil în genunchi, cu precizie și cu forţă. Phil s-a prăbușit, iar Roşie a strigat:

— Chem poliţia!

— Să-l aresteze pe el! a strigat și Gary, indicându-l pe Phil, care părea copleșit de durere. Am tot dreptul să mă apăr!

Apoi Homeopatul s-a întors iar spre Hudson.

— Cu tine n-am terminat!

— Ba ai terminat! a exclamat Allannah. Mergem

acasă! Acum!

— Rămâi unde ești până când termin cu rahatu' ăsta cu ochi!

Allannah s-a dus înapoi la Gary și l-a prins de braţ. De data asta, bărbatul a ţinut-o strâns, dar nu s-a mai mișcat din loc. S-a întors iar spre Hudson.

Părea de neconceput ca Gary să lovească un copil, dar eu n-am vrut să-mi asum riscul. Îi lovise deja pe Phil și pe Allannah.

— Du-te înăuntru, i-am spus băiatului.

— Fă cum ţi-a spus tatăl tău, i-a zis Roşie.

Hudson s-a pus în mișcare „dar apoi s-a oprit chiar în spatele mamei lui.

Gary se uita acum la mine. Cu furie. Cu agresivitate.

— Tu! Tu ești nenorocita' care mi-a otrăvit fata! Din cauza ta a fost agresată!

— Incorect.

— De doctori. Și te-ai ţinut și de nevastă-mea ca o împuţiciune ce ești! Când mai ai un copil pe drum, așa-i?

Am avut nevoie de-o fracţiune de secundă ca să-mi amintesc scuza folosită de Allannah pentru faptul că mă îmbrăţișase în magazin.

Gary a ridicat braţul și-a arătat înspre Hudson.

— De data asta ar trebui să te gândești să sari peste vaccin!

Oamenii care plecau de la ceremonia de absolvire se strânseseră în jurul nostru, iar eu mi-am amintit de copilărie, când elevii care urlau „Cafteală!" adunau întreaga populaţie a școlii ca să urmărească o bătaie – asta până când sosea un profesor, care să-i despartă pe opozanţi, fie la modul fizic, fie amenințându-i cu diverse pedepse.

În cazul de faţă, profesorul a fost Iepure.

— De-ajuns, a spus el, punând o mână pe umărul lui Gary.

Homeopatul s-a răsucit și l-a îmbrâncit pe Iepure, dându-i și o lovitură în partea laterală a capului, despre care ar fi putut probabil să susţină că fusese un accident.

— Mai vrea cineva s-o încaseze? a zis Gary, uitându-se la mine.

— Vorbești cu mine? i-am replicat.

Întrebarea de clarificare fusese sinceră, dar sunase ca o provocare.

— Don, nu! a sărit Allannah.

Niciodată nu-mi mai folosisem abilităţile din domeniul artelor marţiale într-o bătaie adevărată. Cândva, îi contracarasem pe doi agenţi de securitate care vruseseră să mă agreseze, dar situaţia aceea fusese rezultatul unei neînţelegeri. Nimeni nu fusese rănit și toţi trei ne strânseserăm mâinile, după ce agenţii înţeleseseră că nu profitasem de circumstanţe ca să rănesc pe cineva. Mai existase și o întâlnire cu poliţia în New York, pe un teren de joacă pentru copii, dar și acea situaţie fusese tot rezultatul unei neînţelegeri, astfel că nu fusesem acuzat oficial de nimic, deci impactul episodului fusese redus. Când îi spărsesem nasul lui Phil, amândoi eram echipaţi cu mănuși de box, deci confruntarea fusese formală – tehnic vorbind, intrase în categoria sportului.

Prima regulă a artelor marţiale este ca, pe cât posibil, să eviţi conflictul fizic. Nu știam cât de competent era Gary ca luptător. Dacă fusese cândva kickboxer profesionist, atunci probabil că-mi era superior. Lovitura cu care îl incapacitase pe Phil fusese rapidă și demonstrase experienţă. Roşie îngenunchease lângă tatăl ei și acum dădea un telefon.

— De-ajuns, a repetat Iepure. Vă rog pe toţi să vă duceţi acasă!

Ewan Harle stătea lângă el.

Nimeni n-a avut nicio reacţie vizibilă. Noi nu aveam în program să ne întorcem acasă, ci să mergem să mâncăm câte o pizza. Desigur, Iepure nu avea de unde să știe asta.

Gary s-a uitat la mine.

— Vrei să mă pocnești, ha? Ăla de pe jos e amicu’ tău?

Homeopatul și-a relaxat braţele de-a lungul trupului, într-o tentativă transparentă de a da impresia că e

neajutorat și de a mă îndemna să mă angajez în luptă. Apoi a zâmbit.

— Nici nu te credeam vreun curajos! O s-o iei la goană la fel ca Rain Man. Care se uită la tine, să știi, rahat fricos ce ești!

Cunoșteam provocarea cu Rain Man, așa că i-am atras atenţia că are o problemă dacă utilizează formularea respectivă în chip de insultă.

— Și fiica ta se consideră a fi autistă.

— *Rahat* nenorocit ce ești!

Gary a făcut un pas către mine, iar eu am făcut un pas în spate.

— Don, a intervenit Allannah, te rog, renunţă! Gary face kickboxing.

— Taci dracului din gură, i-a strigat Gary, apoi a mai făcut un pas către mine.

Iar eu am mai făcut un pas în spate.

— Dacă te atingi de el, te părăsesc, a spus Allannah, probabil adresându-i-se lui Gary, întrucât eu și ea nu eram angajaţi într-o relaţie.

Dacă nu urmam sfatul lui Allannah de a renunţa, atunci se subînţelegea că eram de acord cu confruntarea fizică.

Așadar, pentru potenţialele vătămări, eu singur aveam să port vina.

Dacă lupta era inevitabilă, atunci, în rolul meu de profesor de arte marţiale, m-aș fi sfătuit să apelez la o rotire de picior, o mișcare la care mă pricepeam foarte bine și care ar fi avut ca scop să dezamorseze situaţia. Era puţin probabil ca o astfel de lovitură să cauzeze vătămări grave – în plus, prezenta avantajul că, în majoritatea formelor de kickboxing, era considerată ilegală. Deci era posibil ca oponentul meu să nu se aștepte la ea și să nu cunoască strategia de apărare.

Abilităţile dobândite în kickboxing au o utilitate minimă când te afli la nivelul solului, iar sentimentul de umilire resimţit în urma prăbușirii rezolvă adesea conflictul. Prin urmare, întrebuinţând această tactică,

aveam să câştig lupta, iar a doua zi aveam să mă declar mulţumit știind că nu profitasem de o persoană agitată, care probabil că avea să-și regrete acţiunile din ziua precedentă.

Din păcate, dată fiind geometria poziţiilor noastre, piciorul optim pentru manevra de rotire fusese rănit în Incidentul cu Stridia și Cuţitul, așa c-aș fi riscat să-l traumatizez din nou. Tot mai bine era să părăsesc terenul de luptă.

Gary îşi ajusta poziţia pentru lovitura la genunchi, neavând grijă să-și mascheze în vreun fel intenţiile. Atunci o voce masculină din spatele meu a spus:

— Croiește-l pe ticălos!

Cred că utilizarea termenului „ticălos” mi-a adus aminte de George și de bătăușul din școală care-l băgase în spital, fără ca apoi să fie pedepsit în vreun fel. În contexte sociale dificile, întotdeauna avusesem încredere în sfaturile prietenilor mei și, cu toate că George cel adevărat era în New York, răspunsul meu a fost instinctiv.

Am păşit înainte, ca să micșorez posibilitatea de a fi lovit. Gary nu s-a așteptat la această manevră, întrucât anterior nu făcusem altceva decât să mă tot retrag. Am profitat de surpriza lui temporară și l-am lovit în ochiul stâng cu toată puterea de care am fost capabil. Gary era robust și avea destulă experienţă ca să nu cadă la pământ, dar n-a reacţionat la timp ca să-mi blocheze celălalt pumn, pe care l-am folosit ca să-i livrez o lovitură echivalentă în ochiul drept. În secundele în care Homeopatul a rămas dezorientat, am executat o rotire, dar cu piciorul zdravăn, și oponentul meu s-a prăbușit.

În clipa aceea au intervenit Iepure și Ewan Harle. Le-am indicat că nu aveam intenţia să-l mai rănesc pe Gary. Tremuram, iar mâinile mă dureau, însă, din câte puteam să-mi dau seama, niciun os nu era rupt – cel puţin, niciun os al meu.

— Ești bine, prietene? m-a întrebat Dave.

Prietenul meu m-a cuprins cu braţul pe după umeri. În mod straniu, gestul lui nu mi s-a părut prea

inconfortabil. Lângă Dave l-am văzut pe George. Pe George cel adevărat, îmi zâmbea.

— Am aterizat în dimineaţa asta, mi-a comunicat el. Am adormit în camera de hotel și-aproape c-am ratat evenimentul.

Dave râdea.

— Trebuie să recunosc că m-am înșelat. Absolvirea voastră a fost mai grozavă decât a noastră!

45

— Dar ai fost de acord să mergem să mâncăm pizza.

Phil fusese dus la spital de o ambulanţă. Socrul meu era încântat că nu mă dădusem înapoi de la luptă. De asemenea, mi-a atras atenţia că oricum genunchiul lui trebuia să sufere o operaţie de reconstrucţie. Și îmi dăduse cheile Porsche-ului.

— Te rog, n-o lăsa pe Rosie să-l conducă, mi-a spus.

Gary acceptase tratamentul medical convenţional oferit de femeia care, la seara de educaţie sexuală, se prezentase ca fiind chirurg.

— O să trebuiască să le spună oamenilor c-a fost doborât de două ori, a comentat soţia mea.

Dispoziţia lui Rosie se îmbunătăţise de când îi explicasem că nimeni, nicio femeie – inclusiv Allannah – nu era însărcinată cu copilul meu.

Palma mea dreaptă era înfășurată într-o batistă, ca să nu-mi pătez hainele cu sânge, însă Roşie îmi confirmase că nu am nicio mână ruptă.

Iepure mă asigurase că, dacă poliţia sau autorităţile școlare aveau să investigheze incidentul, el avea să declare, în mod corect, că Gary se manifestase agresiv și că mă abordase cu intenţia de a mă ataca fizic. Se părea, de asemenea, că existau multiple înregistrări video cu întâmplarea în cauză.

Acum însă, membrii nevătămaţi ai grupului nostru stăteau în picioare, lângă gardul școlii, iar Sonia a propus să mergem cu toţii pe la casele noastre. Imediat. Și fără pizza. După toate cele petrecute, prietena noastră voia să ne dea și mai mult programul peste cap!

— Pizza rămâne în cărţi, i-am răspuns lui Hudson.

Făcusem o rezervare la pizzeria noastră preferată și am ales să merg acolo singur, în mașina lui Phil, ca să am timp să reflectez. Încă mai tremuram din cauza violenţei la care fusesem expus și care știam că fusese excesivă. Incidentul acela reprezenta un exemplu înfiorător pentru Hudson și pentru oricare alt copil care fusese martor – singurul lui aspect pozitiv era acela care se referea la triumful simbolic al științei asupra pseudoștiinţei. Din fericire, pentru reacţia mea puteam să dau vina pe George. Apoi, dat fiind nivelul de stres, n-a fost deloc surprinzător c-am uitat să iau în considerare dimensiunile neobișnuite ale Porsche-ului.

Restul membrilor grupului nostru erau deja așezaţi în restaurant, cu câte o băutură pe masă, când, în sfârșit, am ajuns și eu: stătusem să-i furnizez datele de contact ale lui Phil conducătorului celuilalt vehicul.

— A fost bun speech-ul? a întrebat Hudson.

— I-am spus deja c-a fost excelent, mi-a comunicat Roşie. Și la fel i-au spus și Dave, și Sonia, și George, și mama ta. Și i-am mai zis și că Phil mi-a declarat că merită să meargă la spital pentru un discurs ca ăsta! în esenţă, fiul tău a obţinut un succes fulminant, dar tot vrea să știe și părerea lu’ taică-su.

Am avut timp să-mi pregătesc răspunsul cât chelneriţa ne-a luat comenzile.

— A fost un dezastru, i-am spus băiatului după ce chelneriţa și-a încheiat treaba. Ai uitat să vorbești despre altruism.

Hudson a părut întâi surprins, apoi a zâmbit.

— Ha ha!

— Ţi-ai dat seama c-am glumit?

— Normal, tată!

— Și-atunci cum poţi să fii autist? Oamenii care suferă de autism nu pricep glumele.

— Ăsta e un stereotip. Lumea crede că, dacă o persoană e autistă, ea trebuie neapărat să aibă…

— Stai puţin, Don, a intervenit Roşie. N-ai răspuns la

întrebare. Nu ca lumea.

— A fost cel mai bun discurs de absolvire a școlii primare din lume, am spus. Ai prezentat cantităţi vaste de informaţii, în limita celor două minute, ai avut un discurs logic, o structură transparentă… și ai reușit să angajezi minţile milenialilor. Și pe a mea.

Hudson mi s-a părut incredibil de mulţumit, ceea ce era ciudat, întrucât, din câte înţelesesem, mai primise deja încă șase opinii pozitive.

— Am fost ajutat din plin.

— De către Eugenie?

— Îhî… de toată familia ei. Și nu doar cu discursul. Cu toate chestiile pe care le-am făcut trimestrul ăsta. Aș putea să-i invit și pe ei la pizza? I-am spus lui Eugenie c-o să vă întreb, așa că niciunul dintre ei n-a mâncat. Așteaptă un SMS de la mine.

— Cheamă-i, i-a răspuns Roşie.

Hudson s-a uitat la Rosie, iar Roşie s-a uitat la Hudson. Apoi Hudson s-a uitat la mine.

— Eugenie și tatăl lui Carl m-au ajutat. Mult. Am întrebat-o pe mama și ea mi-a spus că e în regulă.

Am avut nevoie de câteva secunde ca să procesez informaţia.

„Eugenie și tatăl lui Carl” – tatăl lui Carl era *Gene.* Fiul meu era în contact cu Gene. Și primise permisiunea lui Rosie.

Roşie probabil că mi-a citit confuzia de pe chip.

— Eugenie a considerat că Hudson se confrunta cu o provocare de proporţii și că tatăl ei știe mai bine decât oricine… cum poţi să înfrângi sistemul.

Apoi soţia mea mi-a turnat din nou vin în pahar.

— Doar Gene te-a învăţat *și pe tine* ce și cum să faci, nu-i așa? Dacă n-ar fi fost el, n-aș fi primit cadou pantofi de alergare cu dantelă, cu ocazia aniversării căsătoriei, corect? Și nici n-aș fi măritată cu tine. Iar Hudson nu ar exista.

— Corect. Dar…

— Dar tu tot nu poţi să-l ierţi, nici după unsprezece

ani, fiindcă „nimic nu s-a schimbat”. Ei, acum s-a schimbat!

— Ai ţinut supărare pe cineva unsprezece ani? a exclamat mama. Donald!

— Pot să le trimit SMS-ul?

Am încuviinţat din cap.

Când Hudson a terminat de scris mesajul, l-am întrebat:

— Ce te-a învăţat Gene?

Băiatul a ridicat din umeri.

— O mulţime de chestii.

Roşie l-a privit o vreme.

— Când ai ţinut-o de mână pe Blanche, la cursa de cros, aia a fost ideea lui Gene?

Hudson a încuviinţat din cap.

— De-asta n-ai vrut să dai nicio explicaţie în discurs.

Alt semn afirmativ din cap.

— Deci ai făcut totul doar ca să dai bine în ochii oamenilor? a insistat Roşie. Ca să le creezi tuturor senzaţia că-ţi pasă de ea?

— Hei, a intervenit Dave, ce mai contează? Mie mi se pare că Hudson a făcut un lucru bun…

— Dar, s-a înserat în discuţie și Sonia, cred că pe Rosie o îngrijorează faptul că Hudson n-a făcut gestul ăsta dintr-un motiv corect.

Începeam să mă enervez – nu din cauza lui Gene, ci din cauză că motivele lui Hudson erau puse sub semnul întrebării. Însă, pentru unii oameni, conta nu doar faptul că o inițiativă era eficientă, ci și ca *sentimentele* din spatele ei să fie conforme cu morala lor. Aceștia erau oamenii care considerau că aportul Maicii Tereza la eradicarea sărăciei era mai important decât eforturile făcute în același scop de Fundaţia Bill și Melinda Gates.

— Am intrat la gimnaziu, a spus Hudson. Dacă n-aș fi ţinut-o pe Blanche de mână, n-aș fi reușit. A trebuit să arăt că-mi pasă de semenii mei.

Roşie a încuviinţat cu clătinări lente din cap, iar băiatul a continuat.

— Blanche voia să alerge, dar îi era frică să nu se împiedice și să cadă. Ea făcea parte din Casa Albastră, iar eu eram căpitanul Casei Verzi, dar Blanche era prietena mea, deci am vrut s-o ajut. Iniţial, m-am gândit doar să-l pun pe Dov s-o ţină de mână, iar el a fost de acord, fiindcă-i place de ea și numai de-asta a și acceptat să intre în cursă. El făcea parte din Casa Verde, deci numărul celor din Casa Albastră, care era cu unu în plus, se compensa, dar Gene mi-a zis c-ar trebui s-o ţin pe Blanche de mână eu însumi, chiar dacă rămân mai în urmă, pentru că așa toată lumea o să înţeleagă că ideea a fost a mea. Fiindcă nu aveam voie să uităm de ţelul cel mai important, adică să intru la gimnaziu. Așa c-am zis că aș putea să alerg mai repede la final, fiindcă bunicu'…

L-am întrerupt:

— Problema a fost incredibil de complexă! A implicat inclusiv presupuneri cu privire la modul în care numeroase persoane aveau să răspundă la iniţiativa lui Hudson. E evident că băiatul avea nevoie de opinii exterioare. Iar soluţia a fost extraordinar de eficientă.

— Am alcătuit o listă de factori, a explicat băiatul.

Mi-am dat seama că Sonia voia să intervină din nou, dar i-am făcut semn că subiectul e închis. Existau multe critici pe care aș fi putut să i le aduc lui Gene, însă nu aveam nicio îndoială în legătură cu știinţa lui în privinţa punerii în valoare a propriei persoane, știinţă pe care i-o împărtășise cu succes și lui Hudson, într-o situaţie în care ea fusese necesară pentru contracararea prejudecăţilor. În orice caz, exista o întrebare și mai importantă.

— Ești sigur că ești autist?

Hudson n-a mai apucat să-mi răspundă, căci ne-a sosit mâncarea, iar imediat au apărut și Gene, Claudia, Eugenie și Carl – familia Barrow reîntregită. Dave și George, care îl cunoșteau pe Gene datorită grupului nostru de bărbaţi din New York, l-au îmbrăţișat – ceea ce mi s-a părut incredibil, dat fiind timpul îndelungat care se scursese. Cari și Hudson au bătut palma.

Roşie a profitat de agitaţie ca să-mi șoptească:

— Ai avut dreptate. În legătură cu Blanche și cursa de cros.

Claudia s-a apropiat de mine.

— Ce faci cu Gene? am întrebat-o. V-aţi împăcat?

Prietena mea a râs – ceea ce nu a reprezentat un răspuns la întrebarea pe care i-o adresasem.

— Înţeleg că totul a mers bine cu speech-ul.

— De unde ai înţeles asta? N-ai vorbit cu niciunul dintre cei care au fost acolo, în afară de mine, iar eu ţi-am comunicat zero informaţii în acest sens.

— Hudson i-a trimis un SMS lui Eugenie imediat ce-a terminat. Și *tu* cum te simţi acum? Am înţeles c-a existat o… altercaţie.

Situaţia devenea ridicolă. Un mare număr de întrebări erau în continuare fără răspuns, o cantitate mare de informaţii trebuia să fie împărtășită, iar Claudia introducea acum în discuţie teme noi. Era un noroc că mă aflam printre prieteni și membrii familiei, căci altfel aș fi făcut o cădere nervoasă din pricina suprasolicitării creierului. Trebuia să prioritizăm subiectele și să le rezolvăm unul câte unul.

Am început cu cel mai urgent dintre ele.

— Ce sortimente de pizza vreţi?

Roşie a instruit-o pe chelneriţă să prelungească masa, astfel încât la ea să încapă un total de paisprezece clienţi. Noi nu eram decât doisprezece, dar, între timp, și-au mai făcut apariţia încă două persoane: Merlin și Tazza, prietenii lui Hudson de la bar. Exista riscul ca tinerii să fi adus cu ei noi teme de discuţie. Și nimeni nu pornea de la același nivel de cunoștinţe.

Soţia mea a găsit soluţia.

— Don, eu le povestesc tuturor ce s-a întâmplat, cât tu vorbești cu Gene. Acolo!

Și mi-a arătat o masă aflată în colţ.

— Și pizzele noastre?

— Vi le trimit acolo.

— Pe Gene cine o să-l pună la curent cu ce s-a întâmplat?

— Fă-i tu un rezumat. Sau și mai bine: poate să-l pună la curent Claudia, mai târziu.

— Dar Claudia și Gene…

— Don: masa! Gene: du-te!

— Arăţi bine, mi-a spus Gene.

— Felul în care arăt nu e un indicator potrivit pentru felul în care mă simt. Am luat parte la o bătaie pe care ar fi trebuit s-o evit.

Gene a râs.

— Don, îţi mulţumesc că m-ai lăsat să vin încoace și să particip și eu la evenimentul lui Hudson! E un copil minunat și mi-a părut rău că n-am putut să-l văd cum crește. Să știi că totuși i-am spus să-i ceară voie lui Rosie, dar… am vrut să fac ceva prin care să mă revanșez.

— Pentru ce să te revanșezi, l-am întrebat. A fost vina mea.

— În niciun caz! Tu ai spus adevărul. Ca întotdeauna.

— Dar ţi-am distrus relaţia.

— Seminţele le-am plantat eu însumi. Dacă Lydia n-a putut să-mi accepte trecutul… Iar înainte de asta, te-am manipulat ca să minţi în favoarea mea. Tot ce pot să spun, în legătură cu asta, este că mi-a oferit timpul și spaţiul de care aveam nevoie ca să fiu acceptat de Carl, în perioada în care un tată îi era necesar.

Gândurile mi-au zburat la diagnosticul pe care Hudson și-l pusese singur, dar Gene a continuat să vorbească.

— Știi, l-am încurajat pe Hudson să facă pace cu prietena lui, Blanche, cu toate că asta nu l-a ajutat în mod deosebit cu situaţia de la școală, care, în esenţă, reprezenta prioritatea mea. Dar am făcut o mică proiecţie, cum ar spune Claudia.

— V-aţi împăcat?

Întrebarea fusese pusă de mama mea. Care n-a așteptat să primească și răspunsul.

— Tot timpul gândiţi prea mult. Daţi-vă mâna și întoarceţi-vă la masă!

Gene a zâmbit. N-am avut de ales: am făcut ce-mi

spusese mama.

La masă, procesul de consumare a pizzelor era în plină desfășurare. Roşie mi-a explicat că (1) toţi invitaţii erau acum la curent cu evenimentele serii, (2) toată lumea se bucura pentru Hudson și (3) nimeni nu discuta despre definiţiile autismului. Se părea că, pentru asta, mă așteptaseră pe mine.

— Cum poţi să fii sigur că ești autist? l-am întrebat pe Hudson.

— Mi-am făcut testul online. Cu siguranţă mă încadrez în spectru.

— Coeficientul de Spectru Autist e doar unul dintre numeroasele instrumente disponibile. Iar testul ăsta nu a fost conceput astfel încât să și-l facă singur un copil de unsprezece ani…

M-am oprit brusc, pentru că pe faţa lui Hudson apăruse o expresie pe care n-o mai văzusem din seara în care îi spusesem că Rosie avea să se întoarcă la serviciu, iar eu aveam să rămân acasă, să am grijă de el. Și, înainte de asta, mai văzusem aceeași expresie când îl anunţasem că urmează să ne mutăm din New York chiar înainte ca băiatul să spună ceva, îmi dădusem seama care era problema. Pe internet existau multiple teste pentru autism. Dar eu știam pe care-l folosise.

— Mi-ai spart calculatorul. *Tată!*

Și copilul și-a adâncit capul în palme. Aș fi putut să dau vina pe Rosie, dar asta ar fi însemnat un singur lucru: că Hudson s-ar fi îndepărtat de amândoi.

Roşie a dat să spună:

— Hudson…

— Nu vreau să aud nimic!

— Stai! a intervenit Gene. Hudson, nu tatăl tău a fost de vină. Ci eu. S-a întâmplat în seara în care ai mâncat cu noi. Ţi-ai lăsat laptopul pornit când te-ai dus la baie și…

— Cum? De ce? l-a întrebat băiatul.

— Ești surprins? De-acum ar trebui să mă cunoști suficient de bine. Ai crezut că, bănuindu-te că-mi ascunzi ceva, n-o să-ţi verific calculatorul? Și-ai crezut că nu i-aș

spune nimic mamei tale, dacă, descoperind ceva, aș putea să câştig niște puncte?

— Mă bucur să constat că nu te-ai schimbat deloc, a comentat George.

În vreme ce Gene continua să-și ţeasă minciuna, eu și Roşie ne-am uitat unul la celălalt. La nivel etic, nu aveam nicio opţiune: trebuia să-l opresc pe Gene. Creierul meu era *setat* pe sinceritate. Dar… seara respectivă era o seară de sărbătoare. Dacă îl corectam pe Gene, pierdeam încrederea lui Hudson pentru totdeauna.

M-am ridicat și am ieșit în stradă. După câteva secunde, soţia mea a ieșit și ea.

îmi pare tare rău, mi-a spus ea. Am dat-o rău de tot în bară…

— Iar eu am fost de acord să fac ce-am făcut. Dar, după aceea, n-am acţionat în funcţie de informaţia pe care-am dobândit-o.

— Ce vrei să spui?

— Mă refer la faptul că Hudson se gândea că e posibil să sufere de autism.

— Dar cei de la școală puseseră deja subiectul ăsta în discuţie, nu-ţi amintești? Don, ești de fapt supărat din cauza a ceea ce a spus copilul în seara asta, așa-i?

— Eugenie, Carl, Phil, George, Dave, eu – și Claudia, și Gene – cu toţii ne-am străduit să-l ajutăm să-și dezvolte diverse abilităţi ca să…

— Ca să se integreze?

— Corect. Și am crezut c-am reușit. Hudson avea mai mulţi prieteni, se descurca de minune în contextul activităţilor școlare convenţionale, trecuse peste dezamăgirea că nu e lăsat să continue la gimnaziul lui…

— Și eu am făcut parte din toate astea!

— Firește, am spus.

în schimb, eu nu sunt supărată din cauza a ceea ce a spus Hudson în seara asta. Mai am nevoie de timp ca să accept ideea, dar toată lumea e așa de mândră de el! Iar noi… și noi ar trebui să fim mândri de el! Am fi preferat să fie ca Trevor, să se prefacă jumătate din viaţă?

Ceea ce-mi spusese soţia mea era nu doar logic, dar îmi și explica reacţia emoţională pe care o avusesem faţă de declaraţia lui Hudson, că reușise să treacă drept un om „normal”. Am revăzut în minte ultimele șase luni, când renunţasem la serviciu în speranţa de a-l ajuta pe Hudson *să se integreze* – conformându-se la normele de comportament neurotipice.

— Toate eforturile noastre, ale tuturor, au fost împotriva a ceea ce-și dorea Hudson cu-adevărat, am spus. Toate eforturile n-au făcut decât să-i fie și mai greu.

— Greșești *foarte* mult, mi-a replicat Roşie. Indiferent de erorile pe care le-am comis, Hudson s-a ales cu încrederea că e capabil să decidă singur. E un copil plin de resurse; e un copil integru; și e un copil împăcat cu cine este. Iar asta a înţeles nu din ceva ce l-ai învăţat de pe o listă, ci din faptul că tu ai fost cine ești. Din ceea ce ai făcut la bar. Din disponibilitatea ta de a vorbi despre problemele tale. Din ceea ce ai făcut astă seară. Tu ești eroul lui!

— Nu crezi că faptul că s-a declarat autist o să aibă consecinţe negative?

— Ba da, e inevitabil. Dar consecinţele negative ar apărea și dacă ar încerca să fie cine nu este. Iar atitudinea oamenilor se schimbă. Uită-te la Blanche! Nu știu dacă, tehnic vorbind, ea e sau nu autistă, însă și Blanche vrea să facă parte din tribul tău.

— Eu mă opun tribalismului. E…

M-am oprit, înţelegând ce spusese Roşie.

— Tribul *meu…*

— Sau oricum vrei să-i spui. Tu ești cine ești. Eu știu cine ești, așa că, pentru mine, etichetele nu contează. Și lucrul ăsta e valabil și în cazul lui Hudson. Important e ca tu să nu consideri că fiul tău e un ratat, pentru simplul motiv că tu respingi o anumită etichetă.

— Firește că nu consider asta!

— Nu „firește că nu”! Acu’ ar fi mai bine să intrăm înapoi. Dar trebuie să te gândești la asta.

Cât am refăcut traseul și ne-am întors la masă, m-am

gândit. Și am luat două hotărâri.

Prima a fost să-l strâng în braţe pe Gene. Nu m-am simţit confortabil făcând asta, mai ales pentru că prietenul meu stătea pe scaun, cu o pizza și un pahar cu vin în faţă, dar trebuia să-i mulţumesc că minţise ca să-mi protejeze mie relaţia cu Hudson. Așa mi-am reamintit că eu însumi învăţasem să fac o mulţime de lucruri care nu-mi veneau natural. La fel cum făcuse și Hudson. Și că acum eram mulţumit că dobândisem acele abilităţi.

Merlin a ciocănit cu degetul în propriul pahar.

— Vă rog pe toţi să faceţi liniște o clipă! Tazza ar vrea să spună ceva.

Tazza și-a dres glasul. De mai multe ori.

— Vreau să-l felicit pe Hudson pentru că și-a recunoscut identitatea! E un lucru bun și e un gest curajos să faci asta, însă există ceva și mai minunat de-atât: fie că ne recunoaştem sau nu identitatea, cu toţii – și tânărul ne-a indicat cu braţul pe toţi cei treisprezece de pe scaune sau poate numai pe George, pe Gene, pe Dave și pe mine, care stăteam unii lângă alţii – reușim să ne găsim unii pe ceilalţi.

Restul grupului nu voia să discute decât despre bătaie.

— Ce-a spus domnul Warren? s-a interesat Hudson. El e specialistul în sport – a jucat crichet pentru Victoria – și tatăl lui Blanche i-a făcut un vânt de parc-ar fi fost *o muscă.* Și dup-aceea – Hudson a mimat două lovituri cu pumnul și a căzut pe spate cu scaunul, probabil încercând să demonstreze rotirea cu piciorul, dar fără să-și creeze suficient spaţiu.

— A fost extrem de surprins, i-am răspuns după ce băiatul s-a așezat la loc la masă. Mă categorisise ca fiind un tocilar și îmbrăţișase stereotipul că tocilarii sunt lipsiţi de abilităţi fizice. Iar Allannah – mama lui Blanche – anunţase că oponentul meu a făcut kickboxing. Iepure se aștepta să pierd.

— Iepure! L-aţi poreclit Iepure! Ha! S-a înșelat atât de tare!

— Corect.

Trebuia să mai spun ceva ca să-mi implementez cea de-a doua hotărâre. Mă bucuram acum de atenţia tuturor celor de la masă: a partenerei mele de viaţă, a fiului meu, a mamei mele, a prietenilor mei cei mai apropiaţi. Și a aliaţilor noștri: Tazza și Merlin. Era momentul să conștientizez asta, fără niciun dubiu. Am tras adânc aer în piept, dar n-am reușit să-mi găsesc cuvintele sau, poate, curajul.

Mesenii au început să-și reia conversaţiile. Momentul trecuse. Dar apoi George, demonstrând abilităţi care mie aveau să-mi lipsească întotdeauna, a simţit ce se întâmplă și a dat drumul unui sole de tobe – instrumentele fiind de fapt improvizate din tacâmuri, blatul din lemn al mesei, farfurii și pahare. Și, în timp ce toată lumea din pizzerie se uita la fosta vedetă rock, cuvintele mi s-au deslușit în minte. George și-a încheiat introducerea muzicală cu o succesiune rapidă de bătăi în masă, după care a îndreptat o mână către mine.

— Întotdeauna e o greșeală să subestimezi o persoană cu Asperger, am spus.

Epilog

Am acceptat postul oferit de Minh. El îmi dădea posibilitatea să fac o muncă extrem de interesantă. Mi-am dat seama atunci că, vreme de ani de zile, mă temusem să părăsesc un mediu în care mă simţisem în siguranţă la nivel social.

După un interview cu Ewan Harle, Hudson a hotărât să-și continue studiile la gimnaziul nonspecial. Mama mea s-a oferit să-l ajute la activităţile de după școală.

Aproape nimic nu s-a schimbat, la exterior, după momentul când am decis să mă identific ca persoană cu sindromul Asperger – ca *autist.* Nu mă îndoiam că împărtășeam un set de atribute cu mulţi alţi oameni, inclusiv cu Hudson, cu Laszlo, cu Liz Activista, cu Dov, cu Tazza Tocilarul și, posibil, cu Blanche și cu Gene, și că eticheta cea mai potrivită, avută la îndemână, era aceea de *autism.* Chestionarele și listele de verificare care-mi arătau

că sunt neurotipic luau în considerare, în cel mai bun caz, un subset al acelor atribute, concentrându-se pe comportamentele problematice – comportamente care, în cazul meu, fuseseră modificate de o viaţă întreagă în care mă străduisem să mă integrez social.

De la momentul autodiagnosticării, am început – așa cum remarcase și Roşie la Hudson – „să mă simt mai bine în pielea mea”. La nivel mintal, am înregistrat o modificare. În trecut, îmi dorisem ca lumea să fie altfel, dar presupusesem că e de datoria mea să mă integrez. Fără Hudson, poate că aș fi continuat pe calea asta, însă el probabil că mai avea în faţă optzeci sau poate chiar mai mulţi ani de viaţă. În timpul ăsta, lumea putea să se schimbe, iar din punct de vedere etic eu eram obligat să contribui la această schimbare. În sfârșit, găsisem răspunsul la întrebarea pusă de Liz Activista: *Tu de care parte ești?*

În prima zi la noul meu loc de muncă, Minh i-a adunat în sala de conferinţe pe toţi cei treizeci și opt de angajaţi ai companiei.

— Toţi cei care sunteţi aici, cu excepţia lui Don, aţi mai auzit discursul ăsta. Deci…

Minh s-a răsucit pe călcâie, cu ochii închiși și cu un braţ întins. Când s-a oprit, braţul o indica pe femeia a cărei întrebare generase, cu șase luni înainte, Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii. Se părea că cererea ei de angajare fusese acceptată. Până în clipa aceea n-o observasem – fusesem angajat într-o conversaţie tehnică împreună cu un alt coleg nou.

— Dă-i drumu’, Laura, a spus Minh.

Laura s-a uitat la mine, apoi la Minh.

— Scuze, n-am apucat încă să-l învăţ. Eu…

Minh n-a așteptat-o să-și termine propoziţia și a început să se rotească din nou – de data asta s-a oprit la un bărbat înalt, în vârstă de aproximativ treizeci de ani.

— Faraj!

Faraj a recitat ceea ce am presupus că e discursul de introducere standard, care, la fel de bine, ar fi putut să fie

printat și să-mi fie dat să-l citesc. Atât doar că entuziasmul tânărului ar fi fost imposibil de printat.

— Asta e probabil cea mai importantă muncă pe care tu o vei face vreodată – pe care noi o vom face vreodată. Într-o zi, din laboratorul ăsta o să iasă ceva care o să schimbe lumea în bine și în stil mare. Poate că va fi antidotul pentru malarie ori pentru amoebiază sau poate că va fi remediul care-o să șteargă de pe faţa pământului SIDA ori schizofrenia. Sau poate că va fi ceva care o să eradicheze altă problemă, a cărei rezolvare nimeni nu s-a gândit c-ar putea să fie găsită prin editarea genomică. De pildă, schimbările climatice. Iar noi, toţi, vom fi parte din acea soluţie. Și chiar dacă rezolvarea respectivă n-o să fie produsul acestui laborator, noi tot vom fi făcut parte din efortul global, din acea comunitate care se va fi unit și va fi reușit. Iar când munca noastră o să genereze bani, banii o să-i investim în alte iniţiative de cercetare ca să facem lumea mai bună… N-o să lăsăm niciun lucru mai mic de-atât să ne stea în cale. Dacă o să avem probleme – cu tehnologia, cu resursele, *noi între noi* – o să le dăm de cap, o să le depășim și niciodată n-o să ne temem să le cerem celorlalţi ajutorul ca să facem asta, întrucât ceea ce creăm noi contează mult mai mult de-atât.

Într-un alt domeniu de activitate, discursul lui Faraj ar fi părut pompos, dar aici era vorba de editarea genomică. Astfel că, la final, m-am simţit *inspirat.*

În timpul speech-ului, luasem notiţe. Gând am terminat de scris, am constatat că încăperea era goală. În afară de mine, în sală nu mai era decât Laura. Care a venit la mine, iar eu am detectat la ea o stare de nefericire. Poate chiar de furie.

— Nu-mi vine să cred că ești aici! Nimeni nu mi-a spus nimic! Adică mi-am retras plângerea, după ce… femeia aia… mi-a întins cursa… în bar. Ai obţinut ce-ai vrut! Am crezut c-o să te întorci la vechiul tău post.

— Ai vreo problemă cu faptul că mă aflu aici?

— Am vrut să-mi văd de viaţă, să las în urmă tot episodu’ ăla! şi-am crezut că asta o să faci și tu. Știai c-am

aplicat pentru postul ăsta de-aici! Nu vreau să vin la serviciu în fiecare zi și să trebuiască să fac faţă furiei tale legate de ceea ce s-a întâmplat atunci.

La nivel intelectual, încercam să mă călăuzesc înspre reconciliere, dar Laura avea dreptate în legătură cu starea mea emoţională: într-adevăr, eram furios. *Ea* mă atrăsese într-o capcană, astfel încât să-mi fac studenţii să sufere și apoi tot ea să se plângă de asta. *Ea* îmi distrusese reputaţia și *din cauza ei* îmi pierdusem slujba. Iar acum *ea* nu voia să lucreze cu mine. Dar nici eu nu voiam să lucrez cu ea.

Aveam o problemă.

Cu șapte luni înainte, identificasem cinci probleme și pornisem să le soluţionez apelând la abilităţile și la experienţa care mă determinaseră, într-o clipă de aroganţă, să mă autoetichetez Cel Mai Bun din Lume la Rezolvarea Problemelor, Când mă pregăteam să încep o nouă etapă a vieţii, lucrând împreună cu Minh, am realizat o evaluare postproiect, cu ajutorul celor doi „acţionari-cheie”. Comandasem un vin spumant ca să toastăm aprobarea cererii de fonduri făcute de Rosie, așa că mi s-a părut fezabil să folosesc vinul rămas ca să sărbătorim rezolvarea problemelor iniţiale.

— Ce probleme? a întrebat Hudson.

— Numărul Unu. Problema incompetenţei la serviciu. Rezolvată prin demisie și prin nominalizarea lui Laszlo ca înlocuitor.

— Simplu, a comentat Roşie.

— Corect. Problema Numărul Doi: Scandalul Prelegerii pe Tema Geneticii, rezolvată, așa cum am prezis, cu ajutorul sabiei care taie nodul gordian.

I-am explicat lui Hudson:

— Mai multe probleme rezolvate prin intermediul unei singure acţiuni.

— Ai părăsit terenul, a spus Roşie. Soluţie care s-a bazat pe succesul barului. Succes pentru care poţi să le mulţumești lui Minh și lui Amghad. Ca să nu mai zic că ai avut puţin ajutor și din partea lui Hudson și a mea.

Amghad primise o ofertă atrăgătoare pentru afacerea cu barul, însă Biblioteca devenise o parte importantă din vieţile noastre și din vieţile numeroșilor noștri clienţi. Plus că Amghad avea nevoie de un motiv ca să rămână în contact cu Minh.

— Așa e. Contribuţia intelectuală a lui Hudson la dezvoltarea aplicaţiei a fost esenţială, iar tu ai furnizat muncă neplătită.

— Da, *și* am făcut-o pe fosta ta studentă să-și dea arama pe faţă… or, fără intervenţia mea, ai mai fi stat și acum cu plângerea aia atârnându-ţi deasupra capului ca o veșnică amenințare.

— Probabil. Problema Numărul Trei a fost Dave. Asta a fost rezolvată complet.

— De mine, a sărit Hudson. Și de uneltele tale.

— În cazul ăsta, sabia lui taică-tu n-a mai funcţionat, a remarcat Roşie. Dave ar fi trebuit să lucreze în bar…

— Dar problema a fost rezolvată. Problema Patru: Crucificarea lui Rosie.

— Cum? a întrebat băiatul.

— Necesitatea ca mama ta să lucreze fulltime.

— Problemă rezolvată de tine și de mine, s-a mândrit Hudson. Tu ai renunţat la serviciu, iar eu am acceptat asta.

— Sigur, a decis Roşie. Tot ce-a trebuit să fac a fost să conduc un proiect-pilot de top, să dezvolt o strategie și să vând pachetul unui organism de finanţare care acceptă una din zece propuneri. O nimica toată!

— Ar trebui ca totuși să-ţi asumi o parte din succes, i-am spus soţiei mele. Cu certitudine, ai avut și tu o contribuţie. Numărul Cinci…

Roşie a făcut semnul de „stop” dublat.

— Alertă de sarcasm! Reprocesez!

Sigur, poziţionat la începutul unei afirmaţii, era un indiciu pe care eu și Hudson ar fi trebuit să-l sesizăm. Roşie ne-a lămurit în continuare că, de fapt, contribuţia ei fusese mai mare decât apreciaserăm noi prin interpretarea literală a cuvintelor ei, însă nu nega că problema fusese rezolvată.

— Excelent, am concluzionat eu. Numărul Cinci a fost cea mai importantă problemă: Problema de Adaptare a lui Hudson.

I-am explicat fiului meu.

— Faptul că nu-ţi plăcea la școală și că nu te integrai.

— Ai crezut că ăsta era cel mai important lucru? Ţi-ai *dat demisia* de la serviciu din cauza asta?

— Corect. Voiam să fii fericit.

— Iar asta e o problemă despre care nu poţi să spui niciodată c-a fost „rezolvată”, a zis Roşie. Asta dacă poţi s-o numești o problemă.

În continuare, mama i s-a adresat copilului.

— Tatăl tău a vrut să te ajute, așa cum toţi părinţii vor să-și ajute copiii. Tu ești cel care a muncit cel mai mult.

Hudson a mâncat o bucată de pește fără crustă și o furculiță plină cu piure constituit din sută la sută ţelină.

— Treaba stă acum mai bine, a spus după aceea. Și toată lumea m-a ajutat. Doar pentru puţin timp, am crezut că v-aţi dori un alt fel de copil, unul ca Zina sau ca Blake sau… ca Blanche.

— Chiar ai crezut asta? l-a întrebat Roşie.

— Acum nu mai cred. Zina v-ar enerva tare.

— Blanche ce mai face?

— N-am voie să mă văd cu ea, aţi uitat? Așa că de unde să… Mă sună uneori. Da’ sigur, la anu’ o să vină la același gimnaziu. Și Dov la fel. Avem scorurile ca să ne primească.

Hudson a râs.

— Părinţii lui Blanche nu se despart. Mama ei spune că taică-su e așa cum e din cauza genelor și… încă din cauza a ceva.

— A mediului, am completat eu. Inclusiv din cauza felului în care a fost crescut.

Nu-mi plăcea că argumentele mele erau întrebuinţate în contextul ăsta.

— Îhî! Oricum, a zis că a fost călcat pe toate bătăturile în același timp, da’ că n-o să se mai repete.

— Ar trebui să vorbesc cu Allannah.

— Tatălui lui Blanche nu i-ar conveni. Evident!

— Cred, a intervenit Roşie, că s-ar putea să ai dreptate. Tatăl tău a făcut mai mult decât suficient.

Soţia mea și-a terminat vinul din pahar.

— Dar, în legătură cu rezolvatul problemelor, cred că lecţia pe care trebuie s-o învăţăm este că, la problemele care implică oameni, rareori există soluţii simple. Uneori nu trebuie decât să…

— Să le faci faţă, să înaintezi prin noroi, am completat eu.

Roşie a râs.

— Nu te contrazic. Atât doar că nu m-aș fi așteptat să te aud pe tine folosind expresia asta.

— Din contră! înaintatul prin noroi este o tehnică recunoscută de rezolvare a problemelor. Lindblom, 1959.

— Ei, asta am făcut și noi! Și am făcut-o cu toţii, împreună, ca familie.

Asta fusese problema pe care aproape c-o ratasem – cea mai mare dintre toate problemele. Coeziunea familială.

Consideram că, în prezent, eram o familie coezivă, însă era probabil că, în viitor, tot aveam să mai fim obligaţi să ne monitorizăm situaţia, să rezolvăm probleme și să înaintăm prin noroi.

Am pornit espressorul și m-am oferit să-i fac Laurei o cafea. Nevoia ei de cofeină se părea că e mai mare decât tentaţia de-a fugi de mine. Sau poate spera c-aveam să găsesc eu o soluţie. Ceea ce și încercam să fac.

Nu voiam să lucrez împreună cu ea – sentimentul era *visceral.* Cu ani înainte, când Gene mă exploatase – deși episodul avusese un impact mult redus prin comparaţie –, pur și simplu pusesem punct relaţiei dintre noi. Era vorba de o reacţie emoţională și eram conștient că eu nu mă pricep deloc la a lua hotărâri când sunt copleșit de emoţii.

Eram om de știinţă. Și autist. *Astea* erau punctele mele forte. Deci trebuia să mă distanţez de situaţie. Ce-aș fi vrut să fac? Sau, și mai bine, dat fiind că petrecusem șase luni gândindu-mă la asta în fiecare zi, ce-aș fi vrut să

facă Hudson în circumstanţele respective?

Atunci am avut revelaţia. Hudson se confruntase deja cu o situaţie similară: Trădarea Porumbelului. Eșecul lui, în sensul de-a înţelege complexităţile dinamicilor interumane, și comportamentul lui insensibil, consecinţa acelei confuzii, provocaseră un răspuns disproporţionat care îi pusese în pericol viitorul.

Cu ajutor însă, fiul meu găsise o soluţie și, oricât de inconfortabil mi-ar fi fost să aplic aceeași strategie, trebuia să recunosc că ea dăduse rezultate.

I-am oferit Laurei cafeaua.

— Amândoi am dat-o în bară, am spus. Ar trebui să lăsăm în urmă episodul ăla, pentru că furia strică totul.

— Ușor de spus…

— Dacă sunt furios, eu nu pot să funcţionez profesional. Prin urmare, sunt extrem de motivat să elimin această emoţie. Dacă nu voi reuși, îmi voi da demisia. De rușine.

— Deci asta e soluţia ta? Să uităm totul și să ne vedem de treabă?

— Dacă mai există neînţelegeri, putem să le discutăm mai târziu. Ca doi oameni de știinţă, ca doi oameni raţionali. Între timp însă, trebuie să muncim ca să schimbăm lumea.

Laura a clătinat din cap, însă, în opinia mea, gestul era determinat de uimire, nu însemna că-mi respinge propunerea, așa că am rezistat tentaţiei de-a mai adăuga și alte argumente.

Laura și-a terminat cafeaua și a pus ceașca pe masă.

— Bine. Dacă tu poţi să faci asta, atunci și eu pot.

— Așadar problema e rezolvată?

Tânăra a râs.

— Problema e rezolvată.

Ar fi fost un dezastru dacă faptul că suferea de sindromul Asperger l-ar fi împiedicat pe Laszlo să contribuie la găsirea unui leac pentru cancer; dacă statutul de mamă al lui Rosie ar fi dus la eliminarea ei din proiectul de cercetare pe tema tulburării bipolare; și dacă

trăsăturile autiste ale lui Hudson i-ar fi blocat drumul către gimnaziu, către o carieră de avocat specializat în drepturile omului și, posibil – după cum propusese o voce anonimă de la cursa de cros –, către postul de prim-ministru, care putea să-i ofere posibilitatea să modifice sistemul. Și dacă eu și Laura am fi fost împiedicaţi să schimbăm lumea de incapacitatea de-a ne rezolva o problemă personală.

Eu unul n-aveam să mă bucur niciodată de capacitatea de a intui emoţiile celorlalţi, capacitate care se presupunea a fi necesară pentru gestionarea dificultăţilor interpersonale, dar mă străduisem să folosesc în schimb raţiunea, experienţa și cunoștinţele, dobândite cu greu, despre comportamentul uman. Iar abilităţile acestea îmi fuseseră suficiente.

Eram aproape sigur că fiul meu avea să fie mândru de mine.

Mulţumiri >

Din nou, am o listă lungă cu oameni cărora trebuie să le mulţumesc.

În primul rând, ca întotdeauna, îi mulţumesc soţiei și partenerei mele de scris, Anne Buist. Din experienţa de scenarist am învăţat că, pentru dezvoltarea unei povești, două capete sunt întotdeauna mai bune decât unul singur, iar capul ei a fost al doilea cap. Și recompensa lui Anne a fost reprezentată de replicile critice ale lui Don la adresa profesiei ei, însă până și ea recunoaşte că psihiatrii nu s-au descurcat întotdeauna prea bine în procesul de identificare și de gestionare a autismului.

În ultimii câţiva ani, am remarcat o intensificare semnificativă a discuţiei privind autismul și o creștere a numărului persoanelor autiste care participă la această discuţie. Datorită conferinţelor, seminarelor și reţelelor de socializare, am putut să ascult și să comunic cu mulţi oameni din această comunitate, să înţeleg mai bine problemele și situaţiile, atât din punct de vedere clinic, cât și la nivel social. Ezit să dau nume ca nu cumva vreun „mulţumesc” să fie interpretat ca o formă de susţinere a

unei perspective particulare (nu e cazul), totuși ţin să pomenesc următoarele persoane: Tony Attwood, Stephanie Evans, Kerry Magro, Katherine May, Jeanette Purkis, Louise Sheehy, Thorkil Sonne și T. Rob Wyatt.

Cititorii mei iniţiali mi-au furnizat reacţii diverse și utile. Le mulţumesc Taniei Chandler, lui Robert Eames, Irinei Goundortseva, lui Cathie Lange, lui Rod Miller, Rebeccăi Peniston-Bird, lui Jan Phillips, lui Dominique Simsion și lui Tony Stewart.

Echipa de la Text Publishing mi-a purtat de grijă de-a lungul a cinci romane. Îi mulţumesc editorului Michael Heyward, pentru încrederea lui neabătută. Redactorul meu, David Winter, e un profesionist fără cusur – ale cărui reacţii am ajuns să le aștept cu entuziasm, nu cu anxietate. Kirsty Wilson, Shalini Kunahlan și Jane Watkins mi-au păstrat cărţile vizibile pe piaţa australiană, iar Anne Beilby, Emily Booth și Khadija Caffoor s-au asigurat că ele vor fi citite pe tot globul – în patruzeci de limbi și numărătoarea nu s-a încheiat. Din nou, W.H. Chong mi-a conceput coperta pentru ediţia australiană.

Le mulţumesc, de asemenea, editorilor mei internaţionali, în special Cordeliei Borchardt (Fischer, Germania), lui Maxine Hitchcock și lui Jillian Taylor (Penguin Random House U.K.) și lui Jennifer Lambert (HarperCollins Canada), pentru observaţiile lor pătrunzătoare.

Le mulţumesc, din variate motive, și lui Krysia Birman, lui Kerrie Hancox și lui Lee Kofrnan.

În sfârșit, această serie de romane a fost inspirată și documentată într-o mult mai mare măsură de experienţe de viaţă – ale mele și ale altora – decât din cercetare. Vă mulţumesc tuturor celor care aţi contribuit la respectivele experienţe.